

Số 203 - Tháng 10/2018

Nguyệt San

DIỄN ĐÀN GIÁO DÂN

Dien Dan Giao Dan, Inc.
Non-Profit Organization #2455155

7864 Westminster Blvd.
Westminster, CA 92683, USA

714-894-5826

Website: www.DienDanGiaoDan.com
Email: toabaodgd@yahoo.com

Linh Hương

Lm. Cao Phương Kỳ

Cố Vấn Pháp Luật

L.S. Trần Đình Định

Nhóm Chủ Trương

Nguyễn Xuân Hân, Lê Tinh Thông,
Nguyễn Văn Nhuệ, Trần Ngọc Vân,
Nguyễn Đức Tuyên, Nguyễn Trường Khoan, Kim Loan,
Trần Tấn Toan, Hoàng Quý, Lê Văn Trang,
Trần Quang Tuyên, Nguyễn Khoa Khương,
Nguyễn Văn Bách, Đinh Lưu Nhã, Lê Thiên,
Nguyễn Mạnh Thường, Phạm Tất Hạnh,
Nguyễn Đức Chuyên, Laura Trần, Trần Văn Cáo,
Nguyễn Văn Quát, Nguyễn Văn Liêm, Đinh Thái Sơn,
Trang Đài, Nguyễn Mạnh Chí, Ngô Đình Lượng.

Tòa Soạn

Chủ Nhiệm:

Nguyễn Văn Liêm
Đinh Thái Sơn, Phụ Tá

Chủ Bút:

Mặc Giao
Trang Đài, Phụ Tá

Tổng Thư Ký:

Charlie Nguyễn Mạnh Chí.
Joseph Ngô, Phụ Tá

Trợ Sự

Nguyễn Khoa Khương, Nguyễn Mạnh Thường,
Nguyễn Đức Chuyên,
Nguyễn Thị Thêu, Đỗ Trí Tuệ,
Trần Văn Cáo, Nguyễn Văn Quát, Hương Thu,
Trần Quang Tuyên, Phạm Bá Cát, Đỗ Trí Tuệ

Ban Biên Tập

Trần Phong Vũ, Nguyễn Đức Tuyên, Trần Hữu Khắc,
Nguyễn Tiến Ich, Lê Tinh Thông, Lê Thiên,
Nguyễn Chính Kết, Thanh Hiền, Phạm Minh Tâm,
Đỗ Mạnh Tri, Nguyễn Tiến Cảnh, Minh Vỹ,
Phạm Hồng Lam, Trà Lú
Trang Đài Glassey-Trần Nguyễn

Trình Bày

Phong Trịnh

Trong Số Này

Thường Xuyên

Thư Tòa Soạn ..... ĐGD 2
Hộp Thư Độc Giả ..... ĐGD 4

Chủ Đề

Đức Giáo Hoàng Phaolô VI 6
Viết Từ Canada: Di Sản Của Đức Thánh Giáo Hoàng Phaolô Đệ Lục ..... *Mặc Giao* 9
Giáo Huấn Bằng Lời Và Hành Động Của Đức Giáo Hoàng Phaolô VI ..... *Hồng Y Paul Poupard* 13
Thông Điệp Humanae Vitae Bị Chống Đối
Nhưng Vẫn Là Ngon Đuốc Soi Sáng Sự Sống Con Người ..... *Dominic Thiệu* 17
Đường Nền Thánh ..... *Phạm Minh-Tâm* 20
Hủy Nhật Lân Thứ Sáu Lễ Thơ Đấu Tranh Nguyễn Chí Thiện 25
Có Ts Nguyễn Chí Thiện Đang Nói Gì Với Chúng Ta Hôm Nay? ..... *Trần Phong Vũ* 26

Tôn Giáo

Khánh Nhật Truyền Giáo Và Hội Nhập Văn Hóa ..... *L.M. Cao Phương Kỳ* 22
Các Giám Mục Úc Châu Quyết Lật Một Trang Sử Mới ..... *Phạm Hồng-Lam Dịch* 43
Lạm Dụng Tình Dục - Nỗi Đau & Ước Vọng! ..... *Lê Thiên* 46
Thư Một Linh Mục Công Giáo Gửi Báo New York Times 51
Giải Đáp Giáo Lý: Điều Kiện Để Được Phép Rửa Minh Máu Thánh
Chúa Kitô Trong Thánh Lễ ..... *LM Phanxicô Xaviê Ngô Tôn Huân* 53
Tin Mừng Giữa Dòng Đời: Lừa Cho Trần Gian ..... *Trần Việt Cường* 55
Các Cáo Buộc Đối Với Giáo Tông Phan-Sinh Thực Hư Ra Sao? ..... *Katholisch.de* 59
Vị Linh Mục Cả Đời Đi 'Mua Lại' Những Em Bé Bị Nhiễm HIV ..... *TR.N* 67
Huynh Thoại Đức Mẹ La Vang ..... *Cù Nghệ* 92
Vatican Và Trung Quốc Đã Ký Thỏa Hiệp Bổ Nhiệm Giám Mục ..... *Nguyễn Long Thao* 87

Thời Sự

Lượm Lặt Đó Đây ..... *Trần Phong Vũ* 30
"Vàng, Tiền" & Cuộc Chiến Lòng Dân ..... *Trần Nguyên Thao* 34
Góp Luôn Tăng, Sao Dân Vẫn Khó? ..... *TNT* 37
Phát Hiện 'Vi Phạm' Trong Quy Hoạch Thủ Thiêm, TP. HCM Bị Qui Trách ..... *VOA* 42
Bản Lên Tiếng 69
32 Nghị Sĩ Châu Âu Gửi Thư Ngô Hối Thúc Việt Nam
Cải Thiện Nhân Quyền ..... *Trọng Thành, Thụy Mỹ* 84
Thông Cáo Báo Chí: Về Kết Quả Giải Tự Do Tôn Giáo Nguyễn Kim Điền Năm 2018 90

Thông Tin, Văn Hoá, Xã Hội, Linh Tinh

Cái Nhìn Của Một Giáo Dân Giáo Luật & Giáo Hoàng Từ Chức ..... *Lê Thiên* 62
Thơ Gió Chương Cuồng Phong 70
Số Tay Thường Dân - Tương Năng Tiến: Thăng Khốn Nan 71
Căn Tính Di Dân Việt 1975-2015: Từ Tự Phát Tự Lực Cộng Đồng Đến
Biểu Hiện Toàn Cầu ..... *Trang Đài Glassey-Trần Nguyễn* 75
Lá Thư Canada: Xin Cho Nụ Cười ..... *Trà Lú* 78
Vợ Hay Người Tình ..... *Trần Mỹ Duyệt* 81
Kỷ Niệm Với Bác Sĩ Phạm Hữu Trác ..... *Nguyễn Đức Tuyên* 85
Tác Phẩm Cuối Đời Của Nhà Báo Bùi Tín: "Thao Thức Cùng Quê Hương" ..... *Trần Phong Vũ* 94
Buổi Tưởng Niệm 97
Bùi Tín Trỗi Trần ..... *VOA* 98
Thư Mời: Dự Thánh Lễ Giỗ Cố Thi Sĩ Nguyễn Chí Thiện 100
Buổi Tưởng Niệm Nhà Văn Nguyễn Chí Thiện 101
Gia Chánh: Bùn Thang ..... *Giang Anh* 102
Trang Y Học: Áp Huyết Cao ..... *Bác Sĩ Ngô Đình Tân* 103

Giá Biểu Một Năm

- Hoa Kỳ
Đọc giả thường: 50MK
Đọc giả ân nhân: 60MK
trở lên
- Canada: 70MK
- Âu Châu: 80MK
- Á và Úc Châu: 80MK

Các Đại Diện

La Puente, CA:

Nguyễn Đức
(626) 917-7487

Los Angeles, CA:

Nguyễn Ngọc Chánh
(626) 810-6346

Milpitas, CA:

Phạm Văn Tường
(408) 946-4027

Riverside, CA:

Đỗ Tâm
(909) 272-3446

Trần Huy Thống
(929) 788-4637

San Diego, CA:

Phạm Văn Hội
(619) 516-3573 (619) 261-1250

San Jose, CA:

Nguyễn Đình Sang
(408) 230-6418

San Francisco/ Oaland, CA:

Nguyễn Văn Hiệp
(510)363-8964

Stockton, CA:

Nguyễn Anh Quý
(209)952-3914

Colorado:

Trần Công Huấn
(719) 574-9818

Denver, CO:

Lê Văn Giáo
(303) 761-0072

Florida:

Lê Ngọc Thanh
(561) 249-4201

Georgia:

Bùi Mai Quốc Tuấn
(770) 507-3247

Indiana:

Mt. Nguyễn Đình Cận
(260) 755-0774

Chicago, IL:

Nguyễn Thọ Khải
(773) 478-1128

Louisville, KY:

Nguyễn Văn Đương
(502) 375-0284

Wichita, KS:

Lê Văn Thành
(316) 655-7118

Chân Phước Giáo Hoàng Phaolô Đệ Lục (Paul VI) được phong hiển thánh vào giữa tháng 10-2018. Như vậy là cả ba vị giáo hoàng liền nhau của thời đại chúng ta, Gioan XXIII, Phaolô Đệ Lục và Gioan Phaolô Đệ Nhị (không kể ĐGH Gioan Phaolô Đệ Nhất từ trần sau 33 ngày lên ngôi Giáo Hoàng), đều được phong thánh. Mỗi vị mỗi vẻ, mỗi công trạng và thành tích khác nhau, nhưng đều quy về mục đích làm sáng danh Chúa trên trời và đóng góp vào việc tìm hòa bình cho người dưới thế, ngoài bốn phận mục tử chăn giắt đoàn chiên và bảo vệ ngôi nhà Giáo Hội.

Điều đặc biệt trong công nghiệp của Đức Thánh Giáo Hoàng Phaolô VI là không có những thành quả lừng lẫy như triệu tập Công Đồng Vatican II của Đức Giáo Hoàng Gioan XXIII, hay dùng cả thế giới làm sân khấu và diễn đàn để rao giảng Tin Mừng và tình thương yêu như Đức Giáo Hoàng Gioan Phaolô II. Tuy nhiên, công trạng của Đức Giáo Hoàng Phaolô VI cũng không nhỏ.

Sau khi triệu tập và khai mạc Công Đồng Vatican II chưa đầy một năm, Đức Giáo Hoàng Gioan XXIII đã về với Chúa ngày 3-6-1963, để lại công việc dang dở và gánh nặng cho vị kế nhiệm là Đức Giáo Hoàng Phaolô VI. Đức tân Giáo Hoàng đã chủ tọa hai khóa họp tiếp theo của Công Đồng, hoàn thành chương trình nghị sự cho tới khi kết thúc vào ngày 8-12-1965. Như vậy ngài đã phải phụ trách Công Đồng trên hai năm trời. Công Đồng đã hoàn thành 16 văn bản cải sửa và cải cách Giáo Hội (4 hiến chế, 9 sắc lệnh và 3 tuyên ngôn). Hoàn thành xong Công Đồng, ngài đã bắt tay ngay vào việc áp dụng Công Đồng. Đặc biệt ngài ban hành Hiến chế Lumen Gentium về Giáo Hội ngay sau khi khóa II chấp thuận, thực hiện và công bố nhanh chóng (1969) sách lễ Roma mới được canh tân theo chỉ thị của Công Đồng.

Đức Giáo Hoàng Phaolô VI cũng nặng lòng với việc mưu cầu hòa giải và hòa bình. Về hòa giải, ngài đã đi bước trước tìm gặp các Thượng Phụ của Chính Thống Giáo và Tổng Giám Mục thủ lãnh Anh Giáo. Thương Phụ Athenagoras thành Constantinopolis và ngài đã trở thành huynh đệ thân thiết, thăm viếng lẫn nhau, và ngày 11-7-1967 hai bên ra tuyên bố chung hối tiếc về những chia rẽ trong quá khứ và quyết định hủy bỏ vạ tuyệt thông đã áp đặt lên nhau từ năm 1054.

Để vận động cho hòa bình thế giới, ngài đã đến diễn đàn Liên Hiệp Quốc ở Nữ Ước ngày 4-10-1965 kêu gọi “không bao giờ để xảy ra chiến tranh nữa”. Ngài đã thành lập Ủy Ban Giáo Hoàng Công Lý và Hòa Bình năm 1967 và công bố sứ điệp “Ngày Thế Giới Hòa Bình”. Quan niệm hòa bình của

Marrero, LA:
Trần Văn Bình
(504) 348-1346
Ngô Tám
(504) 368-0055

Kenneer, LA:
Nguyễn Đình Nghiêm
(504) 254-1150

Boston, MA:
Phạm Duy Lý
(617) 265-7934

Brooklyn, MN:
Trần Ngọc Bái
(763) 315-3942

Kansas City, MO:
Nguyễn Lưu
(816) 231-2413

Durham, NC:
Nguyễn Sương
(919) 361-5472

Lincoln, NE:
Trần Văn Trị
(402) 438-4415

Las Vegas, NV:
Phan Văn Sỹ
(702) 221-1688

Cincinnati, OH:
Francis Đình Khải
(513) 227-4711

Oklahoma:
Lê Minh Khôi
(405) 759-3645

Tulsa, OK:
Ngô Thiện Tích
(918) 437-6253
Nguyễn Minh Tuấn
(918) 627-2046

Portland, OR:
Ngô Trường James
(503) 591-0871
Đoàn Trọng Thu
(714) 642-8365

Philadelphia, PA:
Nguyễn Đức Phong
(215) 329-0538

Arlington, TX:
Trần Văn Minh
1-866-246-3702

Arkansas:
Lê Thiên Hoàng
(479) 471-7238

Austin, TX:
Phạm Trí Thức
(512) 832-6408

Irving, TX:
Đoàn Thanh Hùng
(972) 790-2216 / 3500

Houston, TX:
Kim Mai
(281) 970-4903

ngài được dẫn giải thêm trong Thông Điệp Populorum Progressio (Phát Triển Các Dân Tộc) trong đó ngài kêu gọi thế giới quan tâm đến việc phát triển kinh tế nhằm giúp đỡ người nghèo và tạo công bằng xã hội. Phát triển theo đường lối này mới có thể kiến tạo hòa bình.

Việc cổ võ cho hòa bình của ngài bị một số người chỉ trích là có khuynh hướng chủ hòa, tức tìm hòa bình bằng mọi giá, phù hợp với chính sách Ostpolitik hướng về phía Liên Xô và các nước Đông Âu để tìm sự dễ dãi cho các giáo hội sau bức màn sắt. Chính sách này quả có hiện diện trong đường lối ngoại giao của Vatican trong một thời gian. Nhưng không khởi đầu và chấm dứt thời Đức Giáo Hoàng Phaolô VI. Và lại, nó không phải là việc đầu hàng, nhưng chỉ là chính sách cởi mở, tìm thỏa hiệp để giúp các giáo hội địa phương tại các nước dưới chế độ cộng sản được dễ thở hơn.

Đức Giáo Hoàng Phaolô VI cũng bị nhiều chỉ trích và phản đối khi ngài công bố Tông Huấn Humanae Vitae (Sự Sống Con Người). Sự phản đối không những đến từ thế giới bên ngoài, mà còn từ giáo dân, một số linh mục và cả giám mục. Mục tiêu của sự phản đối là việc cấm ngừa thai bằng những phương pháp không tự nhiên, cấm phá thai và cấm trợ tử. Tất cả phải theo luật tự nhiên với nguyên tắc luân lý và tôn trọng sự sống của con người. Những chống đối đã tàn dần, và ngày nay, ngoài những kẻ đòi hỏi tự do trong việc tìm kiếm những thú vui xác thịt, đa phần nhân loại đều coi những nguyên tắc luân lý và tôn giáo của Tông Huấn Humanae Vitae là ngọn đuốc soi đường.

Với tất cả những công trạng như tóm lược ở trên, Đức Giáo Hoàng Phalô VI đáng được tuyên dương, ghi nhớ và lên hàng hiển thánh. Ngài xứng đáng với danh hiệu vị Giáo Hoàng “CANH TÂN VÀ HÒA GIẢI”

**

Ngày 2 tháng 10 là ngày giỗ lần thứ sáu của nhà thơ đấu tranh Nguyễn Chí Thiện. Anh qua đời ngày 2-10-2012 tại Orange county, thọ 73 tuổi. Anh đã phải sống gần nửa cuộc đời trong tù vì tội viết những vần thơ tố cáo không khoan nhượng những gian ác của chế độ cộng sản. Thái độ kiên cường của anh đã được đồng bào Việt Nam và thế giới cảm phục. Hoài bão của anh là được nhìn thấy đất nước được tự do, thoát vòng kềm kẹp của cộng sản trước khi anh nhắm mắt lià đời. Ước vọng không thành,

nhưng anh sẽ thấy từ cõi khác ngày ấy đến không xa. Khi sinh tiền, anh đã từng đấu tranh chung với anh chị em Diễn Đàn Giáo Dân. Trước ngày lâm chung, anh đã nhờ anh chị em Diễn Đàn Giáo Dân lo phần hậu sự cho anh. Giờ đây tro cốt của anh đang nghỉ yên trong khuôn viên nhà thờ chính tòa Orange. Xin Thiên Chúa nhân từ sớm đưa

Ý Cầu Nguyện

"Xin Chúa ban tràn đầy ơn Chúa Thánh Thần cho Đức Giáo Hoàng, và các vị Chủ Chăn để các ngài lèo lái con thuyền Giáo Hội vượt qua những sóng gió biển khơi của con người ở thời đại này".

Marrero, LA:
Trần Văn Bình
(504) 348-1346
Ngô Tám
(504) 368-0055

Kenner, LA:
Nguyễn Đình Nghiêm
(504) 254-1150

Boston, MA:
Phạm Duy Lý
(617) 265-7934

Brooklyn, MN:
Trần Ngọc Bái
(763) 315-3942

Kansas City, MO:
Nguyễn Lưu
(816) 231-2413

Durham, NC:
Nguyễn Sương
(919) 361-5472

Lincoln, NE:
Trần Văn Trị
(402) 438-4415

Las Vegas, NV:
Phan Văn Sỹ
(702) 221-1688

Cincinnati, OH:
Francis Đình Khải
(513) 227-4711

Oklahoma:
Lê Minh Khôi
(405) 759-3645

Tulsa, OK:
Ngô Thiện Tích
(918) 437-6253

Nguyễn Minh Tuấn
(918) 627-2046

Portland, OR:
Ngô Trường James
(503) 591-0871

Đoàn Trọng Thu
(714) 642-8365

Philadelphia, PA:
Nguyễn Đức Phong
(215) 329-0538

Arlington, TX:
Trần Văn Minh
1-866-246-3702

Arkansas:
Lê Thiên Hoàng
(479) 471-7238

Austin, TX:
Phạm Trí Thức
(512) 832-6408

Irving, TX:
Đoàn Thanh Hùng
(972) 790-2216 / 3500

Houston, TX:
Kim Mai
(281) 970-4903

Hộp Thư Độc Giả

LM. Peter Nguyễn Hùng Đức, IA

... Con là LM Hùng Đức ở Iowa đây. Con cảm ơn tất cả các bác đã thương gửi báo cho con đọc.

Con có ý kiến này để nhờ các bác, là người viết văn, nên viết một bài sau đây, nếu có thể được. Con nghĩ các bác nên viết cho giáo dân và các Giám Mục, Linh Mục và Tu Sĩ Việt Nam biết để đừng vì đồng tiền USA mà làm mang tiếng là lợi dụng chức Linh Mục để làm tiền.

... Con nhớ là mười mấy năm trước đây các Giám Mục và Linh Mục, Tu sĩ Nam Nữ đi nước ngoài với cái danh là “Mục Vụ” và xin tiền để xây nhà thờ, giúp người nghèo và các mục vụ khác. Nhưng thấy mấy ông sắm xe hơi và nhiều thứ khác cho gia đình bố mẹ của mình.

Vì thấy xin được quá nhiều tiền nên các Giám Mục, Linh Mục, Tu Sĩ liên tiếp xin được qua nước ngoài xin tiền trong nhà thờ và giáo dân. Các giáo dân đã than phiền nhiều đến các Giám Mục địa phận vì thế đến nay không thấy nhiều Giám Mục, Linh Mục, Tu Sĩ xuất hiện đi vào nhà thờ xin tiền nữa.

Mấy năm nay, các Giám Mục, đặc biệt các Linh Mục và Tu Sĩ Nam Nữ đã bắt đầu đi sang nước ngoài với danh nghĩa “Đi du lịch, đi thăm bà con”. Khi sang Mỹ thì nhờ bà con và bạn bè đưa đến thăm các gia đình giáo dân với danh xưng là “Thăm giáo dân”.

Nhưng hồi ôi, giáo dân đâu có biết... mấy ông đến thăm thì ít mà muốn được gia chủ tặng tiền trong bao

thư... Họ đâu có muốn tiếp nhưng vì giáo dân nể nang nên tiếp rước nhưng trong lòng đâu có phục, còn khinh rẻ nữa là khác....

Thưa LM. Nguyễn Hùng Đức,

Diễn Đàn cảm ơn cha đã đồng hành, trả lệ phí dài hạn trong các năm qua. Qua lá thư dài hơn hai trang, Cha đề nghị trong Ban Biên Tập có người viết bài về hiện tượng các “đấng bậc” từ Việt Nam sang xin tiền. Thiết nghĩ những lời chân thành, bộc bạch của chính một vị Linh Mục đang phục vụ tại Hoa Kỳ, có thể đã là nạn nhân hoặc đã chứng kiến nhiều hiện tượng hoặc đã tiếp nhận nhiều lời than phiền, có giá trị cao nếu không nói là tuyệt đối, đánh động mọi thành phần dân Chúa, từ Giáo sỹ đến giáo dân.

Trước đây LM. Nguyễn Hữu Lễ, phục vụ bên nước Tân Tây Lan, cũng đã mạnh dạn lên tiếng trên truyền thông kết án những vụ lạm dụng danh nghĩa “Phụng vụ” để đi “xin tiền”, rồi “quyên tiền”. Một trong những vụ tai tiếng cho chìm xuống theo HY. Phạm Minh Mẫn là vụ quyên góp nhiều triệu Mỹ Kim để xây cất một Bệnh Viện Công Giáo mà nào ai có thấy? Người viết cũng biết rõ một Linh Mục, cả chục năm nay, năm nào cũng sang Mỹ đi qua nhiều Tiểu Bang trong ít tháng. Giáo xứ ở nhà mượn cha bạn trông coi...

Hy vọng rằng đây là tiếng nói khẩn thiết, lần cuối, giúp chấm dứt một tệ trạng đi ngược lại giáo huấn Phục vụ

và khó nghèo của Đức Kitô. Xin hãy xây các “đền thờ tâm hồn” hơn là các kiến trúc nguy nga, xa xỉ! Tệ nạn này còn tiếp tục bao lâu còn có những giáo dân vô tình hay cố ý “nổi giáo” cho những kẻ xấu lợi dụng.

Ông Nguyễn Khắc Tấn, CA

... Đến hôm nay, tôi vừa bước đến tuổi 85, tâm trí luôn đồng hành cùng Diễn Đàn Giáo Dân và vận động bạn bè đến với Diễn Đàn Giáo Dân...!

Tôi xin tiếp tục gửi lệ phí... Xin gửi báo về địa chỉ mới...

Thưa ông Nguyễn Khắc Tấn,

Xin chúc mừng Thượng Thọ 85 của ông, một độc giả dài hạn, trung thành và nhiệt thành hỗ trợ Truyền Thông Công Giáo qua Diễn Đàn khiêm tốn này. Xin gửi lời khen tặng cụ ông gần cửu tuần mà nét chữ thật đẹp và bay bướm, rất ngay hàng thẳng lối như tuổi học trò. Người đời thường nói nhìn chữ biết được người. Kính chúc ông luôn vui khỏe, trẻ trung, yêu đời và hăng hái đồng hành cùng Diễn Đàn và giới thiệu thêm nhiều độc giả mới vùng San Diego.

Tòa Soạn đã cập nhật địa chỉ mới và gửi báo theo yêu cầu của ông.

Ông Lê Tân Thuyết, CA

... Xin chân thành cảm ơn những năm tháng qua đã gửi báo Diễn Đàn Giáo Dân cho tôi hàng tháng, đúng kỳ hạn, giúp tôi hiểu biết thêm về sinh hoạt của Giáo Hội cũng như tạo hoàn cảnh để tôi hiểu biết, học hỏi thêm về giáo lý ...

Thưa ông Lê Tân Thuyết,

Diễn Đàn chân thành cảm ơn những chia sẻ rất chân tình và nồng ấm của ông. Rất mong ông tích cực cổ động cho nhiều người biết và đọc Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân và lên Trang Mạng toàn cầu diendangiaodan.com hoặc diendangiaodan.us để theo dõi Bản Tin Tức cập nhật mỗi ngày, báo mạng ĐGD, chương trình TV cùng nhiều tiết mục hấp dẫn khác. Tòa soạn sẽ tiếp tục gửi món ăn tinh thần cho ông.

***

THƯ TÍN

Ông Đặng Đình Hiền, CA

Tòa Soạn chân thành cáo lỗi về số báo bị cắt và đã gửi số báo thay thế. Đã nhận hai năm lệ phí của ông. Đa tạ.

Ông Trần Văn Bảng, CA

Tòa soạn đã nhận thư, lệ phí và cập nhật theo yêu cầu của ông.

Cô Nguyễn T. Lang, CA

Chân thành cảm ơn những lời cầu chúc của cô. Tòa soạn đã nhận hai năm lệ phí,

***

Diễn Đàn chân thành cảm ơn quý Độc Giả đã gửi lệ phí:

DS. Dzung Phạm, CA

Bà Trần Thị Khiêm, CA

Ông Nguyễn Văn Thông, MI

Ông Trần Văn Thái, OK

Ông Lê Quốc Hùng, MN

Ông Nguyễn Văn Cẩm, IA

LM. Nguyễn Chính, MA

Ông Đỗ Anh Tài, CA

Ông Nguyễn Đức, CA

Ông Nguyễn Ngọc Phúc, NC

Ông Đoàn Văn Xuân, NC

Ông Nguyễn Văn Vinh, FL

Ông Phạm Dương Châu, CO

Bà Nguyễn Thị Tĩnh, AZ

Ông Vũ Văn Lưu, PA

Ông Đoàn Trọng Thu, OR

Ông Vũ Ngọc Tiến, CA

Ông Trần Ngãi, FL

Ông Nguyễn Chương, CA

Ông Hoàng Luân, OK

Ông Trần Đông, FL

Bà Huỳnh T. Anh Đào, TX

Ông Hoàng Văn Dưỡng, NC

Lưu Ý: Xin quý độc giả coi ngày đáo hạn lệ phí trên góc phải label của bao thư gửi báo.

Nếu đã đáo hạn, xin gửi check đề "Diễn Đàn Giáo Dân" kèm theo tên họ và số ký danh ID của độc giả, in trên góc trái của label để khỏi lầm lẫn; hoặc cắt miếng label kèm vào thư. Đa tạ.

ĐỨC GIÁO HOÀNG PHAOLÔ VI

Tóm tắt theo Wikipedia

Đức Giáo hoàng Phaolô VI (tiếng Latinh: *Paulus PP. VI*; tiếng Ý: *Paolo VI*, tên khai sinh: **Giovanni Battista Enrico Antonio Maria Montini**; sinh ngày 26 tháng 9 năm 1897, từ trần ngày 6 tháng 8 năm 1978), ở ngôi Giáo Hoàng từ năm 1963 đến 1978.

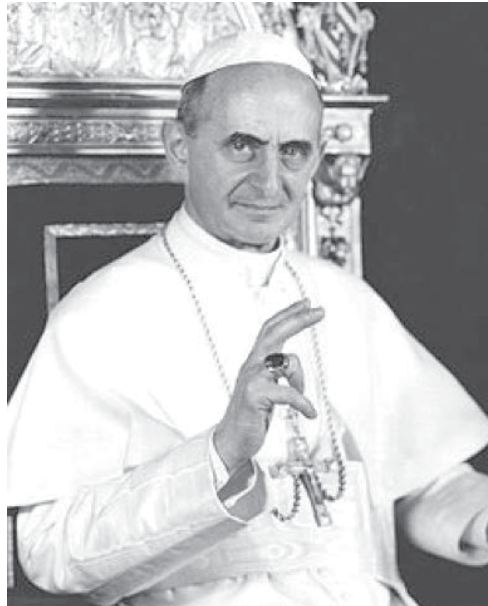
Ngài được Đức Giáo hoàng Phanxicô tôn phong chân phước vào ngày 19 tháng 10 năm 2014. Ngày 7 tháng 3 năm 2018, Đức Giáo hoàng Phanxicô chuẩn y công nhận phép lạ thứ hai của Chân Phước Paul VI, việc phong thánh đã được xác nhận.

Gia đình: Đức Giáo hoàng Paulus VI tên thật là Giovanni Battista Enrico Antonio Maria Montini, sinh tại Concesio, Brescia ngày 26 tháng 9 năm 1897.

Ngài sinh ra trong một gia đình quý tộc miền Brescia, cha là luật sư và là người đại diện trong tỉnh của phong trào công giáo (Movimento cattolico). Hội có mục đích bảo vệ niềm tin công giáo một cách gián tiếp qua hoạt động xã hội, theo cách thông điệp Rerum Novarum đã cổ vũ.

Tu sĩ

Vì sức khỏe yếu, Montini đã bắt đầu việc học tập tại trường trung học Dòng Tên Cesare Arici, ở

Đức Giáo hoàng Phaolô VI năm 1963

thôn quê. Việc học tập của cậu khá tầm thường và năm 1914, gia đình rút cậu ra khỏi trường trung học để cậu đi thi với tư cách là thí sinh tự do. Cậu chịu ảnh hưởng rất nặng của linh đạo đan viện, đặc biệt là linh đạo Bê-nê-đictô trong những cuộc cấm phòng.

Linh mục Montini

Năm 1916, cậu qua giai đoạn *maturità classica* và trở về với hội Manzoni, tên của tác giả Italya danh tiếng Alessandro Manzoni, người đã tập hợp các học sinh và sinh viên công giáo. Cậu xuất bản một tạp chí có tựa đề là *La Fronda* (Sự nổi loạn) khuyến khích người công giáo sống đức tin trước mặt mọi người.

Linh mục

Ngày 29 tháng 5 năm 1920, thầy Montini được thụ phong linh mục mà không qua chủng viện. Sau đó, cha đi Rôma theo đuổi việc học đồng thời ở Gregoriana (đại học Giáo hoàng) và ở Sapienza (đại học nhà nước).

Tháng 11 năm 1952, Đức Giáo hoàng Piô XII bổ nhiệm cha làm quyền tổng trưởng ngoại giao Tháng 1 năm 1953, Montini từ chối việc thăng chức hồng y.

Giám mục và hồng y

Ngài được tấn phong tổng Giám mục Milanô ngày 12 tháng 12 năm 1954 và ĐGH Gioan XXIII bổ nhiệm ngài làm hồng y trong hội nghị các hồng y ngày 15 tháng 12 năm 1958. Vị hồng y mới hầu như ngay tức khắc bắt tay vào việc chuẩn bị Công đồng Vatican II.

GIÁO HOÀNG

Bầu cử

Năm 1963, cuộc bầu Giáo

Đức Giáo Hoàng *Phaolô VI* tiếp tục công đồng Vaticanô II

hoàng diễn ra giữa lúc Công đồng Vatican II còn nhóm họp. Lần này, người ta lại hướng về Tổng Giám mục Montini thành Milan. Montini được quan niệm là nhà lãnh đạo lý tưởng để hướng dẫn Giáo hội qua những thay đổi nội bộ.

Lần họp bầu này số Hồng y đã tăng thêm nhiều, tất cả gồm 80 vị và các vị đại diện cho nhiều quốc gia, số Hồng y người Ý đã giảm xuống trông thấy. Sau 3 ngày Cơ Mật viện họp bầu, ngày 21 tháng 6 năm 1963, Hồng y Montini đã được chọn làm Giáo hoàng với tông hiệu ‘**Phaolô VI**’.

Ngay ngày hôm sau, Tân Giáo hoàng đọc điện văn *Urbi et Orbi* gửi toàn thể thế giới, như một tuyên ngôn, bày tỏ cảm tưởng, đường lối và chương trình của triều đại là tiếp tục đại công đồng, phục vụ công lý và hòa bình thế giới, xúc tiến việc hiệp nhất Kitô hữu. Ngài cũng tuyên bố với các hồng y đang tụ họp trong nhà nguyện Sixtin: “phần quan trọng nhất triều giáo hoàng của ta sẽ dành cho việc tiếp tục công đồng đại kết Vatican II mà mắt của tất cả mọi người có thiện ý đều quay nhìn đến”.

Ngài đăng quang ngày 30 tháng 6 và bắt tay ngay vào việc trấn an dư luận bằng cách duy trì tính đơn sơ của «giáo hoàng Gioan tốt lành».

Tiếp tục công đồng

Ngài xác định những mong muốn của Ngài đối với công đồng Vatican II: «Hôm nay, từ vinh quang

này cấu tạo toàn bộ một chương trình. Công đồng đại kết, quy tụ trong đó những mục tiêu cải cách và đổi mới. «

Ngày 14.9, Ngài ban huấn dụ *Cum proximus* về việc cầu nguyện và hãm mình đền tội, để công đồng đạt kết quả tốt đẹp. Cũng ngày ấy, Ngài triệu tập các nghị phụ và chỉ định 4 hồng y làm đại diện điều hành các công việc của công đồng.

Khóa II công đồng khai mạc ngày 29.9.1963 bằng một thánh lễ và bài diễn văn, Ngài nhắc lại mục đích triệu tập Công đồng là Giáo hội muốn nhìn vào dung nhan Chúa Giê-su; nếu nhận thấy một vết nhơ, một khuyết điểm trên khuôn mặt hay trên chiếc áo cưới của mình, thì sẽ nhất định can đảm và cố gắng tẩy gột để trở nên giống thật gương mẫu của mình là Chúa Kitô.

Cũng trong bài diễn văn này, Ngài lên tiếng cầu xin sự tha thứ của Thiên Chúa và của những anh em “bất hòa”, vì những lầm lỗi của Giáo hội Roma trong việc chia rẽ Kitô giáo. Ngày 4.12, Ngài công bố hiến chế *Sacrosanctum Concilium* (Phụng vụ thánh) và sắc lệnh *Inter mirifica* (Phương tiện truyền thông xã hội).

Ngày 25.1.1964, Đức Giáo hoàng Phaolô VI ký tự sắc *Sacram Liturgiam*, quyết định những thể thức đầu tiên áp dụng hiến chế về phụng vụ, và dạy phải thi hành từ mùa chay năm 1964. Cũng năm ấy, Ngài công bố thông điệp đầu tiên của mình – thông điệp *Ecclesiam Suam* - Đức Giáo hoàng Phaolô VI đã nói về bản chất thực sự của Giáo hội, trình bày chiều hướng của công đồng là tự ý thức về mình, tự cải thiện và đối thoại với thế giới hiện đại.

Kỳ họp III của công đồng Vatican II khai mạc ngày 14-9-1964. Sau hơn hai tháng tranh luận, ngày 20.11 Ngài công bố sắc lệnh *Unitatis Redintegratio* (Hiệp nhất Kitô hữu) và ngày 21 trước khi bế mạc khóa III, Đức Giáo Hoàng Paul VI công bố thêm Hiến Chế tín lý *Lumen Gentium* (Giáo hội) và sắc lệnh *Orientalium Ecclesiarum* (Các giáo hội công giáo Đông Phương); đồng thời công bố: “Maria là Mẹ Giáo hội”.

Năm 1965, trong kỳ họp thứ IV (từ 14-9 đến 8-12-1965) tất cả các bản văn còn lại được công bố gồm Hiến Chế Mạc Khải và Hiến Chế Giáo hội giữa thế giới; sáu sắc lệnh: Nhiệm vụ các Giám mục, Đời sống Linh mục, Canh tân Dòng tu, Tông đồ giáo dân, Hoạt động truyền giáo và Truyền thông xã hội, và ba tuyên ngôn về giáo dục Kitô giáo, Liên lạc các tôn giáo, và

về Tự do Tôn giáo.

Công đồng bé mạc ngày 8-12-1965 sau bốn năm làm việc, đã hoàn thành được 16 bản văn (04 Hiến chế, 9 sắc lệnh và 3 tuyên ngôn).

Các văn bản chính

Ngày 30.4.1965, ức Giáo hoàng Paulus VI công bố thông điệp Mense Maico, kêu gọi giáo dân chạy đến cùng Maria, Nữ vương Hòa Bình, tha thiết xin Mẹ ban hòa bình thế giới.

Ngày 3.9, Ngài ban bố thông điệp *Mysterium Fidei* (Mầu nhiệm đức tin) về giáo lý và sự phụng tự Thánh Thể. Vì sợ nhìn thấy thánh lễ riêng bị giảm giá trị, tín điều về sự biến đổi bản thể bị giảm nhẹ và sự phụng tự Thánh Thể ngoài thánh lễ bị đánh giá thấp, nên Giáo hoàng nhấn mạnh đến tầm quan trọng của mầu nhiệm Thánh Thể, và đối diện với các lý thuyết về sự chuyển đổi mục đích và về sự chuyển đổi ý nghĩa.

Thông điệp Polorum Progression

Polorum Progressio Ngày 26.3.1967, ĐGH ban bố Thông điệp *Polorum Progressio* về sự phát triển kinh tế và văn hóa của các dân tộc. Thông điệp nêu nổi bật ý tưởng “vấn đề xã hội hôm nay mang tính toàn cầu” và “sự phát triển là tên gọi mới của hòa bình”.

Trong đó Đức Giáo hoàng kêu gọi các Kitô hữu và tất cả mọi “người thiện chí” tự cùng nhau nỗ lực cho hòa bình, cho sự phát triển toàn bộ của con người và cho sự thiết lập một uy quyền hữu hiệu trên toàn thế giới. Trong đó, Ngài cũng xác định vấn đề xã hội phải là vấn đề chung của thế giới; việc phát

triển cho đúng phải có tính toàn diện từ kinh tế, văn hóa đến đời sống thiêng liêng; cần có những Tổ chức quốc tế để bảo vệ các nước yếu và nghèo chống lại sự cạnh tranh bất chính. Thông điệp được khai triển kỹ hơn tại các hội đồng Giám mục miền và Thượng Hội đồng 1971.

Độc thân linh mục

Ngày 24 tháng 6 năm 1967, ĐGH ban bố Thông điệp *Sacerdotalis Coelibatus* về sự độc thân linh mục. Tư liệu này kiểm lại kỹ càng những ý kiến bác bỏ sự độc thân thánh và tái khẳng định giá trị của nó được đặt nền tảng trên Kitô học, Giáo hội học và cánh chung học. Ngài định vị sự độc thân của linh mục trong đời sống của Giáo hội và trong tương quan với các giá trị nhân loại và chỉ ra những con đường mà sự độc thân này có thể được sống trọn vẹn.

Thông điệp sự sống con người

Tháng 7-1968, ĐGH Phaolô VI ban bố Thông điệp *Humanae Vitae* “Sự Sống Con người” trong đó bác bỏ mọi cách ngừa thai trái tự nhiên. Đồng thời kêu gọi các cặp vợ chồng Công giáo điều hòa sinh sản theo phương cách tự nhiên, tái xác nhận giáo huấn truyền thống của Giáo hội Công giáo. Văn kiện xuất hiện như một văn kiện có thẩm quyền Giáo hoàng. Thực ra, văn kiện đã được chuẩn bị từ năm 1965, thời gian mà ĐGH Phaolô VI đã đình chỉ một số đoạn của hiến chế *Gaudium et spes* (Tin mừng và Hy vọng).

Trong *Humanae Vitae*, ĐGH Paul VI nhắc lại rằng giáo lý của giáo hội công giáo xây dựng trên đây hôn phối bất khả phân ly mà Thiên chúa đã muốn và con người không thể cắt đứt theo ý kiến của

mình, giữa hai ý nghĩa của hành vi vợ chồng: kết hợp và sinh đẻ” (HV, 12). Tư giáo lý này xuất phát những điều cấm sau đây:

“Trường hợp với những điểm cơ bản này của quan niệm con người và Kitô giáo về hôn nhân, ta phải tuyên bố một lần nữa rằng tuyệt đối phải loại trừ như là phương tiện hợp pháp của sự điều hòa sinh đẻ, sự trực tiếp làm đứt đoạn quá trình sinh sản đã được bắt đầu, và nhất là sự phá thai cố ý và được gây ra một cách trực tiếp ngay cả vì những lý do điều trị. Cũng phải loại ra như vậy như Huân quyền của giáo hội đã nhiều lần tuyên bố, sự triệt sản trực tiếp, cho dù là vĩnh viễn hoặc tạm thời nơi người đàn ông cũng như người đàn bà. Cũng vì loại bỏ mọi hành động hoặc trong dự kiến hành vi vợ chồng hoặc trong tiến trình của nó được đề ra như là mục đích hoặc phương tiện làm cho việc sinh đẻ trở nên không thể được”.

Thông điệp xuất hiện như một sự phủ nhận sự ngừa thai. Ngay cả các nghị phụ công đồng cũng bị lung lay. Hồng y Alfrink tổng Giám mục của Utrecht tuyên bố rằng “các thông điệp không bao giờ là bất khả ngộ”, nhà thần học Hans Kung về phần mình đặt lại nguyên lý của sự bất khả ngộ. Tại Pháp, tạp chí *Témoignage chrétien* cho in một bức thư ngõ có tựa đề: “Nếu đức Kytô thấy điều đó” tách riêng Giáo hoàng với giáo hội – dân thiên chúa.

Năm 1969, ngoài một số văn kiện nhằm kiến tạo Hòa bình và canh tân giáo hội như các sứ điệp: “Ngày thế giới hòa bình”, “Truyền thông xã hội với gia đình”, Tông

(xem tiếp trang 16)

Viết Từ
CANADA

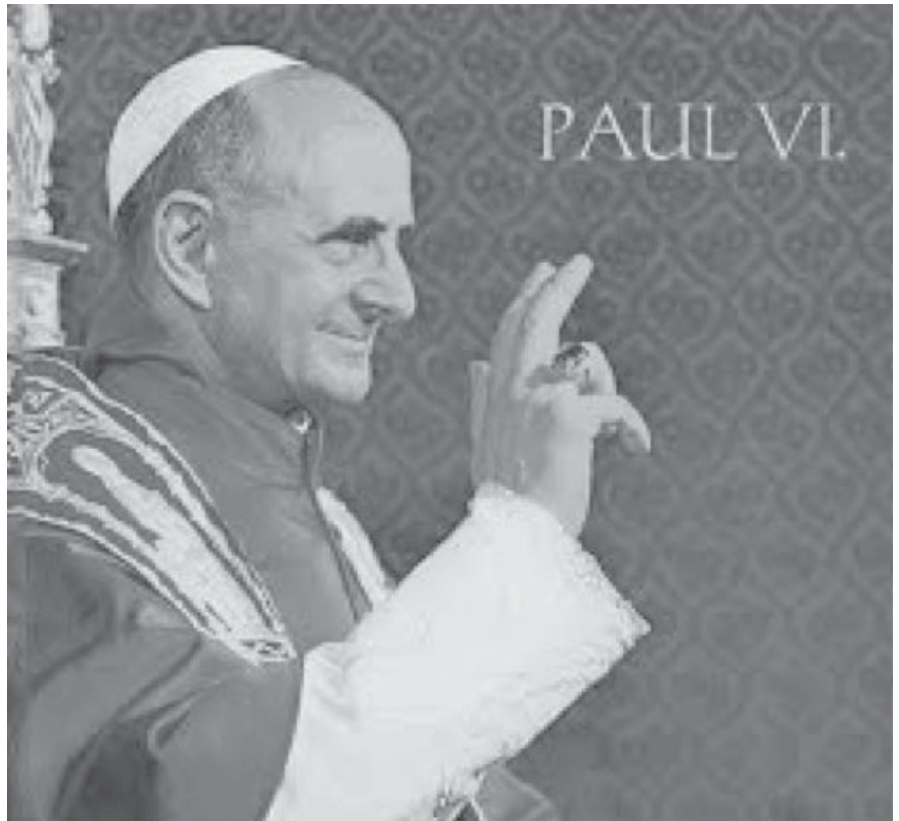
Mạc Giao

DI SẢN CỦA ĐỨC THÁNH GIÁO HOÀNG PHAOLÔ ĐỆ LỤC

Tòa Thánh Vatican loan báo, ngày Chúa Nhật 14-10-2018, Đức Giáo Hoàng Phanxicô sẽ cử hành lễ phong thánh cho Chân Phước Giáo Hoàng Phaolô Đệ Lục (Paul VI). Hai phép lạ đòi hỏi đã thể hiện và đã được công nhận. Vị Giáo Hoàng sắp được hiển thánh có gì đặc biệt để chúng ta ghi nhớ?

Chúng tôi xin mượn lời của nhà báo Jérôme Cordelier nói về vị Giáo Hoàng này:

“Bị kẹt giữa hai Giáo Hoàng nổi tiếng Gioan XXIII và Gioan Phaolô Đệ Nhị, Giáo Hoàng Phaolô Đệ Lục chiếm một chỗ kín đáo trong lịch sử các vị giáo hoàng hiện đại. Tuy nhiên, di sản của vị ngài trên tòa Thánh Phêrô trong 15 năm (1963-1978) là hoàn tất Công Đồng Vatican II cũng thật quan trọng, như Đức đương kim Giáo Hoàng Phanxicô thường nói và thường coi Giovanni Battista Montini là tấm gương cho ngôi vị giáo hoàng của mình. Được phong thánh sau 4 năm lên hàng chân phước, trùng dịp với Thượng Hội Đồng (Synode) giới trẻ, một định chế do Đức Giáo Hoàng Paul VI thiết lập năm 1965, cũng là dịp kỷ niệm 40 năm Ngài qua đời và 50 năm công bố Thông Điệp “Humanae vitae”, một tài liệu quan trọng cho mọi tín hữu Công Giáo, nhưng cũng gây nhiều phản đối vào lúc ban hành vì Đức

Giáo Hoàng chống lại việc ngừa thai không tự nhiên”. (Le Point, 11-3-2018).

Quả đúng như vậy, Đức Giáo Hoàng Paul VI đã từng bước thực hiện kế hoạch của mình một cách trầm tĩnh, cẩn trọng. Ngài là một nhà trí thức, một nhà ngoại giao, từng giữ chức vụ Khâm Sứ Tòa Thánh tại Paris, chịu ảnh hưởng văn hóa Pháp. Theo Hồng Y Paul

Poupard, Đức Giáo Hoàng khi còn thơ ấu, mỗi buổi tối trước khi đi ngủ, được mẹ đọc cho nghe một truyện tiếng Pháp. Vì vậy Đức Giáo Hoàng nói tiếng Pháp rất thông thạo. Với tác phong của một nhà ngoại giao, ngài ăn nói rất thận trọng, khéo léo, thái độ điềm đạm, nên không trở thành “sao” (star) được. Ngài đã thực hiện khẩu hiệu “đường ta ta cứ

đi”, không tấn công ai, nhưng cũng không nao núng khi bị tấn công và chỉ trích. Nói về công nghiệp của Đức Giáo Hoàng Paul VI, chúng ta không thể tóm tắt trong vài trang giấy, tôi chỉ xin nêu bốn điểm nổi bật.

1 – Hoàn tất Công Đồng Vatican II

Công Đồng Vatican II được Đức Giáo Hoàng Gioan XXIII đề xướng ngay sau khi ngài lên ngôi Giáo Hoàng. Không ai ngờ một ông già gần đất xa trời có đủ can đảm và năng lực làm một cuộc cách mạng lớn trong Giáo Hội như thế. Phiên họp đầu tiên của Công Đồng diễn ra ngày 11-10-1962 khi cha đẻ của Công Đồng vừa tròn 80 tuổi. Nhưng chưa tới một năm sau, ngài được Chúa gọi về (3-6-1963), để công trình dang dở cho người kế nhiệm tiếp tục.

Người kế nhiệm chính là Đức Giáo Hoàng Paul VI. Ngoài việc thi hành bốn phận đứng đầu Giáo Hội và theo đuổi đường lối riêng của mình, Đức Tân Giáo Hoàng gánh tiếp gánh nặng bảo đảm sự diễn tiến của Công đồng để đi đến kết quả tốt đẹp. Công Đồng kết thúc năm 1965. Như vậy Đức Giáo Hoàng Paul VI đã phải vất vả với Công Đồng trên hai năm.

Ngay khi Công đồng còn đang họp, Đức Giáo Hoàng Paul VI đã cho áp dụng ngay những quyết định từng phần của Công Đồng bằng việc ban hành những văn kiện, như Tự Sắc Sacram Liturgiam ấn định những cải tiến về phụng vụ, đặc biệt Hiến Chế tín lý Lumen Gentium (Giáo Hội).

Công Đồng bế mạc ngày 8-12-1965 sau trên ba năm làm

Công Đồng Vatican II họp trong Vương Cung Thánh Đường Thánh Phêrô

việc, đã hoàn thành được 16 văn bản (4 hiến chế, 9 sắc lệnh và 3 tuyên ngôn). Trong diễn văn bế mạc Công Đồng Vatican II, Đức Giáo Hoàng Paul VI nói;

“Trong Đại Hội toàn cầu này, trong thời gian và không gian đặc ân này, quá khứ, hiện tại và tương lai như quy tụ lại. Quá khứ: vì ở đây, tụ họp ở địa điểm này, chúng ta có Giáo Hội của Chúa Kitô với truyền thống, lịch sử, các công đồng, các tiến sĩ và các thánh của Giáo Hội. Hiện tại: chúng ta đang từ giã nhau để đi vào một thế giới ngày nay với những bất hạnh, đau khổ, tội lỗi của nó, nhưng cũng có những thành công, giá trị và đức tính của nó. Và tương lai ở đây trong lời kêu gọi khẩn trương của những người dân trên thế giới muốn được công bình hơn, trong ý muốn hòa bình, trong khao khát có ý thức hay vô thức về một xã hội cao đẹp hơn, một đời sống mà Giáo Hội của Chúa Kitô có thể đem lại và muốn trao ban cho họ”.

Có thể nói Đức Giáo Hoàng Gioan XXIII là cha đẻ của Công

Đồng Vatican II. Đức Giáo Hoàng Paul VI là vú nuôi và đưa Công Đồng áp dụng vào đời sống Giáo Hội.

2 – Xác định việc tôn trọng sự sống con người

Ngày 25-7-1968, Đức Giáo Hoàng Paul VI cho công bố Thông Điệp Humanae Vitae, làm dư luận thế giới xôn xao. Vào thời điểm đó, phong trào phản chiến tại khắp nơi trên thế giới đang lên cao (sau biến cố Tết Mậu Thân tại Việt Nam). Giới trẻ chủ trương “Làm tình, không làm chiến tranh” (Make love, not war). Người ta chủ trương ăn chơi, tự do luyến ái, tự do ngừa thai, phá thai, tôn trọng nữ quyền, trong đó có quyền làm chủ thân xác, bất chấp những nguyên tắc luân lý. Thông Điệp (ngày nay nhiều người gọi là tông huấn) Humanae Vitae cùng với Đức Giáo Hoàng bị chống đối khắp nơi. Người ta chê là lạc hậu, đi ngược thời đại, tước đoạt tự do của con người. Những người bày tỏ sự bất đồng ý kiến có cả giáo dân và giáo phẩm. Thí dụ tại tổng

giáo phận Baltimore, Hoa Kỳ, có 72 linh mục ký tên vào bản bất đồng ý kiến. Tại Canada, một số giám mục họp tại thành phố Winnipeg đã ký tên phản đối vào bản được gọi là Tuyên Ngôn Winnipeg. Mãi 30 năm sau, Hội Đồng Giám Mục Canada mới âm thầm bỏ phiếu rút lại tuyên ngôn này.

Dù bị phê bình chỉ trích và cả chống đối, Đức Giáo Hoàng Paul VI nén nỗi đau trong lòng và cương quyết giữ vững lập trường. Chính vì tôn trọng sự sống của con người, ngài mới ra thông điệp này. Con người có một giá trị cao quý nên không thể muốn sản xuất lúc nào tùy ý. Nếu muốn ngừa thai, phải dùng những biện pháp tự nhiên, không thể dùng thuốc hay những dụng cụ nhân tạo. Cũng không thể phá thai vì đó là hành động giết người. Hai nhi khí tượng hình trong lòng mẹ là đã thành người có xác và hồn. Không thể chấp nhận việc trợ tử vì đó là dành quyền của Thượng Đế khi chấm dứt sự sống của một con người. Ngoài lý do tôn giáo, lý do luân lý cũng không cho phép làm những việc này.

Sau 50 năm ra đời của Tông Huấn Humanae Vitae, cuộc tranh chấp vẫn chưa phân thắng bại, dù việc tranh cãi đã dịu đi. Ai muốn theo cách nào cứ theo. Mỗi người tự xét mình làm đúng hay sai. Những nguyên tắc của Humanae Vitae vẫn là ngọn đuốc soi đường cho lương âm nhân loại trong việc tôn trọng sự sống con người.

3 – Làm hòa với Chính Thống Giáo và Anh Giáo

Một hành động khác có tính khai phá của Đức Giáo Hoàng

Viếng thăm huynh đệ của Thượng Phụ Chính Thống Giáo Athenagoras tại Roma

Paul VI là làm hòa với Chính Thống Giáo. Công Giáo và Chính Thống Giáo trên nguyên tắc đều thuộc về giáo hội của Chúa Kitô, nhưng đã chia cách nhau cả ngàn năm. Đức Giáo Hoàng Paul VI đã phá bỏ truyền thống ngôi nhà, không đi đâu của các vị tiền nhiệm. Ngài mở cuộc công du đầu tiên đến Thánh Địa Jerusalem vào đầu tháng Giêng 1964. Trong chuyến đi này, ngài đã gặp gỡ các Thượng Phụ của Chính Thống Giáo Đông Phương: Đức Giám Mục Benedict, Giáo Chủ Chính Thống tại Jerusalem và Thượng Phụ Athenagoras thành Constantinopolis

Vào ngày bế mạc Công Đồng Vatican II, Đức Giáo Hoàng Paul VI và Thượng Phụ Athegoras đã cùng xóa bỏ “vạ tuyệt thông” cho nhau, nguyên nhân của vụ ly khai năm 1054.

Ngày 25-7-1967, Đức Giáo Hoàng Paul VI du hành sang Istanbul, Thổ Nhĩ Kỳ

và viếng thăm Thượng Phụ Giáo Chủ Athenagoras thành Constantinopolis. Hai vị đã trao đổi cái hôn hòa bình của tình bác ái huynh đệ.

Tháng 11-1967, Thượng Phụ Athenagoras đến Roma thăm đáp lễ Đức Giáo Hoàng. Trong lời tuyên bố chung, hai vị tỏ bày:

“ a - Hối tiếc về những lời xúc phạm, những lời trách cứ thiếu nền tảng và những hành vi đáng lên án của cả hai phía, trong và sau những biến cố đáng buồn đó.

b - Hối tiếc và xin xóa đi trong ký ức những bản vạ tuyệt thông lẫn nhau. Nó vốn đang là trở ngại chính cho việc xích lại gần nhau trong đức ái, chớ gì chúng được quên đi.

c - Hối tiếc về những điều đáng buồn trước đó và những biến cố sau này, chịu tác động bởi nhiều nguyên cớ, nhất là vì thiếu hiểu biết và coi thường lẫn nhau đã đưa đến việc cắt đứt mối hiệp thông của Giáo Hội”. (Trích theo Wikipedia về ĐGH Paul VI)

Ngoài ra, ngài còn gặp gỡ Tổng Giám Mục Anh Giáo Cantorbery và tìm sự hiệp nhất với Giám Mục Michael Ramsay, vị lãnh đạo Anh Giáo.

Bây tỏ thiện chí, đi bước trước, phá bỏ những rào cản để Công Giáo và Chính Thống Giáo xích lại gần nhau trong đức tin và đức ái. Đó là sách lược đại kết của Đức Giáo Hoàng Paul VI mà chính ngài đã bắt tay thực hiện.

4 - Cổ võ hòa bình

Trong bài diễn văn đọc tại đại hội đồng Liên Hiệp Quốc ở Nữ Ước ngày 4-10-1965, Đức

Giáo Hoàng Paul VI đã lớn tiếng kêu gọi “*không bao giờ để xảy ra chiến tranh nữa. Là những người quan tâm tới nhân loại, chúng tôi tôn trọng con người*”. Lời kêu gọi đã được cử tọa nhiệt liệt hoan nghênh. Trong các chuyến du hành, ngài luôn lên tiếng bênh vực cho nhân quyền. Ủy Ban Công Lý và Hòa Bình đã được chính ngài thiết lập năm 1967.

Ngày 26-3-1967, ngài công bố thông điệp “Phát Triển Các Dân Tộc” (Populorum Progressio) với nội dung “vấn đề xã hội là vấn đề thế giới”, và “phát triển là tên mới của hòa bình”. Năm 1969, ngài công bố một số văn kiện nhằm kiến tạo hòa bình như sứ điệp “Ngày Thế Giới Hòa Bình” và tông huấn “Kinh Mân Côi Hòa Bình”.

Có một số người cả trong lẫn ngoài Giáo Hội trách ngài có khuynh hướng chủ hòa, tức hòa bình bằng mọi giá, chịu ảnh hưởng của chính sách Ostpolitik được manh nha từ thời Đức Giáo Hoàng Gioan XXIII. Đó là chính sách hướng về phương Đông, tức là về phía các nước cộng sản Liên Xô và Đông Âu để tìm cơ hội đối thoại và sự cởi mở cho các giáo hội tại các quốc gia này. Quả thật chính sách này đã được thi hành một phần dưới thời Đức Giáo Hoàng Paul VI theo nghĩa hòa bình là ưu tiên dù có bị thiệt thòi đôi chút, miễn là tránh được sự tàn sát con người, không phải là đầu hàng. Chính sách Ostpolitik được Hồng Y Casaroli, Quốc Vụ Khanh dưới triều Đức Giáo Hoàng Gioan Phaolô II, thực hiện tích cực hơn với những nhượng bộ khó chối cãi, như các vụ Hồng Y Mindszenty của Hung Gia Lợi,

Hồng Y Joseph Beran của Tiệp Khắc, Hồng Y lưu vong Josyf Slipyi. Các ngài đã bị đùôi khỏi nước vì không thỏa hiệp với nhà cầm quyền cộng sản và được thay thế bởi những vị mềm mỏng hơn.

Với tình hình Vatican lúc đó, người viết bài này được khuyến khích xin yết kiến Đức Giáo Hoàng Paul VI để trình bày lập trường giải quyết chiến tranh của Việt Nam Cộng Hòa và những khó khăn trong việc điều đình với cộng sản đang diễn ra ở Paris. Vào đầu năm 1971, ngài cho tôi một cuộc yết kiến riêng tại thư viện của ngài trong khuôn viên Vatican. Tôi đã thưa với ngài là dân và chính phủ VNCH rất khao khát hòa bình, muốn sớm chấm dứt chiến tranh, nhưng phe cộng sản không có thiện chí tìm giải pháp tái lập hòa bình. Họ chỉ muốn thống trị toàn thể Việt Nam. Ngài tỏ ra khá hiểu biết về tình hình Việt Nam, kể cả cuộc đua xe đạp đường trường ở Việt Nam mới xảy ra cách đó mấy ngày được chiếu trên TV. Ngài rất quan tâm tới Việt Nam, tới những người tỵ nạn chiến tranh, việc giúp đỡ các nạn nhân và cô nhi quả phụ. Ngài không nói về chính trị và không khuyên tìm hòa bình bằng mọi giá. Thời gian ngài tiếp tôi được dự trù nửa giờ, nhưng vì ngài thích nghe chuyện Việt Nam nên kéo dài thêm 15 phút lúc nào không hay. Sau phút thứ 45, một đức ông phải xuất hiện tại cửa để làm hiệu nhắc nhở đã quá giờ.

Một chuyện vui nhỏ là khi khởi đầu cuộc tiếp kiến, tôi thưa với ngài là ngài muốn tôi nói với ngài bằng tiếng Anh hay tiếng Pháp. Ngài trả lời là tiếng gì cũng được. Nhưng sau khi tôi mới

trình bày được vài câu bằng tiếng Anh, ngài liền nói: “*Thôi “you” nói tiếng Pháp đi*”. Không biết vì tiếng Anh của tôi ngọng hay vì ngài sinh văn hóa Pháp và tiếng Pháp?

Trước khi giã từ, ngài ban phép lành và nói: “*Cha luôn nghĩ tới và cầu nguyện cho dân tộc Việt Nam của chúng con mỗi ngày*”.

Nói chung, tôi thấy ngài yêu hòa bình nhưng không có khuynh hướng ngã theo cộng sản như một số người kết án vô bằng.

Không một vị Giáo Hoàng nào có thể công khai ngã theo phe này phe kia về phương diện chính trị. Cũng không một vị nào không cố võ cho hòa bình và công lý. Mỗi vị có cách hành động khác nhau. Chính sách Ostpolitik là có thật nhưng phần lớn là do khuynh hướng của Giáo Triều và được thi hành nhiều hay ít là do Quốc Vụ Khanh đương thời.

Nay Đức Giáo Hoàng Phaolô Đệ Lục đã lên hàng hiền thánh. Triều đại Giáo Hoàng của ngài không được đánh dấu bằng những thành tích ngoạn mục. Tuy nhiên, ngài đã để lại những di sản quan trọng và quý giá cho Giáo Hội và cho hậu thế. Có thể nói Đức Giáo Hoàng Phaolô Đệ Lục là một chủ chăn trầm lặng, thực hiện được nhiều việc trong âm thầm, lo tìm hòa bình cho Giáo Hội và cho thế giới. Vì thế, những người làm truyền thông Công Giáo mới tặng ngài danh hiệu “**Vị Giáo Hoàng canh tân và hòa giải**” ♦

Giáo huấn bằng lời và hành động của Đức Giáo hoàng Phaolô VI

■ **Hồng Y Paul Poupard**

ĐGH Phaolô VI và ĐGH kế vị Gioan Phaolô II

Ngày nay còn ai nhớ đến Đức giáo hoàng Phaolô VI (1897-1978)? Ngoài một vài chữ gán ghép cho ngài như “*giáo hoàng mờ nhạt*”, “*giáo hoàng buồn*”, “*giáo hoàng chống viên thuốc ngừa thai*”..., chúng ta cần xem lại kỹ triều giáo hoàng của ngài trong bối cảnh thời đó để hiểu ngài đã có những hành vi có tính ngôn sứ, đặt các nền tảng mục vụ và ngoại giao cho các triều giáo hoàng tương lai.

Được đào tạo trong ngành ngoại giao, năm 1954 Đức ông Giovanni Battista Montini rời giáo triều La Mã để làm Tổng giám mục địa phận Milan trong vòng chín năm. Milan là một trong những

địa phận quan trọng nhất thế giới về mật sĩ số giáo sĩ, về tài chính cũng như về học vị.

Ở đây, Đức Phaolô VI đã có kinh nghiệm về thế nào là thế tục hóa, giới giáo dân rất tích cực và có thể nói một cách rộng hơn, đó là địa phận “*Rôma thứ nhì*” của Ý, thủ đô kỹ nghệ và văn hóa. Ngài đã xây ở đây trên 70 nhà thờ, đến thăm 200 nhà máy và công xưởng, thực hiện một “*Sứ vụ bình dân*”.

Hơn các vị tiền nhiệm của mình, ngài nhận thức được tình trạng thực tế tại đây, trước khi phong trào thế tục hóa của phương Tây xuất hiện.

Hòm bằng gỗ trắng

Ngay từ những ngày đầu giáo triều của mình, ngài cắt đứt với các truyền thống tại chỗ, ngài xin đơn giản tối đa các nghi thức giáo hoàng và phụng vụ. Ngài bán vương miện của mình để có tiền cho người nghèo, ngài vứt bỏ một phần lớn hào nhoáng giáo hoàng và xin được chôn trong chiếc hòm bằng gỗ trắng đơn sơ.

Ngày tang lễ của ngài, 12-8-1978, người ta thấy những trang Phúc Âm bị gió thổi bay tứ tung trên chiếc hòm gỗ trắng đơn sơ, giống như lần tang lễ của Đức Gioan-Phaolô II.

Thượng Hội đồng Giám mục

Ngài biết tường tận giáo triều La Mã từ năm 1924 nên Đức Phaolô

VI muốn cải cách giáo triều. Ngài ấn định tuổi hưu của các giám mục là 75, tuổi tối đa để được vào Mật nghị bầu giáo hoàng là 80, và giới hạn số hồng y được vào bầu là 120.

Ngài lập ra nhiều ban bộ mới, ngài dịch toàn bộ Công đồng Vatican II, ngài mới chính là người thay nhén Công đồng: ngài mở ra các ủy ban, các bộ, các hội đồng giáo hoàng như Hội đồng Giáo hoàng về Công lý và Hòa bình, Hội đồng giáo hoàng về Giáo dân, Hội đồng giáo hoàng về Gia đình, Hội đồng giáo hoàng về Đối thoại Liên tôn, “Hội đồng Giáo hoàng Đồng Tâm” (Cor Unum)...

Ngài rất chú tâm đến chiều kích hoàn vũ của Giáo hội, ngài muốn củng cố tính đồng đội cùng làm việc chung, tính đoàn kết giữa các giám mục, cố động để các Giáo hội địa phương có một phần tự lập. Ngài thiết lập Thượng Hội đồng Giám mục và dưới triều của ngài, ngài đã triệu tập bốn lần họp Thượng Hội đồng: ba lần họp bình thường về đức tin năm 1967, về sứ vụ tu sĩ và công lý trong thế giới năm 1971, về việc Phúc Âm hóa trong thế giới hiện đại năm 1974, và một phiên họp khoáng đại bất thường về sự hợp tác giữa Tòa Thánh và các Hội đồng giám mục năm 1969.

Đối thoại với thế giới

Cắt đứt với tất cả các thói quen, Đức Phaolô VI đã gặp các ký giả trên máy bay trong nhiều chuyến công du ra nước ngoài của ngài như Liên Hiệp Quốc, Colombia, Ấn Độ, Bồ Đào Nha, Thổ Nhĩ Kỳ, Ouganda, Phi Luật Tân, Úc, Đất Thánh. Tháng 10 năm 1965, ngài đã có ít nhất mười

bảy cuộc phỏng vấn với nhật báo Milan *Corriere della Sera*.

Ngài đặt hàng đầu vấn đề tôn trọng nhân quyền và đấu tranh chống nạn nghèo đói trong các hành động ngoại giao và mục vụ của Giáo hội. Ngài nhấn mạnh đến việc không được dùng bạo lực. Trong các Tông huấn của mình, ngài đưa công chính và phát triển vào trong bối cảnh của sứ vụ và ngài quyết liệt lên án các bất công trên hoàn vũ.

Ngài luôn nhấn mạnh đến sự cần thiết phải “nói chuyện” với thế giới, “*quy trách nhiệm cho các ngôn sứ của bất hạnh và những người có khuynh hướng tiến bộ nhưng thiếu suy nghĩ*”, theo chữ dùng của sử gia Philippe Levillain.

Kinh nghiệm chính trị

Sự nhạy cảm này có nguồn gốc từ kinh nghiệm chính trị của ngài. Đức ông Montini biết rành chủ nghĩa phát xít ở Ý và ngài bị cáo buộc là hợp tác với người Anglo-Saxons. Ngài là Phụ tá Hiệp hội các trường Đại học Công giáo Ý, ngài muốn tránh cho người Công giáo không bị ảnh hưởng của phát xít bằng cách đào tạo các trí thức cấp cao. Sau này, ngài sống qua thời cay độc của Thánh Năm 68 (Mai 68) và vụ Vệ Binh Đỏ ám sát bạn của ngài là ông Aldo Moro, một chính trị gia Công giáo, trong những tháng cuối đời của ngài.

Công đồng Vatican II

Trong số các di sản của Đức Phaolô VI để lại, trước hết phải nói đến Công đồng Vatican II. Ngay từ khi được bầu chọn, ngày 21-6-1963, ngài tiếp tục đưa dẫn

Công đồng Vatican II từ năm 1963 và cuối cùng là kết thúc vào năm 1965, một Công đồng do ý kiến riêng của Đức Gioan XXIII, vị tiền nhiệm của ngài.

Chắc chắn, nếu chính bản thân ngài thì ngài sẽ không mở Công đồng nhưng ngài thừa nhận và hướng dẫn một cách kín đáo nhưng cương nghị. Theo phân tích của sử gia Ý Giovanni Maria Vian, giám đốc *L'Osservatore Romano*, ngài quan tâm đến “các nhà cải cách không triệt để”, ngài là vị giáo hoàng công nhận, không phải là không nhận định, sự chuyển tiếp của đạo Thiên Chúa giáo, đối diện với tính hiện đại có nguy cơ trở tay không kịp, để đi đến chỗ chấp nhận tự do tôn giáo và đối thoại với các tôn giáo khác.

“Giáo hội của Ngài” (Ecclesiam suam)

Một di sản không chổi cãi khác, đó là Tông thư đầu tiên của ngài, Tông thư *Giáo hội của Ngài (Ecclesiam suam)*, 6 tháng 8-1964). Nếu không phải vì đó mà giám mục Lefebvre người chủ trương bảo thủ quá khích đã ở bên lề Giáo hội. Ngày 27 tháng 6 năm 1976, Đức Phaolô VI đã cất chức thánh giám mục Lefebvre. Đó là cơn chấn động do giáo huấn của Công đồng muốn Giáo hội đối thoại với thế giới.

Một đoạn quan trọng cần được nhắc đến: “*Trước khi nói, phải lắng nghe tiếng nói và nhất là quả tim của con người, hiểu nó, tôn trọng nó tối đa có thể, nơi mà nó xứng đáng được tôn trọng, và đi theo hướng của nó. Bầu khí đối thoại là tình bằng hữu và còn hơn thế nữa: phục vụ.*”

“Loan báo Tin Mừng, Evangelii nuntiandi”

Cũng trong chiều hướng đó, mười một năm sau, ngài công bố Tông huấn *Loan báo Tin Mừng (Evangelii nuntiandi)*, 8 tháng 12-1975), kết thúc phần thứ ba của Thượng Hội đồng Giám mục đặc biệt nói về việc Phúc Âm hóa. Đức Phaolô VI cổ vũ cho một Giáo hội vừa ở trong lòng thế giới vừa là chứng nhân tuyệt đối của Thiên Chúa.

Theo ngài, đối thoại và nói chuyện với con người là các hình thức lỗi lạc để loan báo Tin Mừng trong thời hiện đại này. Nhân dịp kỷ niệm 100 năm ngày sinh của vị tiền nhiệm của mình, vào ngày 20-9-1998, Đức Gioan-Phaolô II đã tuyên bố: “*Ít nhân vật nào như ngài đã biết nói lên các lo lắng, các khó khăn, các xu hướng cũng như các tảo bạo của người đương thời. Ngài muốn đi bên cạnh họ.*”

“Phát triển các dân tộc, Populorum Progressio”

Với Tông huấn *Phát triển các Dân tộc (Populorum Progressio)*, 26 tháng 3-1967), Đức Phaolô VI xác nhận một mặt, “*vấn đề xã hội là vấn đề thế giới*”, mặt khác “*phát triển là tên mới của hòa bình*”.

Hiến chương dân thân của người Công giáo phục vụ cho sự phát triển “*trọn con người và với tất cả mọi người*” theo thành ngữ điển tả của linh mục dòng Đa Minh Pháp Joseph Lebreton (1897-1966), là tiếng vang đáng kể, được củng cố qua bức thư gửi cho hồng y Roy năm 1973, xác nhận tính hợp pháp đa dạng của các chọn lựa chính trị của người Công giáo.

Ngày 4 tháng 10 năm 1965, ngài là vị giáo hoàng đầu tiên phát biểu ở diễn đàn Liên Hiệp Quốc, ở đó, nhân danh một Giáo hội “*chuyên lo nhân đạo*”, ngài dặn mạnh: “*Không bao giờ được có chiến tranh nữa!*”

Tông du Bogota

Một cách ngoạn mục, Tòa Thánh thâm nhập vào các quốc gia. Nhưng không phải với bất cứ giá nào. Ở Bogota, ở Colombia, ngày 26 tháng 8 năm 1968, ngài nói rõ: “*Không phải hận thù cũng không phải bạo lực là sức mạnh của chúng tôi, sức mạnh của chúng tôi là bác ái. Giữa các con đường khác nhau (...), chúng tôi không chọn chủ nghĩa vô thần mácxít, cũng không chọn cái cách một cách hệ thống, lại càng không chọn đổ máu và tình trạng vô chính phủ.*”

Ngày 5 tháng 1 năm 1964, ngài đi Giêrusalem, nơi mà chưa một giáo hoàng nào đặt chân đến và đó là lần đầu tiên từ năm 1439, có cuộc gặp gỡ giữa một Giáo hoàng và Thượng phụ Đại kết Constantinople, Athénagoras Ier.

Cuộc “*đối thoại tay trong tay*” được tiếp tục ngày 24 tháng 3 năm 1966 với Giám mục Anh giáo Michael Ramsey, Cantorbéry, lúc Đức Phaolô VI đeo nhẫn mục vụ giám mục địa phận Milan cho giám mục Ramsey. Và vào ngày 15 tháng 12 năm 1975 ở Nhà nguyện Sixtine, khi loan báo đối thoại lại với những người chính thống giáo, ngài đã quỳ xuống trước Thượng phụ Meliton, Chalcedoine và hôn chân Thượng phụ.

Ngược lại, kể từ năm 1968,

những năm cuối cùng của triều giáo hoàng của ngài là những năm lo âu và đã để lại một di sản nhiều tranh cãi. Số linh mục chịu chức ở Phương Tây giảm sút trầm trọng, việc làm cho phù hợp với Công đồng Vatican II đôi khi mang tính phiêu lưu, các nhà cầm quý phản kháng: “*Mùi khói Satan thấm vào Giáo hội*”, ngài đã phải nói.

“Sự sống Con người, Humanae Vitae”

Tông huấn cuối cùng của ngài, Tông huấn *Sự sống Con người (Humanae Vitae)*, 25 tháng 7-1968) thiết đặt sự tôn trọng sự sống, nguyên tắc của việc từ chối mọi phương pháp ngừa thai nhân tạo đối với các cặp vợ chồng Công giáo. Về vấn đề này, ngài thổ lộ với người bạn triết gia Công giáo người Pháp, ông Jean Guitton: “*Không quan trọng nếu chúng tôi là thiểu số, nếu chúng tôi đơn độc. Sức mạnh của chúng tôi là trong sự thật.*”

Và đây là lần đầu tiên, một giáo huấn của Huân Quyền đã bị đặt vấn đề một cách công khai, kể cả với các hồng y và các giám mục.

Một cắt đứt phủ phàng giữa thế giới và vị giáo hoàng chủ trương “*đối thoại*” và “*nói chuyện*” với thế giới. Trùng hợp trong thời gian này là cơn khủng hoảng ở hàng giáo sĩ phương Tây trong bối cảnh của một tranh chấp nhằm đặt lại vấn đề ngay cả tính hợp pháp của các thể chế, việc chấp nhận lạnh nhạt này đã tác động mạnh trên chính ngài cũng như trên giáo triều của ngài, và từ đó ngài không soạn thảo Tông huấn nào nữa.

“Độc thân của linh mục. Sacerdotalis Coelibatus”

Cũng vậy, một năm trước đó, Tông huấn “Độc thân của linh mục, (Sacerdotalis Coelibatus, 24 tháng 6 năm 1967) tái xác nhận luật độc thân của linh mục, Tông huấn vẫn là nguồn gây tranh cãi của triều giáo hoàng của ngài, một triều giáo hoàng kết thúc trong suy nhược bị in dấu bởi nỗi lo âu và có thể nói nỗi chán nản của ngài.

Cuối cùng, nguồn gốc mang tính thiên sứ của ngài chắc chắn phải nói đến xu hướng Pháp của ngài. Gần như nói tiếng Pháp từ khi sinh ra, ngài mến chuộng nước Pháp, văn hóa và Giáo hội Pháp một cách đặc biệt. Tháng 5 năm 1964, ở Saint-Louis-des-Français, ngài tuyên bố: “*Nơi quý vị có một sức sống sôi động, một động lực gọi lên trong lãnh vực tôn giáo cũng như trong lãnh vực thế tục, một suy tư sâu không ngừng, có thể đôi khi chưa đủ tôn kính đối với giá trị của các thể chế Kitô giáo.*” Các triết gia Pháp Jean Guitton (1901-1999) và Jacques Maritain (1882-1973) vừa là bạn vừa là người truyền cảm hứng cho ngài. ♦

Hồng Y Paul Poupard
(Pháp)

Nguyễn Tùng Lâm dịch

ĐỨC GIÁO HOÀNG PHAOLÔ VI

(tiếp theo trang 8)

huấn “kinh mân côi Hòa bình” và nhất là việc công bố sách lễ Roma mới đã được canh tân theo chỉ thị của công đồng Vatican II.

Năm 1971, ĐGH Phaolô VI ban bố Thông điệp “Phát triển các Dân tộc” đấu tranh cho quyền lợi các nước nghèo.

Năm Thánh 1975

Năm thánh 1975 được mở ra dưới triều ĐGH Phaolô VI. Năm Thánh này mang ý nghĩa Canh tân và Hoà giải, như được trình bày trong Tông Huấn Gaudete in Domino (“Hãy Vui Mừng Trong Chúa”) của Ngài.

Năm Thánh 1975 là Năm Thánh cuối cùng trong lịch sử Giáo hội mà một vị Giáo hoàng khai mở bằng cách đập búa vào tường che Cửa Thánh ở Đền Phêrô.

Khi kết thúc Năm Thánh 1975, ĐGH Phaolô VI đã không còn tiếp tục truyền thống xây tường gạch che phủ Cửa Thánh nữa.

Qua Đời

Mặc dù tình trạng sức khỏe yếu kém đã giới hạn các sinh hoạt của Ngài vào cuối thời Giáo hoàng, ĐGH Phaolô VI được nhớ đến như một khuôn mặt chính yếu đã duy trì sự quân bình giữa việc thể hiện các thay đổi trong Giáo hội và vẫn giữ Giáo hội trung thành với truyền thống của mình.

Vào ngày 6 tháng 8 năm 1978, ĐGH Phaolô VI qua đời tại điện nghỉ mát mùa Hè Castel Gandolfo, hưởng thọ 81 tuổi, sau khi ở ngôi vị Giáo hoàng hơn 15 năm. Ngài đã tiếp nối sự nghiệp của Cố Giáo hoàng Gioan XXIII với Công

Hầm mộ Đức Giáo hoàng Phaolô VI

đồng Vatican II (1962-1965) để phục vụ hữu hiệu hơn đoàn Dân Chúa và thế giới trong thời đại mới.

Ngày 20 tháng 12 năm 2012, Giáo hoàng Biển Đức XVI nâng ĐGH Phaolô VI lên hàng Đáng đáng kính và cho phép Bộ phong thánh bắt đầu tiến trình phong thánh cho Đức Phaolô VI. Đức Giáo hoàng Phanxicô tôn phong chân phước cho Ngài vào ngày 19 tháng 10 năm 2014, trong buổi lễ bế mạc Thượng Hội đồng Giám mục Ngoại thường về Gia đình, với sự tham dự của Giáo hoàng danh dự Biển Đức XVI

Ngày 7 tháng 3 năm 2018, Đức Giáo hoàng Phanxicô chuẩn y công nhận phép lạ thứ hai của Paul VI, tiến gần tới việc phong thánh. ♦

THÔNG ĐIỆP HUMANAE VITAE BỊ CHÔNG ĐỐI NHƯNG VẪN LÀ NGỌN ĐUỐC SOI SÁNG SỰ SỐNG CON NGƯỜI

■ **Dominic Thiện**

Năm 1968 có những biến cố đáng chú ý trên thế giới. Cuộc nội chiến mà làm nhiều người biết đến là cuộc tấn công Tết Mậu Thân tại Việt Nam, và bức ảnh ĐT Nguyễn Ngọc Loan xử tử một cán bộ CS nằm vùng đã đi vào trang sử thế giới mãi mãi. Nó đã mở màn cho một năm mà các sử gia gọi là “Năm Nổi Loạn”. Ngày 29/03/1968 tại bang Tennessee, những người Mỹ da đen đã đứng dậy phản kháng đòi quyền bình đẳng công dân qua cuộc diễn hành “Tôi Cũng Là Người” (I Am A Man), và họ đã bị đáp lại bằng những đe dọa của súng đạn và xe tăng. Cuối cùng thì người lãnh đạo của họ, Mục Sư TS Martin Luther King Jr đã bị ám sát vào tháng Tư năm 1968. Tại Paris, các người trẻ thế hệ hippy đã xuống đường biểu tình vào khoảng tháng Năm. Đầu tháng Sáu tại Los Angeles, TNS Robert Kennedy (em của Cựu TT John F. Kennedy) bị ám sát bằng những viên đạn bắn vào đầu và cổ. Riêng GH Công Giáo, ngày 25/07/1968, ĐTC Phaolô VI công hiến thế giới bức Thông Điệp Humanae Vitae (Sự Sống Con Người),

mà đã gây sôi nổi. Nhân dịp kỷ niệm 45 năm sau Humanae Vitae, người viết gợi ý vài chia sẻ để nhìn Thông Điệp nền tảng này.

Quá Trình

Đứng trước thềm của một thời đại với các tiến bộ khoa học và “những tiến hóa của xã hội”, GH không thể nào làm ngơ với những vấn đề mới, liên quan tới điều hòa sinh sản. Vì vậy ĐGH Phaolô VI đã lấy quyền giảng dạy của GH để cố gắng khẳng định chính xác “các nguyên tắc học thuyết luân lý liên quan đến hôn nhân” chiếu theo Tin Mừng và những văn kiện của các vị GH tiền nhiệm. Việc này không đi quá giới hạn quyền giảng dạy Hội Thánh, mặt khác nó còn là sứ mạng mà Đức Giêsu trao phó các [vị] tông đồ trước khi về trời. Có lẽ đây là động cơ mà ngài muốn viết thông điệp Humanae Vitae.

Tháng 3 năm 1963, Đức Gioan XXIII đã thành lập Ủy Ban Giáo Hoàng nghiên cứu về dân số, gia đình và mức

sinh sản để giúp Công Đồng Vatican II xúc tiến. Ủy ban bao gồm các tôn giáo khác nhau, các thần học gia, các cặp hôn nhân cũng như tu sĩ, các khoa học gia và xã hội học. Kế tiếp Đức Phaolô VI còn mời thêm một số các Giám Mục cộng tác.

Sau những ngày tháng nghiên cứu về đề tài này, trong nội bộ của UB với 72 người đã có hai lối nhìn khác nhau. Nhóm “đa số” viết bản phúc trình – soạn thảo bởi 6 thần học gia nổi tiếng và với 13 chữ ký của các thần học gia khác – đề nghị GH nên thay đổi giáo lý liên quan đến điều hòa sinh sản. Nói cách khác, bản phúc trình này muốn GH thừa nhận phương pháp ngừa thai nhân tạo (artificial contraception) không là tội ác tự bản chất như những cách ngừa thai khác (chẳng hạn như phá thai và triệt sản). Nói chung, với vai trò “trách nhiệm phụ huynh” và tùy theo hoàn cảnh địa phương và kinh tế, nhóm đa số kết luận rằng các cặp vợ chồng Công Giáo cần có sự linh hoạt để sử dụng các phương tiện ngừa thai khi điều hoà sinh sản ngoài phương pháp tự nhiên

(theo chu kỳ người nữ) mà không trái với luân lý.

Nhóm “tiểu số” dẫn đầu bởi LM John Ford, dòng Tên, nộp bản phúc trình với 3 thần học gia khác, thì đối ngược với bản phúc trình kia. Qua lăng kính “tông truyền”, nhóm tiểu số đề nghị bất cứ cách ngừa thai nào cũng đều là sai lầm, dựa theo Thông Điệp “Casti Connubii” (1930) của Đức Piô XI. Thêm nữa, nếu làm theo đề nghị của nhóm đa số [đối nghịch lại những giáo huấn của các vị GH trước] thì sẽ gây mâu thuẫn về quyền giảng dạy [ơn bất khả ngộ] của các vị Giáo Hoàng.

Cuối cùng thì Đức Phaolô VI đã không chấp nhận những đề nghị của nhóm đa số. Lý do là vì “các nhân viên trong Ủy ban không hoàn toàn đồng ý về các định luật luân lý”, và ngài cũng không chấp nhận “một số tiêu chuẩn của các biện pháp đề nghị đã đối nghịch lại học thuyết luân lý về hôn nhân” của GH. Cũng trong thời gian trước khi xuất bản Humanae Vitae này, bản phúc trình của nhóm đa số bị lộ ra ngoài, và báo chí thế giới đã lợi dụng để tấn công sự cổ vũ của các tín lý CG hôn nhân và gây bất đồng về quyền bất khả ngộ của Vị Đại Diện Chúa Kitô nơi trần thế. Việc này đã làm cho Đ Phaolô VI đau khổ nhiều, và có lẽ vì vậy mà Humanae Vitae đã trở thành thông điệp cuối cùng của giáo triều ngài.

Những Điểm Nổi Bật Của Humanae Vitae

Về các cặp vợ chồng, qua bí tích Hôn Nhân, tình yêu vợ chồng được phối hợp với sự tự do ý chí;

qua sự trung tín, người nam và người nữ cho đi một cách trọn vẹn để sinh hoa kết trái. Vì thế, người chồng và vợ trong vai trò cha mẹ có trách nhiệm hiểu biết về quá trình sinh sản, làm chủ những ham muốn, thận trọng quyết định số lượng sinh con và ý thức trách nhiệm trước Thiên Chúa, chính bản thân, gia đình và xã hội.

Về phương pháp ngừa thai, GH cấm: phá thai, triệt sản “hẳn” hay “tạm thời” (nam hoặc nữ), tất cả các phương pháp cản trở thụ thai trước hoặc sau khi giao hợp. Phương pháp tự nhiên (natural family planning) thì có thể thực hiện vì tự bản chất nó không làm cản trở tiến trình tự nhiên.

Trong thông điệp này Đức Phaolô VI cũng tiên đoán bốn hậu quả nghiêm trọng khi con người ta sử dụng biện pháp ngừa thai nhân tạo một cách vô ý thức:

1. “cần lưu tâm đến hiện tượng nguy hiểm của sự bất trung trong hôn nhân cũng như đến việc luân lý trở thành sa đọa”. Nhìn vào thế giới ngày nay, chúng ta thấy xã hội Hoa Kỳ và các nước Âu Châu không còn coi trọng đời sống hôn nhân vì con số ly dị. Một phần nào đó, các tiện nghi để mua thuốc ngừa thai hoặc các vỏ cao su đã làm cho người ta bất tín trong tình yêu vợ chồng. Theo trang DivorceMag.com cho biết, khoảng 45% -- 50% các phụ nữ có lăng nhăng ở ngoài, và con số các ông thì khoảng 50% -- 60%. Họ còn nói thường thì độ 25% tới 40% con số các cặp vợ chồng bị ảnh hưởng bởi sự bất tín trong

hôn nhân sẽ ly dị nhau.

2. “... con người vốn yếu đuối và tất cả, nhất là giới thanh niên, thường dễ đi ngược lại nền luân lý”. Tình dục là một cách đầu độc tai hại trong thế hệ trẻ. Hiện nay các trường trung học, đại học và các bộ y tế coi việc cung cấp thuốc ngừa thai và vỏ cao su là một biện pháp chăm sóc sức khỏe (medical care). Sự giao hợp giữa nam và nữ ngoài hôn nhân trở thành một “bình thường” trong xã hội thời nay và làm sút dần nền luân lý đạo đức trong đời sống các bạn trẻ. Người trẻ thời nay đã coi thường đức khiết tịnh, và chỉ biết rằng việc giao hợp tình dục là một việc rất bình thường để diễn tả cảm giác rung động tạm thời.

3. “... dần dần có thể họ sẽ hết kính trọng người phụ nữ, .. cuối cùng họ sẽ coi đó là dụng cụ thỏa mãn dục tính một cách ích kỷ...” Phẩm giá của người nữ giảm sút sau khi họ bị lợi dụng trong các cuộc tình lãng nhăng hoặc “tình một đêm”. Tại một số các đại học, các sinh viên đua nhau cua gái và “lấy điểm” trong các buổi party cuối tuần, vì thế thống kê cho thấy liên hệ tình dục cao nhất là ở lứa tuổi 19-24. Báo chí và phim ảnh khuyến khích “phụ nữ thời đại” phải bình đẳng và tự chủ cuộc đời mình. Họ tự ý muốn làm gì thì làm, nhất là trong lãnh vực liên hệ với phái nam -- miễn sao không bị ràng buộc bởi thụ thai. Tiếc thay đây là một cách dần tiếp làm giảm đi giá trị cao quý của người nữ vì hai phái đã coi sự giao hợp không còn là một sự hiệp nhất thánh mà Thiên Chúa đã dự định trong kế hoạch hôn

nhân.

4. “... lấy có gì cấm đoán các chính quyền áp dụng chủ trương ấy để giải quyết các vấn đề của tập thể? Lúc đó, ai sẽ có quyền cấm đoán một chính phủ không những tán thưởng mà hơn thế nữa còn ép buộc dân chúng phải áp dụng những phương pháp ngừa thai mà họ cho là hiệu nghiệm hơn cả? ” Phải chăng đây là mối đe dọa đáng lo nhất? Tại Trung Quốc, nhà cầm quyền có chính sách mỗi gia đình một con. Năm ngoái tại Hoa Kỳ, qua đạo Affordable Health Care Act hay Obamacare, người ta thấy chính phủ Hoa Kỳ bắt các bảo hiểm sức khoẻ phải có phần mua thuốc ngừa thai miễn phí. Các cơ sở Công Giáo (Toà Giám Mục, Bệnh Viện, Các Trường Đại Học, etc...) phải bảo đảm tiện nghi này cho các nhân viên họ. Điều này làm cho GHCGHK nhúc nhích đầu và buộc các GM phải làm đơn kiện. Theo bản tường trình Guttmacher, thì ngân khoản chi của chính phủ trong năm 2006, đã bỏ ra \$116 triệu để giúp các phụ nữ triệt sản hẳn, còn con số chi cho các vụ phá thai là \$89 triệu. Nói chung, chính phủ đã phần nào trực tiếp hoặc gián tiếp thi hành những chính sách khuyến khích ngừa thai nhân tạo, mà không ai “cấm đoán một chính phủ” như cường quốc Hoa Kỳ. Lời ước đoán của Đức Phaolô VI qua rõ ràng.

Phản Ứng

Sau khi Humanae Vitae được ban hành, tại Hoa Kỳ, TGP Baltimore có 72 linh mục ký tên vào bản Bất Đồng (Statement of Dissent) trong tháng 8 năm 1968. Sự bắt

phục tùng quyền giảng dạy của HT đã làm cho ĐHY Shehan bất mãn và đau khổ vì các linh mục dưới quyền của ngài. ĐHY kế nhiệm là Francis Stafford, gọi biến cố mùa Hè này là “Giờ Nóng Nảy Nhất Của Chúa” (God’s hottest hour). Sự chia rẽ giữa các linh mục trong TGP Baltimore, đã phải mất nhiều năm để lấy lại uy tín và tín nhiệm giữa mục tử và đoàn chiên. Biến cố này phần nào ảnh hưởng tới những bất đồng sau này.

Một phản ứng đáng đau lòng hơn là tờ tuyên ngôn Winnipeg, do một số các GM trong HĐGM Gia-nã-đại ký vào tháng 9 năm 1968. Bản tuyên ngôn này không được coi là có hiệu nghiệm vì các GM đã không thông qua với Thánh Bộ Tín Lý Đức Tin. Dựa vào vai trò quan trọng của tự do lương tâm cá nhân, bản Winnipeg công bố rằng các cặp vợ chồng có thể sử dụng ngừa thai nhân tạo tùy theo hoàn cảnh sau khi đã tìm hiểu mọi khía cạnh luân lý. Đến 30 năm sau khi Winnipeg ra đời, các GM Gia-nã-đại âm thầm bỏ phiếu để rút lại bản tuyên ngôn đó, nhưng đáng tiếc là họ không thành công. Vào năm 2008, HĐGM ban thư mục vụ “Liberating Potential” với nội dung hoàn toàn trong khuôn khổ của Humanae Vitae và coi đó như một nỗ lực sửa đổi sai lầm tuyên ngôn Winnipeg gây ra.

Kết Luận

Năm 1968, sự văn minh và tiến bộ của con người đã giúp thế giới nhìn được trái đất màu xanh, khi phi thuyền Appolo 8 chụp ảnh từ không gian. Sự thành công này

cho thấy khả năng khoa học và đầu óc sáng tạo có thể đạt được nhiều tốt đẹp cho nhân loại. Nhưng năm 1968 cũng là năm Peirasmòs (tiếng Hy Lạp: chúc cấm đỗ hay thử thách) cho GH Công Giáo.

Humanae Vitae đã trở nên một thử thách lớn cho một số các phần tử trí thức trong GH, nhưng ngược lại, thông điệp này trở thành nền tảng vững chắc lâu dài cho giáo lý hôn nhân và sự sống con người nói chung. Cũng qua thông điệp này, Đức Gioan Phaolô II đã đúc thành bộ “Thần Học Thể Xác” để giúp các tín hữu nhận ra sự thánh thiện mà Thiên Chúa xếp đặt trong đời sống hôn nhân.

Chúng ta cũng thấy hiện nay trong lãnh vực tông đồ giáo dân, có các phong trào như “Thăng Tiến Hôn Nhân” (Marriage Encounter) hoặc “Canh Tân Đời Sống Hôn Nhân” (nhóm Đồng Hành) đang hăng say giúp mục vụ gia đình. Hiện tượng này là một điểm đáng vui mừng, vì chính Đức Phaolô VI cũng đã khuyến khích trong Humanae Vitae khi ngài viết: “... một hình thức mới mẻ và đặc biệt: Ở đây chính các gia đình trở thành Tông đồ và đứng ra hướng dẫn các gia đình khác. Và không ai phủ nhận rằng, đây là một hình thức Tông đồ thích thời nhất hiện nay.”

Riêng tại Hoa Kỳ, phong trào Bảo Vệ Sự Sống bành trướng và gây nhiều tiếng nói được cũng là vì nguồn cảm hứng từ thông điệp Sự Sống Con Người. ♦

Dominic Thiện

ĐƯỜNG NÊN THÁNH

■ Phạm Minh-Tâm

Giữa bầu khí vui mừng của Giáo-hội hoàn-vũ trong ngày 14-10-2018, ngày đức Giáo-hoàng Phao-lô đệ lục đã được chính-thức ghi vào sổ các thánh, thiết-tưởng cộng-đồng Dân Chúa cũng nên chia-sẻ những cảm-nghiệm của một người tin về một vị cha chung mới được nâng lên hàng hiển thánh này. Thành vậy, bài viết này không phải là những lời lời ca-tụng kiểu như thế-gian hay nói chung-chung là “khen phò-mã tốt áo”, mà là nhân vì đang lúc người ta nhắc đến, toàn là những việc “để đời” trong hành-trạng đời ngài, thì người viết lại cứ quanh-quẩn với câu ngài nói đã thành thời-danh... *Con người thời đại chúng ta thích nghe các chứng nhân hơn là các bậc thầy. Hoặc nếu có nghe các bậc thầy thì vì những vị thầy này là chứng nhân...* Vì từ lâu nay, hai chữ “chứng nhân” vẫn là nỗi băn-khoăn, niềm mong đợi và tìm kiếm của cộng-đồng tín-hữu Việt-Nam.

Và quả-thực, trong suốt triều-đại giáo-hoàng của mình, đức Phao-lô đệ lục đã để quyền Tông-toà (Papacy) hành-động liên-tục theo ơn nhưng không với lòng trách-nhiệm... *Đã làm việc theo “đẳng bậc mình” không chút đơnsai.*

Điều mà người ta nhớ đến đức Phao-lô đệ lục trước hết và trên hết là ngài đã kế-tục một công-trình nhiều khó-khăn của vị tiền-nhiệm là Giáo-hoàng Gio-an XXIII để hoàn-tất Công-đồng Vatican II. Công-đồng này đã mở đầu một kỷ-nguyên quan-trọng trong lịch-sử Giáo-hội Công-giáo hoàn-vũ. Bởi vì, mọi văn-kiện của Công-đồng Vatican II đã như một nguồn sáng mới soi rọi lại nhiều vấn-đề trong Hội-thánh như Phụng-vụ, Lời Chúa, Đại-kết, Tự-do tôn-giáo và nhất là định rõ vai trò của Giáo-hội trong thế-giới ngày nay... Tất cả không chỉ đòi hỏi một nỗ-lực mà còn là một ý-thức cao-độ khởi đi từ các nhân-đức Tin - Cây - Mến... *Trong tấn thảm-kịch thông-thường của con người, một thảm-kịch mà ánh sáng càng tăng thì định-mệnh con người lại càng*

ĐGH Paul VI và Thượng Phụ Chính Thống Giáo Athenagoras

ra đen tối. Bởi thế, nhận-định ấy phải được triển-khai bằng một cuộc đối-thoại với thực-tại thần-linh; nghĩa là tôi bởi đâu mà ra và chắc-chắn tôi đi về đâu theo ánh sáng của Đức Ki-tô như cây đèn đặt vào tay cho chúng ta hoàn-thành cuộc vượt qua vĩ-đại... Tôi được chọn làm Giáo-hoàng; sự kiện này chứng-tỏ hai điều: một là sự hèn-mọn của tôi và hai là sự tự-do của Chúa, một sự tự-do đầy nhân-tử và mạnh-mẽ... (Đỗ Xuân Quế - Suy-tư của Đức Phao-lô VI

về sự chết..trang 8)

Công-đồng Vatican II được hình-thành từ nhiều trở-ngại trong quá-khứ. Vào năm 1870, đức Giáo-hoàng Pi-ô IX triệu-tập Công-đồng Vatican I, tuyên-bổ quyền tối-thượng và ơn bất-khả-ngộ của Giáo-hoàng; cùng một trật, lên án chủ-trương độc-lập của Giáo-hội Pháp và nhiều vấn-đề quan-trọng khác thuộc Giáo-hội. Song Công-đồng này phải ngưng vào ngày 20-10-1870 và đình-hoãn vô-hạn-định với biến-

cổ Giáo-phận Rome bị sáp-nhập vào nước Ý. Khi Công-đồng Vatican II được công-bố triệu-tập thì đã có nhiều ý-kiến về tên gọi vì cho rằng đây chính là sự tiếp nối công-trình của Vatican I, mà phần lớn các vấn-đề đã bị bỏ dỡ. Vì vậy, vào ngày 07-12-1959, đức Giáo-hoàng Gio-an XXIII đã chính-thức dùng tên Công-đồng Vatican II để khai-hội và kéo dài sang đến triều-đại đức Giáo-hoàng Phao lô VI mới kết-thúc.

Điều đặc-biệt, Công-đồng Vatican II không theo truyền-thống là chỉ được triệu-tập công-đồng khi Hội-thánh cần phải công-bố một định-tín hay giải-quyết các khúc-mắc quan-trọng. Song với hậu-quả của hai cuộc thế-chiến và sự phát-triển nhanh chóng của khoa-học đã ảnh-hưởng nhiều đến hướng hành-đạo và sống đạo của người Ki-tô hữu cho nên có nhiều vấn-đề để Công-đồng thấy cần đặt trọng-tâm vào cách-thế có mặt của Hội-thánh trong thế-giới hiện-đại cùng với sự hiệp-nhất Ki-tô hữu, cho dù trong hoàn-cảnh lúc đó, Giáo-hội không có gặp phải biến-cố hay khủng-hoảng nào rõ-rệt

Vì nhắm hướng vào sứ-vụ truyền-giáo của Giáo-hội, Đức Giáo-hoàng Phao-lô VI đã có cách nhìn cởi mở và chịu đối-thoại với thế-giới bên ngoài như một sự canh-tân cần-thiết. Trước hết là phải kể đến chủ-trương đối-thoại với cộng-sản, với các anh em trong cộng-đồng Ki-tô giáo, với các tôn-giáo khác và ngay cả với những người không có tín-ngưỡng. Ngài cũng bãi-bỏ một số quy-chế trong tổ-chức của Giáo-hội như chuyển sinh-hoạt phụng-vụ từ tiếng La-tinh sang

tiếng bản xứ; tổ-chức lại thành-phần nhân-sự trong nhiệm-vụ giữ trật-tự an-ninh của Tòa-thánh khi giảm bớt con số cảnh-vệ gốc Thụy Sĩ; bỏ việc dùng vương-miện cũ của giáo-hoàng và các lễ-phục mang sắc-thái vương-giả cao-sang với sự khăng-định rằng...*giáo hoàng không phải là một vị vua, nhưng là một giám mục, một mục tử, một nô bộc...* Ngài cũng chấm dứt truyền-thống về nghi-thức mỗi khi khai-mạc Năm Thánh thì Giáo-hoàng lấy búa đập vào bức tường che Cửa Thánh bằng quyết-định sau Năm Thánh 1975 không cho xây bức tường che Cửa Thánh trong đền thánh Phê-rô nữa.

Tương cũng cần mở ngoặc để nhắc đến ở đây một sự-kiện để đời nơi Giáo-hội Việt-Nam, thoát-thai từ Tông-hiến Laudis Canticum của Giáo-hoàng Phao-lô VI công-bố vào ngày Lễ Các Thánh, 1-11-1970 về việc dùng sách nguyện của Hội-thánh là Các giờ kinh Phụng-vụ...***Bài Ca Chúc tụng Thiên Chúa hằng vang dội muôn đời trên Thiên-quốc, đã được Chúa Giê-su Ki-tô, Vị Thượng-tể của chúng ta đưa vào trần-thế. Bài ca này, Hội-thánh không ngừng tiếp-tục hát lên, qua những hình-thức vô cùng phong-phú với một tâm lòng bền vững trung-kiên***". Và trong Tông-huấn này, có một sứ-điệp gửi đi "***...Các Hội Đồng Giám Mục trong mỗi quốc gia có nhiệm vụ phải cho xuất bản sách này bằng tiếng nước mình...***" đã là cơ-duyên cho một nhóm giáo-sĩ, linh-mục, tu-sĩ Việt-Nam được thể-hiện khả-năng Chúa cho mà phục-vụ Giáo-hội quê-hương mình. Đó là Nhóm Các Giờ Kinh Phụng-vụ ra đời vào năm 1971, với các thành-viên toàn là linh-

mục, tu-sĩ có trình-độ cao về học thức, về chuyên-môn, về ngoại-ngữ và cổ-ngữ; thậm-chí còn đã từng hay đang là Bề Trên Dòng, là Giám-tỉnh, là cha giáo Đại-chủng-viện... và tính cho đến nay cũng đã công-hiến rất nhiều cho Giáo-hội Công-giáo Việt-Nam; nhưng cũng cho đến nay vẫn còn là câu chuyện dài của Hội-đồng Giám-mục Việt-Nam.

Đức Phao-lô VI cũng bỏ truyền-thống lâu đời của các Giáo-hoàng là không ra khỏi Vatican. Ngài đã thực-hiện hàng loạt các cuộc tông-du qua nhiều miền đất của thế-giới như những cuộc hành-hương tuy mang mục-đích khác nhau nhưng cùng trong tâm-tình viếng thăm vì lợi ích của con người. Đến Giêrusalem, Jordanie, Istambul... để gặp gỡ các thượng-phụ của Chính-thống- giáo Đông-phương vì muốn cùng anh em ly-giáo hoà-giải bớt những bất-đồng gây phân cách và kết-quả đem lại là đã cùng Thượng-phụ Athenagoras của Giáo-hội Chính-thống Constantinopolis xé bỏ án tuyệt-thông mà cả hai đã gieo vạ lẫn cho nhau từ năm 1054. Đến Hoa-kỳ để đọc diễn văn tại Hội-đồng Bảo-an Liên Hiệp Quốc, lên án chiến tranh và kêu gọi hoà-bình thế-giới. Gặp Giáo-chủ Hồi-giáo trong tinh-thần đối-thoại và Tổng Giám-mục Canterbury của Anh-giáo để giảm bớt sự xa cách từ một quá-khứ ly-khai. Đến Châu Mỹ La-tinh, Ấn-độ, Pakistan, Columbia, Philippine, Uganda, Bồ-đào-nha, Thụy-sĩ ... và nhiều nguyên-thủ các quốc-gia cũng không ngoài mục-đích viếng thăm theo tinh-thần *phúc âm hóa* đời sống và Ki-tô hoá xã-hội. Là thể-hiện tinh-thần bác-ái, huynh-
(xem tiếp trang 105)

MỤC VỤ THỜI ĐẠI MỚI

KHÁNH NHẬT TRUYỀN GIÁO và HỘI NHẬP VĂN HÓA

■ *L.M.Cao Phương Kỳ*

-*Ngày Khánh Nhật Truyền Giáo*, hằng năm mừng vào Chúa Nhật 3 trong Tháng Mười, đặc biệt tại các quốc gia liệt kê vào sổ “các xứ Truyền giáo” như các dân tộc Phi Châu, Á Châu như Việt Nam (tỷ số công giáo 10%), Mỹ Châu như Hoa Kỳ (tỷ số công giáo, chừng 20%), theo Giáo Luật, các quốc gia này còn thuộc “*Thánh Bộ Truyền Bá Phúc Âm cho các Dân tộc*.” (Sacred Congregation for Evangelization of Nations).

Tại Việt Nam, từ 3-6 tháng 9, tại *Trung Tâm Mục Vụ, TGP Huế*, đã có buổi Hội Thảo về: “*Vai trò và sứ mạng người giáo dân trong việc loan báo Tin Mừng*”. Những “điều vũ nhi” quen thuộc, tức dùng các em bé đóng vai GM. LM, Tu sĩ, Nam Nữ...ca vũ, khiến khán giả vui cười...

Ước mong, nhân Ngày Khánh Nhật Truyền Giáo mỗi năm, các Cộng Đồng Công Giáo Việt Nam, cùng Cầu Nguyện, Học hỏi Giáo Lý của Hội Thánh và tìm mọi phương thế thực hành để đem TIN MỪNG cho người đồng hương, được nhận biết “CHÚA là CHA CHUNG” của mọi người.

-Các nhà văn học chuyên nghiên cứu về Lịch Sử và Văn học Việt Nam đặt câu hỏi: Tại sao dân Việt bị Hán thuộc gần một ngàn năm, nhưng không bị Hán hóa như các nhóm Bách Việt khác, trong lưu vực sông Dương Tử, Hoàng Hà, miền Lương Quảng... Trái lại, *Dân Lạc Việt vẫn giữ vững nền độc lập của quốc gia*, không chịu đồng hóa với Hán Tộc?

Tuy dùng chữ Hán làm chữ viết, nhưng đọc ra giọng Việt với dấu sắc, hỏi, ngã, huyền, nặng, hoàn toàn khác cách phát âm của Tàu (miền Bắc kinh, Phúc kiến, Triều châu, Lương quảng...). Văn Hóa Việt vẫn bảo tồn được tính chất độc lập, không đồng hóa với Văn hóa Hán tộc. Do đó, vẫn tự chủ về chính trị.

Nhờ các học giả người Việt đã sáng chế ra chữ *NÔM (NAM)*, dùng nhiều Hán tự ghép lại thành một chữ Nôm, nên người Tàu không thể đọc, không thể hiểu nghĩa.

-Gần đây, tại *Quận hạt ORANGE*, nơi đông đảo

đồng hương người Việt tỵ nạn cộng sản tam vô, cũng là nơi qui tụ một Cộng đồng Công giáo Việt Nam lớn nhất Hoa kỳ, đã

vinh danh bậc vĩ nhân làm vẻ vang cho nền Văn Hóa của Dân tộc Việt Nam, vị sáng lập CHỮ QUỐC NGŨ: L.M. *ĐẮC LỘ* (Alexandre de Rhodes, (1593-1660)

QUỐC NGŨ, CHỮ NƯỚC TA

Ngày nay, dẫu Việt cộng làm tay cho Tàu cộng:

“*công rắn cắn gà nhà*”

và giả thiết Nước Việt có thể bị quân Hán nguy xâm lăng đất biển, Dân tộc Việt vẫn trường tồn, nhờ *TIẾNG VIỆT, và CHỮ VIỆT* hoàn toàn khác biệt với Hán tộc.

Từ đời các vị Truyền giáo tiên khởi tới nay, nhờ “*Quốc Ngữ, Chữ Nước Ta*” vừa dễ đánh vần, dễ viết, nên nạn mù chữ hoàn toàn biến mất và hàng triệu tác phẩm đủ loại được sáng tác, hay phiên dịch, để khai trí cho dân chúng, làm phong phú cho nền Văn Học Việt Nam.

Nhờ sáng kiến biết *HỘI NHẬP VĂN HÓA*, tức là đem Đạo Chúa nhập tịch vào Dân tộc Việt mà ngày nay chúng ta có một ngôn ngữ, chữ viết tuyệt vời hơn các nước Nhật, Đại Hàn, Thái Lan, Lào, Cao Miên... Nhất là một võ khí tinh thần, văn hóa vô cùng hữu hiệu để chống quân Hán thời xưa cũng như thời nay, không thể đồng hóa Việt tộc với Hán tộc như chúng đã làm đối với các sắc tộc khác. Đúng như câu danh ngôn của học giả *Phạm Quỳnh* (1892-1945) đã tuyên bố:

“*Tiếng ta còn, Nước ta còn*”

-Trong tháng này, Ban chủ trương ĐĐGD và các thân hữu cũng tổ chức Kỷ niệm ngày Giỗ năm của cố thi sĩ, “Ngục Sĩ” *NGUYỄN CHÍ THIỆN*, được đoàn tụ cùng Thiên Chúa là Cha Chung của Nhân Loại, trên cõi Vĩnh Hằng.

Mọi thân hữu vẫn nhớ: trong 37 năm tù ngục, “Ngục Sĩ” đã được các bạn thân là các đồng hương Công

Giáo như *Cha Nguyễn Văn Lý*, và nhiều vị giáo dân cùng là bạn tù kết nghĩa huynh đệ để cùng nhau tranh đấu cho chính nghĩa quốc gia, công bằng xã hội.

Nhờ tinh thần bác ái và lòng nhiệt thành **“Truyền Giáo”** của các Anh Em trong “nhóm Gioan Tiền hô”(Cursillo) giúp đỡ “Ngục Sĩ” về mọi phương tiện cần thiết như đưa đón đến các buổi hội họp, đài truyền hình, khi đau yếu, tổ chức tang lễ. Tinh bác ái Công Giáo của các thân hữu đã cảm hóa “Ngục Sĩ” nhận ra : **Thiên Chúa là Cha Chung của mọi người**. Vì thế, Ngục Sĩ Nguyễn Chí Thiện đã xin chịu Phép Thánh Tẩy, nhận Thánh Thomas Moore làm Thánh Bồn Mạng, và được chôn cất nơi đất thánh “Christ The King”.

-Các số 194, 197, 198,199,200..của Nguyệt san Diễn Đàn Giáo Dân, chúng tôi đã diễn giảng, theo Giáo Lý của Công Đồng Vatican II về: Ý nghĩa chính thực của danh xưng: **CÔNG GIÁO, THIÊN CHÚA GIÁO**; cũng giải thích câu thành ngữ:”*Ngoài Hội Thánh(Công Giáo Roma) không có Cứu Rỗi(Outside the Church, no Salvation.)*.”

Theo Công Đồng Vatican II, câu thành ngữ trên không áp dụng cho những ai, **không phải lỗi của họ**(vì bị áp lực thành kiến nặng nề, vì lầm lạc không ai giải thích cho...)

Do đó, muốn giúp họ tìm thấy CHÂN LÝ, thì các tín hữu **có nghĩa vụ phải giảng Đạo cho họ**, giúp đỡ, làm gương sáng, để họ nhận biết Chúa Chân Thật mà thờ phượng, kính mến.

Ngày nay, chúng ta thấy một số đông con cháu thuộc gia đình, gọi là **“đạo gốc”**, tức là theo Đạo đã ba bốn đời, đã được “Rửa Tội”, học Giáo lý để Xưng tội, Rước Lễ, chịu Phép Thêm Sức, Hôn Phối..nhưng vì ham mê vật chất, tiền bạc, vô thần..nên **“bỏ Đạo”**, không cho con cháu Rửa tội. Đối với hạng người này, Công Đồng phán quyết: **họ không được cứu rỗi, vì đã biết Đạo Thật mà lại bỏ, không theo nữa**.

Sau đây, xin đề cập đến mấy điểm quan trọng trong Sách Giáo Lý của Hội Thánh, liên quan đến việc Truyền Giáo:

- I. Bốn Phận Truyền Giáo của mọi Tín Hữu
- II. Phương thế Hữu hiệu: Hội Nhập Văn Hóa.

I-BỐN PHẬN TRUYỀN GIÁO CỦA MỌI TÍN HỮU(Giáo Lý: số 846-856)

1/Mệnh Lệnh Truyền Giáo của Chúa Cứu Thế cho các môn đệ.

Mỗi tín hữu Công giáo cần phải chu toàn nghĩa vụ Truyền Giáo, như lời Chúa truyền lệnh cho các Thánh Tông đồ: **“Anh em hãy đi tìm môn đệ, tin đỡ khắp mọi dân nước, hãy làm Phép Rửa cho họ: Nhân Danh Cha và Con và Thánh Thần. Hãy dạy họ giữ các giới răn Thầy đã truyền cho anh em. Phần Thầy, Thầy sẽ ở cùng anh em mọi ngày cho đến tận thế”**(*Matt, 28, 19-20*)

Hội Thánh do Chúa Cứu Thế sáng lập mang đặc tính **“CÔNG GIÁO”**(catholicity) nghĩa là phổ cập, phổ quát, bao quát mọi dân mọi nước, mọi thời đại, vì mọi người đều có Một **Cha Chung là Thiên Chúa** tạo thành vũ trụ, muôn vật muôn loài trong trời đất. Vì thế, Hội Thánh được gọi là: **“Bí Tích phổ quát về Cứu Độ”**(Universal sacrament of Salvation), nghĩa là bất cứ ai muốn được cứu độ cần phải được Chúa Cứu Thế chuộc tội cho và Hội Thánh Công Giáo được Chúa trao nhiệm vụ tiếp tục Sứ Mệnh đó.

Chúa Cứu Thế chuộc tội chịu chết đền tội cho mọi người, nhưng ai là người được lãnh Ôn Cứu Độ, ai không được thì chỉ có Chúa biết mà thôi, như trường hợp những người “vô thần”, duy vật.. (nhưng không phải lỗi của họ, vì thành kiến, vì lầm lạc..)

Phần chúng ta, nhiệm vụ của mỗi môn đệ đã TIN CHÚA, phải tích cực **tham gia vào vào công cuộc Truyền Giáo của Hội Thánh** như lời Chúa đã truyền lệnh.

2/Nguồn gốc và Mục đích của việc Truyền Giáo-

Hội Thánh tại thế, tự bản thể là “truyền giáo”, vì theo kế hoạch của Đức Chúa Cha, Hội Thánh bắt nguồn từ Sứ Mệnh Truyền Giáo của Đức Chúa Con và Đức Chúa Thánh Thần,. **Mục đích chung cuộc** của Sứ Mệnh Truyền Giáo là gì, nếu không phải là làm cho mọi người được ơn Thông Hiệp trong Tình Yêu Mến của Thiên Chúa Ba Ngôi.

3/ Động Lực về công cuộc Truyền Giáo

“Tình Yêu Mến Chúa Kytô thôi thúc chúng ta”(2Cor 5:14) Chính vì Chúa Yêu Thương mọi người và muốn cho mọi người được Cứu Độ mà Hội Thánh có nghĩa vụ và nỗ lực tham gia việc Truyền Giáo.Thiên Chúa muốn cho mọi người được Cứu Độ và nhận biết **CHÂN LÝ**.

Ôn Cứu Độ chỉ tìm thấy được ở trong **Sự Thật, Chân**

Lý. Ai tuân theo sự thúc giục của Thần Chân Lý(Chúa Thánh Thần), thì đã đi trên con đường tìm Chân Lý.

Hội Thánh là nơi Chúa uỷ thác kho tàng Chân Lý, nên Hội Thánh có nghĩa vụ phải ra đi đáp ứng những nguyện vọng và chia sẻ Chân Lý.

Nói tóm lại, vì Chúa lập: **kế hoạch phổ quát của Ôn Cứu Độ**(universal plan of Salvation), nên Hội Thánh có nhiệm vụ phải loan truyền và thực hiện kế hoạch đó.

4/ Những nẻo Đường Truyền Giáo

Chúa Thánh Thần là Thủ Lãnh công cuộc Truyền Giáo. Chúa Thánh Thần hướng dẫn Hội Thánh trên các nẻo đường Truyền Giáo. Trong suốt dòng Lịch sử, Hội Thánh tiếp nối Sứ Mệnh Truyền Giáo của Chúa Cứu Thế, được sai đi loan báo Tin Mừng cho người nghèo khó. Nhờ Ôn Chúa Thánh Thần khích lệ, Hội Thánh cũng tiến bước trên những nẻo đường Chúa đã đi, tức là con đường **thanh bản, vâng phục, phục vụ, hy sinh** dầu phải chết, và từ cõi chết, được sống lại Vinh Quang. Do đó, **“Máu các Thanh Tử Vì Đạo là Hạt Giống phát sinh ra các Tín Hữu.”**(Tertullian)

Hội Thánh tại thế cũng cảm nghiệm được sự chênh lệch, bất tương xứng giữa Sứ Mệnh phải công bố và sự yếu đuối bất lực của những ai được uỷ thác việc công bố Tin Mừng. Do đó, chỉ có **“con đường khổ hạnh, canh tân”**, chỉ có **“con đường hẹp và Thánh Giá”**, thì Dân Chúa mới có thể mở mang Nước Chúa. Cũng như Chúa Cứu Thế đã thực hiện công cuộc Cứu Chuộc trong thanh bản và bị áp bức, nên Hội Thánh Chúa cũng được mời gọi bước theo con đường Chúa đã đi nếu muốn thông đạt hoa trái của Ôn Cứu Độ cho nhân loại

5/Hội Thánh cổ võ Sự Hiệt Nhất của Kitô-Hữu toàn cầu

Sự chia rẽ giữa các Tín hữu đã lãnh Phép Thánh Tẩy, làm cản trở Hội Thánh thực hiện Đặc tính **“CÔNG GIÁO”**(catholicity) một cách trọn vẹn, vì mọi phần tử chưa Hiệp Thông hoàn toàn. Hơn nữa, Hội Thánh gặp khó khăn, cản trở không biểu lộ được đặc tính “công giáo”, trong nhiều phương diện.

Vì thế, hằng năm ngày 25 tháng Giêng, trước ngày Lễ Thánh Phaolô Tông đồ Trở lại, Hội Thánh lập ra :Tuần cầu nguyện: **“Hiệp Nhất Kitô-hữu”**

II.HỘI NHẬP VĂN HÓA” ĐỂ PHÚC ÂM TRỞ THÀNH “XƯƠNG THỊT” nơi CÁC DÂN TỘC

Trong các số Nguyệt San ĐGD, soạn giả thường cổ võ Phương cách Truyền giáo, ngày nay gọi là: **“Hội Nhập Văn Hóa”**(Inculturation), như trong Sách Giáo Lý, **số 854,856. Phương pháp này chính Chúa Cứu Thế đã thực hiện, khi Chúa”NHẬP THỂ, NHẬP THỂ”: Xuống thể Làm Người.**

Chúa Giêsu cũng có một Bà Mẹ MARIA, quê ở thành Nagiarét, nói tiếng và tuân theo phong tục tập quán Do Thái.

Sau khi Chúa về Trời, trao quyền Rao Giảng Phúc Âm cho các môn đệ,

phân tán đi khắp các miền Tiểu Á, Địa Trung Hải...đặc biệt **Thánh Phao Lô, Tông Đồ**, được Ôn gọi đặc biệt để Truyền bá Phúc Âm cho “Dân ngoại”, tức là những Dân không phải là Đạo Do thái. Ngài nói: **“Tôi trở nên mọi sự cho mọi người”**

Trong Lịch sử Truyền giáo của Hội Thánh, ta nhận thấy có những giáo sĩ hay giáo dân, học hỏi và thực hành phương pháp **“Nhập Thể và Nhập Thể” của Chúa** để chinh phục các dân tộc, các linh hồn về với Chúa, nhưng cũng có các vị thừa sai, đã áp đặt văn hóa riêng của nước mình cho cách dân tộc khác, khi diễn giảng và thực hành Phúc Âm của Chúa.

Vào thế kỷ 15-16, tại Đông Nam Á, dân tộc Việt, đã may mắn được những vị Truyền giáo thông minh như **L.M.ĐẮC LỘ** và các bạn đồng nghiệp, hợp tác với các vị trí thức địa phương như các Nho sĩ, cụ Tu sĩ các Đạo giáo ...để tìm cách **“Hội Nhập Đạo Chúa vào Văn Hóa Việt Nam”**.

Chú ý: Từ **“Văn Hóa”**(Culture) hiểu theo một nghĩa rộng bao gồm mọi hoạt động của một người, một dân tộc, quốc gia như Tông giáo, triết lý, chính trị, kinh tế.. thuần phong mỹ tục..như: văn hóa sự Sống, văn hóa sự chết, văn hóa âm thực.....

-Theo sách Giáo Lý số 854, Hội Thánh Công Giáo cùng đồng hành với toàn thể Nhân Loại và chia sẻ định phận của Trái đất với thế giới. Hội Thánh giữ vai trò là “men”, là “hòn” của nhân loại đã được Chúa Cứu Thế canh tân và biến hóa trở nên Gia Đình của Thiên Chúa.

Do đó, công cuộc “Truyền Giáo

(xem tiếp trang 105)

Húy nhật lần thứ sáu
Nhà thơ đấu tranh NGUYỄN CHÍ THIÊN
1939 - 2012

TRÍCH BÀI THƠ TỔ QUỐC
CỦA NGUYỄN CHÍ THIÊN

Tổ Quốc sung phù, rũ đau, lệ sùng
Như khối u, chờ giây phút vỡ bung
Dân tộc mong chờ giờ phút cáo chung
Chủ nghĩa gian tà, dối dân mị chúng
Chế độ đê hèn dựng trên họng súng
Năm tháng căm hờn, gan óc nấu nung
Khổ nhục đã lên tới nấc tột cùng
Nam Bắc hai miền ai cũng
Trong lòng một nỗi đau chung
.....
Lịch sử ngàn năm vang vọng trầm hùng,
Sông núi, mây trời, thung lũng

Chờ nghe giây phút chuyển rung
Báo hiệu giờ thiêng chớp giạt đùng đùng
Thieu phá tan tung muôn gông ách nào nùng
Tổ quốc tự do, no ấm trù phú!
Ôi, giấc mơ qua năm tháng bập bùng
Khi tỏ, khi mờ, thơ vụng
Đốm lửa lao đao mà bao hữu dụng
Trong cảnh đêm trường, thao thức lao lung
Đốm lửa ngàn năm vẫn hiển tôn sùng
Hun mát tim ta –

CÔ TS NGUYỄN CHÍ THIÊN ĐANG NÓI GÌ VỚI CHÚNG TA HÔM NAY?

■ Trần Phong Vũ

Tháng 10 năm nay, như thông lệ, Nguyệt san ĐGD và Nhóm Gioan Tiễn Hô sẽ tổ chức Thánh Lễ cầu cho Linh Hồn Thomas More Nguyễn Chí Thiện nhân Húy Nhật thứ sáu nhà thơ tại tòa soạn số 7864 Westminster, CA 92683 lúc 11:00 AM Thứ Bảy 06-10-2018. Nhiều Thánh Lễ được đồng bào tị nạn không phân biệt tôn giáo xin tại các Cộng Đoàn Công Giáo VN Giáo phận Orange trong hai Chúa nhật 30-9 và 07-10 để cầu nguyện cho nhà thơ.

Riêng Chúa Nhật 07-10, nhân dịp này Nhóm Thân Hữu cổ Thi sĩ cũng sẽ khai diễn một Chương Trình Tưởng Niệm trang trọng với chủ đề “Đất Nước Sa Vào Hầm Chông” tại nhà hàng Moonlight, 15440 Beach Blvd # 118, Westminster, CA 92683. Vào cửa tự do..

Ngoài phần các diễn giả nói về con người, cuộc đời, lòng dũng cảm, ý chí kiên định và tâm nguyện gửi lại cho đời sau của người quá cố, Đoàn Du Ca Nam California sẽ công hiến cử tọa một chương trình Văn Nghệ đặc sắc bao gồm những bản nhạc khơi gợi tinh thần yêu nước, yêu thương đồng bào cùng những ca khúc phổ từ thơ của tác giả thi phẩm Hoa Địa Ngục.

Thứ Bảy 29-9, một tuần trước đó, Nhóm tổ chức Hành Hương, đặt Vòng Hoa tại nơi an vị Tro Cốt cổ Thi sĩ ở Đất Thánh nằm trong khuôn viên Giáo Đường Đấng Cứu Thế (danh xưng mới của Nhà Thờ Kiêng) tọa lạc tại góc đường Chapman và Lewis, thành phố Garden Grove, Orange County, miền nam Califotria

Để tưởng nhớ nhà thơ, và cũng để gợi nhắc lại tâm nguyện của ông gửi gắm cho người sau, nhân Húy Nhật thứ sáu của ông, tôi xin lược trích chương thứ 12 tác phẩm “Nguyễn Chí Thiện, Trái Tim Hồng” với tiêu đề “Nỗi Lòng Gửi Lại” (trang 269/288) do tủ sách Tiếng Quê Hương ấn hành cuối năm 2013 sau đây:

Đầu thập niên 80, tập thơ *Hoa Địa Ngục* — khi còn được gọi tên là *Vô Đê, Tiếng Vọng Từ Đáy Vực* hoặc *Bản Chúc Thư Của Một Người Việt Nam* — được phổ biến rộng rãi trong các cộng đồng Việt Nam tỵ nạn trên khắp thế giới, đã có rất nhiều văn gia, nghệ sĩ, trí thức lên tiếng. Sau ngày Nguyễn Chí Thiện già từ đời sống, lại có hàng trăm bài nhận định giá trị về thơ ông trên báo giấy. Một câu hỏi hiện ra là nhà thơ muốn gửi gắm những gì đến đồng bào trước khi đi về miền miền viễn, qua những dòng thơ độc đáo đối chiếu với những gì

diễn ra từng ngày, từng giờ trên quê hương Việt Nam — cụ thể là Nguyễn Chí Thiện muốn ký thác điều gì, tâm sự điều gì với đồng bào qua những vần thơ rướm máu của ông? Với 700 bài thơ trong *Hoa Địa Ngục*, trường thi Đồng Lầy dài tới 500 câu là một tuyệt phẩm. Có thể bảo Đồng Lầy là bản tóm lược những suy tư nát lòng của nhà thơ về bối cảnh đau thương, tăm tối, tuyệt vọng của đất nước, dân tộc dưới ách thống trị cộng sản. Cuối trường thi ghi năm 1972, nhưng nội dung phản ánh toàn bộ không khí thâm u, ảm đạm, kinh hoàng của miền Bắc dưới chế độ

Xã Hội Chủ Nghĩa kể từ sau cái gọi là cuộc Cách Mạng Mùa Thu năm 1945 với cao điểm là phong trào Cải Cách Ruộng Đất. Từ câu đầu đến câu cuối, trường thi Đồng Lầy không hề nhắc tới mấy từ “*cải cách ruộng đất*”, nhưng nội dung chứa đựng những ngôn ngữ, hình ảnh cho thấy khi sáng tác nhà thơ luôn bị ám ảnh bởi những gì tệ hại mà trí tưởng tượng con người khó thể nghĩ tới vào thời gian xảy ra những chuyện kinh thiên động địa ở miền Bắc giữa thập niên 50. Nó tương tự như một trận hồng thủy, một cơn địa chấn ở cấp số cao, gây ra không biết bao nhiêu

tang thương đồ vỡ, với hàng trăm ngàn sinh linh uổng tử, và quan trọng hơn hết là phá hủy tận căn cõi những giá trị tinh thần làm nên nét văn hóa truyền thống ngàn đời của Việt tộc:

*“Nhưng rồi một sớm đầu Thu, mùa Thu trở lại // Tuổi hai mươi mắt nhìn đời trẻ dại // Ngỡ Cờ Sao rực rỡ // Tô thắm màu xứ sở yêu thương // Có ngò đâu giáo giờ đã lên đường! // Hung bạo phá bờ kim cổ // Tiếng mỗi giêng rung chuyển non sông // ..... // Lốp lốp sóng hồng // Man dại // Chìm trôi quá khứ tương lai // Lịch sử quay tít vòng ngược lại // Thời hùm beo rắn rết công khai // Ngàn vạn đấu trường mọc dậy giữa ban mai // Đứng lúc đất trời nhợt nhạt // Bọn giết người giáo hoạt // Nâng cốc mừng thắng lợi liên hoan // Điệu nhạc cơ hàn thăm thẳm miên man // Điệp khúc lia tan thúc giục // Ngục tù cất bước oan khiên // Thành thị thôn quê, sơn hải trăm miền //..... **Thây người vun bón cỏ cây // Đạo lý tôi cao ở xứ đồng lầy // Là lừa thày, phản bạn // Và tuyệt đối trung thành vô hạn // Với Đảng, với Đoàn, với lãnh tụ thiêng liêng // Hạt thóc, hạt ngô phút hóa xích xiềng // Họa phúc toàn quyền của Đảng.....***

Tôi ngược trông xem một ngôi chùa // Ngôi chùa đã trở thành huyệt mộ // Con ác điều hoài nghi xoè đôi cánh rộng // Truy lùng mồ mã cha ông // Thánh thất, miếu đường xáo động // Con thuyền chõ đạo nghiêng chao // Sóng gió thét gào man rợ // Tiếng sinh linh nức nở, âm thầm // Mặt trời tím bầm tiết động // Lá cờ lật lọng // Nhân buổi dương tàn, âm thịnh cao bay!”

.....

Đó là những nét chấm phá mở đầu cho ngót 500 câu trong trường thi Đồng Lầy.

Dưới ngòi bút Nguyễn Chí Thiện, hoạt cảnh trên nổi lên nỗi tang thương, thống khổ của người dân miền Bắc dưới ách thống trị tàn độc của tập đoàn cộng sản trong mùa cải cách ruộng đất giữa thập niên 50, nhưng thật ra vẫn chỉ là chuyện hôm nay.

Chuyện bây giờ. Chuyện không ở đâu xa mà ngay trên đất nước chúng ta. Vẫn là các mưu toan, các thủ đoạn gian ác, lật lọng, tàn độc của tập đoàn đồ tể, của bè lũ cướp ngày. Chuyện xảy ra ở Tiên Lãng - Hải Phòng, Văn Giang - Hưng Yên, Vụ Bản - Nam Định, Cồn Dầu - Đà Nẵng, Con Cuông - Nghệ An, vụ Bo-Xít Tây Nguyên, Formosa hủy hoại môi trường biển ở miền Trung, nhất là mưu toan bịt miệng người dân với chủ trương thông qua luật An Ninh Mạng để chuẩn bị bán đứng Vân Đồn, Bắc Vân Phong, Phú Quốc cho Bắc Kinh... là những chuyện thời sự điển hình.

Những gì bày Quý Vương đang bài binh bố trận ở Sài Gòn, Hà Nội, ở đồng bằng sông Hồng, sông Cửu Long hôm nay chính là phiên bản của những gì đã hơn một lần lập đi lập lại trong cái quá khứ moi mòn từ hơn nửa thế kỷ trước.

Dù vậy, Nguyễn Chí Thiện vẫn nâng niu niềm hy vọng, đưa vào các vần thơ bức lửa của ông — hy vọng nơi ý chí quật cường của dân tộc, của đồng bào qua các thời đại. Vì thế, trong cơn tuyệt vọng cùng cực, Đồng Lầy vẫn không ngừng vang vang âm hưởng của một bài hịch lên đường:

“Nếu tất cả những tâm hồn rên xiết // Không cúi đầu cam chịu

sống đau thương // Nếu chúng ta quyết định một con đường // Con đường máu, con đường giải thoát // Dù có phải xương tan, thịt nát // Trong lửa thiêu trừng phạt bọn gian ma //..... Nếu chúng ta đồng tâm tất cả // Lấy máu đào tươi thắm tưới cho hoa // Máu thơm hoa, hoa máu chan hòa // Hoa sẽ nở muôn nhà muôn vạn đóa // Hoa hạnh phúc tự do vô giá //..... Chớp xé trời đêm, báo hiệu lũ quân thù // Giờ hủy thế! // Tôi mong mãi một tiếng gì // như tiếng âm vang của bể // Đồng bào tôi cũng mong như thế // Tôi lắng nghe // Hình như tiếng đó đã bắt đầu // Tôi vẫn nguyện cầu // Vẫn sống và tin // Bình minh tôi // Bình minh sẽ tới.”

Hơn bất kỳ ai khác, Nguyễn Chí Thiện là người sớm nhận ra tính tàn bạo, độc đoán do bản chất bất di dịch của cộng sản chủ nghĩa là thứ bất khả cộng sinh như đã ghi nơi bài *Thế Lực Đỏ*:

“Thế lực đỏ, phải đồng tâm đập nát // Để nó hoành hành, họa lớn sẽ lan nhanh // Nhưng không thể dùng bom A bom H // Phá nát địa cầu vì một lũ gian manh // Nên phải viết, phải muôn vàn kẻ viết // Những tội tày đình được bưng bít tinh vi // Nếu nhân loại mọi người đều biết, // Cộng Sản là gì, tự nó sẽ tan đi // Thứ sinh thành từ ấu trĩ, ngu si // Sự hiểu biết sẽ là mồi hủy diệt.”

Dưới mắt nhà thơ, đảng cộng sản là một bày ác điều luôn gieo tóang tang cho bất cứ nơi nào chúng sà cánh đáp xuống. Chính vì thế, muốn sống, muốn tồn tại, chỉ còn con đường duy nhất là bằng mọi cách phải tiêu diệt chúng. Nội dung bài thơ mang giá trị một thông điệp khẩn gửi tới mọi người, đặc biệt là những người

cầm bút.

Theo nhà thơ, muốn đánh đập đầu con rắn Đỏ, trước tiên và trên hết, phải giúp mọi người nhận rõ bộ mặt trái tày độc của chủ nghĩa cộng sản. Và, để đạt kết quả mong ước, ngoài sức mạnh cơ bắp, cần vận dụng sức mạnh tinh thần, bằng cả ý chí lẫn ngôn từ, hình ảnh, chữ viết... như niềm xác tín đã được kiên định sau đây:

“Nếu nhân loại mọi người đều biết // Cộng sản là gì tự nó sẽ tan đi // Thứ sinh thành từ ấu trĩ, ngu si // Sự hiểu biết sẽ là mỏ hủy diệt!”

Có thể nói không sợ lầm lẫn rằng đây chính là căn nguyên sâu xa khiến ông miệt mài viết ra những vần thơ bỏng cháy đánh thẳng vào trung tâm quyền lực của chế độ là Đảng, Đoàn không trừ một ai kể từ Hồ Chí Minh trở xuống.

“Đảng diu dặt thiếu nhi thành trộm cướp // Giải phóng đàn bà thành đĩ, thành trâu // Giúp người già bằng bắt bớ rẻ dẫu // Và cải tiến dân sinh thành xác mướp! // Đảng thực chất chỉ là đảng cướp // Dụng triều đình mông muội giữa văn minh // Sống tạm thời nhờ thủ đoạn yêu tinh // Nhờ súng đạn Tàu, Nga, bắt bớ // Đảng tất thờ cuộc đời mới thờ // Đảng còn kia bát phở hóa thành mơ!”

Trẻ nhỏ được Đảng diu dặt để thành trộm cướp, phụ nữ được Đảng giải phóng để thành đĩ, thành trâu, đời sống người dân được Đảng cải tiến thành những bộ xương khô, xác mướp... giản dị vì thực sự Đảng chỉ là Đảng cướp, một thứ triều đình mông muội, phong kiến của loài yêu tinh mang mặt nạ người, chuyên cậy nhờ bạo lực, dựa uy thế quan thầy Tàu, Nga để tàn sát, bắt bớ, bách hại dân lành.

Không phải ngẫu nhiên một sớm một chiều Nguyễn Chí Thiện có được những kinh nghiệm xương máu ấy. Trên thực tế, tất cả đã được đúc kết, nghiền ngẫm qua những năm tháng dài đối diện từng ngày, từng giờ với gông cùm, với những ngón đòn độc địa của cộng sản do bản thân từng trải hoặc thân phận nạn nhân của bạn bè đồng tù... như linh mục Nguyễn Văn Lý, linh mục Nguyễn Văn Vinh, người tù kiệt xuất Kiều Duy Vĩnh cùng những Lê Thị Công Nhân, Nguyễn Văn Đài, Nguyễn Xuân Nghĩa, Phạm Hồng Sơn, Tạ Phong Tần, Phạm Thanh Nghiên, Điếu Cày Nguyễn Văn Hải, mục sư Nguyễn Công Chính...

Nhớ lại dịp người cựu tù Kiều Duy Vĩnh qua Mỹ ghé Quận Cam, gặp gỡ bạn bè đa số thuộc báo giới tại tòa soạn Việt Tide. Sau khi dộc cạn mấy chai bia, ông cất tiếng sang sảng ngâm thơ. Hết những vần thơ bi tráng của Phạm Thái đến dòng thơ tù uất nghẹn của Nguyễn Chí Thiện.

Trong một lúc bi phần, ông bỗng bật khóc nhắc tới thảm cảnh gia đình tan nát, cha bị đầu tó tới chết, bản thân bị tống vào tù nhiều đợt kéo dài 17 năm.

Rồi bỗng dung ông gằn giọng:

– Ấy thế mà có những đũa may mắn thoát được ra nước ngoài, ngày hôm nay lại chấp chới tính chuyện trở về hợp tác với kẻ thù!

Khi nghe những lời bi phần của Kiều Duy Vĩnh, Nguyễn Chí Thiện ghé tai tôi, nói nhỏ:

– Bao năm xa cách, giọng điệu, khí phách thẳng này vẫn không đổi. Rắn đầu và ngang ngạnh, chẳng kiêng dè ai. “Dọc ngang nào biết trên đầu có ai?”... Nhưng mà nó nói đúng. Nó có đầy đủ lý do và

thảm quyền để lên án loại trí thức hèn hạ, chuyên môn “theo đóm ăn tàn.” Vì hiện nó đang sống trong lòng chế độ độc tài tàn ác Cộng Sản. Thật đáng buồn vì loại trí thức này không thiếu, ở trong cũng như ngoài nước.

Lúc này, cả Kiều Duy Vĩnh và Nguyễn Chí Thiện đều đã ra người thiên cổ. Nhưng thơ của Nguyễn và câu nói của Kiều vẫn vang vọng đâu đây.

“Không có gì quý hơn độc lập tự do!” // Tôi biết nó, thẳng nói câu đó // Tôi biết nó, đồng bào miền Bắc này biết nó // Việc nó làm, tội nó phạm ra sao // Nó đầu tiên, đem râu nó bện vào // Hình xác lão Mao lông lá // Bàn tay Nga đây băng tuyết giá // Cũng nhào qua lục địa Trung Hoa // Không phải xoa đầu, mà túm tóc nó từ xa // Nó đứng không yên // Tất bật // Điên đầu // Lúc rục vào Tàu // Lúc rúc vào Nga // Nó gọi Tàu, Nga là cha anh nó // Và tình nguyện làm con chó nhỏ // Xông xáo giữ nhà gác ngõ cho cha anh // Nó tận thu từ quả trứng quả chanh // Học thói hung tàn của cha anh nó!

Ôi, Độc Lập, Tự Do! // Xưa cũng chỉ vì quý hai thứ đó // Đất Bắc mắc lừa mắt vào tay nó // Nhưng nay mà vẫn còn có người mơ hồ nghe nó!”

.....

Để thấu đạt trọn vẹn giá trị biểu đạt một thái độ ngang tàng khinh bạc từ những vần thơ trên, cần nhìn rõ thực tế xã hội Việt Nam dưới uy lực của chế độ bạo quyền Cộng Sản. Không phải chỉ trong bối cảnh thập niên 1960 mà ngay giữa lúc này, khi nhân loại đã bước qua ngưỡng cửa đệ tam thiên niên và họ Hồ đã thành tro bụi hơn bốn thập niên, nhưng các thế hệ cầm quyền kế tiếp tại Việt

Nam vẫn bám vào cái xác ướp ở Ba Đình như lá bùa hộ mạng, như chỗ dựa lưng cho chủ nghĩa cộng sản đã được coi là một cội nguồn tội ác đối với nhân loại. Ảnh tượng Hồ Chí Minh không chỉ phô bày khắp mọi công sở, công viên hay tư gia mà còn nghiêm nhiên xuất hiện trên bệ thờ các chùa chiền, miếu mạo. Hơn một thập niên trước, danh xưng “Đức Thánh Nam Đàn” từng là tiêu đề cho một bài viết xuất hiện trên báo chí Hà Nội và hiện nay tại nhiều nơi trên đất nước đang lập ra những am thờ họ Hồ.

Nhưng ngay năm 1964, khi người dân khắp nước phải kính cẩn chào mừng kỷ niệm sinh nhật của Hồ Chí Minh, Nguyễn Chí Thiện đã viết bài thơ sau:

“Hôm nay 19-5 // Tôi nằm // Toan làm thơ chửi Bác // Vẫn thơ mới hơi phang phác // Thì tôi thôi // Tôi nghĩ Bác // Chính trị gia sợt rác // Không đáng để tôi // Đổ mồ hôi // Làm thơ // Dù làm thơ chửi Bác // Đến thẳng Mác // Cũng chưa được tôi nguyệt ch ngoạc vài câu // Thôi hơi đâu // Mặc thầy bọn văn sĩ cô đầu // Vuốt râu, xoa đầu // Mơn trớn Bác // Thế rồi... tôi đi làm chuyện khác // Mặc cha Bác!”

Từ bài thơ hài tội họ Hồ về trò leo mép xảo trá tán tụng *độc lập, tự do* tới bài *Hôm Nay, Ngày 19-5* đã biểu hiện thái độ can đảm phi thường của tác giả. Giữa lúc chế độ vận dụng tất cả hệ thống truyền thông để tô son vẽ phấn, xưng tụng lãnh tụ như một thần tượng quốc gia, một đấng “*cha già dân tộc*”, trong khi không một ai — kể cả các phần tử có tư tưởng xét lại — dám động đến lông chân họ

Hồ thì Nguyễn Chí Thiện làm thơ công khai “chửi Bác” bằng lời lẽ khinh bạc tận cùng như “*mặc cha Bác!....*”

Từ thái độ này, việc Nguyễn Chí Thiện tỏ ra tâm đắc với tác phẩm *Hồ Chí Minh, Nhận Định Tổng Hợp* của nhà biên khảo Minh Võ do tù sách Tiếng Quê Hương ấn hành năm 2003 đã là điều mặc nhiên. Trong các dịp ra mắt tác phẩm này ở hai miền nam bắc California, ông không những hết lời ca ngợi công trình tim óc của Minh Võ, coi như một việc làm tối cần thiết để dọn đường cho công cuộc đấu tranh giải thể chế độ cộng sản mà suốt 14 năm định cư ở Mỹ, mỗi khi có dịp đi đây đi đó, Nguyễn Chí Thiện đều lên tiếng, cực lực tố giác hành vi bất nhân, phi nghĩa của họ Hồ qua những đợt đấu tố man rợ kinh thiên động địa trong cải cách ruộng đất cùng nhiều chủ trương khác.

Xuyên qua dòng thơ Nguyễn Chí Thiện, nhất là những bài sáng tác vào năm 1975, sau khi cộng sản Bắc Việt nhờ cơ giới, vũ khí của Nga, Tàu tiến chiếm được Sài Gòn, người đọc đều thấy: tuy là người trọn đời sống trong lòng chế độ miền Bắc, nhưng Nguyễn Chí Thiện luôn hướng về miền Nam tự do, mơ tưởng một ngày quân dân Việt Nam Cộng Hòa vượt sông Bến Hải khai mở kỷ nguyên *tả trắng thắng cờ hồng*, đem lại tự do, thống nhất, hòa bình, thịnh trị cho toàn dân.

Cũng vì thế, khi hay tin Mỹ quyết định tự triệt thoái đưa tới thăm cảnh miền Nam sụp đổ, con người nhạy cảm, giàu lòng yêu nước thương nòi ấy đã thẳng thốt kêu lên:

“Khi Mỹ chạy, bỏ miền Nam cho cộng sản, // Sức mạnh toàn cầu

nhục nhĩ kêu than!...”

Và trong bài *Vì Ấu Trĩ*, nhà thơ đã bộc lộ tận cùng nỗi xót xa, tiếc hận:

“Vì ấu trĩ, vì thờ ơ, u tối // Vì muốn yên thân, vì tiếc máu xương // Cả nước đã quy về một mối //— Một mối hận thù, một mối đau thương! // Hạnh phúc, niềm mơ, nhân phẩm, luân thường // Đãng tới là tan nát cả! // Lịch sử sang trang, phủ phàng, tai họa // Nào đâu, chính nghĩa thắng gian tà? // Đau đớn này không chỉ riêng ta // Mà tất cả! // Cả những kẻ đã nằm trong mả // Và những bào thai trong bụng mẹ trót sinh ra // Chúng sẽ có quyền nguyện rửa lũ ông cha // Đã đẩy chúng sa xuống hầm tai vạ // Lỗi làm tại ai? Hóa ra tất cả. // Máy ai người đem hết tâm can? // Trước quân thù hung hiểm, gian ngoan // Biết bao kẻ mơ hồ mong hưởng lạc! // Nghĩ tới ngày mai lòng ta tan tác // Đến bao giờ lấy lại được giang san? // Chế độ này trâu ngựa sống không an // Sài lang đã dựng xong nền thống trị // Ai đứng dậy diệt trừ lũ quỷ? // Ai trái tim lân mãn vạn dân tàn? // Miền Nam ơi, từ buổi tiêu tan. // Ta sống trọn vẹn ngàn con thác loạn!!!”

Đó là tiếng kêu nã nùng của nhà thơ khi hay tin chế độ VNCH bị Hà Nội thôn tính.

Đó là chuyện tang thương đau bể của người dân miền Nam nhiều năm trước và cũng là thực tế nóng hổi của Việt Nam hôm nay — thảm cảnh chung của hơn 90 triệu người Việt ở quốc nội và hết thảy người Việt ty nạn đang sống lưu vong khắp xứ lạ quê người.

Giữa những khắc giờ đau thương tuyệt vọng của tháng Tư Đen,

(xem tiếp trang 106)

LƯỢM LẶT ĐÓ ĐÂY

■ Trần Phong Vũ

“Hãy đi cùng tôi trên con đường nhiều sợ hãi”

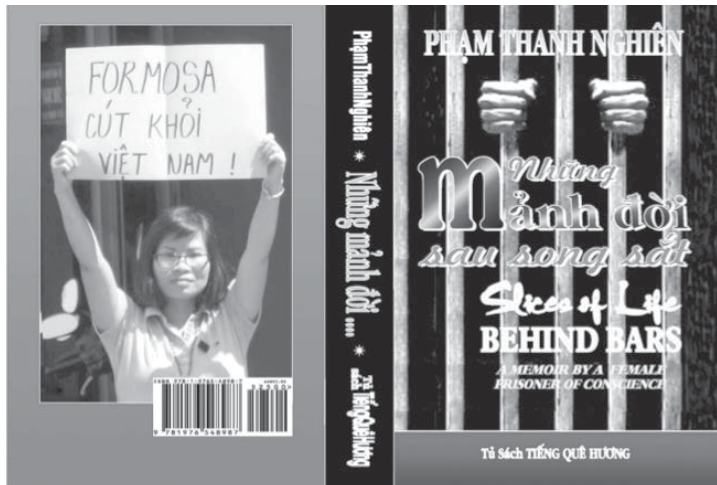
Trên đây là tiêu đề bài viết mới nhất của cựu TNLT Phạm Thanh Nghiên đăng trên mạng Dân Làm Báo. Cô cũng là tác giả tác phẩm song ngữ Việt/Anh do tù sách Tiếng Quê Hương ấn hành*.

...Có một điều đáng sợ hơn hết thảy mọi nỗi sợ, đó là nỗi sợ không có Tự do. Tự do là thứ quý giá nhất của con người. Nó đáng lẽ ra là được sinh ra cùng với chúng ta và chỉ mất đi khi chúng ta chết. Nhưng Tự do lại là thứ chúng ta đang không có. Nên phải can đảm, vượt qua mọi nỗi sợ khác để dành lấy Tự do. Dù sống, dù chết hay bị tù đầy, tôi vẫn phải là người Tự do...

Hãy đi cùng tôi. Vì chính bước chân của bạn sẽ làm giảm đi nỗi sợ hãi dù muốn dù không vẫn luôn tồn tại trong tôi. Hãy đi cùng tôi. Vì mỗi bước chân chúng ta đi sẽ làm nên cuộc sống của những người muốn sống một cuộc sống có ý nghĩa. Hãy đi cùng tôi. Để bạn, tôi và 90 triệu đồng bào thương yêu của chúng ta không phải sống mà như đã chết như những con cá phơi xác trên bờ biển Đông kia...

Nhiều người cho rằng tôi là một phụ nữ can đảm khi tôi tham gia các cuộc biểu tình ôn hòa năm 2007 trước khi bị bắt vào tù, năm 2015 sau khi hết bị quản chế và gần đây nhất là ngày 1/5/2016. Cũng nhiều người tưởng rằng tôi đã trải qua những năm tháng tù đầy thì không còn sợ hãi nữa.

Không! Tôi cũng như nhiều người khác, cũng sợ hãi và lo âu.

Mẫu bìa tác phẩm Những Mảnh đời Sau Song Sắt của cựu TNLT Phạm Thanh Nghiên

(*Độc giả muốn có tác phẩm này, xin liên lạc về địa chỉ PO. Bpx4653 Falls Church VA 22044)

Tôi sợ bị đụng xe, hay bị những kẻ lạ mặt hành hung giữa đường!

Tôi sợ bị cướp điện thoại, bị xịt hơi cay và bị đánh đập ngay tại các cuộc biểu tình ôn hòa!

Tôi sợ bị lôi về đồn công an rồi bị chúng thi nhau đánh đập! Da thịt mà, ai không đau đớn!?

Nhưng có một điều đáng sợ hơn hết thảy mọi nỗi sợ, đó là nỗi sợ không có Tự do. Tự do là thứ quý giá nhất của con người. Nó đáng lẽ ra là được sinh ra cùng với chúng ta và chỉ mất đi khi chúng ta chết. Nhưng Tự do lại là thứ chúng ta đang không có. Nên phải can đảm, vượt qua mọi nỗi sợ khác để dành lấy Tự do. Dù sống, dù chết hay bị tù đầy, tôi vẫn phải là người Tự do.

Tháp Chuông Tưởng Niệm Chuyển Bay 93, Vinh Danh Các Anh Hùng Vụ 911

Thông tấn AP đưa tin:

Đài tưởng niệm các anh hùng trên Chuyển bay 93 được khánh thành hôm 9/9 nhân đánh dấu 17 năm biến cố 11/9 năm 2001. Tháp chuông gió bằng bê tông được dựng lên tại địa điểm chiếc máy bay số hiệu 93 bị không tặc đâm xuống cánh đồng ở Shanksville, bang Pennsylvania cách nay 17 năm. Các chiếc chuông gió sẽ ngân lên vinh danh các anh hùng ngay tại nơi chiếc máy bay của họ đâm xuống. Thân nhân của 40 người thiệt mạng tại Shanksville trong lễ tưởng niệm đã gióng 8 chiếc

chuông gió trong tổng số cuối cùng sẽ là 40 chiếc chuông làm bằng nhôm tại Đài tưởng niệm Quốc gia Chuyến bay 93. Cựu Thống đốc Tom Ridge phát biểu rằng “Tháp Tiếng nói” sẽ là “một khúc nhạc bất diệt của các anh hùng của chúng tôi.”

Lễ khánh thành đài tưởng niệm diễn ra nhân đánh dấu 17 năm biến cố 11/9, khi các hành khách và nhân viên phi hành đoàn trên chuyến bay từ New Jersey đến California bị không tặc đã ngoan cường chống lại những kẻ khủng bố, và sau đó chiếc máy bay đã đâm xuống cánh đồng ở Shanksville. Các nhà điều tra kết luận rằng những kẻ khủng bố toan bay chiếc Boeing 757 về phía Washington, để sử dụng nó như một vũ khí khổng lồ từ trên không tấn công thủ đô nước Mỹ.

Đó là «ngày mà các anh hùng đã hy sinh mạng sống của mình để cứu mạng sống của những người khác. Các hành động anh hùng đó được thực hiện trên bầu trời của Shanksville,» cựu Thống đốc

Ridge, người đã trở thành bộ trưởng đầu tiên của Bộ An ninh Nội địa khi cơ quan này được thành lập tiếp theo sau biến cố 11/9/, phát biểu.

‘SÁP NHẬP TIỀN TỆ’ ĐỂ TIẾN TỚI ‘SÁP NHẬP LÃNH THỔ’?

VOA 6/9/2018 - Phạm Chí Dũng (VNTB)

Rất có thể chẳng hề là một sự trùng khớp ngẫu nhiên, chỉ ít ngày sau chuyến công du hai nước Phi châu là Ai Cập và Ethiopia của Trần Đại Quang - Chủ tịch nước - vào tháng Tám năm 2018, Ngân hàng nhà nước Việt Nam do ông Lê Minh Hưng - con trai của cựu bộ trưởng công an Lê Minh Hương - đã bắt thần ban bố một văn bản pháp quy với cấp độ Thông tư của cơ quan này về cho phép 7 tỉnh biên giới phía Bắc Việt Nam được dùng đồng Nhân dân tệ (CNY) để thanh toán trong các hoạt động buôn bán làm ăn với Trung Quốc.

Phải chăng ‘việc sáp nhập tiền tệ’ là để tiến tới ‘sáp nhập lãnh thổ’?

Về mặt an ninh tiền tệ và chủ quyền kinh tế, ‘Nhân dân tệ hóa biên giới phía Bắc’ chính là một thất bại lớn và càng khiến người dân Việt có cơ sở để mang nỗi tuyệt vọng rằng bản Hiệp ước Thành Đô - được cho là đã được lén lút ký kết giữa các lãnh đạo Việt Nam với lãnh đạo Trung Quốc vào thập kỷ 90 của thế kỷ XX để đưa Việt Nam trở thành một tỉnh của Trung Quốc vào năm 2020 - đang được giới lãnh đạo hậu bối của Việt Nam rắp tâm thi hành bằng thủ đoạn ‘sáp nhập tiền tệ’ trước khi tiến tới ‘sáp nhập lãnh thổ’.

Độc tố xâm nhập bàn ăn

THỰC ĐƠN TRONG NGÀY CỦA NGƯỜI Ở VIỆT NAM

Sáng điểm tâm tô bún	Làm tô canh rau muống
Có ướp tí hàn the	Tươi đầu nhót xanh um
Xong uống ly hoá chất	Thêm tí cồn pha nước
Được gọi là cà phê	Mặt cũng đỏ bùng bùng
Trưa ghé tiệm cơm bụi	Tối bạn rủ đi nhậu
Ăn bột nở trộn cơm	Uống hoá chất ủ men
Lợn siêu nạc kho trứng	Khô mực cao su nướng
Trứng nhân tạo vàng ươm	Vấn tề tái say mềm
Chiều nấu cơm hạt nhựa	Bốn mươi khám tổng quát
Với thịt bò "lên đời"	Bác sỹ cấp văn bằng
Heo tắm thuốc trung quốc	Ung thư giai đoạn cuối
Thành miếng bò đỏ tươi	Ra đồng nằm ngấm trăng.

BA HÌNH ẢNH CẦU NGUYỆN

Bác xe ôm cầu nguyện

Khi người chiến binh cầu nguyện

Và khi vị lãnh đạo GH Công Giáo hoàn vũ cầu nguyện

Ai giám bảo nhà thơ Bùi Giáng... ĐIÊN?!

BÙI GIÁNG: NHÀ THƠ VĂN TĨNH NGƯỜI ĐỜI NGHĨ ĐIÊN!

**“Đánh cho Mỹ cút,
Ngụy nhào.
Đánh cho chết mẹ
đồng bào miền Nam!”**

Quốc Trần
18 hrs

Đánh cho Mỹ cút Ngụy nhào
Đánh cho chết mẹ đồng bào miền Nam
Đánh cho khoai sắn thành vàng
Đánh cho dép lốp phải mang thể giày
Đánh cho Bắc đọa Nam đày
Đánh cho thù hận giờ này chưa tan
Đánh cho cả nước Việt Nam
Áo ôm khố rách xếp hàng xin cho
Đánh cho hết muốn tự do
Hết mơ dân chủ hết lo quyền người
Đánh cho đỡ khóc đỡ cười
Hai miền thống nhất kiếp người ngựa trâu
Đánh cho hai nước Việt Tàu
Không còn biên giới cùng nhau đại đồng
Đánh cho dòng giống Tiên rồng
Osín, nô lệ, lao công xứ người
Đánh cho chín chục triệu người
Thành dân vô sản thành người lưu vong
Đánh cho non nước Lạc Hồng
Tiến lên thời đại mang gông mang cùm
Đánh cho cả nước chết chum
Đánh cho con cháu khốn cùng mai sau
Đánh cho Bắc Đàng Nga Tàu
Triệu dân nô lệ ngàn năm cấm hờn.

Viện Ngôn Ngữ Học Trả Lời Chính Thức

Về Đề Xuất Cải Tiến Chữ Quốc Ngữ Của Bùi Hiền

***CẢI CÁCH CHỮ QUỐC NGỮ,
CHUYỆN KHÔNG NÊN BÀN NỮA***

Tương chuyện này đã êm rồi (xã hội còn nhiều chuyện cần bàn hơn) nhưng hôm nay đọc những dòng giận dữ của GS Trần Đình Sử, tôi thấy cần lên tiếng để ủng hộ GS Trần Đình Sử, góp thêm tiếng nói bác bỏ đề nghị cải cách chữ Quốc ngữ của PGS Bùi Hiền (thông qua Bản đề xuất của tác giả).

Những điều tôi viết ra đây cũng là ý kiến của Viện Ngôn ngữ học gửi lãnh đạo cấp trên (tháng 1/2018), nhân có chỉ đạo đề nghị Viện Ngôn ngữ học cho ý kiến về Bản đề xuất cải cách chữ viết của PGS Bùi Hiền (một người mà trong quan hệ bình thường hàng ngày tôi rất kính trọng).’

Hội đồng khoa học của Viện Ngôn ngữ học đã họp (mở rộng) thảo luận về đề nghị cải tiến chữ Quốc ngữ của PGS. TS Bùi Hiền, sau đó đã tổng hợp các ý kiến để báo cáo lên lãnh đạo cấp trên. Ý kiến của Hội đồng khoa học Viện

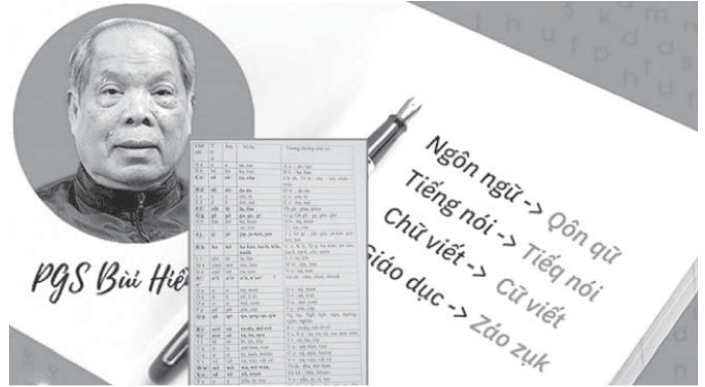
Ngôn ngữ gồm có 3 phần:

-Vài nét về lịch sử phát triển của chữ Quốc ngữ (bao gồm những điểm bất cập và những đề nghị cải tiến, sửa đổi trước đây)

-Những bất hợp lí trong đề xuất cải tiến chữ quốc ngữ của PGS.TS Bùi Hiền

-Kết luận của Viện Ngôn ngữ học

Đề xuất cải tiến chữ Quốc ngữ của PGS.TS Bùi Hiền như đã phân tích là ý kiến của một cá nhân có thể có xuất phát từ mục đích tốt nhưng lại thiếu kiến thức chuyên môn; hiểu biết chưa toàn diện về ngữ âm học, ký tự học nên thiếu tính khoa học và thực tiễn, không có tính khả thi. Trong tình hình chữ Quốc ngữ đang vận hành hiệu quả như hiện nay, Viện Ngôn ngữ học cho rằng hoàn toàn không nên và không cần thiết có bất kì cải tiến nào đối

với chữ Quốc ngữ.

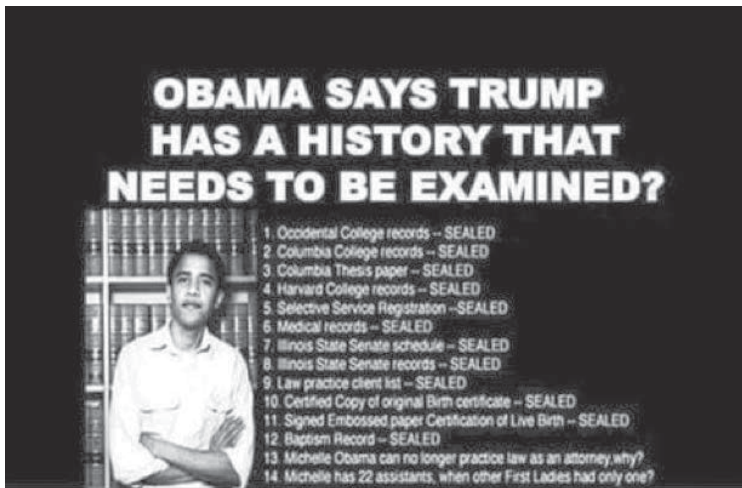
GS.TS. Nguyễn Văn Hiệp

Viện trưởng Viện Ngôn ngữ học

Nguồn: Fb Trần Huy Mẫn

Website: Tiếng Thông Reo

Vài tấm hình trên mạng về con người vị TT da đen đầu tiên trong lịch sử Mỹ

DRUDGE REPORT
@DRUDGE_REPORT

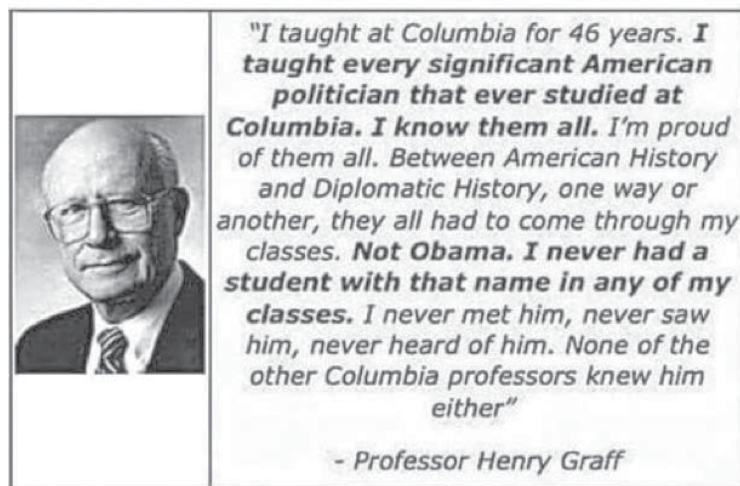
Follow

Refers to himself 102 times...

HE'S BACK! Obama refers to himself 102 times during 64-minute speech
Former President Barack Obama visited The University of Illinois Urbana-Champaign Friday to accept the school's ethics in government award, and to off...
theamericanmirror.com

3:25 PM - 7 Sep 2018

■ Trần Nguyễn Thao

“VÀNG, TIỀN” & CUỘC CHIẾN LÒNG DÂN.

Khẩu hiệu “Doanh nghiệp và cách mạng công nghệ lần thứ tư” là hướng tiến tới của các nước trong Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN). Lãnh tụ các nước thuộc khối đặt tâm nhìn và mơ ước của họ qua hội nghị 3 ngày 11-13 tháng 9 để chạy đua tới cuộc cách mạng công nghệ mới. Từ bản chất phỉnh lừa, chiếm đoạt, coi quyền lợi phe đảng hơn Dân Tộc, với vai trò nước chủ nhà, Ba Đình lại nhìn công nghệ 4.0 như vận hội vor vét mới. Ngay hiện tại Hanoi đang bày mưu nạo vét cạn kiệt hầu bao của dân chúng qua việc huy động vàng và Mỹ Kim. Hẳn là có lợi quyền to lớn, Ba Đình đã chính thức bán chủ quyền tiền tệ cho Bắc Kinh trên một phần lãnh thổ phía Bắc Việt Nam.

Uẩn khúc đồng tiền

Đi ngược với Hiến Pháp, Hanoi dùng văn bản lập quy đưa ra thông tư cho phép đồng Nhân dân tệ (CNY) của Tàu cộng lưu hành khắp 7 tỉnh biên giới hai nước Việt – Trung từ ngày 12/10/ 2018.

Hoa Kỳ đang tiến hành thủ tục để áp thuế đến lần thứ ba [1], thuế xuất có thể lên đến 25% đối với khoảng 200 tỷ Mỹ Kim hàng nhập khẩu từ Trung cộng, bao gồm các linh kiện điện tử và hàng tiêu dùng như túi xách . . . Nếu mức thuế đi vào hiện thực, thì còn khoảng 60% hàng hóa nữa, mua từ Trung cộng, Mỹ có thể đánh thuế tiếp theo. Phía Trung cộng thì nói “chúng tôi chẳng ngại yên”. Nhưng Bắc Kinh “với những viên đạn cuối cùng”, chỉ đây cuộc thương lượng ngày một xa vời.

Bối cảnh mới này thôi thúc Bắc Kinh nhanh tay hơn nữa, đẩy khối hàng hóa khổng lồ và đồng CNY của họ tìm vào cư trú tại

Việt Nam.

Về việc này, hôm 13 tháng 09, Chủ tịch Quốc Hội Vc, bà Nguyễn thị Kim Ngân được báo đảng tường thuật [2] “Có người nói vi hiến. Liệu có vi hiến, có vi phạm pháp luật không, vì trên một đất nước sử dụng 2 đồng tiền? Phải trả lời câu hỏi này. Tất nhiên, quy định này chỉ ở khu vực biên mậu, tức là khu vực thương mại ở biên giới thôi, nhưng cũng phải xem lại”. Bà Ngân cũng cho rằng, nếu như nói quy định này có tiền lệ thì cũng phải xem lại xem tiền lệ đó có hợp lý không. “Tôi đã chỉ đạo

anh Nguyễn Hồng Thanh, Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế Quốc hội và anh Phùng Quốc Hiến, Phó chủ tịch Quốc hội xem lại, phối hợp với Ngân hàng Nhà nước xử lý vấn đề này”. Vài ngày sau, lời phát biểu của bà Kim Ngân đã bị “gỡ” khỏi các trang báo điện tử do cộng đảng kiểm soát.

Giới nhân sĩ trí thức người Việt trong và ngoài nước, công bố bản phân đối việc cho phép sử dụng nhân dân tệ ở Việt Nam, với nội dung “Việc sử dụng nhân dân tệ trong giao thương, dù giới hạn ở khu vực biên giới Việt - Trung,

không chỉ vi phạm nguyên tắc chủ quyền tiền tệ, mà còn tạo tiền lệ nguy hiểm về sự tồn tại mặc nhiên hai đơn vị tiền tệ song hành trên lãnh thổ quốc gia”. Bản tuyên bố còn nhấn mạnh, việc này sẽ mở đường cho Tàu cộng “xâm lấn và xâm phạm chủ quyền tiền tệ của Việt Nam, có thể dẫn đến sự nhân dân tệ hoá cả nền kinh tế Việt Nam và vô cùng nguy hại cho an ninh quốc gia”.

Đối với Trung cộng, đây sẽ là một lợi thế rất lớn vì khi đồng CNY đang ở vị thế mạnh hơn tiền Việt Nam, lại được chính thức lưu hành, và dùng để thanh toán thì sẽ lấn át tiền tệ Việt Nam, rồi lưu hành lan sang những nơi khác ngoài bảy tỉnh biên giới.

Người Tàu rất mong đồng CNY sẽ được quốc tế hóa từng vùng để dần thay thế Mỹ Kim. Đối với trường hợp Việt nam, theo sau đồng CNY sẽ là khối hàng hóa khổng lồ từ Tàu tràn qua biên giới nhanh và mạnh hơn nữa, làm cho trao đổi mậu dịch của Việt Nam với Trung cộng bị thâm hụt nhiều hơn. Hàng hóa Tàu sẽ giết sản phẩm nội địa, làm tiêu tan công nghệ trong nước, xóa mờ ranh giới, tiêu diệt văn hóa Việt, đồng thời mở mang bờ cõi của người Tàu xuống phía Nam nhanh chóng.

Khi cho đồng CNY lưu hành tại Việt Nam, Ba Đình mất hai mối lợi rất lớn. Lý do nào trong lúc ngân sách thâm thủng, Ba Đình cần tiền, lại chịu mất hai khoản thu dưới đây :

Chỉ mới 6 tháng đầu năm 2018, nhà máy in tiền ở Hanoi đã hoàn thành chỉ tiêu trọn năm, với khoản lãi tới 60.4 tỷ đồng, tăng gần gấp rưỡi so với con số 41.8 tỷ đồng cùng kỳ năm ngoái.

Khi phát hành tiền đồng, Ba Đình còn thu về hợp pháp thêm một khoản tiền khác, thuật ngữ chuyên môn gọi là seigniorage [3]. Số tiền thu về này được tính tương đương với lạm phát. Trong kinh tế vĩ mô, lợi tức thu từ phát hành tiền còn gọi là thuế lạm phát (inflation tax), bởi vì chính phủ có thể trang trải cho các dịch vụ bằng cách phát hành tiền mới mà không phải đi thu thuế, thuế lạm phát được trả bởi những người đang nắm giữ đồng tiền hiện tại.

Lạm phát tại Việt Nam được truyền thông trong nước nói là đang ở mức 7%. Nhưng thực tế thì phải cao hơn nhiều. Có tin nói, năm nay, nhà máy in tiền Hanoi, in tới 500 ngàn tỷ đồng [4], nhưng mới

tung ra thị trường 200 ngàn tỷ để giữ cho thị trường chứng khoán khỏi lao dốc.

Có thể Ba Đình nhận được mối lợi to lớn từ Bắc Kinh như trường hợp ở châu Phi: Hồi năm 2015, chính phủ Zimbabwe tuyên bố dùng nhân dân tệ làm đồng tiền chính thức sau khi Bắc Kinh đồng ý xóa 40 tỷ Mỹ Kim tiền nợ. Chẳng bao lâu sau đó, tổng thống Robert Mugabe bị quân đội đảo chánh và chính phủ mới đã đưa cựu Tổng Thống Robert Mugabe ra luận tội vào tháng 11-2017.

Nạo vét vàng, Mỹ Kim

Trước vấn nạn ngân sách gia tăng liên tục, Hanoi “giấu mình” dưới chiêu bài cần vốn phát triển kinh tế, đã cho đám “cò mồi” dạo đàn là, trong dân chúng còn cất giữ đến 80 tỷ Mỹ Kim, gồm : 60 tỷ Đô la xanh và 20 tỷ trị giá của 500 tấn vàng.

Ba Đình ra sức mở chiến dịch nói về lợi ích cầm “vàng giấy” như tín phiếu thì thu lãi thay vì cầm vàng thật, chỉ nằm yên một chỗ không có lợi lộc gì. Ba Đình còn “ca cầm” là doanh nghiệp nội địa rất cần vốn. Có những doanh nghiệp hoạt động mà có tới 60% vốn sản xuất kinh doanh là từ tín dụng đen.

Chắc chắn chưa ai quên, hàng chục năm qua, dân đã từng đóng góp qua các loại thuế để chế độ hình thành các Tập đoàn “quả đấm thép”, Tổng công ty, Ngân hàng . . . Cuối cùng cộng đảng đã “phù phép” để nhiều Tập Đoàn, Tổng công ty vỡ nợ; rồi hàng chục tỷ Mỹ Kim âm thầm chui vào túi tham nhũng. Đám người này đưa tiền ra khỏi nước mua nhà, ăn chơi hoang phí.

Lần này nhằm khùng bố tinh thần dân chúng để để “mồi” được vàng, Hanoi cho truyền thông đăng loan tin rộng rãi : bắt được người vận chuyển vàng từ tỉnh

này sang tình khác không có giấy tờ chứng minh, nên bị tịch thu.

Thêm lần nữa, những âu lo trong mái ấm gia đình và trong lòng dân tái diễn. Phía dân chúng sẽ áp dụng mọi sáng kiến cá nhân mong “ngăn Vc moi vàng và Đô la”. Cuộc chiến tương tự đã yên tĩnh sau nhiều lần Hanoi ra quân, đưa đến nhiều cuộc lùng bắt Mỹ Kim chợ đen trên góc phố, rình rập ở cửa hàng vàng, và các cửa ngõ biên giới. . . .

Ước mơ & toan tính

Lãnh đạo 8 nước cùng với trên 1000 chuyên gia kinh tế, công nghệ và các nhà điều hành doanh nghiệp đến từ khắp nơi đã tham dự Diễn đàn Kinh tế Thế giới (WEF) về ASEAN. Có tới 60 cuộc hội thảo thực hiện trong 3 ngày (11-13 tháng 9) tại Hanoi với ước mơ “ASEAN 4.0” được truyền thông của đảng mô tả bằng hai chữ “tốt đẹp”.

Bà Debbie Stothard, Tổng thư ký Liên đoàn Nhân quyền Quốc tế (FIDH) và ông Minar Pimple, Giám đốc Cao cấp Điều phối Toàn cầu của tổ chức Ân xá Quốc tế (AI), dù được Ban Tổ Chức WEF mời nhưng đều bị Ba Đình giam giữ tại sân bay Nội Bài, rồi bị trục xuất khỏi Việt Nam. Ngay lập tức, Chủ tịch Khối đảng Xanh tại Quốc hội châu Âu, bà Ska Keller lên tiếng : “việc bắt giữ bà Debbie Stothard đã chứng minh một lần nữa rằng tình hình nhân quyền tại Việt Nam vẫn không thể chấp nhận được”. Phản ứng dây chuyền theo sau là thư ngỏ của 32 nghị sỹ, đề nghị Liên Hiệp Châu Âu xác định rõ các tiêu chuẩn nhân quyền mà chính quyền Hà Nội cần tôn trọng, đặc

biệt trong các lĩnh vực tự do ngôn luận, tự do hiệp hội, tự do tôn giáo và tự do công đoàn, trước khi trình dự thảo thỏa thuận tự do mậu dịch với Việt Nam (EVFTA) ra Nghị Viện.

Theo ước tính, thì tối đa từ 10 đến 15 năm nữa, đà tiến của công nghệ 4.0 sẽ phủ khắp các nước ASEAN. Ưu tư hiện tại của các chính phủ trong ASEAN là phải thi hành các kế hoạch chuẩn bị cho tương lai, khi các nhà máy thông minh mọc lên với rùng robot làm việc thay người, thì đời sống xã hội, dân sinh của khối công nhân trong nước không bị tổn thương. Nếu không thỏa mãn nhu cầu giới lao động, thì xã hội sẽ nhiễu loạn!

Ngành giáo dục của nhiều nước ASEAN đang thực sự hướng nghiệp cho thế hệ trẻ bước vào thị trường công nghệ 4.0. Trong lúc ngành giáo dục Việt Nam lại là đầu dây mối nhợ tạo ra các cuộc “chạy nhau” ở trình độ đánh vần sơ đẳng với chủ tâm làm tiền phụ huynh học sinh qua “buôn chữ, bán sách” [5].

Vậy Ba Đình có gì để bước vào trào lưu cách mạng công nghệ 4.0 không thể đảo ngược ? Lãnh đạo mỗi nước tham dự hội nghị WEF, tùy theo thể chế riêng, đều theo đuổi giấc mơ cho tương lai xứ sở của mình. Riêng Ba Đình, có thể vẫn phát huy mưu toan sẵn có, bóc lột dân ở mọi cơ hội, như tóm lược ở đầu bài. (Mời đọc lại bài Mưu lừa mới trong công nghệ 4.0, nơi DĐGD tháng 08-2018)

Bằng vào khí thế đấu tranh qua chiến dịch cầu nguyện, đồng hành tuyệt thực với anh Trần Huỳnh Duy Thức diễn ra khắp nước và hải ngoại, đủ để thấy khát vọng toàn dân muốn thoát khỏi chế độ bóc lột, tàn ngược. Dân Tộc Việt đang bước đi với ý chí kiên cường nhằm đưa tiên đoán của cố Thi Sĩ Nguyễn chí Thiện thành hiện thực :

*Trong bóng đêm dè dặt
Phục sẵn một mặt trời
Trong đau khổ không lời
Phục sẵn toàn sấm sét
Trong lũ người đói rét
Phục sẵn một đoàn quân
Khi vận nước xoay vần
Tất cả thành nguyên tử . . .*

TNT, Sept 18

[1] <https://www.bbc.com/vietnamese/world-45556879>

[2] <https://thanhnien.vn/thoi-su/chu-tich-quooc-hoi-luat-phai-cho-qua-nhieu-nghi-dinh-thong-tu-1002808.html>

[3] <https://www.saga.vn/thuat-ngu/seigniorage-thu-nhap-tu-phat-hanh-tien-3354>

[4] <https://chantrioimoimedia.com/2018/09/10/vi-sao-nha-may-in-tien-viet-nam-lai-lon/>

[5] <https://www.bbc.com/vietnamese/forum-45475741> ♦

GDP luôn tăng, sao dân vẫn khổ ?

Bạn đọc thường thấy truyền thông lẽ đảng ca ngợi triển vọng kinh tế Việt Nam lúc nào cũng nằm trong vận hội mới, nhân công rẻ, thể chế chính trị ổn định, tiềm năng rất lớn và cơ hội đầu tư cao, ... Từ bức tranh màu hồng vừa nói đã “vẽ” ra số liệu GDP của Việt Nam tăng đều đặn. Nhưng khi đối chiếu với đời thường lại khiến cho nhiều giới băn khoăn : kinh tế lên mà sao dân vẫn khổ, nợ công lại cao, đến độ không còn khả năng vay mượn . . . Các thông tin trái ngược nhau khiến bạn sống trong môi trường “nhiều sóng”. Bài này bằng lối trình bày đơn giản nhất, nêu lên những sự kiện gần đây, giúp bạn nhận ra phần nào thực trạng nền kinh tế khi đọc các số liệu tăng trưởng GDP do chế độ công bố.

GDP viết tắt từ Gross domestic product là số liệu tổng sản phẩm quốc nội, ghi lại kết quả sản xuất hàng hóa, dịch vụ, do người cư ngụ cùng một vùng hay quốc gia trong thời gian nhất định nào đó, thường là một, ba, sáu tháng hay mỗi năm. Cách tính GDP là một ngành đòi hỏi chuyên môn. Có (3) phương pháp để tính GDP : chi tiêu, trị giá gia tăng và thu nhập [1].

GDP thường được sử dụng để phân tích cơ cấu kinh tế, tốc độ tăng trưởng của nền kinh tế, trình độ phát triển và mức sống của con người.

Sau năm 1975, cán bộ Vc ngoài Bắc vào Nam khoe khoang : để

tao tính bất ngờ và tiết kiệm xăng nhớt, máy bay của ta “núp trong mây” chờ cho khi máy bay Mỹ bay gần, các đồng chí lái của ta mới cho máy bay xông ra đánh úp khiến giặc lái của Mỹ trở tay không kịp, bị ta bắt sống ngay trên mây!

Từ sau ngày Việt Nam mở cửa, 1986 cán bộ Vc làm quen và nói một cách rất “hồn nhiên” trước công chúng về nhóm chữ GDP. Nhưng nếu hỏi rạch ròi về ý nghĩa GDP ra sao thì hầu như ú a, ú ớ. Đa số cán bộ Vc cũng chỉ nói đến GDP với chủ tâm “lòe” dân, như câu chuyện máy bay núp trong mây.

Từ lâu nay GDP Việt Nam là những số liệu gây ra nhiều nghi ngờ, tranh cãi, kể cả những chuyện rất “bất ngờ”, nghe đến ai cũng há họng, ngạc nhiên . . . . Phía nghi ngờ cho rằng, GDP Việt Nam được trình bày theo hướng “tô hồng”. Kẻ cầm quyền thì “chưa hài lòng”, còn muốn tô “đậm” hơn nữa “mới đạt” đúng chỉ tiêu của đảng.

Tiến sỹ Vũ quang Việt, từng phục vụ tại Cục Thống Kê Liên Hiệp Quốc cảnh trọng rằng : “có thể tạm kết luận là tốc độ tăng trưởng GDP của Việt Nam do Tổng Cục

Thống Kê tính là cao hơn sự thật”.

Còn Tiến sỹ Nguyễn bích Lâm, Tổng Cục Trưởng Thống Kê lại nói : “kinh tế Việt Nam vẫn tồn tại một số hoạt động kinh tế chưa quan sát được. Đối với các hoạt động này, chúng tôi đã nghiên cứu và soạn thảo đề án “thống kê khu vực kinh tế chưa được quan sát ở Việt Nam”, nhằm tính toán bổ sung vào quy mô GDP trong thời gian tới”.

Đề án này đưa ra nhằm thi hành ước muốn của nội các đương nhiệm, mong tìm mức thu nhập của các ngành nghề hoạt động ngầm trong phạm vi gia đình hay các loại nghề bất hợp pháp như cờ bạc, mại dâm, buôn lậu . . . để làm cho tổng sản lượng quốc gia (GDP) có thể tăng thêm đến 31% nữa.

Việc tính toán kinh tế ngầm vào GDP bị đa số chuyên gia tố cáo là, âm mưu này chỉ nhằm phục vụ mục đích làm cho GDP có vẻ

lớn hơn khiến quy mô nợ công giảm xuống và tiềm ẩn nguy cơ nói rộng hơn trần nợ công. Tức là Hanoi thấy hết tiền đến nơi, phải chuẩn bị tài liệu để đi vay thêm nợ.

Chủ nhiệm Khoa, trường Đại học Xây dựng, Hà Nội, Giáo Sư Nguyễn đình Cống trong một bài viết có đoạn : “được thông báo GDP của quốc gia tăng ngoạn mục mà cứ bần khoản. Nó tăng nhờ cái gì? Tại sao GDP như vậy mà nợ nước ngoài vẫn tăng và không biết GDP tăng thì toàn dân được lợi gì? Riêng lão già hưu trí như tôi thấy bị thiệt so với mấy năm trước vì lương hưu tuy có thêm chút ít , nhưng lạm phát và giá cả tăng nhanh hơn”.

Hôm 17 tháng 08, các báo đăng đều đăng : [bình quân mỗi người gánh hơn 35 triệu đồng nợ công năm 2018](#) [2], tăng gần 4 triệu đồng mỗi người so với năm 2017 (mức 31 triệu đồng).

Dân chúng chưa bao giờ được chính thức thông báo, Việt nam tính GDP theo phương pháp nào. Còn Tổng Cục Thống Kê nói là GDP của Việt Nam tính theo thông lệ quốc tế.

Giới chuyên gia nói là Hanoi tính GDP theo phương pháp chi tiêu : $GDP = (\text{tiêu dùng} + \text{đầu tư} + \text{xuất khẩu}) - \text{nhập khẩu}$. Phương pháp này đo lường GDP bằng cách thu thập các dữ liệu về :

C (consumtion)- tiêu dùng của toàn dân

I (Investment) - tổng vốn đầu tư

G (Government Spending)- chi tiêu của chính phủ

X (Exports) - Xuất khẩu

M (Imports)

- Nhập khẩu

X-M: xuất khẩu ròng (NX).

Do giá trị tổng sản lượng hàng hóa dịch vụ của nền kinh tế (Y) phải bằng tổng chi tiêu để mua lượng hàng hóa và dịch vụ đó nên tổng chi tiêu bằng $GDP (Y) = C + I + G + X - M$ [3]

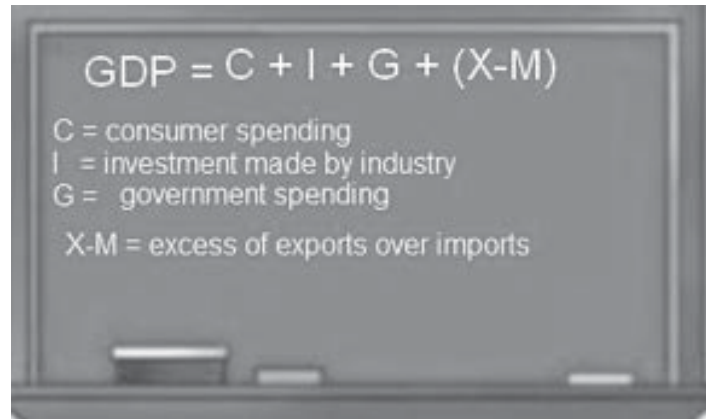
Xuất khẩu (X) là hàng hoá, dịch vụ được sản xuất ở trong nước, đem bán ra cho người tiêu dùng ở nước ngoài.

Nhập khẩu (M) là những hàng hoá và dịch vụ được sản xuất ở nước ngoài, được mua về để tiêu dùng trong nước.

Nếu $X > M$ gọi là xuất siêu; $M > X$ gọi là nhập siêu; $X = M$ là cân bằng thương mại.

Trên thực tế, theo Giám đốc Nghiên cứu Phát triển Ngân hàng MB (Military Commercial Joint Stock Bank), Đàm nhân Đức “tăng trưởng về quy mô cũng như về số lượng của chỉ tiêu GDP thực ra chưa phản ánh được đầy đủ bức tranh của nền kinh tế, chẳng hạn doanh nghiệp FDI chuyên về khai thác tài nguyên sẽ chuyển phần lợi nhuận về nước họ nhưng vẫn được thể hiện trong GDP của Việt Nam”.

Còn những khoản tiền khổng lồ khác do tham nhũng được chuyển ra bên ngoài để mua các loại bất

động sản, đầu tư, cất dấu trốn thuế, chi tiêu xa xỉ . . . những số liệu chi tiêu to lớn vừa nói chắc chắn là của những người thuộc nhóm quyền lực trong nước, là tiền thuộc mục “tiêu dùng toàn dân” được tính vào GDP, nhưng thực tế khối tài sản đó đã được chuyển bằng nhiều cách ra khỏi nước rồi!

Phúc trình của Hiệp hội Chuyên viên địa ốc quốc gia Hoa Kỳ (NAR) công bố hôm 18/7 cho biết, công dân Việt đứng ở vị trí thứ 9, với số tiền bỏ ra ước tính hơn 3 tỷ đôla, chiếm 2% tổng số tiền người nước ngoài chi ra để mua nhà ở Mỹ. Con số này tăng gấp đôi so với một năm trước. [Trên báo mạng nêu đích danh một vài người tiêu biểu cho việc chuyển tài sản khỏi Việt Nam](#) [4].

Bất cứ dự án đầu tư nào do cán bộ nhà nước hay do Bắc Kinh thực hiện như dẫn chứng dưới đây, mà tham nhũng càng nhiều, lãng phí càng lớn, chất lượng càng kém thì GDP càng tăng!

Dự án sửa chữa đoạn đường số 356 chỉ dài 2.2 cây số, nằm từ ngã ba Nguyễn bình Khiêm đến đập Đình Vũ, Hải Phòng. Theo các số liệu Thanh tra đưa ra, vốn đầu tư ban đầu cho đoạn đường ngắn

này chỉ là 314,9 tỉ đồng. Nhưng sau đó, vốn bị “đội lên” tới 1.310,9 tỉ đồng, tương đương 56 triệu Mỹ Kim. Nếu đoạn đường này không phải sửa chữa thêm nữa, thì 1.310,9 tỷ sẽ được coi là tiền đầu tư hạ tầng cơ sở, cộng trong GDP. Nhưng giá trị thật của đoạn đường là rất nhỏ, trong khi số liệu “ma” khác biệt gần 1000 tỷ [5]. (báo Giao Thông Vận tải 18-07-18).

Đường tàu điện đầu tiên của Việt Nam, được xây dựng bởi nguồn vốn ODA của Trung cộng, chạy thử nghiệm đầu tiên vào tháng 8/2018. Tàu điện ngầm ở Hà Nội dự kiến sẽ bắt đầu hoạt động vào năm 2019, trễ bốn năm so với lịch trình dự kiến. Tổng mức đầu tư đổ vào dự án này lên đến 18.000 tỷ đồng (770 triệu Mỹ Kim), gấp hơn hai lần so với kế hoạch ban đầu là 8,7 nghìn tỷ đồng.

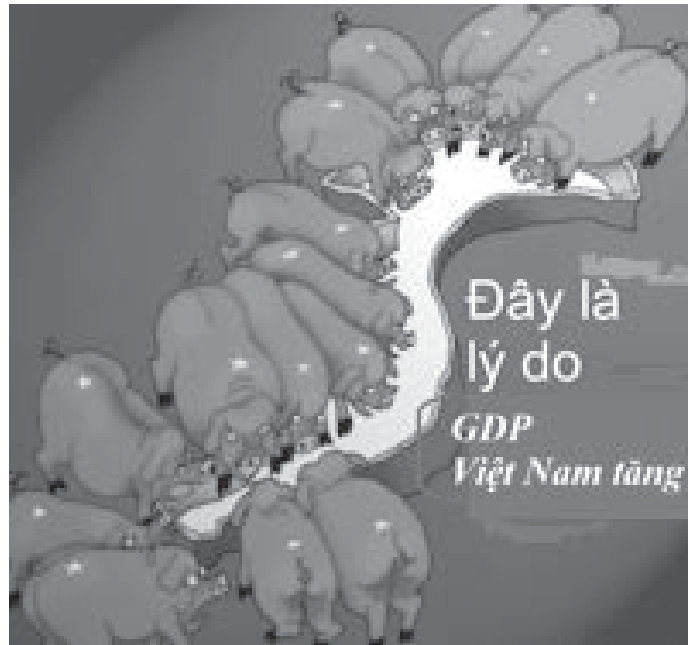
Hôm 15-09, Vc khánh thành công viên lãnh tụ cs Cu-ba, Fidel Castro rộng 16 mẫu [6] tại Quảng Trị, được khởi công từ năm 2015, với mức đầu tư 115 tỷ đồng. Khoản chi này cũng sẽ ghi vào GDP trong phần “G” chi tiêu chính phủ.

Theo báo Dân Trí, thời gian qua, một số dự án liên quan đến vay vốn, hợp tác với Trung cộng tại Việt Nam đã để lại tiếng xấu và hệ lụy rất lớn cho nền kinh tế, như các công ty : phân đạm Hà Bắc, Ninh Bình, gang thép Thái Nguyên giai đoạn hai . . .

Quỹ Heritage ở Washington, Hoa Kỳ công bố kết quả điều nghiên đầu năm nay về “Chỉ số tự do kinh tế 2018”, theo đó Việt Nam xếp hạng 141/180 với 53,1 điểm, mức tổng điểm thấp hơn điểm

binh quân khu vực và thế giới. Trong 43 nền kinh tế khu vực châu Á – Thái Bình Dương, Việt Nam đứng hạng 35, thua Lào (53,6 điểm, hạng 34), Myanmar (53,9 điểm, hạng 33) và Campuchia (58,7, điểm hạng 22) [7].

Viện Toàn cầu McKinsey (MGI) trong khảo sát mới nhất (Sept 14) dẫn chứng [8] “Việt Nam có một số lượng lớn doanh nghiệp nhà nước kém năng suất, với tỉ lệ tăng trưởng hằng năm chỉ đạt 3,8% từ 2006-2016, trong khi các doanh nghiệp tư nhân đạt 4,9%, các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài đạt 7,7%”. Đây là minh chứng, nền kinh tế và thị trường công nhân lệ thuộc nơi người ngoài.

Đến đây thì hẳn bạn đọc đều quá rõ lý do dân vẫn khổ, mà số liệu GDP của Việt Nam vẫn tăng.

Cái thuở Vc cai trị bằng lừa phỉnh đang qua mau chóng. Cuộc cách mạng tin học sẽ giúp người dân chông tỉnh dậy, bước ra khỏi cơn mê, và nhận ra rằng, phải dứt bỏ chủ nghĩa xã hội bịp lừa mới có cơ may đưa Dân Tộc Việt Nam khỏi tình huống tụt hậu đương thời. ♦

(TNT, Sept 18)

[1] https://vi.wikipedia.org/wiki/T%E1%BB%9_s%E1A%A3n_ph%E1%BA%A9m_n%E1%BB%99i_%C4%91%E1%BB%8Ba

[2] <https://thanhnien.vn/thoi-su/moi-nguoi-viet-ganh-35-trieu-dong-no-cong-994012.html>

<https://youtu.be/YALzXsA0xZw>

[3] https://en.wikipedia.org/wiki/Gross_domestic_product

[4] <http://nguoibuongio1972.blogspot.com/2018/08/cuoc-ra-i-cua-nhung-ke-hai-khe.html>

[5] <http://www.baogiaothong.vn/hai-phong-bac-thong-tin-lam-22km-duong-doi-von-1000-ty-dong-d264721.html>

[6] <https://www.voatiengviet.com/a/vn-xay-cong-vien-castro-tram-ty-ca-ngoai-quan-he-anh-em-mau-muc-voi-cuba/4572134.html>

[7] <https://www.datviet.com/tu-do-kinh-te-viet-nam-thua-ca-lao-va-campuchia/>

[8] <https://www.bbc.com/vietnamese/business-45505747>

Orange County Commercial Printing

Web * Offset Printing

Orange County Commercial Printing (OCC Printing) is a minority-owned business located in Westminster, CA. We are a full service printing, design and archiving facility with a strong regional presence in the area. We specialize in producing a variety of weekly and monthly publications, business and college brochures, newspapers, yearbooks, hard and soft cover books and magazines. We work with several fully integrated printers, utilizing both coldset (newspaper) web and heatset web press lines for magazine printing, a complete design department for publications and web. Since 1985, OCC Printing has been an industry leader in personal customer service, high-quality printing, critical turnaround time and delivery.

- Newspapers and Magazines: Our Publishing Division produces an entire range of services needed by universities, colleges and private publishers. All our quotes include on-site delivery and 24-hour on-call consulting.
- Brochures: One of the most powerful marketing tools available to your business. Makes essential collateral for any business and give prospects information about your company and answer customer questions.
- Booklets: The perfect solution when you need a manual, an event program, or a directory. When paired with our Mailing Services, your printed booklets make a high impact direct mail piece.
- Catalogs & Schedule Programs: When you need to give out manuals, event programs, or product catalogs. When you need to give your customers or students a great deal of information that includes full color design and images, catalog or schedules printing is the ideal time-tested solution.
- Business Cards / Post Cards: Full color (both sides), an excellent way to make an impact on your customers and stand out from the crowd. With twice the printed area, you can take your business card message to an entirely new level. Use the front of your cards to include standard contact information and the back for detailed product information or sales promotions. We make business card printing easy and affordable all without sacrificing quality.

Problem Solvers • 100% Customer Committed
Professional • Relentless • Innovative

We are very proud of the caliber of our work and it would be our pleasure to serve you. Our integrity and dependability makes us number one.

14901 Chestnut Street, Westminster CA 92683

Tel: 714-892-1777 • Fax 714-892-3444

occprinting.com

Printing

Graphic
Design

Archiving

Consulting

Workshops

Direct
Mailing

MỘT VĂN PHÒNG BẢO HIỂM UY TÍN

TMMN

NHIỀU HÃNG
BẢO HIỂM

NHIỀU SỰ
LỰA CHỌN
ĐỂ TIẾT KIỆM

CẦN BẢO HIỂM XIN GỌI

877.741.2008

9741 BOLSA AVE., SUITE 206, WESTMINSTER, CA 92683

PHÁT HIỆN ‘VI PHẠM’ TRONG QUI HOẠCH THỦ THIÊM, TP. HCM BỊ QUI TRÁCH

Thanh tra Chính phủ Việt Nam kết luận việc qui hoạch Khu đô thị mới Thủ Thiêm ở Thành phố Hồ Chí Minh đã để xảy ra những “khuyết điểm, vi phạm” dẫn đến khiếu nại kéo dài của người dân, đồng thời qui trách nhiệm trực tiếp cho nhà chức trách địa phương và Ủy ban Nhân dân Thành phố, theo một báo cáo mới được công bố.

Bản báo cáo 10 trang của cơ quan đặc trách giải quyết khiếu nại cũng kêu gọi chính phủ “xử lý nghiêm” những tổ chức và cá nhân có liên quan đến việc phê duyệt qui hoạch, điều chỉnh qui hoạch, thu hồi đất, đền bù, tái định cư và lưu trữ hồ sơ, tài liệu, bản đồ.

Tọa lạc tại Quận 2 bên bờ đông sông Sài Gòn, Khu đô thị mới Thủ Thiêm là một dự án qui hoạch được thủ tướng Võ Văn Kiệt phê duyệt vào năm 1996 nhằm phát triển khu vực này thành một trung tâm kinh tế và văn hóa hiện đại của thành phố. Nhưng từ đầu những năm 2000, tranh chấp đã bùng ra giữa người dân và chính quyền về ranh qui hoạch và chính sách bồi thường giải phóng mặt bằng bị coi là phi lý và thiếu thỏa đáng.

Kết luận của Thanh tra Chính phủ là thắng lợi, dù chỉ là một phần, cho những cư dân đã khiếu kiện dai dẳng và gay gắt hơn 10 năm qua từ các cấp địa phương cho tới trung ương ở Hà Nội.

Vụ Thủ Thiêm: Hàng chục nhà báo, người dân ‘vây’ trụ sở tiếp dân

Một trong những vấn đề bức xúc nhất trong cuộc tranh chấp liên quan tới việc Ủy ban Nhân dân Thành phố qui hoạch 4,3 hectare đất thuộc Khu phố 1, Phường Bình

Khu đô thị mới Thủ Thiêm

An, Quận 2. Qua điều tra, Thanh tra Chính phủ kết luận phần diện tích đất này không nằm trong ranh qui hoạch được thủ tướng phê duyệt, và việc thu hồi đất “chưa đủ cơ sở pháp lý.”

“Việc khiếu nại của người dân về ranh quy hoạch đối với 4,3 ha thuộc Khu phố 1, phường Bình An, quận 2 nằm ngoài ranh quy hoạch [Khu đô thị] Thủ Thiêm được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 367/TTg của Thủ tướng Chính phủ là có cơ sở, cần sớm được xem xét và có giải pháp giải quyết phù hợp,” báo cáo của Thanh tra Chính phủ kết luận.

Việc thực hiện bồi thường, giải phóng mặt bằng có trường hợp đang khiếu nại chưa phù hợp qui định, chưa đúng thời điểm thu hồi đất, nhất là khi Luật Đất đai 2003 có hiệu lực, báo cáo nói thêm. Thanh tra Chính phủ cũng qui trách Ủy ban Nhân dân Thành phố là không có kế hoạch triển khai thực hiện xây dựng nhà tái định cư trước khi thực hiện công tác giải phóng mặt bằng, và việc thực hiện còn chậm, còn một số hạn chế, bất cập dẫn tới những khiếu kiện.

Bản đồ quy hoạch Thủ Thiêm ‘mất’ hay ‘làm gì có’?

Thanh tra Chính phủ kiến nghị Ủy ban Nhân dân Thành phố ra soát từng trường hợp người dân đang khiếu nại để bồi thường, hỗ trợ và tái định cư phù hợp. Cơ quan này cũng kêu gọi thủ tướng có “biện pháp xử lý phù hợp” đối với những tổ chức, cá nhân có liên quan đến các khuyết điểm, vi phạm được nêu trong bản báo cáo.

Một số cư dân bị ảnh hưởng phản ứng với sự phấn khởi dè dặt về kết luận của thanh tra. Họ chỉ ra rằng còn “nhiều” diện tích đất nằm ngoài ranh qui hoạch bị thu hồi nhưng không thấy nhắc tới trong bản báo cáo.

“Tui đọc kết luận mà buồn thêm chớ không mừng chút nào,” trang tin điện tử Zing dẫn lời cư dân Lê Thị The, 75 tuổi, nói. Bà nói bà có đất bị thu hồi không nằm trong khu 4,3 hectare.

“Chắc tui lại ra Hà Nội nữa. Nghĩ đến việc cứ đi đi lại lại miết, hết đời người rồi cũng không biết có đòi lại được gì cho con cháu không,” bà được dẫn lời nói. ♦

VOA Tiếng Việt

Các Giám Mục Úc Châu Quyết Lật Một Trang Sử Mới *

■ Phạm Hồng-Lam dịch.

Chuyển biến lớn trong tệ nạn lạm dụng tình dục: Các giám mục ở Úc yêu cầu Vatican phải có biện pháp mạnh hơn đối với những kẻ lạm dụng và những người che dấu cho họ. Bài của Evelyn Finger. Die Zeit, số 37, ngày 6.9.18.

Tổng Giám Mục giáo phận Sydney, Anthony Fisher, đã chọn thái độ chấp nhận sự thật: không vòng vo, không biện minh mà cũng chẳng cần nói ra những lời xin lỗi, khi phải giải thích tại sao Giáo Hội mình đã nín thinh trước các tội ác. Ông xưng tội trước công luận. TGM nói về việc che giấu các lạm dụng tình dục xảy ra suốt nhiều chục năm trong các giáo phận ở Úc-đại-lợi: Giáo Hội chúng tôi đã không „*thương cảm*“ những nạn nhân của các linh mục, „*bởi vì chúng tôi đã không muốn nghe nói tới gương xấu. Chúng tôi không muốn tạo cơ cho người ngoài nghĩ xấu về giáo sĩ, về các giám mục, về cả một định chế*“. Theo ông, sự lạm dụng đã như một cái gai chọc vào con người. „*Nhưng chúng tôi đã không muốn nhìn thấy nó.*“

Anthony Fischer là một trong số năm tổng giám mục ở Úc phải trả lời trước Ủy Ban Hoàng Gia Tim Hiểu Lạm Dụng Ở Úc (UB). Mục đích của UB: không những truy tìm các thủ phạm mà còn muốn phá vỡ quyền lực của những kẻ che dấu – trong các

trường học, các câu lạc bộ thể thao, các nhà nội trú cũng như trong các giáo hội, các dòng tu và các cộng đoàn Chứng Nhân Giê-hô-va. UB đã rà soát nhiều chục ngàn trường hợp, đã phỏng vấn trên 15 ngàn nhân chứng, trong số này có hơn 8000 được coi là nạn nhân. Trong năm năm qua đã có 57 buổi điều trần công khai.

Kết quả trên toàn quốc thật cay đắng: 2559 đơn tố cáo được chuyển cho cơ quan điều tra và số lượng nạn nhân đòi bồi thường có thể lên tới 60 ngàn người. Thủ Tướng Úc nói tới một „*thảm kịch quốc gia*“. Thảm kịch không những cho cả nước, mà nhất là cho Giáo Hội công giáo, là nơi có số nạn nhân trẻ em bị lạm dụng nhiều nhất. Theo UB cho biết, có gần 36% số lượng hồ sơ là của Giáo Hội: „*Chúng tôi đã phỏng vấn 2489 nạn nhân trẻ bị lạm dụng thuộc các cơ sở giáo hội, đó là gần hai phần ba các nạn nhân từ lãnh vực tôn giáo và hơn một phần ba trên tổng số các nạn nhân mà chúng tôi đã phỏng vấn.*“

Phản ứng duy nhất của Giáo Hội công giáo tại Úc là nhận lỗi. Thoạt tiên những vị lãnh đạo cao cấp, như giám mục Anthony Fisher chẳng hạn, bày tỏ sự cảm thông của mình đối với các nạn nhân. Sau đó họ tự đi tới gặp các nạn nhân. Tổng giám mục Denis Hart đã tới gặp ông Eileen Piper

92 tuổi ở Melbourne. Stephanie, cô con gái của ông đã tự tử năm 1994. Trong những năm 1970, lúc ấy còn là thiếu nữ Stephanie bị linh mục chính xứ lạm dụng. Về sau, lúc gần hai mươi tuổi, cô cung khai việc lạm dụng, thì bị Giáo Hội đổ cho là nói láo. Nhưng rồi vị linh mục kia đã bị bắt vì tội lạm dụng hai cô gái khác vốn là bạn của Stephanie. Nhờ khéo che giấu, vụ tự tử đã bị chìm xuống và chẳng có ai bị liên lụy gì cả.

Điều đáng nói, là giờ đây Giáo Hội Úc đã thú nhận những tội lỗi đó. Phải nói đây không còn là những „*thủ phạm riêng rẽ*“ nữa, mà là tội ác có hệ thống trong Giáo Hội. Từ tháng 12 năm 2017 Hội Đồng Giám Mục Úc đã hoàn toàn chấp nhận bản phúc trình đúc kết của UB. Ngoài ra họ còn cho biết sẵn sàng chi cả tỉ đô-la cho việc đền bù thiệt hại, có thể tới 150 ngàn cho mỗi „*người còn sống sót*“ („*Survivor*“ = các nạn nhân tự gọi họ như thế). Chỉ có một điểm duy nhất trong bản phúc trình, theo các giám mục, còn cần phải xét lại. Đó là điểm có liên quan tới đề nghị của UB về biện pháp làm sao ngăn chặn và luận phạt việc lạm dụng trong tương lai. Trên hơn 100 trang giấy UB đã liệt kê ra hơn 400 đề nghị, nhiều chục đề nghị có liên quan trực tiếp tới Giáo Hội. Cuối cùng hôm thứ sáu vừa qua, các giám mục tuyên bố: Chúng tôi

chấp nhận và ủng hộ tất cả những điểm trong phúc trình! Không những thế, sẽ chuyển tất cả lên Tòa Thánh. Chỉ trừ một điểm duy nhất: bí mật tòa giải tội.

Các giám mục không đồng ý yêu sách đòi buộc linh mục giải tội phải tố cáo kẻ thủ phạm xưng thú tội mình. Tiếc rằng truyền thông của Úc từ đó chỉ tập chú vào một điểm này mà thôi, khiến cả nước Úc càng phẫn nộ. Thật tiếc, là vì nó làm lu mờ đi tầm vóc ý nghĩa của sự tán đồng có một không hai về các điểm còn lại khác.

Hội Đồng Giám Mục hậu thuẫn nhiều đề nghị cải tổ giáo luật trong phúc trình. Chẳng hạn yêu cầu từ nay Codex Iuris Canonici (Giáo Luật) không còn gọi việc lạm dụng tình dục là một „sai phạm đạo đức“ nữa, mà phải coi đó là một „tội ác“. Hơn nữa HĐGM đề nghị Tòa Thánh bãi bỏ luật độc thân bắt buộc, thay vào đó là sự độc thân tình nguyện; đề nghị Tòa Thánh siết chặt thêm nữa khoản buộc tố cáo những ai lạm dụng không những đối với trẻ em mà cả đối với những người đã trưởng thành. Ngoài ra họ còn đề nghị phải có biện pháp chế tài đối với việc che đậy, kể cả những che đậy do các giáo sĩ cấp cao. Tóm lại: Họ muốn có những thay đổi tận căn đối với một hành vi tội phạm, mà vì Giáo Hội trước đây đã không lấy làm điều, nên giờ đây nó đã đẩy Giáo Hội vào một khủng hoảng hoàn vũ.

Có thể nói được rằng, các giám mục Úc là kẻ tiên phong trong nỗ lực ăn năn, sám hối và ngăn ngừa. Nếu họ thành công, thì đây là bước đầu của một chính sách mới của Giáo Hội. Họ có lẽ

sẽ phá tung được cái tổ hợp im tiếng kéo dài nhiều trăm năm của giáo sĩ và giúp Giáo Hội điều chỉnh sự ưu tiên sai lầm của mình: đưa việc bảo vệ nạn nhân lên trước việc bảo vệ thủ phạm. Trong khi ở Hoa-kì, sau bản phúc trình của Đoàn Bồi Thẩm về lạm dụng ở Pennsylvania, các giám mục giờ đây đang cãi nhau, xem có phải giáo tông Phan-sinh là người che đậy cao nhất, và như thế chính là kẻ phải chịu trách nhiệm đầu tiên về các lạm dụng hay không, thì các giám mục đồng nghiệp của họ ở Úc đang rút ra những hậu quả từ lỗi lầm của mình trong quá khứ. Họ thú nhận tội và lỗi Vatican vào cuộc theo, khi họ chấp nhận các đề nghị triệt để của Ủy Ban Hoàng Gia.

Là vì rốt cuộc thì Vatican thế nào cũng phải quyết định: Có siết chặt thêm luật buộc tố cáo hay không? Có tiếp tục nhắm mắt trước việc hủy hồ sơ nữa hay không? Có cho phép độc thân tự nguyện không? Và những gì Vatican quyết định, thì cũng được áp dụng cho toàn thế giới. Việc các giám mục Úc bị truyền thông tấn công về bí mật tòa cáo giải là điều thật đáng tiếc.

Là bởi theo kinh nghiệm thực tế nơi tòa cáo giải, nếu bỏ bí mật tòa cáo giải, có thể sẽ chẳng còn ai dám xưng thú tội lạm dụng nữa. Cho tới nay chưa có một trường hợp bí mật tòa cáo giải nào liên quan tới việc lạm dụng bị lộ cả, cho dù hiện đang có hàng tá vụ tự thú trong Giáo Hội và cho dù Giáo Hội đang có những tìm hiểu kỹ hơn về các phương thức che đậy. Ngay cả trong những trao đổi kín đáo giữa các giáo sĩ, theo sự cho biết của các linh mục dầy

kinh nghiệm và vốn không mặn mà gì với cơ chế giáo hội, cũng chưa bao giờ có thủ phạm nào tự xưng thú lỗi lầm của mình ra với đồng nghiệp. Có thể tin được điều đó, nhất là khi ta đối diện với những trường hợp thật quái gỡ trong các hồ sơ.

Có nhiều trường hợp nạn nhân bị lạm dụng tìm tới vị linh mục mà mình vẫn tin tưởng để xưng thú „tội mình“, nhưng đã bị linh mục giải tội mắng nạt trong tòa giải tội. Cũng có những trường hợp linh mục giải tội lạm dụng ngay con chiên xưng tội của mình. Ở Đức đó là trường hợp linh mục giải tội đã làm cho một nữ tu mang thai – và nữ tu này đã phải hoảng loạn phân bua rằng, cái thai của mình là do Chúa Thánh Thần. Thay vì tìm cách nâng đỡ nạn nhân, các bề trên của chị lại tống chị vào bệnh viện tâm thần và giao con cho người khác nuôi.

Quả thật chẳng có gì trầm trọng hơn thế trong Giáo Hội, thành ra lúc này có lẽ ta không cần phải né tránh điều gì nữa. Do đó có thể nói rằng, đừng để bí mật tòa hòa giải tiếp tục là phương tiện để che đậy tội phạm. UB muốn phá vỡ cái bí mật này, nhưng vì dựa trên quan niệm thuần đời, họ đã hiểu sai về bí tích hòa giải. Họ cho rằng, với „Ego te absolvo“ (tôi tha tội cho anh/chị...) là hồi nhân đương nhiên được trắng án. Nhưng không phải vậy. Trong tòa hòa giải linh mục giải tội phải đánh thức lương tâm „con chiên“, khuyên nhủ họ thống hối ăn năn và cả ra cho họ những việc đền tội; và nếu thấy không có sự hối cải, người giải tội không những có thể, mà phải từ chối ban phép

bí tích giải tội. Nghĩa là: khi một phạm nhân chỉ muốn đến tòa cáo giải để rửa tội mình mà thôi, thì đó là sự lạm dụng, có thể nói đó là một phản bội lại bí mật tòa hòa giải. Và khi linh mục nhận thấy rằng, người xưng tội sẽ tiếp tục phạm tội ác, thì linh mục này không bị buộc phải giữ bí mật tòa cáo giải.

Đây cũng là điều mà linh mục dòng Tên Klaus Mertes đã nói từ lâu; Klaus Mertes là người đầu tiên khai ra các vụ lạm dụng tình dục thiếu niên trong trường nội trú của ông tại Đức. Hans Zoller, tu sĩ cùng dòng với Mertes và là thành viên Ủy Ban Giáo Tông Bảo Vệ Trẻ Em hiện đang có mặt tại Úc để hướng dẫn cho các nhân viên của Giáo Hội tại đây về việc phòng ngừa lạm dụng. Ông nói về đề tài này: *„Khi một phạm nhân lạm dụng vào xưng tội, tôi phải khuyên người đó ra đầu thú. Nhưng nguyên tắc căn bản là, tôi phải từ chối ban bí tích hòa giải cho những ai không muốn cải sửa mình.“* Ông còn thêm, sự thường thì người giải tội chẳng biết kẻ xưng tội là ai cả. Hiện Hans Zoller đang ghé giáo phận Wollongong gần Sydney, ở đó đang có cuộc hội thảo giữa các nạn nhân, các giám mục và những người bảo vệ. Dù vậy Zoller cũng tỏ ra thông cảm về những tranh luận chung quanh chuyện xưng tội: *„Lúc này đây bí tích giải tội được nhiều người đơn giản hiểu như là một sự cố tình im lặng, một thứ bí mật nguy hiểm của Giáo Hội.“*

Phải cần nhiều công sức giải thích nữa, mới hi vọng người ta thấu hiểu được. Nhưng dân Úc lúc này cũng cần phải coi chừng để mình không rơi vào cơn cuồng

chỉ biết đòi án phạt. Tháng Bảy vừa rồi Tổng Giám Mục giáo phận Adelaide là Philip E. Wilson đã bị kết án một năm tù giam. Ông bị kết án, vì trong thập niên 1970, lúc còn là linh mục, ông đã biết một linh mục khác lạm dụng mà không tố cáo. Cho tới nay giám mục Wilson là vị giáo sĩ cao cấp nhất bị lãnh án vì tội che dấu. Ông kháng án, nhưng Thủ Tướng Úc yêu cầu giáo tông Phan-sinh sa thải ông, và Vatican đã gây sức ép thật. Cuối tháng Bảy tổng giám mục Wilson phải từ chức.

Nhưng trường hợp đó cũng có mặt bi thảm: Chính giám mục Wilson lại là người có công nhiều trong nỗ lực làm sáng tỏ những vụ lạm dụng và trong nỗ lực chống lại những che đậy. Ông là người duy nhất được UB Hoàng Gia hai lần khen ngợi về công tác phòng chống lạm dụng. Ngoài ra lỗi lầm xảy ra lúc ông mới 25 tuổi, và thời đó chưa có luật buộc phải tố cáo lẫn luật phạt đối với người che đậy.

Người Úc cần phải làm sao cho thế giới thấy được rằng, không những họ phạt nặng các thủ phạm, mà còn phải cho thấy họ phạt đúng người với một cách đúng đắn. Điều này đặc biệt đối với giáo trụ (hồng i) George Pell, cựu Tổng Giám Mục của Melbourne và Sydney, sau đó được giáo tông Phan-sinh đưa về Roma nắm trách nhiệm cải tổ bộ máy tài chánh tại đây. Năm 2008 nhiều nạn nhân bị lạm dụng tố cáo ông đã bao che cho các thủ phạm của họ. Chính giáo trụ Pell đã lập ra một ủy ban riêng để điều tra về những cáo buộc chống lại mình. Tháng Ba 2018 tòa án tại Melbourne khởi sự việc điều tra.

Tháng Năm 2018 mở phiên tòa đầu tiên. Như vậy George Pell là giáo sĩ cao cấp đầu tiên của Vatican phải ra tòa về chuyện lạm dụng.

Nhưng một số người cho rằng giáo trụ Pell chỉ là một vật tế, vì ông là vị giám mục rất bảo thủ và nhiều uy quyền cuối cùng ở Úc, nên bị người ta ghét. Nếu như vậy thì không những bất lợi cho ông, mà cả cho nỗ lực chung làm sáng tỏ nạn lạm dụng. Các phiên tòa xử kín, không công khai, có thể án quyết sẽ được tuyên đọc trong tháng Chín này. Ngay cả những đối thủ của giáo trụ Pell cũng kín đáo cho hay, có lẽ ông sẽ trắng án, vì tòa không hội đủ các yếu tố luận tội.

* Tựa do người dịch đặt.

Sau đây là một số yêu cầu của Ủy Ban Hoàng Gia liên quan tới Giáo Hội được Hội Đồng Giám Mục Úc hậu thuẫn: Khi chọn giám mục, phải phổ biến công khai các tiêu chuẩn bảo đảm người đó không gây hại cho trẻ em! Tiến trình chọn giám mục phải được diễn ra cách trong sáng và có sự tham gia của giáo dân! Giáo luật cần phải sửa đổi, để không còn coi sự lạm dụng tình dục trẻ em chỉ là một „sai phạm đạo đức“ nữa, mà là một „tội ác“! Bãi bỏ hạn thời gian hết hiệu lực tố cáo! Cấm không được hủy hồ sơ! Tòa Thánh cần xét việc cho phép độc thân tự nguyện! ♦

Lạm Dụng Tình Dục - Nỗi Đau & Ước Vọng!

■ Lê Thiên (14/9/2018)

Khủng hoảng “lạm dụng tình dục” trong Hội Thánh đã bùng nổ từ đầu thập niên 1980 đến giờ có lẽ bắt đầu từ Hoa Kỳ. Tình hình chẳng những không giảm thiểu mà còn có dấu hiệu gia tăng.

Cuối Tháng 8/2018, Cơ quan Tin tức Công giáo Hoa Kỳ - Catholic News Services (CNS) đã đăng tải một bản tổng kết việc “Giáo Hội Công Giáo Hoa Kỳ đã đáp ứng thế nào với lạm dụng tình dục tình dục suốt 35 năm qua.” (U.S. church’s response to sex abuse over 35 years). Bản Tổng kết này cho thấy tình trạng giáo sĩ lạm dụng tình dục tại Hoa Kỳ chẳng những không giảm thiểu mà gia tăng nghiêm trọng.

Không phải chỉ tại Hoa Kỳ, mà tại các quốc gia khác, Giáo Hội Công Giáo cũng đã và đang đối diện với đầy dẫy những rắc rối về giáo sĩ lạm dụng tình dục như Pháp, Đức, Úc, Chi Lê, Ái Nhĩ Lan... Cả Vatican cũng đang rung rinh trước những tố cáo chuyện giáo sĩ lạm dụng tình dục. Đáng cầm đầu Hội Thánh đang đối diện với một cuộc tấn công gần như trực diện và thô bạo do những xì căng đăng lạm dụng tình dục gây xấu hổ này mà cả một vị Hồng y Tổng Giám mục cũng vướng vào: cựu Hồng y Theodore McCarrick, nguyên Tổng Giám mục cai quản Tgp Newark, NJ, rồi Tgp Washington, DC. Hoa Kỳ.

Hiện trạng lạm dụng tình dục.

Bản chuyện giáo sĩ lạm dụng tình dục e vạch áo cho người xem lưng, gây gương mù gương xấu! Nhưng thực tế trước mắt, chuyện ấy đang tràn ngập trên truyền thông, báo giấy lẫn báo mạng! Thậm chí, người ta dựng thành phim – phim Spotlight là một điển hình.

Mới đây nhất, vào cuối Tháng 8/2018, một bản cáo trạng của bồi thẩm đoàn Tiểu bang Pennsylvania tố giác hơn 300 linh mục thuộc 6 Giáo phận của Tiểu bang này đã phạm tội lạm dụng tình dục với hơn 1000 trẻ em!!!

Chính trang tin VietCatholic News, được coi như là Thông Tấn Xã Công Giáo Việt Nam cũng đầy dẫy những tin tức mà không ít “nhà đạo đức” cho là “gương mù, gương xấu”, “vạch áo cho người xem lưng”. VietCatholic News chỉ làm nhiệm vụ và chức năng truyền thông của mình. Sự thật càng giấu giếm, bao che càng bị phanh phui và hậu quả không lường@

Theo tài liệu từ HĐGM Hoa Kỳ, giáo sĩ Công giáo Hoa Kỳ từ năm 1983, nghĩa là từ 35 năm qua đã bị phát hiện phạm tội lạm dụng tình dục đối với tuổi thơ mỗi năm mỗi tăng. Giáo Hội chịu nhiều tai tiếng, nhiều tổn thất cả tinh thần lẫn vật chất, cụ thể về mặt tài chánh đã phải mất đi hàng

tỉ Mỹ kim, và sự bồi thường cho nạn nhân vẫn chưa dừng mà còn có dấu hiệu gia tăng. Nhiều vị Hồng Y, Tổng Giám mục, Giám mục liên can vì bao che! Chưa kể có những vị cũng từng là thủ phạm mà nhức nhối nhất hiện nay là vụ cựu Hồng Y McCarrick như nêu trên...

Hội Đồng Giám mục Hoa Kỳ lên tiếng xin lỗi và bày tỏ sự sám hối! Đức Giáo Hoàng bị cật vấn và đang có trào lưu ghép ngải vào tội bao che, đặc biệt bao che ĐHY McCarrick, không phải bao che việc ông phạm tội mà che giấu những tội lỗi ông ấy đã phạm, khiến ông ấy cứ được cất nhắc vào những vị trí quyền lực của Tòa Thánh.

Chúng ta vững tin rằng, với sự thành tâm ăn năn sám hối của mọi tầng lớp trong Hội Thánh, với ơn Chúa Thánh Thần, với sự khôn ngoan và lòng khiêm tốn của các đấng bậc thẩm quyền của Giáo Hội, mọi cơn sóng gió rồi sẽ qua đi, con tàu Hội Thánh lướt đi yên ổn trên đại dương mệnh mông. Kỷ luật và trật tự trong Giáo Hội sẽ được tái lập. Tin tức mới nhất cho biết ĐGH Phanxicô vừa triệu tập về Vatican tất các Chủ tịch HĐGM khắp thế giới để cùng đưa ra một phương hướng hành động chung đối với lạm dụng tình dục và những khắc phục cụ thể và đây trách nhiệm đối với các nạn nhân của lạm dụng tình dục cũng như hướng sửa chữa và chính đốn

trong tương lai.

Trách nhiệm của người giáo dân.

Thành phần giáo dân chúng ta cũng không khỏi có phần trách nhiệm. Chúng ta hãy cùng toàn Giáo Hội tham gia cuộc thông hối tập thể, cùng làm việc đền tạ tập thể cũng như góp phần hàn gắn những mất mát về mặt tinh thần, tâm lý hay vật chất của các nạn nhân lạm dụng tình dục! Nhưng trước tiên, trong tư cách giáo dân, chúng ta cũng có thể góp phần trách nhiệm của mình để làm sao Hội Thánh vẫn mãi là một Giáo Hội DUY NHẤT, THÁNH THIỆN, CÔNG GIÁO và TÔNG TRUYỀN.

Là giáo dân Công giáo Việt Nam, chúng ta phải có trách nhiệm gì với Hội Thánh, góp phần giảm thiểu mầm mống tội phạm từ hàng giáo sĩ làm cố nẩy sinh gương mù gương xấu?

Những vụ lạm dụng tình dục từ hàng giáo sĩ cho thấy trách nhiệm của các bậc cha mẹ không nhỏ khi giới phụ huynh đã tuyệt đối tin tưởng tuyệt vào phẩm chất đạo đức của các giáo sĩ, coi giáo sĩ là Chúa đối với mọi người mọi nơi, mọi lúc! Từ đó hoàn toàn mất cảnh giác! Và rồi hậu quả khôn lường!

Có ai ngờ những nơi thánh như phòng thánh, tầng đàn (tầng lầu nhỏ trong nhà thờ dành cho ca đoàn), nhà xứ, những buổi dã ngoại... đều nên có sinh tội lạm dụng tình dục với tuổi thơ! Có ai ngờ đồng đảo thiếu niên và thiếu nhi nam nữ vì tâm hồn ngây thơ, tuyệt đối tin tưởng vào sự “lành thánh” của các đấng để rồi lãnh chịu hậu quả phũ phàng. Không kể trường hợp chính các

bậc cha mẹ cũng vì cả tin vào sự “lành thánh tuyệt đối” của các đấng mà thiếu cảnh giác dè dặt để mặc con cái mình rơi vào những tình huống hết thuốc chữa.

Suy cho cùng, hầu hết các vụ “sập hầm” của các đấng đều phát xuất từ 3 phạm bẫy: QUYỀN, TIỀN, TÌNH! Chúng ta không thể tiếp tục che đậy tội phạm để gọi là “tỏ dạ trung thành” với chính những vị không trung thành với chính mình, với Thiên Chúa, với Hội Thánh, cụ thể với những kẻ bé mọn được trao phó cho các vị coi sóc.

Các cấp thẩm quyền nhận được sự tố giác từ dưới, sẽ đáp ứng thế nào, để cho người tố giác không phải chịu hậu quả tiêu cực từ cộng đoàn mình, giáo xứ mình, đồng đạo mình??? Tại một giáo xứ ở Việt Nam cách đây không lâu, giáo dân xôn xao về chuyện một linh mục phó xứ bị bắt quả tang làm điều trái khuấy với một thanh nữ. Sự vụ tới tai Đấng Bản Quyền địa phương. Thay vì điều tra, áp dụng biện pháp kỷ luật với ông linh mục, vị Bản Quyền đã thân hành đến nhà thờ giáo xứ ấy “rao giảng” rằng: “*Những ai tung tin từ nay hãy MAY CÁI MỒM CÁC NGƯỜI LẠI*”. Chúng tôi không bịa chuyện đặt điều. Thủ bút từ một đấng tu hành viết cho chúng tôi nay vẫn còn nguyên vẹn, vì là thư *confidential*, không thể lộ ra.

Giáo dân đóng góp gì?

Có lẽ đã tới lúc người giáo dân phải có phần đóng góp tích cực trong việc tuyển chọn ứng viên linh mục trước khi những vị này được gọi/chọn thụ phong, cũng như có trách nhiệm phát hiện, cảnh báo về những tư cách

hoặc hành vi bất minh, bất chính của hàng giáo sĩ!

Từ lâu, Giáo Hội đã tạo ra một nề nếp đáng nên phát huy: Khi một đôi trai gái chuẩn bị nhận lãnh Bí tích Hôn phối, thì liên tục 3 Chúa nhật, Linh mục chánh xứ công bố từ Tòa giảng ở nhà thờ: “*Nếu ai biết đôi bạn này có điều ngăn trở về Hôn nhân, hãy trình báo cho Cha xứ biết.*” Áp dụng tập quán tốt đẹp này vào tiến trình tuyển chọn ứng viên vào chức thánh, biết đâu cũng là một trong các biện pháp thanh lọc có hiệu quả? Chẳng những chỉ rao báo tại các giáo xứ mà các chủng sinh đã sinh ra và lớn lên mà còn tại các nơi mà ứng viên linh mục có sinh hoạt đạo/đời.

Lại tin chắc nhiều hậu quả tai hại cho Hội Thánh sẽ được ngăn ngừa nếu tập quán rao báo công khai trên được áp dụng cho danh tánh các *ứng viên giám mục* thay vì giữ kín cho tới khi công bố chung cuộc. Trong thực tế, chỉ riêng tại Việt Nam, nhà cầm quyền CS đã nắm trong tay danh sách Giám mục tương lai (thậm chí có quyền “phủ quyết” cả 3 ứng viên được nêu ra) trong khi cả hàng linh mục lẫn giáo dân địa phương không ai biết vị nào sẽ là chủ chăn của mình.

Cuối cùng, người giáo dân Công Giáo ước ao các Đấng Bản Quyền để bảo vệ sự TINH TUYÊN của Hội Thánh, xin hãy lắng nghe, xin hãy loại ngay ra khỏi hàng giáo sĩ, tu sĩ bất cứ người nào ít nhiều vướng mắc tai tiếng về tình dục.

Thời đại kỹ thuật số tân tiến vượt bậc mở ra cách mạng mạng lưới toàn cầu giúp thông tin lan nhanh. Cả những chuyện thầm

NHÀ HÀNG MỚI KHAI TRƯƠNG

CHUNG'S EXPRESS RESTAURANT

**New restaurant in downtown Bremerton, WA
242 First Street, Bremerton, WA 98337
Tel: (360) 813-1620**

NHÀ HÀNG Á ĐÔNG VỚI CÁC MÓN ĂN ĐẶC BIỆT:

- * Món Teriyaki đặc biệt của Chung's Teriyaki
- * Món Phở Việt Nam
- * Các Món Phở và Mì Xào
- * Các Món Bún
- * Chả Giò và Gỏi Cuốn
- * Bánh Mì có lò Sản Xuất tại Tiệm

OPENINGS HOURS:

Monday - Friday: 10:30 am - 2 pm and 4 pm - 8 pm
(closed between 2 pm - 4 pm)

Saturday: 11 am - 6 pm

Sunday closed.

Anh Nguyễn Chung, chủ nhân khã ái, đã thành công trong lĩnh vực Nhà Hàng từ năm 1988

Business Hours:

Mon-Sat: 11 AM - 9 PM

Sunday: 12 PM - 8 PM

CHUNG'S Teriyaki

**3111 NW. Bucklin Hill Road,
Silverdale, WA 98383**

Tel: (360) 662-1205

- * Vietnamese Noodle Soup - Phở
- * Vermicelli Bowl - Bún
- * Appertizer - Khai Vị
- * Teriyaki Entrees

SAIGON CITY MARKETPLACE

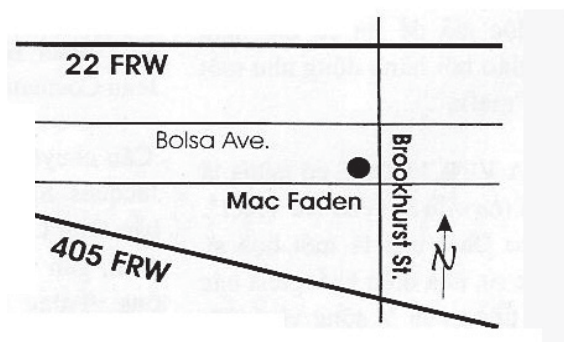
15471 BROOKHURST ST. WESTMINSTER, CA 92683

Tel. (714) 531-9800 Fax: (714) 531-9700

**THỰC PHẨM TƯƠI, NGON
BẢO ĐẢM CHẤT LƯỢNG
PHỤC VỤ AN CẦN**

**THUẬN ĐƯỜNG ĐI
NHIỀU CHỖ ĐẬU XE**

BAN GIÁM ĐỐC **SAIGON CITY MARKETPLACE** KÍNH MỜI

kín nhất cũng khó thoát khỏi những cuộc ghi âm, ghi hình mà chỉ trong khoảnh khắc là lan khắp hoàn cầu. Đã hết thời chẳng những “*đóng cửa dạy nhau*”, “*tốt khoe, xấu che*”, hay “*đừng vạch áo cho người xem lưng*”. Chúng ta không quên *quidquid latet apparebit (những gì giấu kín đều sẽ tỏ lộ)* như chúng ta từng cảm nghiệm trước đây trong kinh hát Dies irae (Ngày của cơn thịnh nộ) lễ an táng thuở xa xưa.

Đau đớn lắm uy tín của một số tu sĩ, giáo sĩ và cả hàng giám phẩm bị tổn thương, cuộc đời và thanh danh các vị bị đốt cháy! Có vay, có trả, chuyện bình thường. Nhưng đạo Chúa và toàn Giáo Hội đang gánh chịu những hậu quả khôn lường! Đau lắm!

Linh mục tương lai của Giáo Hội sẽ là giới nào?

Người ta đang đề bàn tán về những thay đổi tương lai đối với cách thức tuyển chọn linh mục cũng như thành phần sẽ được tuyển chọn. Các vụ xì-căng-đăng đã xảy ra cũng như tình trạng thiếu hụt linh mục hiện nay trong Giáo Hội khiến đang có trào lưu cổ võ chức linh mục cho phụ nữ. Cũng với những lý do trên, người ta đề nghị phong linh mục cho những kẻ đã lập gia đình.

Nhưng đó phải là giải pháp để ngăn chặn tình dục lên lút hay lạm dụng tình dục không? Truyền thông hằng ngày cho thấy, bất cứ giới nào ở tuổi nào khi có điều kiện cũng đều rơi vào bẫy TÌNH. Nhất là khi người ta đã nắm TIỀN và QUYỀN trong tay ... tình cảm lãng nhãng càng dễ phát sinh! Không cứ là người độc thân hay đã có gia đình, con cái cháu chắt; cũng không phải chỉ giữa nam

với nữ, có điều kiện phạm tội là phạm thôi! Thế nên, qua Kinh Lạy Cha, Chúa Giêsu bảo chúng ta xin Chúa đừng để chúng ta SA [vào] CHƯỐC CÁM DỖ, chứ không xin đừng để chúng ta SA VÀO TỘI LỖI!

Vì vậy, việc chọn linh mục là nam hay nữ, là giới độc thân hay người đã kết hôn có thể giải quyết được một vài khía cạnh xã hội hay việc truyền giáo, nhưng chưa hẳn là giải pháp bảo đảm an toàn về lạm dụng tình dục.

Xét cho cùng, người giáo dân Công Giáo, nhất là giáo dân Công Giáo Việt Nam có lẽ chưa sẵn sàng lắm để đón nhận nữ linh mục hay linh mục là người đã có vợ/chồng. Có lẽ Giáo Hội còn trải qua một quá trình dài về chuẩn bị tư tưởng cũng như những chuẩn bị đổi thay trong Giáo Lý lẫn Giáo luật, không thể nóng vội!

Cùng với tâm tình sám hối và đền tội tập thể, bên cạnh lời xin lỗi và việc bồi thường các nạn nhân lạm dụng tình dục, Giáo Hội cần mở cuộc đại thanh lọc! Loại trừ tức khắc mọi thành phần giáo sĩ tu sĩ phạm tội ngay sau khi tội họ bị phát hiện, không nể nang, nhân nhượng.

Tia sáng hy vọng.

Theo tin từ Vatican ngày 12/9/2018, sau cuộc họp với nhóm Hồng Y Cố vấn đặc biệt về

lạm dụng tình dục, ngoài việc gặp gỡ HĐGM Hoa Kỳ tại Vatican ngày 13/9/2018, Đức Thánh Cha Phanxicô quyết định triệu tập Chủ tịch tất cả các Hội Đồng Giám mục thế giới về Roma ngày 21-24/02/2019 để “*thảo luận về chương trình dự phòng chống lại việc lạm dụng trẻ vị thành niên và người yếu đuối dễ bị tổn thương*”.

Đây là một chương trình khá nhiều khê và phức tạp cho Đức Thánh Cha cùng các giới chức thẩm quyền trong Hội Thánh. Với 4 ngày hội nghị, không rõ các đảng có đề ra được phương hướng nào khả dĩ nhận được sự đồng thuận từ mọi phía không?.

Chúng ta cầu nguyện cho Hội nghị các đảng diễn tiến tốt đẹp và đạt hiệu quả về mọi mặt cho mọi phía nhờ Chúa Thánh Linh phù trợ, xin Chúa soi sáng Giáo Hội tìm ra phương thuốc chữa lành cơn bệnh lạm dụng tình dục trong Giáo Hội cùng với các phương thuốc chữa trị hữu hiệu hậu quả do tội lỗi gây ra.

Chúng ta cũng không quên cầu nguyện cho Hội nghị nhanh chóng tái lập và củng cố tinh thần DUY NHẤT, THÁNH THIỆN, CÔNG GIÁO và TÔNG TRUYỀN trong Hội Thánh, vượt qua mọi phong ba bão tố của thời đại. ♦

Lê Thiên (14/9/2018)

Cười Ti Cho Vui

TƯỜNG KHEN THẬT

Một phụ nữ đi trong công viên, thấy một ông lão ngồi ăn xin. Nàng bỏ 5 Đô vào chiếc mũ của ông lão, nói

- Cho ông này
- Cám ơn người đẹp
- Ông thật là người có mắt tinh tường
- Đâu có, tôi bị mù mà

THƯ MỘT LINH MỤC CÔNG GIÁO GỬI BÁO NEW YORK TIMES

Nhật báo The New York Times là một tờ báo lâu đời ở Mỹ, nổi tiếng là chống đạo Công giáo một cách có hệ thống.. Báo này khai thác, quá nhiều và không công bằng, một vài vụ linh mục ấu dâm ở Mỹ và nơi khác, trong khi không hề đưa tin về tuyệt đại đa số linh mục có tâm huyết với Giáo Hội, hy sinh cuộc đời vì Chúa và vì tha nhân. Do đó linh mục Martín Lasarte, người Uruguay, Dòng Don Bosco (SDB), một nhà truyền giáo ở Angola từ 20 năm qua, đã viết bài dưới đây gửi nhật báo The New York Times. Để hiểu là nhật báo không hề trả lời lá thư của cha. Vài ngày sau, lá thư được đăng trên trang mạng Enfoques Positivos ở Argentina, và phát tán nhanh trên các trang mạng bằng tiếng Tây Ban Nha. Sau đó, bản dịch tiếng Anh được phổ biến ở nhiều nước nói tiếng Anh.

Anh bạn phóng viên thân mến.

Tôi chỉ là một linh mục Công giáo bình thường. Tôi cảm thấy hạnh phúc và tự hào về ơn gọi của mình. Trong 20 năm qua, tôi đã sống ở Angola với tư cách là một nhà truyền giáo.

Tôi đọc trong nhiều phương tiện truyền thông, đặc biệt là tờ báo của bạn, sự phóng đại của chủ đề linh mục ấu dâm, nhưng trong một cách bệnh hoạn, vì chỉ tìm kiếm chi tiết trong đời sống các linh mục, các sai lầm trong quá khứ.

Có một trường hợp linh mục ấu

dâm, trong một thành phố của Mỹ, trong những năm 1970, một trường hợp ở Úc trong thập niên 1980, và cứ như thế, có trường hợp mới đây hơn..... Chắc chắn rằng tất cả các trường hợp này đáng bị khiển trách!

Có các bài báo được cân nhắc và cân bằng, có các bài khác lại phóng đại, đây thành kiến và thậm chí hận thù nữa. Tôi tự cảm thấy đau đớn nhiều về sự dữ lớn lao rằng các người đáng lẽ là dấu chỉ của tình yêu Thiên Chúa, lại là con dao găm trong cuộc sống của các người vô tội. Không có từ ngữ nào để biện minh cho các hành vi như vậy. Không có nghi ngờ rằng Giáo Hội phải là đứng về phía kẻ yếu, và người nghèo. Vì lý do này, tất cả các biện pháp mà người ta có thể dùng để ngăn ngừa và bảo vệ nhân phẩm của trẻ em sẽ luôn luôn là một ưu tiên.

Nhưng sẽ là kỳ cục hết sức khi có ít tin tức và sự thiếu quan tâm đến hàng ngàn các linh mục khác, đã hiến đời mình và phục vụ hàng triệu trẻ em, thanh thiếu niên và các người bất hạnh nhất ở bốn phương trời của thế giới.

Tôi nghĩ rằng đối với tờ báo của bạn, các điều sau đây không hề được quan tâm đề nói tới:

1) Tôi phải di chuyển qua các con đường đầy mìn do chiến tranh trong năm 2002, để giúp đỡ các em nhỏ đang chết đói từ Cangumbe đến Lwena (Angola), bởi vì cả chính quyền không thể làm được và cả các tổ chức phi

chính phủ không được phép làm;

2) Tôi đã chôn cất hàng chục trẻ em chết do việc dời chỗ vì chiến tranh;

3) Chúng tôi đã cứu sống hàng ngàn người dân ở Mexico, nhờ một trung tâm y tế duy nhất hiện hữu trong một vùng có diện tích 90.000 km², với việc phân phát thực phẩm và các loại giống cây trồng;

4) Chúng tôi đã có thể cung cấp giáo dục và trường học trong mười năm qua cho hơn 110.000 trẻ em;

5) Cùng với các linh mục khác, chúng tôi đã cứu trợ cho gần 15.000 người ở các trại du kích quân, sau khi họ đã đầu hàng và giao nộp vũ khí, bởi vì thực phẩm của chính phủ và của Liên Hiệp Quốc không thể đến được với họ;

6) Không phải là tin tức thú vị khi một linh mục 75 tuổi, Cha Roberto, rảo qua thành phố Luanda ban đêm, chăm sóc các trẻ em đường phố, dẫn họ đến một nơi trú ngụ, để cho họ không bị ngộ độc bởi xăng dầu mà họ hít để kiếm sống, như là người ném lửa;

7) Việc xoá nạn mù chữ cho hàng trăm tù nhân cũng không phải là tin hay;

8) Các linh mục, như cha Stéphane, tổ chức các nhà tạm trú cho các thanh thiếu niên bị ngược đãi, đánh đập, hãm hiếp, để họ tạm lánh;

9) Linh mục Maiato, 80 tuổi, đến thăm từng ngôi nhà một của người nghèo, an ủi người bệnh và người tuyệt vọng;

10) Không phải là tin hấp dẫn khi hơn 60.000 trong số 400.000 linh mục và tu sĩ hiện nay đã rời đất nước và gia đình của họ để phục vụ anh em mình tại các quốc gia khác trong các trại phong, bệnh viện, trại tị nạn, cô nhi viện cho trẻ em bị cáo buộc là phù thủy, hoặc cho trẻ em mồ côi do cha mẹ chết vì AIDS, trong các trường học dành cho người nghèo nhất, trung tâm dạy nghề, trung tâm tiếp nhận người nhiễm HIV.....

11) Nhất là các linh mục dành đời mình trong các giáo xứ và cứ điễm truyền giáo, động viên mọi người sống tốt hơn và nhất là thương mến người khác;

12) Không phải là tin hấp dẫn khi bạn tôi, Cha Marcos Aurelio, để giải cứu trẻ em trong cuộc chiến ở Angola, đã đưa các em từ Kalulo đến Dondo và khi trên đường trở về, cha bị bắn chết; và một tu sĩ tên là Phanxicô và năm nữ giáo lý viên, bị chết trong một tai nạn, khi họ đi giúp đỡ các vùng nông thôn xa xôi hẻo lánh nhất của đất nước;

13) Hàng chục các nhà truyền giáo tại Angola đã chết vì thiếu các phương tiện y tế, chỉ vì bệnh sốt rét đơn giản;

14) Nhiều người khác đã bị tung xác lên trời do mìn nổ, khi đi thăm các tín hữu; quả vậy, trong nghĩa trang ở Kalulo, có mộ các linh mục đầu tiên đến khu vực ấy... không ai sống hơn 40 tuổi cả....;

15) Không phải là tin hấp dẫn,

khi một linh mục “bình thường” sống công việc hàng ngày của mình, trong các khó khăn và niềm vui của mình, sống âm thầm cả đời vì lợi ích của cộng đoàn mình phục vụ;

Sự thật, là linh mục chúng tôi không cố gắng để có tên trong tin tức, nhưng chỉ mang “Tin Mừng”, và Tin Mừng này, không ồn ào, đã bắt đầu vào buổi sáng Phục Sinh. Một cây

ngã gây tiếng ồn nhiều hơn cả cánh rừng đang mọc và phát triển.

Người ta gây nhiều tiếng ồn cho một linh mục phạm một lỗi lầm, hơn là gây tiếng ồn cho hàng ngàn linh mục hiến đời mình cho hàng chục ngàn trẻ em và người nghèo khó.

Tôi không muốn làm một biện hộ cho Giáo Hội và các linh mục.

Một linh mục không phải là một anh hùng, cũng không phải là một người rối loạn thần kinh. Linh mục chỉ là một con người bình thường, và với bản tính con người của mình, tìm cách theo Chúa và phục vụ Ngài trong anh chị em của mình.

Linh mục có nhiều khổ đau, nghèo đói và sự mỏng giòn như các người khác; nhưng linh mục

cũng có vẻ đẹp và hùng vĩ như mọi thụ tạo khác.... Việc nhấn mạnh một cách ám ảnh bầm sinh và phá hoại về một đề tài đau đớn, trong khi mất tầm nhìn chung của công việc, tạo ra thật sự các biếm họa tấn công vào hàng linh mục Công Giáo, do đó tôi cảm thấy bị xúc phạm. Tôi chỉ yêu cầu anh, người bạn phóng viên thân mến, hãy tìm kiếm Chân, Thiện, Mỹ. Điều này sẽ làm lớn mạnh nghề nghiệp của bạn..

Chào anh trong Đức Kitô,

Linh mục **Martin Lasarte, SDB**
“*Quá khứ của con, Lạy Chúa, con phó thác cho lòng Thương xót của Chúa; hiện tại của con, cho Tình yêu Chúa; và tương lai của con, cho sự Quan Phòng của Chúa*”.
(St. Padre Pio) ♦

GIẢI ĐÁP GIÁO LÝ

■ LM Phanxicô Xaviê Ngô Tôn Huân

ĐIỀU KIỆN ĐỂ ĐƯỢC PHÉP RƯỚC MÌNH MÁU THÁNH CHÚA KITÔ TRONG THÁNH LỄ

Hỏi : Xin cha giải đáp những câu hỏi sau đây :

- 1- Đức hánh Cha Phanxicô đã rửa chân cho cả phụ nữ và người ngoài Công Giáo. Như vậy, những người không có Đạo Công Giáo có được phép rước Mình, Máu Thánh Chúa Kitô hay không ?
- 2- Giáo dân được rước Mình Thánh Chúa mấy lần trong ngày ?
- 3- Người ly dị từ nay được rước lễ phải không ?

Trả lời :

1- Việc rửa chân và rước Mình Máu Thánh Chúa trong Thánh Lễ là hai việc hoàn toàn khác nhau về bản chất và mục đích.

Thật vậy, theo Truyền Thống đã có lâu đời trong Giáo Hội, thì trong ngày Lễ Thứ Năm Tuần Thánh (Holy Thursday) thường có nghi thức rửa chân để nhớ lại việc Chúa Giêsu xưa đã rửa chân cho 12 Tông Đồ, nhân dịp trọng đại Chúa lập Phép Thánh Thể và Chức Linh Mục thừa tác (Ministerial Priesthood) trong Bữa Tiệc ly cuối cùng của Chúa với 12 Tông Đồ nói trên. Chúa rửa chân cho họ để dạy họ, và tất cả mọi người chúng ta bài học bác ái, khiêm nhường và phục vụ đích thực, theo gương Chúa, Đấng đã quên mình là Thiên Chúa, đồng bản thể với Chúa Cha và Chúa

Thánh Thần, khi xuống trần gian làm CON NGƯỜI để “**hy sinh mạng sống mình làm giá chuộc cho muôn người.**” (Mt 20:28)

Nhưng nghi thức rửa chân không phải là cử hành một bí tích nào của Giáo Hội, nên giáo dân không buộc phải tham dự nghi thức này.

Ngược lại, rước Mình Máu Thánh Chúa là tham dự vào Bí Tích Thánh Thể (Sacrament of the Eucharist) được cử hành trong khuôn khổ Thánh Lễ Tạ Ơn (The Eucharist) nên phải có điều kiện để được rước Mình Máu Chúa Kitô cách xứng hợp và hữu ích.

Điều kiện đó là trước hết phải là người Công Giáo đang hiệp thông trọn vẹn với Giáo Hội Công Giáo. Nghĩa là những người ngoài Giáo Hội thì không được mời rước Mình Máu Thánh Chúa, dù họ - có vì xã giao-mà đến tham dự

Thánh Lễ với người Công Giáo. Họ không được mời rước Mình Máu Thánh Chúa , vì họ không cùng chia sẻ niềm tin có Thiên Chúa với người Công Giáo nói chung, và về sự hiện diện thực sự (real presence) của Chúa Kitô trong hai chất thể bánh và rượu nho.

Về phần người Công Giáo , muốn được rước Mình Máu Thánh Chúa cách hữu ích và xứng hợp , thì phải đang sống trong tình trạng ơn phúc, **nghĩa là không đang có tội trọng (mortal sin), vì nếu có tội trọng thì “ không được làm lễ (linh mục) và rước lễ (giáo dân”** (x giáo luật số 916, SGLGHCG, số 1415).

Do đó, nếu ai xét mình đang có tội trọng chưa được tha thứ qua bí tích hòa giải, thì không được lên rước lễ như giáo lý và giáo luật nói trên ngăn cấm.

Tóm lại, việc rước Mình Máu Thánh Chúa Kitô chỉ dành cho người Công Giáo đang hiệp thông trọn vẹn với Giáo Hội (và đang không có tội trọng) mà thôi.

Đức Thánh Cha Phanxicô, từ ngày lên ngôi Giáo Hoàng-, đã rửa chân cho cả phụ nữ và tù nhân (năm qua tại một nhà tù ở Ý) trong Tuần Thánh. Đây là sáng kiến riêng của ngài, chúng ta không dám phê bình; và ngài cũng không ép buộc Giáo Hội phải làm theo ngài. Ai

muốn làm thì tùy ý.

Nhưng không thể suy diễn việc rửa chân cho mọi người, không phân biệt nam nữ và tôn giáo, để mời hết mọi người tham dự Thánh Lễ lên rước Minh Máu Chúa Kitô được (nếu có những người ngoài Công Giáo tham dự Lễ vì xã giao), vì hai việc rửa chân và rước lễ hoàn toàn khác nhau về bản chất và mục đích, nên không thể suy diễn việc rửa chân cho mọi người của Đức Thánh Cha, để mời mọi người không phân biệt tôn giáo rước Minh Thánh Chúa được.

Đây không phải là sự kỳ thị nào đối với người ngoài Công Giáo, mà chỉ là kỷ luật Bí Tích của Giáo Hội đòi hỏi mà thôi.

Rửa chân- tự bản chất- chỉ là việc bác ái, phục vụ và khiêm nhường, tương tự như việc bố thí cho người khó nghèo. Bố thí cho người nghèo thì không cần phân biệt người có Đạo hay khác tôn giáo, nam hay nữ, cùng chủng tộc hay khác màu da và ngôn ngữ. Nhưng rước Minh Máu Chúa Kitô thì phải là người Công Giáo đang không có tội trọng,(tự xét mình) như đã nói ở trên.

2- Được rước Lễ mấy lần trong ngày ?

Rước Lễ là việc đạo đức rất quan trọng và cần thiết mỗi khi tham dự Thánh Lễ Tạ Ôn(The Eucharist) diễn lại bữa Tiệc ly sau hết của Chúa Giêsu với Nhóm 12 Tông Đồ, trong đó Chúa đã lập Bí Tích Thánh Thể để biến Minh Máu Người thành của ăn, của uống nuôi linh hồn, bổ sức thiêng liêng cho mọi người tín hữu chúng ta trong cuộc hành trình tiến về Quê Trời.

Do đó, khi tham dự Thánh Lễ Misa (Tạ Ôn) mọi tín hữu đều được mong đợi, hay mời gọi rước Minh Máu Thánh Chúa Kitô thực sự hiện diện trong hai chất thể là

bánh và rượu nho, trừ những người tự xét mình là đang có tội trọng thì không được tiến lên rước lễ theo giáo lý và giáo luật của Giáo Hội dạy. Nhưng dù không có tội trọng thì người tín hữu cũng chỉ được **rước lễ tối đa hai lần** trong ngày mà thôi.(giáo luật số 917 & 921 triệ 2)

Linh mục cũng chỉ được phép cử hành Thánh Lễ một lần trong ngày; trừ vì lý do mục vụ, Bản Quyền sở tại –tức Giám mục Giáo Phận, có thể cho phép các linh mục trực thuộc được dâng 2 hay 3 lễ trong các ngày Chúa Nhật và các ngày lễ buộc để mọi giáo dân trong giáo xứ được chu toàn lễ buộc. (x. Giáo luật số 905, triệ 2).

3- Những người ly dị có được rước Minh Máu Thánh Chúa không ?

Liên quan đến câu hỏi này, cần phân biệt 2 trường hợp sau đây:

a- Nếu đã ly dị ngoài tòa án dân sự, nhưng không sống chung với ai như vợ chồng sau đó, thì không có ngăn trở gì để đi xưng tội và rước lễ bao lâu không sống chung với ai như vợ chồng.

b- Ngược lại, đã li dị mà chưa xin tiêu hôn (annulment) hay đang chờ được tiêu hôn nơi tòa Hôn Phối địa phận (Tribunal) mà lại sống chung với người khác như vợ chồng thì tạm thời không được phép rước lễ và xưng tội.

Lý do là Giáo Hội không công nhận việc ly dị ở tòa án dân sự.(civic court)

Nên sau khi ly dị ngoài tòa dân sự, người li dị phải xin “tiêu hôn=annualment) nơi Tòa Hôn Phối địa phận nếu muốn tái hôn. Xin tiêu hôn có nghĩa là xin thẩm quyền của Giáo Hội (Tòa Hôn Phối Giáo Phận) tuyên bố là hôn phối cũ của hai người chưa thành sự (invalidly) vì thiếu yếu tố cần

thiết nào đó. Ngược lại, nếu hôn phối cũ được xem là đã thành sự (validly) rồi thì sẽ không được tiêu hôn phối cũ này để tái hôn với ai trong Giáo Hội.

Nghĩa là chỉ sau khi Tòa Hôn Phối tuyên bố vô hiệu hôn phối cũ, thì khi đó các đương sự mới được tự do để tái kết hôn, nếu muốn.

Do đó, trong khi chờ phán quyết của Tòa hôn phối- (hoặc không xin tiêu hôn) – mà lại sống chung với người khác như vợ chồng, thì không được phép đi xưng tội và rước lễ vì việc sống chung này là một sai trái nghiêm trọng, tương tự như hành vi ngoại tình (adultery). Lý do là bao lâu hôn phối cũ chưa được tháo gỡ theo giáo luật, thì bấy lâu hai người phối ngẫu vẫn bị ràng buộc với hôn phối này. Cho nên tự ý sống chung với người khác như vợ chồng sau khi ly dị ngoài tòa dân sự, thì bị coi là phạm tội ngoại tình, và do đó, ngăn trở đời sống bí tích (xưng tội và rước lễ). Không thể đi xưng tội để xin tha tội này được. Muốn được tha thì phải chấm dứt việc sống chung kia, vì hôn phối cũ chưa được tháo gỡ, hay không được tháo gỡ vì không đủ yếu tố theo giáo luật.

Tóm lại, ai đã li dị ngoài tòa dân sự và muốn tái hôn, thì phải xin tiêu hôn cũ nơi Tòa Hôn Phối của Giáo Phận, và phải chờ phán quyết của Tòa này rồi mới được tái hôn hay không. Nghĩa là, nếu không có, hay chưa có- phán quyết cho tiêu hôn của Tòa Hôn Phối, mà người đã li dị ở tòa án dân sự, lại tự ý sống chung với người khác như vợ chồng, thì tạm thời không được xưng tội và rước lễ như đã nói ở trên.

Ước mong những giải đáp trên thỏa mãn các câu hỏi đặt ra. ♦

Lm. Phanxicô Xaviê
Ngô Tôn Huấn.MDiv, MA ,D.Min

Tin Mừng Giữa Dòng Đời

■ Trần Việt Cường

LTS.- Mục “Tin Mừng Giữa Dòng Đời” được mở ra trên Diễn Đàn Giáo Dân kể từ số 79 phát hành tháng 6 năm 2008. Phần lớn những bài đăng trong mục này được ghi lại từ những lời chia sẻ tóm kết mang tính bộc phát của BS Trần Việt Cường sau những buổi hội nhóm hàng tuần của liên nhóm Gioan Tiêc Hô thuộc PT Cursillo Giáo phận Orange. Những bài Tin Mừng chia sẻ trong phiên họp không theo Lịch Phụng Vụ và cũng không phải là những bài được lựa chọn, nhưng tuân tự nối tiếp cả bốn Phúc Âm Thư. Vì là nguyệt san, nên mỗi kỳ báo ĐGD chỉ có thể giới thiệu với độc giả một hoặc hai bài chia sẻ trong tháng mà thôi. Trong tương lai, nếu có điều kiện, loạt bài chia sẻ này sẽ được ấn hành thành sách.

Theo lời minh định của tác giả mục này thì đây chỉ là những cảm nghiệm cá nhân và không phải là những bài giải thích Phúc Âm theo tiêu chuẩn thần học.

LỬA CHO TRẦN GIAN

Luca 12:49-53

Thầy đã đến đem lửa xuống thế gian và Thầy mong muốn gì nếu không phải mong muốn cho lửa cháy lên? Thầy phải chịu một phép rửa, và lòng Thầy khắc khoải biết bao cho đến khi hoàn tất. Các con tưởng Thầy đến để đem sự bình an xuống thế gian ư? Thầy bảo các con: không phải thế, nhưng Thầy đến để đem sự chia rẽ. Vì từ nay, năm người trong một nhà sẽ chia rẽ nhau, ba người chống lại hai, và hai người chống lại ba. Cha chống đối con trai, và con trai chống đối cha, mẹ chống đối con gái, và con gái chống đối mẹ, mẹ chồng chống đối nàng dâu và nàng dâu chống đối mẹ chồng.

Qua những lời bốc lửa của Tin Mừng, Chúa Giêsu đã xuất hiện như một thanh niên đầy nhiệt huyết, hăng say vì lý tưởng: “Thầy đã đến đem lửa xuống thế gian và Thầy mong muốn gì nếu không phải mong muốn cho lửa cháy lên”. Chúa không phải là một Thiên Chúa lạnh lùng, xa cách nhưng là Thiên Chúa thông cảm và đồng hành với con người, với từng người chúng ta, trong những cánh vực của cuộc sống hàng ngày. Chúa Giêsu là Thiên Chúa Nhập Thể cũng đã có những lúc vui buồn, những khi sa lệ, những ngày cảm cúm, những lúc mệt nhọc ngủ thiếp đi ở trên thuyền.

Chúa đã đến để mang một ngọn lửa, và Ngài nao nức được thấy ngọn lửa đó cháy bùng và lan rộng. Ngọn lửa đó, Chúa đã đốt

cháy ngất trời trên thập tự. Ngọn lửa rực sáng của yêu thương giữa đêm đen lạnh giá của hận thù. Ngọn lửa soi đường của chân lý cho một thế giới đang lạc đường trong tăm tối.

Ngọn lửa đó, Chúa đem đến trong tâm hồn mỗi người chúng ta. Ngài đến để mang cho ta ngọn lửa tin, yêu và hy vọng. Hãy tưởng tượng trong cuộc đời ta không Thiên Chúa : một cuộc đời không hi vọng, không có ngày mai. Nhân loại không Thiên Chúa là một nhân loại tuyệt vọng : số phận của con người khi đó là nằm mò hoang lạnh tại cuối đường hầm một chiều của định mệnh. Chúa đến để đốt lên trong cuộc đời ta ngọn lửa ấm áp của tình thương và hi vọng. Ngọn lửa mà ngay sự chết cũng không thể dập tắt.

Tất cả những môn đệ Chúa, từng người chúng ta, hôm nay đều được mang sứ mệnh lan truyền ngọn lửa Chúa Giêsu đã đốt lên hai ngàn trước. Sự hiện diện của mỗi người chúng ta trong cuộc đời có nghĩa là ngọn lửa ngày xưa phải được nối tiếp. Mỗi người chúng ta có mặt trong cuộc đời không phải để nhìn ngọn lửa Chúa Giêsu mang xuống trần gian. Sứ mạng của ta là đi vào trong cuộc đời để đốt lên ngọn lửa đó trong mọi môi trường của cuộc sống. Đi vào trong gia đình để đốt lên ngọn lửa yêu thương, tha thứ. Đốt lên ngọn lửa yêu thương phục vụ tại sở làm. Đốt lên ngọn lửa yêu thương hi vọng tại những nơi còn tăm tối, lạc lảm, tuyệt vọng. Một cuộc đời nhận được lửa và đi gieo lửa là một cuộc đời đầy phần khởi. Từ nay mỗi ngày ta sẽ

Nhà Quàn **AN LẠC**

7441 Garden Grove Blvd. Unit # C, Garden Grove, CA 92841

- * Đầy đủ mọi dịch vụ cho Đám Tang
- * Có phòng rộng rãi, thăm viếng thuận tiện

Tel: (714) 489-5571

Bác Sĩ Nha Khoa **NGUYỄN MẠNH HÙNG, DDS**

- Cựu Giảng Viên Đại Học Nha Khoa, University of Southern California.
- Tốt Nghiệp Thủ Khoa Đại Học Nha Khoa USC.
- Giải Thưởng Nha Khoa USC, International Program Award.
- Trám răng, lấy gân máu.
- Răng giả đủ loại.
- Điều trị bệnh nướu răng.
- Nhổ răng, giải phẫu nha khoa.
- Nha khoa trẻ em.
- Nha khoa phòng ngừa.
- Nha khoa thẩm mỹ:
  - Tẩy răng và Cosmetic Bond.
  - Tái tạo toàn hàm.

- Hội Viên Omicron Kappa Zeta Chapter (Hội các Nha Sĩ ưu tú Hoa Kỳ)
- Tốt Nghiệp Thủ Khoa Đại Học Nha Khoa Sài Gòn
- Cựu nội trú khu Giải Phẫu Hàm Mặt, Đại Học Nha Khoa Sài Gòn.

Với sự cộng tác của:

**Bác Sĩ Nha Khoa
NGHIÊM THỊ ĐẠT, D.D.S.**

- » Tốt nghiệp Đại Học Nha Khoa USC.
- » Hội viên Omicron Kappa Upsilon.
- » Tốt nghiệp Thủ Khoa Đại Học Nha Khoa Sài Gòn.

Edinger	Brookhurst
Marjo	
Mc Fadden	

Xin gọi lấy hẹn: **10AM - 7PM**
Monday through Saturday
714-839-3891

NHẬN MEDICAL & BẢO HIỂM

15671 Brookhurst St., Westminster, CA 92683

PARACEL Seafood

Nhà Hàng Tiệc Cưới HOÀNG SA

- **Mở cửa phục vụ khách hàng từ 11am đến 10pm, 7 ngày mỗi tuần**
- **Có LUNCH SPECIAL từ 11am đến 3pm**

- ❖ Nơi lý tưởng để tổ chức cưới hỏi với trên 500 chỗ ngồi.
- ❖ Nhà hàng Paracel đã được báo chí và giới sành điệu bầu là nhà hàng đẹp và sang trọng nhất quận Cam
- ❖ Có giá đặc biệt cho các hội đoàn, học sinh, sinh viên, Đại Nhạc Hội, Cải Lương và các Quân Binh chủng.
- ❖ Bếp chánh từng nổi tiếng tại Hồng Kông đảm trách
- ❖ Parking trên 500 xe, an toàn và rộng rãi.

ĐẢM TRÁCH TIỆC CƯỚI TẠI CÁC KHÁCH SẠN TRONG QUẬN CAM

15583-15589 Brookhurst St., Westminster, CA, 92683

Tel (714) 775-3077 Cell: 714-697-8614

không còn đi vào cuộc sống với một tâm trạng nặng nề, ngại ngùng. Ta sẽ đi vào đời với tâm hồn hăng say, đầy hứng khởi của một người mang sứ mệnh. Cuộc đời mang lửa là một cuộc đời đi gieo rắc yêu thương và hi vọng.

Chúa Giêsu nói : *“Thầy phải chịu một phép rửa, và lòng Thầy khắc khoải biết bao cho đến khi hoàn tất”*. Lời nói này của Chúa thật cảm động vì phép rửa Ngài nói đến chính là phép rửa bằng máu, là cái chết đau thương của Ngài trên thập giá. Chúa Giêsu là Thiên Chúa thật nhưng cũng là con người thật. Ngài cũng như chúng ta, run sợ và ngại ngùng trước viễn ảnh bị khổ đau: Ngài đã lo buồn đến nỗi đổ mồ hôi máu trong Vườn Cây Dầu. Nhưng cả cuộc đời Chúa, từ lúc sinh ra đã hướng về thập giá. Chúa Giêsu run sợ trước cuộc khổ nạn và tử hình thập giá nhưng Ngài vẫn khắc khoải mong chờ. Bấy nhiêu đó chưa đủ làm tâm hồn ta phải sa lệt hay sao? Sa lệt vì tình Ngài thương con người quá đổi. Chúa khắc khoải mong chờ phép rửa bằng máu, Ngài mong chờ khổ hình thập giá vì Ngài muốn đốt cháy lên ngọn lửa tình yêu.

Sứ điệp hôm nay của Chúa dạy ta một điều : Khi đốt lên một

ngọn lửa tình yêu là đồng thời ta phải chịu một phép rửa. Tình yêu đi liền với thập giá. Không có thập giá, không thể có tình yêu bền vững. Điều này ta có thể cảm nghiệm rõ ràng trong cuộc sống gia đình là đơn vị tình yêu căn bản nhất của nhân loại. Tình yêu trong hôn nhân không thể bền vững nếu ta không biết đón nhận thập giá. Thập giá đó chính là những sự hi sinh, nhịn nhục, chịu đựng, giao hòa. Tình yêu trong gia đình chỉ có thể được triển nở với sự vun trồng bằng thông cảm, quên mình và tha thứ.

Chính vì vậy Chúa Giêsu nói Ngài không đến để đem bình an nhưng đem sự chia rẽ. Lời nói này thật khó hiểu vì Chúa Giêsu là Vua Hòa Bình. Ngài đã nhập thể để giao hòa Thiên Chúa và nhân loại. Ta có thể suy niệm là Chúa không đến mang bình an theo nghĩa một cuộc sống buông trôi không phấn đấu, một cuộc sống nhân hạ biếng lười. Con đường tình yêu là con đường thập tự, con đường lên dốc, bơi ngược dòng sông của đam mê, chiều theo bản năng của ích kỷ. Muốn đi tới tình yêu, ta phải đi vào con đường hẹp mà Chúa nói trong Phúc Âm: Đường tiêu diệt rộng thênh thang mà đường cứu rỗi thì

nhỏ hẹp.

Chúa nói Ngài đến để đem sự chia rẽ, phân ly. Sự phân ly này có khi xảy ra ngay trong gia đình. Sự chia rẽ phân ly có thể hiểu một cách dễ dàng hơn như trong trường hợp những vị thừa sai can đảm, vì tiếng gọi của tình yêu Chúa, đã từ giã gia đình, cha mẹ thân yêu đi loan báo Tin Mừng nơi những vùng đất lạ. Cũng có thể hiểu phân ly trong những trường hợp phải chọn Thiên Chúa và những giá trị luân lý mặc dầu phải làm buồn lòng những người thân yêu.

Nhưng còn có một sự phân ly sâu xa hơn nữa : sự phân ly trong chính tâm hồn ta. Đối diện với lời mời gọi của tình thương, ta bắt buộc phải làm một sự chọn lựa. Không có đòi hỏi nào triệt để và quyết liệt bằng đòi hỏi của tình yêu Chúa Giêsu. Nhưng chính khi ta quyết định chọn Chúa Giêsu và tình thương của Ngài. Chính lúc ta chấp nhận thập giá, là lúc tâm hồn ta được bóc lột. Ngọn lửa mà chính Chúa Giêsu đã đem xuống trần gian : Ngọn lửa của Tin Mừng, yêu thương và hi vọng. ♦

Trần Việt Cường

Kính mời

Quý Độc Giả vào thăm Facebook Diễn Đàn Giáo Dân:
Trang mạng Xã Hội của Diễn Đàn Giáo Dân mới thành lập, nhằm đáp ứng nhu cầu Truyền Thông trong Đệ tam Thiên Niên Kỷ. Quý vị có thể vào các Link:

<http://facebook.com/ddgdtv/> hoặc <https://www.facebook.com/ddgdtv/>
<https://www.facebook.com/pg/ddgdtv/video/>

CÁC CÁO BUỘC ĐỐI VỚI GIÁO TÔNG PHAN-SINH THỰC HƯ RA SAO?

■ **Katholisch.de, ngày 31.08.2018**

Thật hư ra sao trong các cáo buộc và yêu cầu từ chức của tổng giám mục Carlo Maria Vigano, cựu Sứ Thần của Vatican tại Hoa-kì, đối với giáo tông Phan-sinh? Phải chăng ngay từ mùa hè năm 2013 giáo tông Phan-sinh quả thật đã biết về những vụ lạm dụng tình dục của giáo trụ (hồng i) Theodore McCarrick, nhưng ngài đã không làm gì, lại còn hồi phục danh dự cho vị cựu Giám Mục giáo phận Washington, như Vigano quả quyết? Những lời của vị cựu Sứ Thần Tòa Thánh này khả tín tới mức nào?

Nhiều điểm không hợp nhau và gây thắc mắc

Đã năm ngày rồi, sau khi bản ghi nhớ (Memorandum) 11 trang của Vigano được phổ biến, ta vẫn chưa có được câu trả lời dứt khoát. Giáo tông Phan-sinh, người được coi là kẻ biết rõ chuyện hơn cả, thì lại từ chối trả lời. Xem ra ngài coi toàn bộ câu chuyện trong bản văn đó là điều thiếu nghiêm chỉnh. „Quý Vị cứ đọc bản văn và tự xét đoán lấy“, ngài đã trả lời một nhà báo như thế trên chuyến bay từ Ái-nhĩ-lan về lại Roma. Ngài nói thêm, ngài tin vào khả năng nhận định của các kí giả.

Nhiều nhà báo đã đọc kĩ bản văn, theo như yêu cầu của Giáo Tông. Cho tới nay mới chỉ có một số ít người đã có cho mình một câu trả lời dứt khoát; đa số còn lại thì thấy có nhiều điểm thiếu nhất

thống và gây thắc mắc trong tài liệu của giám mục Vigano.

Tâm điểm đặc biệt gây thắc mắc là hai điều này: Phải chăng Phan-sinh đã biết về những cáo buộc đối với McCarrick ngay từ hè 2013 rồi, và cựu giáo tông Biển-đức XVI. đã buộc McCarrick phải lui vào cuộc sống ăn năn cầu nguyện và không được dâng lễ cũng như không được xuất hiện chính thức công khai từ năm 2009 hay 2010?

Vigano viết, Phan-sinh đã biết chuyện từ mùa hè 2013 rồi cơ. Trong bản ghi nhớ, Vigano cho hay, ông đã nói điều đó cho Phan-sinh biết nhân một dịp tiếp kiến riêng ngày 23 tháng Sáu. Cuộc gặp này là do Vigano yêu cầu. Sở dĩ ông xin gặp riêng, là vì một câu mà Phan-sinh đã nói ám chỉ ông trong buổi tiếp kiến chung của các sứ thần cách đó hai ngày. Vigano cho hay, ông là vị sứ thần cuối cùng nói chuyện với Giáo Tông, và Phan-sinh lúc đó đã nói với ông: „Các giám mục ở Hoa-kì không được đi theo ý thức hệ, họ không được ngã theo hữu, mà phải là những mục tử.“ Vigano cho câu đó là một lời trách cứ chính cá nhân mình, nhưng ông thoát tiên đã không phản ứng lại. Bản ghi nhớ cho hay, Vigano lúc đó cảm thấy không phải là lúc đề yêu cầu Giáo Tông giải thích câu nói và ông cũng không hiểu được, tại sao Giáo Tông lại „cảnh cáo mình một cách hung bạo như thế“.

„Giáo trụ McCarrick thế nào?“

Cuối cùng, ngày 23 tháng Sáu Vigano được gặp Giáo Tông để hỏi thêm về câu nói bữa trước. Vigano cho biết, trong khi chuyện trò, Giáo Tông hỏi ông: „Giáo trụ McCarrick thế nào?“ Ông trả lời: „Thưa đức Thánh Cha, tôi không biết ngài có biết giáo trụ McCarrick hay không, nhưng nếu ngài hỏi Hội Đồng Giám Mục, thì họ có sẵn một tập hồ sơ dày cộm về vị này. Vị này đã làm hư nhiều thế hệ chủng sinh và linh mục và giáo tông Biển-đức XVI. đã lệnh cho ông phải sống cuộc đời cầu nguyện và thống hối.“ Vigano cho biết thêm về phản ứng của Phan-sinh: „Giáo Tông đã chẳng bình luận gì trước những lời nặng nề của tôi và nét mặt ngài đã chẳng tỏ ra chút ngạc nhiên nào cả, như thể là ngài đã biết chuyện đó cách đây không lâu rồi và ngài chuyển ngay sang đề tài khác.“ Từ đó Vigano đưa ra kết luận: „Rõ ràng ngài muốn tìm hiểu xem tôi có phải là một đồng minh của McCarrick hay không.“

Nội dung trình bày của Vigano khiến ta phải thắc mắc. Phải chăng việc Giáo Tông không phản ứng lại câu nói của Vigano có nghĩa là Giáo Tông đã chẳng làm gì cả trong vụ McCarrick? Thêm nữa, Vigano đã chẳng nói gì với Giáo Tông về chuyện lạm dụng tình dục đối với trẻ vị thành niên. Tại sao một đề tài ông cho là trầm trọng như thế mà lại

không nói rõ ra? Có thể ít ra là vào thời điểm đó Vatican đã chưa biết được McCarrick có lạm dụng tình dục trẻ vị thành niên. Mà chỉ mới nghe là ông có những quan hệ đồng tính với các chủng sinh? Và điểm này cũng khác xa với chuyện McCarrick có lợi dụng sự lệ thuộc của các chủng sinh để thực hành tình dục hay không? Có thể đây là điểm giải thích cho việc chần chừ quyết định (vì không có yếu tố trẻ vị thành niên và yếu tố lợi dụng sự lệ thuộc, người dịch chú thích) của Vatican.

Không thể kiểm chứng được nội dung và diễn tiến buổi nói chuyện giữa hai người. Còn buổi tiếp các sứ thần trong tháng Sáu 2013 là điều dễ kiểm chứng. Cuộc gặp gỡ ngày 23 tháng Sáu mà Vigano nói tới đã không được Văn Phòng Báo Chí Vatican thông báo. Điều này không có nghĩa là cuộc gặp đó đã không xảy ra, bởi vì không phải tất cả mọi khách tiếp kiến Giáo Tông đều được đưa lên danh sách chính thức.

Thắc mắc lớn nhất là chuyện hình phạt bí mật của Biển-đức XVI. đối với McCarrick. Vigano quả quyết, vào năm 2009 hay 2010 Biển-đức XVI. đã phạt McCarrick phải rút lui vào đời sống sám hối và cầu nguyện, không được tiếp tục dâng lễ công khai và không được xuất hiện trong các dịp khác. Cho tới nay, chưa có một xác nhận hay phủ nhận chính thức nào về điểm này. Nguồn tin bảo rằng, cựu giáo tông Biển-đức đã xác nhận điểm này, là tin giả (“Fake News”). Nó được tung ra bởi các hãng truyền thông cực hữu, bản ghi nhớ của Vigano cũng do các hãng loại này phổ biến. Tổng giám mục

Georg Gänswein, thư kí riêng của cựu giáo tông Biển-đức XVI., đã phủ nhận điều đó trong một cuộc phỏng vấn. Theo ông, cựu Giáo Tông đã và sẽ không lên tiếng gì về vụ này cả.

Một điểm cũng không hợp với những gì Vigano trình bày, đó là McCarrick trong năm 2009 hoặc 2010 vẫn xuất hiện đều đặn công khai, mặc dù đã có lệnh cấm như Vigano nói. Trong những ngày qua người ta đã đưa ra nhiều thí dụ về điểm này. Chẳng hạn McCarrick đã đồng hành cùng với một nhóm giám mục tới Vatican và đã được Biển-đức XVI. tiếp đón. Phải chăng Biển-đức XVI. vẫn cho phép McCarrick tới gặp, sau khi đã ra hình phạt đối với ông? Thêm vào đó “Catholic News Service”, thông tấn xã của Hội Đồng Giám Mục Hoa-kì, cho phổ biến một Video, trong đó cho thấy Vigano nhân một buổi dạ hội năm 2012 đã ca ngợi McCarrick trong bài diễn văn của mình: “Ngài được tất cả mọi người chúng tôi thương mến”. Nhiều người tự hỏi, làm sao Vigano có thể tôn vinh một người đã bị giáo tông phạt vạ như thế?

Nhưng phải chăng McCarrick đã không bị phạt bởi Biển-đức XVI.? Điểm này cho tới nay vẫn chưa có được một minh chứng rõ ràng nào. Còn lời cho rằng Phan-sinh đã mặc nhiên rút lại vạ phạt do Biển-đức XVI. ra cho McCarrick – dù có nhiều chứng cứ cho thấy ông vẫn tiếp tục xuất hiện công khai, kể cả dưới thời Biển-đức XVI. - thì chẳng có nền tảng đáng cậy nào. Do đó lời khẳng định của Vigano, là Phan-sinh đã hồi phục danh dự cho McCarrick,

thiếu tính khả tín.

Thêm một luận cứ chống lại tính khả tín của Vigano là chính vị này cũng chẳng sạch sẽ gì trong chuyện lạm dụng tình dục. Người ta cho hay, Vigano đã hủy một tài liệu bằng chứng, nhằm ngăn cản các cuộc điều tra của Tư Pháp đối với John Nienstedt, Tổng Giám Mục giáo phận Minneapolis, về hành động của vị này trong liên quan với các lạm dụng tình dục trong giáo phận.

Việc Vigano bảo rằng, McCarrick là người thân tín và là bạn cũ của Phan-sinh, cũng không đáng cậy. Những cố gắng của ông cho thấy sự gán bó giữa hai nhân vật này cũng khó tin được đối với nhiều người. Vigano cho hay, một nhân viên tòa sứ do ông cử đi El Paso ngày 9 tháng Bảy 2013 để dự lễ nhận chức của một tân giám mục, đã tường trình lại với ông, là giáo trụ McCarrick dịp đó đã nói: “*Các giám mục Hoa-kì không được đi theo ý thức hệ, họ không được ngã về hữu, mà phải là những chủ chốt.*” Vì Giáo Tông cũng đã nói với ông ngày 21 tháng Sáu câu nói này, và hôm trước đó chính ông cũng đã gặp McCarrick, khi ông này cũng có mặt ở Vatican để gặp Giáo Tông, nên Vigano đã kết luận: “*Vì thế câu mà Giáo Tông ngày 21 tháng Bảy đã nói ra để ám chỉ tôi, rõ ràng là do giáo trụ McCarrick mớm*”. Lập luận này đã không thuyết phục nhiều người.

Một màn đạo diễn?

Phải chăng việc phổ biến bản ghi nhớ của Vigano là màn đạo diễn của phía những người chỉ trích cực hữu nhắm vào Phan-sinh? Ngờ vực này càng lúc càng

trở nên đáng tin. Kí giả người Ý Marco Tosatti nói với hãng Thông Tấn Xã AP, là ông đã thuyết phục Vigano cho phổ biến bản ghi nhớ và chính ông đã giúp Vigano hoàn thành bản văn.

Tosatti chẳng phải là người trong sạch trong những màn này. Mấy năm gần đây ông cựu kí giả tại Vatican của tờ nhật báo nổi tiếng “La Stampa” ở Ý là người phê phán mạnh mẽ nhất chống lại giáo tông Phan-sinh. Ông có một Blog riêng rất được các nhóm trong Giáo Hội quan tâm, trong đó ông không ngừng tấn công mạnh mẽ Phan-sinh.

Ông cho AP hay, đã gặp Vigano cách đây mấy tuần. Lúc đó Vigano chưa nghĩ tới việc phổ biến công khai những suy nghĩ của mình. Sau khi bản phúc trình về lạm dụng tình dục của sáu giáo phận ở Pennsylvania được phổ biến, ông đã gọi cho Vigano bảo rằng, đây là cơ hội thuận lợi cho việc tung tin. Sau đó ông và Vigano đã ngồi với nhau suốt ba tiếng đồng hồ để hoàn thành bản ghi nhớ, bởi nội dung “không được để hở hênh một chút nào cả”, Tosatti cho hay như thế. Cuối cùng ông đã phải tìm những cơ quan truyền thông nào chịu đăng và ông đã có được nhật báo “La Verita” ở Ý, trang mạng tiếng Anh “National Catholic Register” và “LifeSiteNews” cũng như trang mạng tiếng Tây-ban-nha “InfoVaticana”.

Vì lỗi tường thuật của ông quá thiên vị nên mới đây ông bị sa thải khỏi trang mạng “Vatican insider”, một trang rất tử tế với giáo tông Phan-sinh.

Vigano: Tôi đã từ chối tước Giáo Trụ

Gần đây Vigano cũng đã lên tiếng. Trong một cuộc phỏng vấn với kí giả đài truyền hình RAI của Ý vị Tổng Giám Mục phủ nhận người tin cho rằng, ông cho phổ biến bản ghi nhớ của mình là vì không được Vatican trao mũ giáo trụ. Vigano nói: “*Tôi có thể thành tâm cả quyết trước mặt Chúa rằng, quả thật tôi không muốn làm giáo trụ.*” Theo trình bày của ông, tháng Tư 2011 giáo tông Biển-đức XVI. có ý định trao cho ông vai trò trưởng Bộ đặc trách kinh tế của Tòa Thánh, theo truyền thống người giữ chức vụ này thường được trao tước giáo trụ. Nhưng ông đã yêu cầu Giáo Tông hãy chờ thêm “*sáu tháng hay một năm*” nữa, để ông còn phải tiếp tục dọn cho sạch bộ máy hành chánh của quốc gia này đã. Nhưng rồi chuyện đã không thành, vì giáo trụ quốc vụ khanh Tarcisio Bertone đã sớm đây ông đi Hoa-kì. Vigano cho hay tiếp:

“*Như vậy tôi đã vì Giáo Hội mà từ chối tước giáo trụ.*”

Dù giám mục Vigano phổ biến bản ghi nhớ với lí do nào đi nữa, thì vẫn còn nhiều điểm thắc mắc, hoài nghi và mâu thuẫn trong sự trình bày của ông; dĩ nhiên cho tới nay chưa ai đưa ra được bằng chứng để phản bác tâm điểm nội dung lá thư của ông. Vatican tiếp tục từ chối lên tiếng về chuyện này. Thứ Năm vừa rồi, khi được hỏi về thực hư của nội dung bản ghi nhớ, giáo trụ quốc vụ khanh Pietro Parolin trả lời: “*Tốt hơn đừng đi vào chi tiết các chuyện này.*” Rồi ông lặp lại yêu cầu của Giáo Tông: “*Quý Vị cứ đọc đi rồi tự phán đoán lấy.*” ♦

**Thomas Jansen.
P. Hồng-Lam dịch.**

Katholisch.de, ngày 31.08.2018

CƯỜI TÌ CHO VUI

NHỮNG NGƯỜI LƯƠNG THIỆN

Cậu trai đi mua thuốc lá, rút tờ giấy bạc 20 đồng để trả gói thuốc giá 10 đồng. Người bán thuốc thối lộn cho cậu hai tờ giấy 10 đồng. Cậu bỏ túi, đi về. Dọc đường, cậu cảm thấy ân hận, bèn quay lại tiệm, trả cho chủ tiệm tờ 10 đồng thối dư. Chủ tiệm cảm động nói:

- Cậu lương thiện quá! Cậu đưa nốt tờ 10 đồng trong túi cho tôi, tôi đổi cho cậu tờ giấy bạc thật. Hai tờ tôi đưa cho cậu là bạc giả.

- Thấy ông tốt nên tôi cũng nói thật. Tờ 20 đồng tôi đưa cho ông cũng là bạc giả. Để tôi trả ông bằng bạc thật.

Giải quyết xong vụ rắc rối, cậu vui bụng ra về.

Dọc đường, cậu thấy ông bán thuốc học tốc đuổi theo cậu, đưa cho cậu một bao thuốc khác và nói không ra hơi

- Hồi này tôi quên, không đổi cho cậu bao thuốc. Đó là thuốc giả đấy.

CÁI NHÌN CỦA MỘT GIÁO DÂN GIÁO LUẬT & GIÁO HOÀNG TỪ CHỨC

■ Lê Thiên (17/9/2018)

Khủng hoảng “lạm dụng tình dục” trong Hội Thánh bùng nổ từ đầu thập niên 1980, trước nhất có lẽ là tại Hoa Kỳ. Từ đó đến nay, Giáo Hội liên tục chịu nhiều tai tiếng, nhiều thiệt hại cả tinh thần, danh thơm tiếng tốt cùng tài chánh, mất mát hàng tỉ Mỹ kim cho việc bồi thường. Chẳng phải chỉ tại Hoa Kỳ, mà còn tại nhiều nước khác khắp thế giới.

Gần đây nhất, sau Đức, Úc, Chi lê (Nam Mỹ), tại Hoa Kỳ một đại bồi thẩm đoàn của Tiểu bang Pennsylvania cho biết có đến 300 linh mục trong 6 Giáo phận thuộc Tiểu bang này đã xâm phạm tình dục hơn 1000 trẻ em từ khoảng 40 năm qua! Tai tiếng trầm trọng nhất là vụ Hồng y Theodore McCarrick (nay đã 93 tuổi), nguyên TGM Newark, NJ và Washington, DC, bị tố giác đã từng lạm dụng tình dục với trẻ em, và từ đó bản thân ĐTC Phanxicô đã bị lên án bao che, tạo bước thăng tiến cho McCarrick..

Cõi lòng nát tan...

Là thành phần giáo dân nhỏ bé, chúng ta tuy chẳng là gì cả, song vẫn có trách nhiệm đóng góp phần mình vào việc củng cố đức tin mình cũng như góp phần làm sạch Giáo Hội, đề cao cảnh giác trước những tranh cãi ồn ào giữa các phe nhóm từ cực hữu tới cực tả.

Cách đây hơn 10 năm, khi vụ lạm dụng tình dục nổ ra gây xôn xao trong Giáo Hội, chúng tôi đã có góp tiếng nói nhỏ mọn của mình qua hai bài báo: 1) *Cõi lòng nát tan, Đức tin vững vàng* (trước các vụ giáo sĩ lạm dụng tình dục); 2) *Thấy gì qua hiện tượng Jeanne Miller* (một trong những người đầu tiên lên tiếng về việc giáo sĩ lạm dụng tình dục).

Bài “*Cõi lòng nát tan, Đức tin vững vàng*” tự nhan đề đã nói lên nỗi lòng người giáo dân quyết giữ lòng trung thành với đức tin của mình dù cõi lòng mình không khỏi nát tan trước cơn bão tố lạm dụng tình dục trong hàng tư tề của Hội Thánh.

Bài thứ hai nêu ra “*hiện tượng Jeanne Miller*”, thuật lại chuyện một nữ giáo dân “nổi loạn” đã mạnh mẽ tố giác việc giáo sĩ lạm dụng tình dục tại Hoa Kỳ. Con trai bà Miller vốn là một cậu bé giúp lễ trong giáo xứ từng bị vi phạm ở đó xâm phạm tình dục. Bà Miller đã trình báo với các cấp giáo quyền địa phương. Vụ việc đã không được giải quyết, bà Miller còn bị giáo xứ tẩy chay, cô lập, rồi loại trừ... khiến cuộc “nổi loạn” của bà bùng nổ, lan tỏa thành một xi-căng-đăng lớn đánh vào các giáo sĩ lạm dụng tình dục khắp nước Mỹ!

Các cuộc tố cáo lạm dụng tình

dục tiếp tục gia tăng, đụng chạm đến cả cả hàng giáo phẩm cao cấp. Người giáo dân CGVN càng thấy “*cõi lòng nát tan*”, cho nên không dễ gìn giữ “*đức tin vững vàng*” như lòng mong muốn. Rất cần được tiếp sức trong cầu nguyện, ngõ hầu sáng suốt sà lọc những tin tức từ mọi nguồn đang gây nhiễu trong Hội Thánh.

Luật Hội Thánh yêu cầu điều gì?

Việc đầu tiên của chúng ta có lẽ là hãy cùng suy tư về những điều luật trong Hội Thánh và phương thức vận dụng các điều luật đó trong các biến cố đang ập đến.

Ngày nay, tại mọi quốc gia trên thế giới, kể cả những quốc gia độc tài đảng trị, độc tài quân phiệt, độc tài quân chủ hay dân chủ thực sự, việc trị nước cũng đều được tiến hành dựa trên việc thực thi các văn bản pháp luật, pháp chế, pháp trị, dù đó là những văn kiện như sắc luật, sắc lệnh, quy định, nghị quyết, văn bản luật... dân chủ giả hiệu.

Trong Hội Thánh Công Giáo, chúng ta biết “*Đạo Đức Chúa Trời có 10 Điều răn*” và “*Hội Thánh có 6 Điều răn*.” Nhưng sự thật, Hội Thánh Công Giáo không phải chỉ có bấy nhiêu thôi. Giáo Hội có cả một Bộ Giáo Luật đồ sộ gồm tới 1752 điều! Chưa kể

những Sắc chỉ, Nghị định, Tông thư, Tông huấn, Thông điệp... trải qua nhiều thời Giáo Tông hầu hết đều mang tính PHÁP QUY. Mọi vấn đề, mọi định chế hay cơ chế trong Hội Thánh đều được quy định chặt chẽ trong từng điều khoản. Bộ Giáo Luật đi sâu vào chi tiết việc định hình và điều hành Hội Thánh chỉ rõ từng vai trò, trách nhiệm và vị thế của mọi thành phần dân Chúa từ Giáo Hoàng xuống Hồng Y, Tổng giám mục, Giám mục, linh mục, tu sĩ, Hội Dòng, đoàn thể Công giáo Tiên hành...

Vừa rồi, Tổng Giám mục Carlo Maria Viganò, cựu khâm sứ Tòa thánh tại Washington, DC, tung ra trên truyền thông đại chúng bản “cáo trạng” dài 11 trang tố cáo ĐGH Phanxicô cùng một số thẩm quyền trong Tòa Thánh Vatican bao che cựu Hồng y McCarrick lạm dụng tình dục. Trong bản “cáo trạng” cựu Tổng Giám mục Viganò đòi Đức Giáo Hoàng TỪ CHỨC, gây bầu khí ngột ngạt trong toàn Hội Thánh.

Tuy là thành phần giáo dân thấp bé, chúng tôi cũng cảm thấy hoang mang không biết Giáo Hội sẽ đi về đâu nếu lại một Giáo hoàng nữa (ĐTC Phanxicô) phải rời bỏ ngài Giáo Hoàng! Đó là lý do khiến thành phần giáo dân chúng ta cần tìm hiểu, xem Giáo Luật quy định thế nào về việc hệ trọng này.

Về quyền Giáo Hoàng và vấn đề Giáo hoàng từ chức như thế nào, trong trường hợp nào, Giáo Luật đều nêu rõ tại các khoản luật số 332, §2 và số 333, §2 cùng một số điều khoản sau đó. Chúng tôi

theo dõi truyền thông, đặc biệt các nội san của một số Giáo phân Hoa Kỳ cũng như các bài tham khảo của một số đáng bậc trong Hội Thánh, nhưng chưa tiếp cận được tài liệu nào từ các đáng phân tích các điều khoản Giáo luật liên quan.

Ngày 07/9/2018, chúng tôi đọc được bài xã luận “*Can the pope’s accusers force him to resign?*” (Những người tố cáo ĐGH có ép được ngài từ chức không) do Philip Pullella của hãng Thông tấn REUTERS viết. Philip Pullella chỉ là một nhà báo, một thông tin viên về Vatican, không phải là một thẩm quyền giới chức Công giáo.

Giáo Hoàng từ chức, Giáo luật nói gì?

Mở đầu bài xã luận của mình, Philip Pullella nêu thẳng vấn đề: *Calls by Roman Catholic archbishop and his conservative backers for Pope Francis to resign could make it difficult, if not impossible, for him to do so, Church experts say.* (Tạm dịch: Những lời kêu gọi của vị tổng giám mục Công giáo Rôma [Vigano] cùng với những phần tử bảo thủ ủng hộ ông đòi Giáo hoàng Phanxicô từ chức có thể làm cho việc từ chức nên khó khăn nếu không nói là không thể làm cho ĐTC từ chức, các nhà chuyên môn trong Giáo Hội nói như vậy).

Tác giả bài báo ghi nhận: “*Giáo Luật nói rằng, một vị giáo hoàng CÓ THỂ TỪ CHỨC, nhưng sự từ chức ấy phải do chính Giáo hoàng tự do quyết định*”. Bằng chứng: Đức Bênêđictô thoái

vị khi ngài ở tuổi 85. Ngài nói ngài không còn sức lực để đảm đương trọng trách điều hành Giáo Hội. Không như bây giờ, *hồi đó không một ai công khai đòi Đức Bênêđictô thoái vị*, đến nỗi cả các giới chức cao cấp của Vatican cũng ngạc nhiên trước quyết định của ĐGH.

Tác giả bài báo nêu ra hai Điều khoản Giáo Luật về việc một Giáo hoàng từ chức. Đó là điều khoản số 332 và số 1373.

Điều 332, triệ 2 nêu rõ: “*Nếu xảy ra trường hợp Đức Thánh Cha từ chức, thì để được hữu hiệu, sự từ chức phải được TỰ DO và được bày tỏ cách HỢP THỨC nhưng không cần được ai chấp nhận*”.

Philip Pullella nhấn mạnh yếu tố TỰ DO mà theo ông, hầu hết các nhà chú giải Giáo luật đều đồng thuận về tầm quan trọng tuyệt đối của yếu tố TỰ DO ấy. Ông trung dẫn nhận định của Giáo sư **Nicholas Cafardi**, từng đứng đầu Trường Luật Đại học Duquesne, rằng “*tôi không thấy làm sao Đức Giáo hoàng có thể TỰ DO từ chức khi mà có nhiều người vận động cho điều đó*”, một cách nào đó áp lực ĐGH Phanxicô từ chức.

Theo Philip Pullella, một học giả khác, **Kurt Martens**, giáo sư Giáo luật Đại học Công giáo Hoa Kỳ tại Washington, DC cũng đồng tình với quan điểm của Gs Cafardi nêu trên khi Martens cho rằng, “*nếu áp lực tâm lý cứ đè nặng trên ĐTC, thì có thể ĐTC không còn sức chịu đựng nổi nữa khiến ngài từ chức, thì sự từ chức ấy sẽ mất*

Di's PRINTING

An Express & Discount
Printing Company

Nhận mọi dịch vụ ấn loát từ đơn giản 1 màu đến nhiều màu

ĐẶC BIỆT: In sách các loại với số lượng nhỏ, có máy
Digital Color, khách hàng không phải chờ đợi lâu.

VIỆC LÀM CẨN THẬN - GIÁ CẢ PHẢI CHĂNG

10104 Westminster Ave. Garden Grove, Ca 92843

Tel: 714.636.7932

Email: Diusaprinting100@gmail.com

Tổ Hợp Luật Sư

MICHAEL FRANCIS SMITH & Associates

Với sự cộng tác của LS GEORGE HENDERSON

và nhiều Luật Sư có kinh nghiệm trong những ngành chuyên môn

27 NĂM KINH NGHIỆM VỀ TAI NẠN XE CỘ VÀ THƯƠNG TÍCH CÁ NHÂN

GARDEN GROVE Office: 14192 Brookhurst St., Garden Grove, CA 92843

(trong khu Mái Ngói Xanh, trên lầu Thanh Thanh Food To Go, góc Brookhurst & Reading, giữa Westminster & Hazard)

SANTA ANA Office: 1665 E. 4th St., Ste 101, Santa Ana, CA 92701

CHUYÊN VỀ TAI NẠN XE CỘ, SỞ LÀM VÀ THƯƠNG TÍCH CÁ NHÂN

**TAI NẠN: xe cộ, sở làm, nhà hàng,
siêu thị, bất cẩn y tế...**

Xin liên lạc

DŨNG PHẠM

Tốt nghiệp đại học tiểu bang California

Điện thoại: **714-636-1228**

Sau giờ làm việc xin gọi: **714-906-6440**

**Luật sư có mặt tại văn phòng mỗi ngày để quý vị có thể
tham khảo trực tiếp. Chính Luật Sư Mỹ thương thảo với
hãng bảo hiểm và tranh cãi tại tòa.
Quý vị không phải trả lệ phí nếu không được bồi thường.**

PHÒNG NHÃN KHOA

CRYSTAL VISION OPTOMETRY

Bác Sĩ **NGUYỄN ANH LINH, O.D.**

CHUYÊN MÔN:

- ✓ Khám mắt kỹ lưỡng và chẩn bệnh chính xác
- ✓ Cung cấp gọng kính thời trang: Nhật, Ý, Pháp, Úc...
- ✓ Có đủ loại contact lenses.
- ✓ Cắt kính tại chỗ (tròng mỏng và nhẹ, 2 tròng không lẫn)

TEL: (714) 531-9900

FAX: (714) 531-0236

NHẬN
Medi-care, Bảo
Hiểm, Visa,
Master Card và
American Express

Giờ làm việc:

Thứ Hai đến Thứ Sáu: 10am-6pm

Thứ Bảy: 10am-4pm

Thứ Năm & Chủ Nhật: đóng cửa

Địa chỉ: 3801 S. Harbor Blvd., Ste C, Santa Ana, CA 92704

Nữ Bác Sĩ **PHAN MỸ DUNG** Bác Sĩ **LÊ PHAN STEPHANIE**

DIPLOMATE AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE

1693 Flanigan Dr., #100 San Jose, CA 95121

Tel: 408.274.3881

Y KHOA GIA ĐÌNH:

- Bệnh người lớn
- Bệnh trẻ em, chích ngừa
- Bệnh phụ nữ, sửa cửa mình, ngừa thai
- Khám định kỳ hàng năm, thử nghiệm PAP
- Thử máu, nước tiểu

*Nhận làm Bác Sĩ gia đình và nhận theo dõi em bé từ lúc mới sanh.

*Nhận Medical, Medicare, các loại bảo hiểm PPO, EPO, Valley Health Plan, HMO, Cover California

BÁC SĨ DUNG CÓ KHÁM SỨC KHỎE ĐỂ LÀM THẺ XANH VÀ QUỐC TỊCH.

GIỜ LÀM VIỆC:
Thứ Hai, Ba, Năm, Sáu:
9AM-6PM
Thứ Tư, Thứ Bảy:
9AM - 1PM

NHẬN MEDICAL, BẢO HIỂM, TRẢ GÓP

V-MEX DENTAL

Bác Sĩ Nha Khoa

PHAN MỸ CHÂU

*Tốt nghiệp Bác Sĩ Nha Khoa tại University of Southern California

2820 Alum Rock Ave #30

San Jose, CA 95127

(Giữa Taco Bell và phố 54)

Tel. (408)937-5058

4600 Alum Rock Ave #6

San Jose, CA 95127

Tel. (408)258-1901

đi yếu tố TỰ DO mà Giáo luật đòi hỏi”.

Chống đối Vị đứng đầu Hội Thánh

Giáo luật số 1373 đã cảnh báo động thái chống đối này. Điều khoản 1373 của Giáo luật không đề cập tới việc ĐGH từ chức hay không từ chức, mà chỉ lưu ý người tín hữu Công giáo về sự từng phục quyền bính trong Hội Thánh: “*Ai công khai kích thích những người thuộc quyền mình chống đối và thù hận đối với Tòa Thánh hay Bản Quyền [Đức Giáo Hoàng] vì một hành vi của quyền bính hay của giáo vụ, hoặc xúi giục người thuộc quyền bất tuân các Ngài, sẽ bị phạt cấm chế hay những hình phạt xứng đáng khác.*”

Về điểm này, cũng chính Gs **Nicholas Cafardi** nhận định đại để như sau: “*Tôi nghĩ rằng những vị ấy (những vị đưa ra những phê bình chỉ trích nặng nề nhằm vào ĐTC Phanxicô) đang vi phạm nghiêm trọng điều khoản GL số 1373 trên đây hay ít ra họ cũng đã đến rất gần hành vi vi phạm ấy, bởi vì một cách nào đó họ đã khuấy động lên tâm trạng thù ghét hay bất tín nhiệm đối với Đức Thánh Cha Phanxicô*”.

Có dịp đọc “bản cáo trạng” dài 11 trang của Tổng Giám mục Carlo Maria Viganò, nguyên sứ thần Tòa Thánh tại Washington, DC, Hoa Kỳ, chúng ta sẽ nhận ra ngay mức độ gây chia rẽ đầy nguy hiểm từ “bản cáo trạng” ấy cũng như từ chính tác giả của nó. Người ta bảo đó là “bản trình bày”, nhưng nhiều người

coi đó là một “bản cáo trạng”; chúng tôi đồng tình với cách gọi ấy vì nó nội dung 11 trang giấy của cựu tgm Viganò là thế.

Gs Jim Towey, Chủ tịch HĐQT kiêm Viện trưởng Viện Đại Học Ave Maria, Tiểu bang Florida, phát biểu ngày 29/8/2018” “***Các cuộc tấn công cá nhân chống lại Đấng Đại Diện của Chúa Kitô và kêu gọi ngài từ chức là điều cực kỳ gây chia rẽ và hết sức sai lầm. Những người mệnh danh là người Công Giáo bảo thủ hiện đang thách thức thẩm quyền hợp pháp của Đức Thánh Cha và công khai làm suy yếu triều giáo hoàng của ngài, đang phản bội chính các nguyên tắc của họ và làm tổn thương Giáo hội mà họ cho rằng mình yêu mến.***” Giáo sư Jim Towey kết thúc bài phát biểu của ông bằng lời kêu gọi ngắn gọn: “***Họ nên dừng lại ngay bây giờ.***”

“Họ” là ai? Gs Jim Towey chỉ đích danh “họ” là cựu TGM Viganò, tác giả bức thư dài 11 trang như một bản cáo trạng. Bên cạnh Tổng Giám mục này, Gs Towey còn chỉ ra một vị khác, đó là ĐHY người Mỹ Raymond Burke: “*Lời kêu gọi Đức Giáo Hoàng từ chức của Đức Tổng Giám Mục Carlo Maria Viganò không phải là một trong số các điều bất ngờ này. Và thách thức đối với thẩm quyền của Đức Giáo Hoàng do Đức Hồng Y Raymond Burke đưa ra cũng không phải là một điều bất ngờ nốt; vị giám mục người Mỹ này đã liên tục chống đối đường hướng của Đức Giáo Hoàng Phanxicô trong việc dẫn dắt Giáo Hội về một số vấn đề...*”

Âm mưu hạ bệ?

Gs Jim Towey tự nhận mình tuộc thành phần bảo thủ, nhưng ông quả quyết ông không bảo thủ theo cung cách hai vị thẩm quyền của GH trên đây cũng như các vị khác đang tán dương hay ủng hộ cách hành xử bảo thủ của hai vị trên đến nỗi tạo nên một cơn địa chấn mà giới báo chí gọi là “*Âm mưu hạ bệ Đức Giáo Hoàng Phanxicô*” (The Plot to Bring Down Pope Francis, Barbie Latzar Nadeau <https://www.thedailybeast.com/the-plot-to-bring-down-pope-francis?yptr=yahoo> 09.07.18). Chúng tôi dịch “bring down” là “hạ bệ” thay vì là “truất phế”.

Thực ra, tội phạm lạm dụng tình dục của cựu Hồng y Tổng Giám mục Theodore McCarrick đã lộ ra từ lâu và cần thời gian điều tra để xác nhận tội phạm cũng như để chính McCarrick nhìn nhận tội lỗi của mình. Từ đó và căn cứ vào những bằng chứng cụ thể, Đức Giáo Hoàng Phanxicô có thể ban hành biện pháp kỷ luật tương xứng mà không tạo làn sóng phân hóa, chia rẽ trong nội bộ Tòa Thánh và toàn Giáo Hội..

Hành vi phạm tội lạm dụng tình dục hay phạm tội lạm dụng tình dục của hàng giáo sĩ thật sự là những hành động mang tính cá nhân và hoàn toàn lên lút (dĩ nhiên có dựa vào uy thế và quyền lực). Không ít giáo sĩ “*lấy vải thưa che mắt thánh*”, thậm chí tìm cách phủ nhận tội lỗi của mình và tìm cách lấy lòng tin ở mọi phía. Dù vậy, khi tội phạm bị phát giác dù sau đó đến hàng

(xem tiếp trang 108)

VỊ LINH MỤC CẢ ĐỜI ĐI ‘MUA LẠI’ NHỮNG EM BÉ BỊ NHIỄM HIV

Linh Mục Phương Đình Toại - người cha của hàng trăm đứa trẻ mang căn bệnh HIV

Cuộc đời mình, ông dành cho những lần đổi mặt đăm “cò” người, vì đồng tiền mà bất chấp lương tri. Cuộc đời mình, ông dành cho những người phụ nữ ở bên bờ tuyệt vọng. Cuộc đời mình, ông dành cho những “thiên thần” vô tội, vốn không may từ ngay khoảnh khắc chào đời.

Theo báo Thanh Niên, năm 2000, Linh Mục Phương Đình Toại, dòng Camillo (dòng Tá Viên Mục Vụ Bệnh Nhân), sang Thái Lan làm y sĩ cho một trung tâm chăm sóc bệnh nhân HIV/AIDS. Và chính tại nơi đó, một câu chuyện đã ám ảnh ông cho đến mãi sau này.

Ông kể, có một phụ nữ Việt Nam bị bán qua Cambodia để bán dâm. Khi cô phát hiện mình mắc bệnh HIV cũng là lúc cô biết mình đang có một sinh linh.

Bị đuổi ra đường, cô tìm cách sang Thái Lan. Đứa trẻ chào đời, cô suy kiệt. Cô được đưa vào trung tâm nơi ông làm việc và được chính tay ông chăm sóc vì chỉ có ông nói được tiếng Việt. Trước khi nhắm mắt, cô nhìn ông khẩn cầu, rằng điều duy nhất cô muốn chỉ là tìm lại đứa con, đưa nó về quê nhà.

Và rồi ông giúp cô hoàn thành ý nguyện. Nhưng cũng từ đó, nhiều điều khiến ông thao thức: Tại sao có một đồng hương bị xã hội vùi

dập? Tại sao có một phận đàn bà bị ruồng bỏ? Tại sao có một linh hồn vừa mở mắt, một linh hồn kia đã phải nhắm mắt nơi đất khách quê người?

Bốn năm sau, Linh Mục Toại trở về Việt Nam, được Tòa Tổng Giám Mục Giáo Phận Sài Gòn giao nhiệm vụ quản lý Ban Mục Vụ chăm sóc người có HIV/AIDS.

Ông đi khắp các bệnh viện, tìm hiểu, động viên từng bà mẹ mắc bệnh mà không ai chăm sóc. Ông lo thuốc thang, giúp nơi ăn chốn ở cho từng người. Rồi số người cần giúp đỡ ngày càng nhiều nên năm 2005, ông phải thuê một căn nhà ở quận Phú Nhuận cho việc

Một phòng tự học trong mái ấm Mai Tâm. Mái ấm là nơi những đứa trẻ mắc bệnh HIV/AIDS được các linh mục dòng Camillo và những người tình nguyện khác nuôi nấng

Linh Mục Phương Đình Toại vẫn nhớ như in từng phận đời từng được chở che trong mái ấm.

này. Ông đặt tên nhà là Mai Tâm.

“Đó là trái tim của ngày mai, là trái tim sáng tươi, là trái tim của niềm hy vọng. Hy vọng ấy, không chỉ của một mình tôi,” ông nói.

Mai Tâm ra đời với năm trẻ được ông bảo bọc và chỉ trong vòng hơn một năm, số lượng các em đã

gấp năm lần.

Năm 2009, ông chuyển “nhà” về một nơi khang trang hơn ở quận Thủ Đức. Người ta nghĩ ông vui nhưng mà vui sao được khi điều đó đồng nghĩa với việc ông phải chứng kiến ngày càng nhiều bi kịch. Một đứa trẻ bơ vơ, một đời người thăm thẳm...

Ban đầu, ông chủ động tìm đến những hoàn cảnh khó khăn để thuyết phục họ. Đó là những bà mẹ cực cùng tuyệt vọng, không còn người đàn ông cạnh mình, không còn được gia đình chào đón. Họ nghĩ đã mang căn bệnh này, chỉ có chết, để con chỉ có bệnh. Thôi thì lấy được đồng nào qua ngày thì hay đồng đó.

Họ nằm trên giường, một vài “cò” lân la. Những cuộc ngã giá đôi khi chóng vánh. Mười, mười lăm triệu cho một đứa trẻ lần đầu mở mắt nhìn đời. Liệu trên đời này còn những cuộc mua bán nào tàn nhẫn và nghiệt ngã hơn nữa không?

Vậy là ông phải “mua,” phải “giành.” Cái ông muốn là đưa một người mẹ vừa rút ruột bán con, một đứa trẻ vừa “hóa” thành món hàng, trở về với cuộc sống bình thường. Ông không oán trách ai cả, nhưng ông sẽ trách mình nếu để lỡ “món hàng” kia.

Ông nhiều lần vét sạch túi, chỉ để làm “xiêu lòng” những người mẹ đang hoảng loạn. Ông nhiều lần vướng vào những hợp đồng mua bán đã xong, nhưng vẫn cố ẵm bằng được đứa trẻ đỏ hỏn ra khỏi bệnh viện, an toàn vượt qua những tay “cò” nguy hiểm vừa bị cướp miếng ăn. Nguy hiểm đến độ, có lần công an phải hộ tống ông về.

Biết đứa trẻ nào cũng cần có mẹ, ông luôn cố gắng thuyết phục cả người mẹ về cùng: “Thôi chị về mái ấm, xem như nghỉ sinh vài ngày. Với nuôi đứa trẻ giúp chúng tôi vài ngày thôi, nó còn nhỏ quá.”

(xem tiếp trang 109)

BẢN LÊN TIẾNG

Về Các Tù Nhân Lương Tâm Và Thực Trạng Nhân Quyền Tại Việt Nam

Việt Nam đã tham gia các công ước Quốc tế về nhân quyền. Hiến pháp và pháp luật Việt Nam cũng ghi nhận những quyền căn bản đó của con người.

Tuy nhiên, trong những năm gần đây, tình trạng nhà cầm quyền Việt Nam ngày càng gia tăng bắt giữ và kết án nặng nề đối với những người đấu tranh một cách ôn hòa cho nhân quyền và tự do. Đặc biệt, sau những biến động xã hội do thảm họa Formosa gây ra, khi tình hình tạm lắng, nhà cầm quyền lại gia tăng bắt bớ, bỏ tù những người đấu tranh đòi tôn trọng và bảo vệ môi trường. Nhiều người trong số họ bị cưỡng ép vào những tội danh nặng nề với những bản án hết sức hà khắc. Điều khủng khiếp ở đây là họ đã bị nhà cầm quyền bắt giam, điều tra và xét xử bằng những cách thức thiếu minh bạch, không đúng trình tự tố tụng như quy định của pháp luật, thiếu chứng cứ xác đáng và diễn ra trong những phiên tòa chóng vánh, thiếu sự quan sát độc lập từ phía thân nhân cũng như của người dân. Chính vì thế, nhiều người trong số họ đã phản ứng chống lại bản án và chế độ hà khắc của nhà tù bằng cách tuyệt thực.

Bên cạnh đó, sự lạm quyền của lực lượng an ninh ngày càng gia tăng và bằng các thủ đoạn tâm tối, họ đã hành xử cách bất công đối với những người bất đồng chính kiến, những người dám lên tiếng đòi hỏi nhân quyền, tự do tư tưởng và tự do tôn giáo một cách ôn hòa. Những băng nhóm được gọi là “quần chúng nhân dân tự phát” và “đội cờ đỏ” được thường xuyên sử dụng để hành hung, đe dọa, hạn chế quyền đi lại hoặc cư trú của những người bất đồng chính kiến nói trên. Mặt khác, các nhân viên an ninh Việt Nam cũng áp dụng việc cấm xuất nhập cảnh một cách tùy tiện đối với họ.

Một cách tổng quát: Tình hình nhân quyền tại Việt Nam trong những năm qua đã thể hiện những bước thụt lùi nghiêm trọng. Nhiều lúc lực lượng an ninh và cơ quan công quyền đã không tôn trọng chính Hiến pháp và pháp luật.

Trước thực tế nêu trên, chúng tôi, Ban Công Lý và Hòa Bình của Giáo phận Vinh, lên tiếng đề thức tỉnh những người hữu trách trong bộ máy cầm quyền, đặc biệt đề nghị lực lượng an ninh cần phải thượng tôn pháp luật và nghiêm chỉnh chấp hành các công ước Quốc tế mà Việt Nam đã tham gia, để đảm bảo minh bạch và công bằng cho các tù nhân lương tâm.

Chúng tôi cũng kêu gọi các tổ chức hoạt động vì nhân quyền và những người yêu chuộng tự do, công lý và hòa bình, đặc biệt người dân Việt Nam, cùng lên tiếng và chung tay góp sức trong việc bảo vệ nhân quyền, vì đó là những giá trị phổ quát, bất khả xâm phạm của con người mà chính Tạo hóa đã ban tặng.

Cách riêng, dưới nhãn quan Kitô Giáo, mỗi người là chi thể trong thân thể mầu nhiệm của Đức Kitô: “*Nếu một bộ phận nào đau, thì mọi bộ phận cùng đau*” (x.1Cr 12,26). Vì thế, lên tiếng bênh vực, đồng hành với những người đang chịu bất công, đặc biệt các tù nhân lương tâm, đó là trách nhiệm và là mệnh lệnh lương tâm của các Kitô hữu.

Chúng tôi tin rằng, nếu mọi người đều ý thức tôn trọng và bảo vệ nhân quyền thì tương lai tốt đẹp sẽ đến với đất nước Việt Nam thân yêu của chúng ta.

TM. BAN CÔNG LÝ VÀ HÒA BÌNH

GIÁO PHẬN VINH
ỦY BAN CÔNG LÝ & HÒA BÌNH

LM. Anton Nguyễn Văn Đình

THƠ GIÓ CHUỖNG CUỒNG PHONG

BÓNG NỔ

(Túc cầu VN về hạng tư ở Á Vận Hội 2018
Indonesia)

*Thối phồng bóng đá, vênh chòm râu
Cứ làm như vô địch hoàn cầu
Chỉ về hạng bốn mà khoe mẽ
Vàng, bạc, rồi đồng, chẳng thấy đâu*

*Báo, đài lẽ phải cũng đồng thanh
Bốc không ngưng miệng đến trời xanh
Nào “Tuyển Việt Nam bay khỏi đất
Giã tan vũ trụ dưới chân mình”*

*Nào “Tuyển Việt Nam nay thống trị
Cả Đông Nam Á” thành trẻ ranh
Tự sướng khi lên đồng tập thể
Hầu quên ngàn nỗi khó vây quanh*

*Theo Đảng quen mồm nói tục, điêu
Biểu ngữ đầy đường, chữ nghĩa siêu:
“Việt Nam vô địch là cái chắc”
Muốn chắc, thêm luôn “Đ. nói nhiều!”*

*Kế hoạch ngu dân thấy nát lòng
Cả nước phải bùa, đầu rỗng không
Xưa còn xấu hổ, nay trơ trên
Nhờn nhờ nhìn quốc phá gia vong*

NGÀY TỰ TRƯỜNG

*Dẫn con đi học ngày tự trường
Vượt sông lội suối thấy mà thương
Chui bọc ny-lông con ráng thở
Bố kéo qua sông đến học đường*

*Tiền muôn bạc triệu người xây tượng
Rút ruột công trình, sống đế vương
Ở trần lội nước vùng xa ấy
Cầu đường chẳng có, có tai ương!*

CAO TAY

*Má Thu Sao sáu một tuổi đời
Quơ được anh chồng hăm sáu chơi
Trai tân còn nhỏ hơn con út
Má giàu kinh nghiệm, chết con thôi!*

THẰNG KHỔN NẠN

Vì tính hà tiện (và cũng vì thói quen luôn thức sớm) tôi hay rời Bangkok lúc trời còn tối, và đến Phnom Penh khi vừa sáng bạch. Chuyến bay đầu ngày bao giờ cũng rẻ, ít ra thì cũng rẻ hơn được năm/bảy Mỹ Kim. Đỡ được đồng nào hay đồng đó.

Phi đạo vắng ngắt nhưng phi trường thì ồn ào hơn thường lệ vì có nguyên cả một đoàn du khách Trung Hoa (gần cả trăm người) đang lao xào trò chuyện hơi lớn tiếng. Thanh quản của dân tộc này, dường như, được Thượng Đế cấu tạo cách riêng nên họ không cách chi phát âm nhỏ nhoi được. Tôi gặp họ hoài, ở khắp mọi nơi, nghe riết cũng quen nên không có gì mà phàn nàn nữa.

Khác với Lào hay Thái, tuk tuk ở xứ Cao Miên nhiều quá – tá là khắp nơi – nên tiếng mời chào (khẩn thiết) nghe đến thương tâm. Tôi phớt đại lên cái xe gần nhất, nói nhỏ:

- River side!

Gọn ghẽ vậy thôi nhưng cũng đủ cho chú em tài xế biết rằng tuy khách hàng bộ dạng hơi lơ ngơ nhưng là dân bụi đời chuyên nghiệp, khỏi cần phải ra giá (hay mặc cả) lời thôi. Mà thiệt vậy chứ. Ngoài Việt Nam và California ra, Phnom Penh – có lẽ – là nơi tôi chôn chân lâu nhất, đủ lâu để biết về phố xá (gần) như dân bản xứ.

Nam Vang đi dễ khó về

Trai đi có vợ, gái về có con.

Tui đã quá cái tuổi vợ con từ lâu lắm rồi nhưng vẫn lui/tới hoài hoài vì đồng bào của mình ở đây đông lắm, và khổ quá. Nước sạch nhiều người cũng không có mà uống nữa, chớ đừng nói chi đến chuyện xa xôi như ăn chơi hay ăn học. Và đã lỡ thấy họ rồi thì buộc lòng cứ phải quay trở lại thôi, dù tôi đã ớn thức ăn của Miên (cũng như của Lào và của Thái) tới tận ngón chân út luôn rồi!

Tôi buộc phải tìm cho ra thức ăn Việt Nam, bằng mọi cách và mọi giá!

Trên đường Preah Sisovath, dọc bờ sông, ở tiệm *Chiang Mai Riverside* có món *Vietnamese Sour Soup* (bảo đảm là không dở) dù cả chủ nhân lẫn đầu bếp đều không phải là người Việt. Tuy còn hơi sớm, tôi vẫn gọi một tô canh chua cá (sao tui không ưa canh chua tôm nha) với lời căn dặn “rắc nhiều rau ngổ nha, càng nhiều càng tốt.” Thực đơn chiều tui cũng tính luôn rồi: cá rô kho

tộ ở Ngon Restaurant (trên đại lộ Sihanouk Boulevard) tiêu rắc lăm lăm như mè, cay suýt xoa và ngon hết biết luôn.

Sáng thì tôi có chuyện phải vô làng nổi Kampong Luong, ở cuối Biển Hồ, thuộc tỉnh Pursat. Từ Phnom Penh *đến đây* chỉ cỡ chừng 150KM nhưng dám có tới cả trăm bức hình của Hun Sen: khi ngồi, lúc đứng. Xen giữa này là những băng hiệu của Cambodian People's Party, với ảnh phóng lớn của đảng phó và đảng trưởng. Lại cũng chính là cái bản mặt của thằng chả luôn – chớ còn ai vô đó nữa!

Không thấy vua cha Norodom Sihanouk, hoàng hậu Norodom Monineath hay vua con Norodom Sihamoni đâu ráo trọi. Trên thế giới này – có lẽ – chưa bao giờ, và không nơi *đâu*, có một quốc gia theo chế độ quân chủ lập hiến nào mà hoàng gia lại mờ nhạt (và thủ tướng *lộng hành*) tới cỡ đó cả.

Hồi đầu năm ngoái, ở những tỉnh

Dầu gội đầu dược thảo thiên nhiên CHÙM KẾT - HÀ THỦ Ô

Đã có bán tại USA,
Canada và Australia

HIGH QUALITY
MADE IN THE
USA
Since 1991

Giúp cho tóc ít rụng, sạch gàu, hết ngứa.
Mái tóc đẹp, óng ả, mượt mà.

"Từ Điển Tiếng Huế" BS Bùi Minh Đức M.D. xuất bản tại Hoa Kỳ, trang 91:
"...Chất "Saponin" của Chùm Kết (Bò Kết) nuôi dưỡng chân tóc và giúp cho tóc
mượt đen, mềm mại. Dân Huế hay dùng trái Chùm Kết nấu nước để gội đầu cho
sạch và thơm. Ngày nay ở Mỹ cũng có cả một kỹ nghệ chế biến trái Chùm Kết,
làm sẵn vào chai bán để gội đầu, tốt hơn các chất hóa học gội đầu khác..."

Trang "Thẩm Mỹ Hàng Tuần" trong Việt Báo tại California Hoa Kỳ:
"...Ngọc Anh xài đã 6 tháng, điều nhận thấy rõ ràng là tóc rụng ít hơn so với lúc
dùng loại khác. Chùm kết được chế tạo tại California USA, chỉ cần một muỗng
nhỏ là đủ tạo ra bọt và sạch da đầu và làm chắc gốc tóc, do đó nó ngăn ngừa
được chứng gàu tóc thường đi kèm theo hậu quả làm rụng tóc..."

Sách "Dược Mộc tại Việt Nam" thuộc Hàn Lâm Viện Pháp:
"Quả Bò Kết còn gọi là Chùm Kết đem phơi khô, nướng trên than hồng rồi nấu
thành nước gội đầu để trị chứng tróc da đầu và trị gàu rất hiệu quả."

Dầu gội đầu dược thảo thiên nhiên không có hóa chất độc hại cho nên thích hợp
với mọi loại tóc và có thể dùng hàng ngày.

2-in-1
Shampoo & Conditioner

- Promotes healthy hair growth
- Helps eliminate dry and flaky scalp
- Detangles and thickens hair.
- Nourishes follicles to prevent hair loss

855-848-8224 www.CHUMKET.com

MILE SQUARE DENTISTRY

15972 EUCLID ST. STE. E, FOUNTAIN VALLEY, CA 92708
(714) 839-7660

GIỜ MỞ CỬA: Thứ Hai - Thứ Sáu: 10am - 7pm
Thứ Bảy: 10am - 4pm

Bác Sĩ Nha Khoa

CHRISTOPHER KHIEM NGUYEN, D.D.S.

Nha Khoa Tổng Quát và đặc biệt về thẩm mỹ (Porcelain Veneers, Bonding, Bleaching)

JENNI HA NGUYEN, D.D.S.

- Chữa trị các bệnh về răng và nướu
- Làm răng giả các loại
- Nha Khoa phòng ngừa cho người lớn và trẻ em
- Tiểu giải phẫu
- Săn sóc trẻ em để ngừa sâu răng và mọc răng lệch lạc
- Chữa trị theo kỹ thuật tân tiến hiện đại và phương pháp sát trùng tối đa để tránh bệnh truyền nhiễm

TẬN TÂM - CHU ĐÁO - NHỆ NHÀNG
MÁY MÓC VÀ DỤNG CỤ TỐI TÂN

NHẬN MEDICAL VÀ BẢO HIỂM
GIÁ ĐẶC BIỆT CHO QUÝ VỊ
KHÔNG CÓ BẢO HIỂM

A DONG SUPER MARKET

Tọa lạc trong Asian Village - Làng Việt Nam, đối diện
Thương xá Phước Lộc Thọ với bãi đậu xe đã được tân trang
nên không còn bị kẹt xe như thời gian trước đây.

Á Đông Supermarket với 5 cái nhất:

- ☺ **Giá hạ nhất,**
- ☺ **Hàng tươi ngon nhất,**
- ☺ **Tiếp đãi ân cần nhất,**
- ☺ **Sạch Sẻ vệ sinh nhất,**
- ☺ **Chắc chắn quý khách sẽ hài lòng nhất.**

Siêu Thị Á Đông với những phiên chợ đêm:
Mở cửa hàng ngày đến 11 giờ khuya để phục vụ
quý khách bận rộn trong giờ làm việc ban ngày.

9221 Bolsa Ave., Westminster, CA 92683
714-999-5566 • fax: 714-657-7457 • E-mail: adsupermarket@yahoo.com

ly heo hút – lâu lâu – còn thấy lưa thưa vài tấm băng trưng [Cambodia National Rescue Party](#). Nay thì hết hẳn, cái đảng này đã bị Hun Sen “giải thể” hồi tháng 11 năm ngoái. Tờ [Cambodia Daily](#) cũng vậy, cũng bị đánh (thuế) cho “sụp tiệm luôn rồi. [Phnom Penh Post](#) thì đã sang tay qua **một ông chủ mới** (nghe đâu) cũng là chỗ quen biết, và thân thiết, với Hun Sen.

Thiệt là quá đã và quá đáng nhưng ... chưa hết!

Tất cả 125 dân biểu quốc hội đều là người của **Đảng Nhân Dân Cam Bốt**, 58 trong số 62 thượng nghị sỹ cũng vậy, cũng đều nằm trong túi áo của Hun Sen ráo trọi. Còn chính Hun Sen thì đã chui gọn trong túi quần của Tập Cận Bình.

Coi như là tiêu tan một giấc mơ dân chủ.

Nguyễn Quốc Tấn Trung, bình bút của tạp chí [Luật Khoa](#), nhận xét:

“Nhiều người cho rằng, Cambodia đã đi trước Việt Nam một bậc về mặt dân chủ, rằng xã hội dân sự đã nở hoa, rằng quốc gia này sẽ là người tiên phong của vùng Đông Dương về tự do, dân chủ và sự phát triển kinh tế – kinh trị. Vài năm sau, chúng ta bắt đầu khóc than về một nền dân chủ kiệt sức và hấp hối.”

Tới bữa nay thì, cái “nền dân chủ” này đã chết (“ngắc”) rồi, tôi thậm nghĩ vậy khi đi tà tà ngang qua Court of Appeal Office of the Prosecutor General – nằm cạnh bờ sông Tonle Sap. Ngay tại nơi đây, mới vài ba năm trước (chính xác là ngày 10 tháng 12 năm 2014, Ngày Quốc Tế Nhân Quyền) tôi chứng kiến cả chục ngàn người dân Cam Bốt – sau khi tuần – đã tụ tập lại để đòi hỏi chính quyền

phải phóng thích những tù nhân lương tâm của xứ sở họ.

Cũng chính tôi – ngay chiều hôm đó – đã vui sướng viết bài tường thuật (“[Đur Âm Của Một Ngày Lễ Lớn](#)”) cho RFA, với những lời có cánh: “Ai mà dè cái xứ Chùa Tháp này lại đang hoàng và văn minh dữ dội vậy, Trời?”

Những ngày vui, cũng như niềm vui, thường ngắn. Riêng nỗi hân hoan vui mừng mà tôi dành cho nước Cambodia e hơi quá ngắn. Tôi cay đắng (nghĩ thêm) như thế, sau khi đọc xong bài báo (“[Thái Lan Hành Trình Của Dân Chủ Gập Ghềnh](#)”) của [L.S Nguyễn Văn Thân](#).

Tuy gập ghềnh và với nhiều sóng gió nhưng nước Thái Lan vẫn kiên tâm đi tới. Còn Hun Sen thì dẫn đất nước Cambodia bước lùi, theo lộ trình chuyên chế, cùng với

Photo: [AFP/Tang Chhin Sothy](#)

Trung Hoa Lục Địa của Tập Cận Bình.

[Nguyễn Quốc Tấn Trung](#), tác giả bài báo “[Nền Dân Chủ Cambodia Hấp Hối](#)” còn viết thêm: “Bắt đầu những năm 2010, Trung Quốc trỗi dậy như một thế lực có tầm ảnh hưởng quốc tế, và Cambodia trở thành một trong những ‘chư hầu’ nhận viện trợ đều đặn từ Bắc Kinh. Giới lãnh đạo Cambodia dần được tháo bỏ xiềng xích phương Tây, và trở mặt.”

Đoạn văn thượng dẫn khiến tôi

(xem tiếp trang 109)

Căn Tính Di Dân Việt 1975-2015: TỪ TỰ PHÁT TỰ LỰC CỘNG ĐỒNG ĐẾN BIỂU HIỆN TOÀN CẦU

■ Trang đài Glassey-Trànguyn

■ Phần 1

TỪ KHOÁ: refug-endity (căn tính di dân, di-dân-tính), quê hương Việt-Mỹ (VietnAmerica), hải ngoại, tự phát sắc tộc, thể hiện toàn cầu, lịch sử truyền khẩu, nghiên cứu thực tế/cộng đồng (ethnographic fieldwork), tương quan thế hệ, tiếng Việt, tính chính trị trong ký ức và hồi tưởng, Chiến tranh Việt Nam, Hiệp định Geneva, tự do, kinh nghiệm thuyền nhân, hòa lò Việt Nam – trại cải tạo, chế độ đô hộ Pháp, di tản/tái định cư, khái niệm ‘nhà/quê nhà,’ bản thể lịch sử/bản thể cá nhân/bản thể chính trị, ký ức, rối loạn tâm lý hậu chấn thương (PTSD), thể hệ bắc cầu 1.5

GHI CHÚ VỀ BẢN TIẾNG VIỆT:

Tôi viết bài nghiên cứu này bằng tiếng Anh và được báo Journal of Southeast Asian American Education & Advancement (JSAAEA) chọn đăng nhân dịp 40 năm kết thúc chiến tranh Việt Nam (1975-2015). Quý vị có thể đọc toàn bản tiếng Anh tại đây: <http://docs.lib.purdue.edu/jsaaea/vol10/iss1/5/>. Vì nhiều độc giả đã trực tiếp yêu cầu, tôi soạn phần tiếng Việt để đưa bài viết đến với những độc giả nào có quan tâm.

Việc chuyển ngữ tự bản chất là một phóng tác – ngay cả khi tác giả chuyển ngữ chính tác phẩm

của mình – vì mỗi ngôn ngữ mang một phong thái riêng và chứa đựng văn hoá, lịch sử của nó. Trong bản tiếng Việt này, tôi cố viết sao vừa sát nghĩa, vừa thoát ý từ bản tiếng Anh; đồng thời giữ cho hai bản gần nhau đến mức tối đa có thể. Có những chữ không thể dịch trọn vẹn từ tiếng Anh sang tiếng Việt được, vì bối cảnh và lịch sử tư duy của nó trong ngôn ngữ nó được tạo ra mà qua đó nó đã hình thành một ý nghĩa nhất định, như chữ ‘autonomy’ trong học thuật Anh ngữ. Do đó, tôi chọn giữ lại chữ tiếng Anh trong ngoặc đơn khi cần thiết.

Thêm vào đó, có những chữ do tôi tạo ra trong tiếng Anh, như ‘refug-endity’ và VietnAmerica, nhưng không thể lặp lại quá trình sáng tạo đó một cách hoàn toàn trong tiếng Việt vì những khác biệt về cấu trúc trong hai ngôn ngữ. Vì chữ ‘refug-endity’ là chủ đề chính của bài, tôi sẽ đưa chữ phỏng dịch trong tiếng Việt ở đầu bài, và dùng chữ tiếng Anh ‘refug-endity’ trong suốt bài viết. Tương tự, tôi tạo ra chữ ‘VietnAmerica’ từ thập niên 1990s bằng cách kết hợp hai chữ Vietnam và America để nói đến tính bắc cầu của cộng đồng Việt tại Mỹ, một không gian của người Việt di dân ngay giữa lòng xã hội Hoa Kỳ. Trong tiếng

Việt, tôi tạm dịch là ‘quê hương Việt-Mỹ,’ nhưng cụm từ này không thể hiện được sự nối kết nên một mà chữ ‘VietnAmerica’ chuyên tải.

Tôi cũng chọn giữ lại nguyên văn các trích đoạn tiếng Anh, ngay sau phần dịch tiếng Việt, để đọc giả nào am tường cả hai ngôn ngữ có thể đối chiếu. Có những từ không thể dịch ra tiếng Việt, như các thuật ngữ của nhạc rap chẳng hạn, và tôi chọn giữ nguyên các từ này với chú thích của tôi trong ngoặc đơn. Kính mời quý độc giả theo dõi cả hai bản Anh và Việt để thấy được những khác biệt này, cũng như sự độc đáo của mỗi ngôn ngữ.

TÓM LƯỢC

Từ khi cuộc chiến Việt Nam kết thúc ngày 30 tháng Tư, 1975, nhiều đợt người Việt di tản, tỵ nạn, và di dân đã đến Hoa Kỳ và xây dựng một mái ấm mới trên toàn quốc. Quận Cam, California, là nơi tập trung người Mỹ gốc Việt nhiều nhất từ năm 1975, và được mệnh danh là “thủ đô tỵ nạn của người Việt” tại hải ngoại. Tôi cho rằng có một nền văn học và truyền thông tiếng Việt tự phát, sung mãn – tuy chưa được nghiên cứu thoả đáng – tại Quận Cam và quê hương Việt-Mỹ (VietnAmerica) từ năm 1975. Nền văn học và

Biểu tình chống Trung Cộng tại Little Saigon, California

truyền thông này tạo ra mảnh đất màu mỡ cho việc biểu đạt cái mà tôi gọi là ‘refug-ensity’ – một căn tính di dân. Những tài liệu xuất bản và tác phẩm văn hoá bằng Việt ngữ này mang tính tự phát và tự lực (autonomous), nhưng ẩn mình đối với dòng chính Hoa Kỳ vì những rào cản văn hoá và ngôn ngữ. Tuy vậy, tôi cho rằng căn tính di dân ‘refug-ensity’ – dù có vẻ như bị cô lập – lại có một đời sống tiềm tàng nhưng toả lan, và được tiếp nối qua những sáng tạo của các nghệ sĩ gốc Việt lớn lên ở hải ngoại. Bốn mươi năm sau, refug-ensity đã tiên tri từ những tự phát và tự lực trong cộng đồng sắc tộc thành những biểu hiện toàn cầu, với những vụ mùa mới đang triển nở ở hải ngoại và sự bùng nổ của phong trào phục hoạt ngôn ngữ sắc tộc trong giáo dục dòng chính những năm gần đây cũng như từ bốn mươi năm qua trong cộng đồng nhà.

Bài viết này dựa trên các công trình nghiên cứu của tôi, cũng như kinh nghiệm sống mười chín năm ở Việt Nam và hơn hai thập niên tại Quận Cam và tại những cộng

đồng Việt hải ngoại khác trên thế giới. Đặc biệt, bài viết này dựa trên kinh nghiệm đa chiều của tôi: từ những hiểu biết trực tiếp trong đời sống hằng ngày, những chương trình học thuật chuyên ngành tôi đã theo đuổi, và những đóng góp của tôi vào sự thành lập và phát triển các văn khố tiếng Việt, những sinh hoạt về truyền thông và văn hoá mà tôi xúc tiến hoặc tham gia, và những tài liệu gốc từ cộng đồng sắc tộc tại Quận Cam (và những nơi khác) mà tôi thu thập trong bốn mươi năm qua. Qua việc phân tích các tác phẩm và chương trình liên quan đến refug-ensity, tôi quán chiếu về bốn thập niên của những sáng tạo bằng tiếng Việt, những đề tài, và giá trị kinh tế chính trị vốn cho phép những sinh hoạt này tìm được mạch sống.

Sau bốn mươi năm cộng đồng Việt Nam hải ngoại định hình, nhiều thế hệ nghệ sĩ gốc Việt đáp lại tiếng gọi sáng tạo và tận hiến cho việc ghi lại kinh nghiệm của mình qua nghệ thuật, và qua đó, giúp tiếp tục những biểu hiện, tìm kiếm, và xiển dương kinh nghiệm của người Việt hải ngoại – một di

sản được trao truyền lại cho các thế hệ tương lai để giúp họ gắn bó với nguồn gốc.

Ý NGHĨA

Bài viết này nhằm vào việc đưa ra một cái nhìn tổng quát và phân tích ‘refug-ensity’ trên quê hương Việt-Mỹ VietnAmerica và tại hải ngoại từ năm 1975 đến năm 2015. Bài viết mở đầu với việc lập luận và tìm hiểu về tính tự phát và tự lập của các thế hệ tỵ nạn, và kết thúc với những biểu hiện nghệ thuật toàn cầu của các thế hệ sinh trưởng tại hải ngoại. Vì chủ đề nằm sâu trong kinh nghiệm tỵ nạn và di dân khởi đi từ chiến tranh Việt Nam, tôi cho rằng có một sự nối tiếp xuyên thế hệ trong căn tính di dân refug-ensity của người Việt hải ngoại cho dù có những giằng co ngôn ngữ và khác biệt giữa các thế hệ. Bài viết góp phần vào việc tìm hiểu văn chương nghệ thuật Việt tại hải ngoại, với trọng tâm là những biểu đạt về căn cước di dân và tương quan thế hệ. Những dữ liệu gốc bằng tiếng Anh và Việt được xuất bản lần đầu trong bài này, những trích đoạn lịch sử

truyền khẩu tôi chọn từ văn khó của hai thập niên nghiên cứu về người Việt tại nhiều nơi trên thế giới, cũng như phần dịch tiếng Anh của những tài liệu tiếng Việt liên quan đến chủ đề – sẽ là những đóng góp tiên phong cho đề tài refug-endity và những đề tài tương tự. Quan trọng hơn cả, bài viết này là nhịp cầu nối giữa văn chương tiếng Anh và văn chương tiếng Việt trong cộng đồng người Việt hải ngoại, và giữa giới học thuật và độc giả ngoài học thuật (cũng như độc giả thuộc cộng đồng sắc tộc) vì bài viết hướng đến độc giả mọi giới (accessibility), đi từ kinh nghiệm thực tế (groundedness), và mang tính cộng thông (inclusive).

Ghi chú về Tài liệu tham khảo

Tên tất cả các tác giả đều được ghi theo phương pháp trích dẫn của APA (Họ, và chữ đầu của Tên; ví dụ, Nguyễn, A.), chỉ trừ tên những tác giả có dấu sao *. Tôi giữ tên những tác giả này theo đúng thứ tự tiếng Việt để giúp người đọc nhận diện được tác giả, và để tỏ lòng tôn trọng đối với tác giả. Trong văn chương tiếng Việt, bút danh có thể do tác giả tự tạo ra, như Hàn Mạc Tử; hoặc đặt theo quê quán của tác

giả, như Đông Bàn; hoặc một tên chiết từ tên thật của tác giả, như Vũ Ánh (từ Vũ Văn Ánh); hoặc tên thật của tác giả, như Nguyễn Xuân Hoàng (theo thứ tự tiếng Việt: họ, tên lót, tên). Một số tên cũng có danh xưng đi trước để chỉ một chức vị danh dự hay pháp danh nhà Phật. Hơn nữa, một số gia đình danh giá nhiều đời cũng được nhận biết không chỉ qua họ, mà cả tên lót. Vì sự đa dạng của bút danh trong tiếng Việt, và để giúp cho việc nhận diện các tác giả được đồng nhất trong cả hai bản Anh và Việt của bài viết, tôi chọn giữ nguyên tên theo thứ tự tiếng Việt của các tác giả xuất bản chủ yếu bằng tiếng Việt, hoặc chỉ bằng tiếng Việt. Quan trọng hơn cả, không nên thay đổi thứ tự của một bút danh (ngay cả khi nó hoàn toàn giống như tên thật), và không nên viết tắt bất cứ một phần nào của tên – nếu không, người đọc sẽ không biết tác giả đó là ai. Ví dụ, không ai sẽ liên tưởng “Vũ, Á.” đến “Vũ Ánh” nếu chúng ta theo cách ghi APA. Tôi nhận thấy nhiều tài liệu Anh ngữ vẫn giữ thứ tự nguyên thủy của tên tác giả Việt Nam (như “Nguyễn Du” hoặc “Hồ Xuân Hương”). Trong những tác phẩm của mình trong tiếng Anh cũng

như tiếng Việt, tôi cũng giữ cách viết tên tiếng Việt để thích hợp với văn hoá Việt và để giúp độc giả nhận diện đúng tác giả.

Một số thông tin về những tài liệu tiếng Việt được trích dẫn trong bài này còn thiếu, như thành phố, nơi mà tài liệu đó được xuất bản. Đó là do việc xuất bản trong cộng đồng thường không do một nhà xuất bản cố định và không được ghi chép lại, nhất là những tác phẩm được in trong thập niên 1980 và 1990. Tôi dành vài tuần lễ để tìm một số thông tin về các tác phẩm tiếng Việt, nhất là thành phố xuất bản, nhưng vô hiệu. Ngay cả một nhà xuất bản cũng ‘lưu động’ vì thường được tổ chức ở một tư gia của một thành viên trong nhóm văn hữu, và nếu vai trò chủ bút được giao chuyển cho người khác, thì nhà xuất bản cũng được ‘dọn đi.’ Hơn nữa, nhiều tác giả hoặc người xuất bản đã qua đời, và danh sách của nơi họ cư ngụ trong lúc họ đóng vai trò người xuất bản không những không được giữ lại mà còn là thông tin cá nhân. Đôi khi cầm quyển sách trên tay mà cũng không tìm được nhiều mẫu thông tin cho việc trích dẫn là vì vậy.♦

Cười Tỉ Cho Vui

NỔ SÁNG

Cán bộ tuyên truyền gái trở tài nổ

- Ánh mắt và nụ cười của người trong tấm hình làm em mê mẩn, quên nghèo đói, quên cả mẹ cha, hết nhìn thấy hiện tại, chẳng cần biết tới tương lai
- Hình vẽ ai vậy đồng chí?
- Dạ, hình vẽ... Bác Hồ đầu yêu!

ĐỌC VÀ
CỔ ĐỘNG
NGUYỆT SAN
DIỄN ĐÀN
GIÁO DÂN

Lá Thư Canada

■ Trà Lũ

XIN CHO NỤ CƯỜI

Tháng Tám vừa qua Toronto có rất nhiều lễ hội, như Caribana của các sắc dân Trung Mỹ, như lễ hội Hy Lạp ở đường Danforth phía đông bắc, như lễ hội Ukraine ở đường Bloor phía tây, như lễ hội Mùa hè CNE phía bờ hồ trung tâm. Lễ hội CNE náo nhiệt nhất vì có từng đoàn máy bay của Không Lực Canada biểu diễn. Tiếng máy bay âm ỉ trong 3 ngày cuối cùng nhắc nhở lớp trẻ ngày tựu trường cho niên khóa mới sắp bắt đầu. Đó là tôi mới nói tới các lễ hội trong thành phố Toronto, vì ngay miền Mississauga phụ cận còn có lễ hội Nhật Bản. Ngoài ra người Sikh của Ấn Độ cũng lăm le mở hội. À, nhân đây tôi xin kể chuyện người Sikh và vài sắc tộc thiểu số ở Toronto nha.

Tôi có một ông bạn gốc người Sikh. Ông nghe tôi nói ‘người Sikh của Ấn Độ’ thì ông không bằng lòng vì dân Sikh sống ở Punjab phía bắc Ấn Độ có vào khoảng 25 triệu người và họ luôn muốn tách miền Punjab này khỏi Ấn Độ để lập một nước cộng hòa riêng. Người Sikh không bao giờ muốn mình là công dân Ấn Độ. Dân Sikh dễ nhận ra lắm, liền ông xứ này luôn để râu và khăn đội trên đầu. Ở Canada có vào khoảng 600 ngàn. Người Sikh học hành rất giỏi, sinh hoạt đoàn kết, họ luôn cu rơm và nâng đỡ nhau thăng tiến. Hiện nay trong chính trường Canada có 20 dân biểu và 4 tổng trưởng gốc Sikh. Trong quân phục Canada thì người lính gốc Sikh được đội khăn trên đầu thay vì đội mũ lính, các anh Hồi Giáo ghen tị mà không làm gì

được. Người Sikh là mẫu mực cho chúng ta và con cháu người Việt chúng ta noi theo.

Rồi chuyện người Tàu. Người Tàu ở Canada đã rất lâu và rất đông, tới 1.5 triệu người, nhưng mới chỉ có 2 dân biểu liên bang. Các cụ có hiểu tại sao người Tàu yếu thế không? Thưa, họ bị chia rẽ rất nặng. Khỏi người Tàu ở Canada tiếng là người Trung Hoa nhưng họ thuộc nhiều địa phương gốc khác nhau: đại lục, Hồng Kông, Đài Loan, Chợ Lớn, và sinh đẻ ở Canada. Năm cái gốc này không chơi với nhau, mà còn đánh nhau nữa là khác.

Còn dân VN ở Canada có vào khoảng 300 ngàn, 99% là gốc thuyền nhân tỵ nạn. Nay con số Việt Kiều mới nhập Canada thì coi bộ có bóng dáng nhiều cán bộ và con cái cán bộ giàu sang, họ

đang tìm cách ôm vàng chạy trốn thiên đàng bác Hồ.

Viết đến đây thì tôi chợt nhớ tới buổi ra mắt sách của cô giáo Julie Nguyễn Hoàng Đài Trang ở Toronto. Cô dạy kinh tế ở Centennial College. Cô đã viết 3 cuốn sách ca tụng Hồ Chí Minh. Cuốn thứ 3 ra mắt vào ngày 23/8 vừa qua. Theo chương trình thì buổi lễ sẽ kéo dài từ 5 giờ đến 8 giờ chiều, nhưng nhiều đồng bào phe ta đã đến, phe họ sợ bị chất vấn này kia sẽ vỡ mặt nên đã không cho phe ta vào. Đã có cảnh ồn ào ngoài cửa. Cuối cùng chương trình bị dẹp bỏ lúc 6 giờ. Thế nhưng Thông Tấn Xã VC đã viết một bài dài ca ngợi buổi lễ thành công mọi mặt. Đây là một bằng chứng hùng hồn về sự gian dối trắng trợn của VC. Có người còn mách cho tôi tin này: cô giáo

tác giả trên đây là người Huế, là con cháu của Nguyễn Đắc Xuân. Xuân là một trong những hung thần giết người dịp tết Mậu Thân 1968 ở Huế, cùng phe nhóm với Hoàng Phủ Ngọc Tường và Ngọc Phan. Eo ơi, kinh chưa, các cụ?. Hiện nay có một số người định viết thư tố cáo cô giáo gian dối này với Bộ Giáo dục Canada vì làm nghề dạy học thì không thể gian dối, lừa bịp và đầu độc lớp trẻ như vậy được, Hồ Chí Minh là hung thần, không phải là thần tượng...

Thôi, không nói tới VC nữa kéo nhiều độc giả mất ngủ đêm nay. Xin kể tiếp thời sự Canada. Tin miền tây, thành phố Edmonton sắp xây một cầu trường khổng lồ Edmonton Soccer Dome, rộng 12.542 mét vuông, cao 25 mét. Nó có 4 cầu trường khác nhau, sát bên nhau, có thể chơi banh một lúc. Các cụ đã thấy sợ chưa. Xưa nay môn chơi thể thao quốc gia ở Canada là bóng bầu dục, bóng chày, bóng rổ, hockey, nay môn bóng đá cũng đang bước vào danh sách môn thể thao quốc gia. Cầu trường đang xây là một bằng chứng rõ ràng nhất. Công ty xây cất là FieldTurf ở Quebec thuộc Canada, vật liệu cầu trường làm từ tiểu bang Arizona bên Hoa Kỳ. Ngân quỹ cho cầu trường là 7 triệu mỹ kim. Cứ đà phát triển này thì người ta tiên đoán Canada sẽ là tổ môn soccer ở Bắc Mỹ.

Và tin tiếp theo là ngày mùng 2 đầu tháng Chín tại Toronto có Ngày Tranh Đấu cho Tự Do-Nhân Quyền tại Việt Nam, gồm Văn Nghệ đấu tranh, tuần hành, và biểu tình. Ban tổ chức gồm Liên Hội Người Việt Canada

và các hội đoàn quốc gia tại địa phương.

Và đây là tin thời sự rất Canada : ‘thuyền nhân mới’. Đó là việc hiện nay đang phát triển phong trào bán nhà trên đất rồi mua nhà nổi trên nước, gọi là ‘nhà thuyền’ / house boat. Lý do là nhà cửa trong thành phố bây giờ đắt quá, sống trên thuyền và đậu ở bờ hồ rẻ hơn. ‘Thuyền nhân’ được báo chí nói tới nhiều nhất trong tháng này là Ông bà Gordon Sloane. Ông Bà Sloane sống trên một cái tàu gồm 2 phòng ngủ, tiền thuê bờ hồ để đậu tàu là 850 đồng một tháng. Hiện đã có 150 tàu thuyền nhân Boat People như thế này ở Toronto. Chưa biết vào mùa đông tuyết phủ thì các vị này sẽ sống ra sao. Vào mùa đông, tôi sẽ trình các cụ tin tiếp theo nha.

Bây giờ xin kể chuyện làng An lạc của tôi. Ông tiên chỉ là cụ Chánh. Mùa hè này cụ đã chọn một ngày đẹp nhất để họp làng. Các cụ có đoán ra ngày nào không cơ ? Thừa đó là ngày 18 tháng 8 năm 2018, viết ra giấy thì như thế này : 18.8.18. Chưa hết, chị Ba Biên Hòa xin góp thêm ý để cho khi viết ra sẽ đẹp hơn : bữa ăn của làng sẽ vào lúc 8 giờ 18 phút sáng ngày 18-8-18. Toàn số 8, tiếng Hán là Bát, nghe như Phát, phát đạt, phát huy, phát triển... Bữa ăn sáng này rất Tây vì dân làng được đãi mỗi người một ổ bánh mì nóng giòn bên trong có phết bơ, jambon, ma-di, giò chả, cà chua, dưa leo, hành ngò. Cầm ổ bánh mì nóng giòn này tôi có cảm tưởng mình đang ở trước hiệu bánh Hoà Bình bên hông nhà thờ Đức Bà Saigon và đang sống lại những ngày thanh bình thập

niên 1960. Vừa ăn bánh mì giòn vừa nhâm nhi cà phê sữa nóng, ôi sung sướng làm sao.

Rồi Cụ B.95 lên tiếng : Bữa nay có thức ăn kiểu tây thế này thì phải nghe chuyện tây nha, xin bỏ chữ ODP cho chúng nghe chuyện tây đi, chuyện rất tây nhá. Ông ODP nói ngay : OK, có liền. Bữa nay chúng ta đang ăn bánh tây, uống cà phê tây, tôi xin kể chuyện rượu tây. Cả làng vỗ tay râm ran. Thế là bỏ chữ ODP vào đề . Ông bảo đây không phải là bài của ông mà của một nhà văn uy tín nào đó viết cách đây đã lâu, ông già nên quên hết xuất xứ nhưng vẫn nhớ các ý chính như sau :

...Giữa thế kỷ 19, một hôm tổng cục bưu điện Paris nhận được một bao thư đề : ‘Kính gửi vị đệ nhất thi nhân của nước Pháp’, và chỉ có thế, không có tên đường, không có số nhà. Nhân viên bưu điện họp bàn rồi đồng ý chuyển bức thư ấy cho thi sĩ Alfred de Musset vì ông mới xuất bản tập thơ ‘Đêm’ / *Les Nuits*, 1838, và đang nổi tiếng vì cuộc tình tay ba giữa nhà thơ, nữ thi sĩ George Sand và nhạc sĩ Chopin. Musset không dám nhận, ông chuyển bức thư tới thi sĩ Lamartine là thi sĩ đang nổi tiếng vô địch của trường phái lãng mạn. Lamartine cũng không dám nhận, ông mang tay tới thi hào Victor Hugo. Dĩ nhiên Hugo cũng không dám nhận... Chuyện này lan ra báo chí, và văn giới được mời tới họp mặt, và cùng mở bức thư. Tờ thư viết như sau : Kính gửi nhà sản xuất rượu Champagne danh tiếng nhất của nước Pháp vì không có thi sĩ nào làm được bài thơ hay, đẹp,

cao quý và ngon hơn một chai champagne...’ Bức thư miên man tán tụng champagne. Champagne được coi là ‘ngon’ hơn bất cứ bài thơ tuyệt bút nào. Champagne là một loại rượu vang có bọt, lấy tên miền Champagne, vùng tây bắc nước Pháp là nơi sản xuất ra rượu này. Ngày nay Champagne trở thành tên chung gọi các loại rượu vang trắng hay hồng, giữ hơi trong chai, sủi bọt khi rót vào ly. Người Ý cũng sản xuất một cách như thế và gọi là Spumante. Người Ý Pha Nho cũng vậy, và gọi là Cava. Người Đức cũng vậy và gọi là Sekt. Người Hoa Kỳ cũng sản xuất rượu như thế và cũng gọi là champagne nhưng đi kèm với địa danh sản xuất như California Champagne, New York State Champagne...

Tóm lại, rượu vang đã đẻ ra champagne. Thế rượu vang có từ bao giờ? Thừa có từ thời Cựu Ước trong Kinh Thánh. Chuyện này dài lắm. Đến cuối thế kỷ 17, tại Dòng Bénédicтин giữa trung tâm tỉnh Champagne có thầy dòng tên là Dom Pierre Pérignon chế ra được rượu champagne mà ta dùng bây giờ. Thầy dòng Dom Pérignon là cha đẻ ra champagne. Ngày nay hãng rượu champagne nổi tiếng nhất nước Pháp là Moëtchandon đã lấy tên cha dòng đặt cho loại champagne thượng hạng gọi là ‘Cuvée Dom Pérignon’. Cha Dom Pérignon còn có sáng kiến dùng gỗ cây điên điển Liège làm nút chai để khi nó ngấm rượu thì sẽ nở ra giữ kín cổ chai.

Và ông ODP xin hết chuyện champagne và chuyện tây bên tây. Cụ Chánh xin tiếp lời: Ta nói

chuyện champagne thì tưởng rượu này chỉ có bên tây, thực ra thì nó đã theo chân người Pháp sang bên ta từ đầu thế kỷ 19, trong giới cai trị. Ta cứ nghe cụ Tú Xương viết trong bài ‘Chữ Nho’ thì đủ thấy cảnh xã hội ta thời bấy giờ:

Nào có ra gì cái chữ nho

Ông nghề ông công cũng nằm co

Sao bằng đi học làm thầy phán

Tối rượu sâm banh, sáng sữa bò...

Cụ B.95 xin góp ý: Hôm nay lần đầu lão nghe chuyện bên tây mà cũng chẳng hiểu được bao nhiêu, thôi, bây giờ xin nói chuyện ở Việt Nam cho dễ hiểu. Ông H.O. bèn giơ tay xin nói. Rằng tôi tôi không có chuyện bên tây nhưng có chuyện bên ta, tôi mới đọc được trên mạng nói về *những cái SỢ nhất ở Việt Nam bây giờ*:

. *Người nông dân sợ nhất 3 từ **Hợp Tác Xã***

. *Người thành thị sợ nhất 3 từ **Kinh Tế Mới***

. *Người Miền Bắc sợ nhất 4 từ **Cải Cách Ruộng Đất***

. *Người Miền Nam sợ nhất 4 từ **Giải Phóng Miền Nam***

. *Người Việt sợ nhất 2 từ **Việt Cộng***

. *Nhân loại sợ nhất 2 từ **Cộng Sản***

. *Còn Cộng Sản sợ nhất hai từ **‘SỰ THẬT’***

Đọc xong bài các nỗi sợ ở VN xong, ông H.O. còn nói tiếp: Tôi thấy ở VN hiện nay có biết cơ man nào là luật, và tôi thấy bà Ngô Bá Thành thuộc Phe Thứ Ba ngày xưa nói một câu để đời: *Ở VN ta có một rừng luật, nhưng khi xét xử thì lại dùng ‘luật rừng’*. Quả là hay. Hiện nay trong nước đang sôi sục về dự luật 3 đặc khu, ngài thủ tướng Madze Cờ Lờ Vờ Nguyễn Xuân Phúc nói rằng quốc hội tạm hoãn thông qua luật này để chờ hỏi ý dân. Nay dân đã xuống đường biểu tình hô to khẩu hiệu đả đảo dự luật này, dân đã cho biết ý, không biết rồi đây quốc hội bù nhìn sẽ ăn nói ra sao... Ông ODP nói ngay: Còn sao nữa! Tiền của Tàu Cộng thì bọn chúng đã chia nhau hết rồi, trước sau gì thì chúng cũng sẽ cho thông qua, sẽ giao nộp 3 miền đất quan trọng này. Bọn Tàu giỏi thật, không tốn một viên đạn mà chiếm trọn vẹn nước ta. Đất đã chiếm, biển đã chiếm, bây giờ ở biên giới miền Bắc, CSVN còn cho xài cả tiền Nhân dân tệ của Tàu cộng.

Cụ Chánh than thở: Chẳng lẽ không có mình quân xuất hiện sao? Lão cầu xin cho phe quân đội nổi lên, và tiếp tay với bà tổng thống Thái Anh Văn bên Đài loan, phá cái đập Tam Hiệp vĩ đại... Phá được cái đập này thì sẽ không còn nước Tàu vĩ đại, không còn chiến tranh. Ông ODP xin góp ý: Nếu phá được cái đập này thì coi như phá được nửa nước Tàu, nhưng đã muộn quá. Hiện nay Cụ Donald Trump đang chơi trò ngày xưa của Cụ Reagan với Nga Xô. Lúc đó, năm

(xem tiếp trang 83)

VỢ HAY NGƯỜI TÌNH

■ Trần Mỹ Duyệt

Mẫu phụ nữ nào đàn ông muốn chọn làm người tình? Và mẫu phụ nữ nào đàn ông muốn cưới làm vợ? Câu trả lời về mẫu phụ nữ mà đàn ông chọn làm người tình đã có từ ngàn xưa: “Trai tham sắc”. Đó cũng là lý do tại sao những viện thẩm mỹ, những trung tâm tạo hình, làm đẹp mọc lên như nấm. Tuy nhiên, mẫu phụ nữ mà đàn ông muốn cưới làm vợ vẫn là mẫu người có vẻ đẹp, nét quyến rũ của đức tính, của tâm hồn. Một người phụ nữ chỉ có nhan sắc, vẻ quyến rũ bên ngoài mà thiếu đức hạnh được ví như những bông hoa “hữu sắc vô hương”.

Do sự xung khắc trên, các nhà tâm lý và xã hội học gần đây đã cố công tìm hiểu, phân tích những điểm khác biệt giữa một người yêu, người tình và người vợ. Kết luận tổng quát là những phụ nữ mà đàn ông muốn tìm để làm người yêu, người tình là những phụ nữ có dáng vẻ bề ngoài hấp dẫn, và khiêu gợi. Ngược lại, những phụ nữ mà đàn ông mong muốn để cưới làm vợ vẫn là những phụ nữ có sức thu hút, hấp dẫn từ nội tâm.

SỰ THU HÚT VÀ HẤP DẪN CỦA NGƯỜI PHỤ NỮ

Trước hết, chúng ta thử tìm hiểu xem mẫu phụ nữ nào sẽ chiếm được cảm tình và trái tim của nam giới. “Đẹp xấu tùy người đối diện”, đó là châm ngôn trong những lựa chọn của tình yêu. Điều này cho thấy vẻ đẹp bề ngoài của nữ giới tuy có chiếm một vị trí quan trọng dưới cái nhìn của nam giới, nhưng nó không phải là yếu tố quyết định khi cần phải tiến tới hôn nhân. Phần đông đàn ông con trai vẫn cảm thấy bị thu hút bởi người phụ nữ có những dáng vẻ và đức tính sau:

1. *Duyên dáng*: Vẻ hấp dẫn đầu tiên đến từ người con gái là sự duyên dáng. Từ xa xưa, cái duyên của người con gái đã đi vào Ca dao Việt Nam. Trong mùi nét thương có nét diễn tả về duyên dáng của người con gái như sau:

*“Một thương tóc bỏ đuôi gà.
Hai thương ăn nói mặn mà có duyên”.*

Cái duyên của người con gái có một sức quyến rũ kỳ diệu:

“Em không nói, đã nghe từng giai điệu,”

“Em chưa nhìn, mà đã rộng trời xanh.”

(thơ Nguyễn Sa)

Người con gái đẹp mà thiếu duyên dáng sẽ bị chê là người vô duyên, mặc dù cô ta có một thân hình bốc lửa.

2. *Niềm nở, vui vẻ*: Vui tính, hài hước là đặc tính cần có nơi người đàn ông. Tuy nhiên, giữa những khó khăn, vất vả của công việc, giữa những căng thẳng của cuộc sống thì một nụ cười, một ánh mắt, và một câu nói nhẹ nhàng của vợ sẽ là làn gió mát giữa trưa hè nóng nực của cuộc đời mà người chồng cần có.

3. *Trái tim từ ái*: Người phụ nữ của gia đình là người biết quên nghĩ đến mình, đến bản thân, mà chỉ biết lo lắng cho chồng con và những người trong gia đình của mình. Đàn ông chắc chắn sẽ bị chinh phục bởi người phụ nữ có trái tim nhân ái khi nghĩ đến cuộc sống hôn nhân hạnh phúc.

Song song với vai trò làm vợ và làm mẹ. Người phụ nữ của gia đình sẽ không để chồng con thiếu thốn, hoặc đói khát.

4. *Biết tôn trọng người khác*: Sau tính tình hiền thực, nét na là tôn trọng và tương kính người khác. Văn hóa Việt Nam coi đây là thái độ, cung cách cư xử biết “kính trên, nhường dưới.” Và trong hôn nhân, đây là thái độ “tương kính như tân” mà người vợ dành cho người chồng sau này.

5. *Thân thiện với bạn hữu và người trong gia đình*: Họ là mẫu phụ nữ thích hợp với vai trò làm vợ. Là người giúp chồng thực hiện câu: “Giàu vì bạn, sang vì vợ”.

6. *Tin tưởng và thành thật*: Sau những ngày giao du và tìm hiểu. Cuộc tình đẹp nhất vẫn là cuộc tình được xây dựng trên sự tin tưởng và thành thật của cả hai người.

7. *Thần Vệ Nữ (Venus)*: Phụ nữ là phái đẹp. Thượng Đế đã tạo dựng những tạo vật này trở nên hấp dẫn. Vì lẽ đó, phụ nữ không được cho phép mình trở nên xấu xí (bê bối, cầu thả, và dữ dằn, ác độc.)

8. *Mục đích & Đa mê*: Biết khuyến khích những đam mê và giúp người yêu, người chồng đạt được mục đích. Khi thất bại xảy ra, biết chia sẻ, cảm thông, và vực người yêu, người chồng đứng dậy để làm lại từ đầu. Người phụ nữ của gia đình, còn phải biết khơi dậy và làm mới mẻ những cảm tình của mình cách chính đáng, những thách đố bắt nguồn từ trong gia đình, ở trong phòng ngủ và trong cuộc sống.

Là người luôn khuyến khích chồng nhìn xa, tiến cao. Hầu hết những người đàn ông có người yêu hoặc người vợ vĩ đại đều nói rằng, họ được vợ hoặc bạn gái khuyến khích để tiến xa, hoặc để tìm cho mình những hướng đi mới cho tương lai. Tổng Thống Ronald Reagan đã nói về Nancy, người vợ của ông: “Không có từ nào có thể diễn tả được niềm hạnh phúc em đem lại cho anh. Và không có gì phải che giấu khi anh là người hạnh phúc nhất. Với anh tất cả sẽ vô nghĩa khi không có em bên cạnh”.

9. *Thông minh và tự tin*: Đối với những phụ nữ thông minh, trí thức, nắm giữ chức vụ, ngành nghề cao trong xã hội, đàn ông con trai rất hãnh diện, vui thích làm việc, giao tiếp, trao đổi với những phụ nữ này; nhưng ngược lại, họ cũng cảm thấy ngại khi quyết định tiến tới hôn nhân. Lý do vì những phụ nữ này thường là những người có cá tính quá mạnh

mẽ, thích độc lập và rất ít chịu lắng nghe.

10. *Tình yêu*: Người đàn ông có thể hạnh phúc với nhiều lựa chọn. Giữa những buổi hẹn hò, những lời ân ái, những giọt nước mắt hạnh phúc. Nhưng khi tình cảm bắt đầu triển nở, tất cả những gì người đàn ông mong muốn tìm thấy nơi người phụ nữ vẫn là tình yêu, một tình yêu chung thủy.

NHỮNG PHỤ NỮ MÀ ĐÀN ÔNG KHÔNG MUỐN TIẾN TỚI HÔN NHÂN

Ngoài 10 mẫu phụ nữ có sức mạnh, thu hút và chinh phục trái tim của nam giới được mô tả ở trên. Ngược lại, có những phụ nữ mà bình thường đàn ông không bao giờ muốn tiến tới hôn nhân với họ. Theo Samantha Daniels * đó là:

1-*Thích làm đầu*: Cũng như người đàn ông “gia trưởng”, những phụ nữ này thường độc đoán và luôn muốn chỉ huy, muốn làm chủ trong mọi quyết định. Người Pháp có câu: “Trong nhà không có hai con gà trống”.

3- *Thích thay đổi người khác*: Ngang bướng, cố chấp, muốn theo ý mình. Nói yêu bạn như bạn hiện đang là, nhưng từ từ, nằng chặt dứt, cấm cản mọi cái thuộc về bạn, mọi nhu cầu, sở thích của bạn, từ cách ăn mặc, đến cách thưởng thức nghệ thuật hay âm nhạc. Tóm lại, bạn phải như nàng muốn.

4-*Ghen tương*: Luôn luôn nghi ngờ, soi mói, và căng thẳng. Ghen là dấu hiệu tiêu cực của tình yêu có thể chấp nhận. Ghen nhẹ nhàng, đúng cách còn có thể làm lãng mạn thêm tình yêu:

“Đừng, đừng nhìn anh bằng đôi mắt buồn vời vời

Thà em nói, thà em trách rằng anh dối gian thật nhiều

Bây giờ chỉ còn đôi ba giây phút cuối bên nhau

Em nói đi, em nói đi

Dù chỉ một lời làm tan nát lòng nhau.”

(Nguyễn Vũ - Lời Cuối Cho Em)

Nhưng ghen một cách bệnh hoạn sẽ làm tan vỡ hạnh phúc lứa đôi, bởi vì không ai có thể tiếp tục đi hết con đường hôn nhân bên một người có máu Hoạn Thư.

5-*Nói hành*: Biểu tượng của sự thiếu giáo dục, thiếu trưởng thành trong tương quan xã hội. Thoạt đầu gặp gỡ, ta có thể nghĩ nàng hoạt bát, hiểu biết nhiều, nhưng từ từ sẽ khám phá ra đó là tính “ngồi lê đôi mách.”

6-*Tự ty*: Luôn luôn so sánh người này với người khác. Người này làm thế này, người kia làm thế khác. Một người không bao giờ sống thật với mình, không bao giờ hài lòng với chính mình, và thiếu bản lãnh trong các quyết định.

7-*Thiếu tự chủ*: Không chỉ là lời ăn, tiếng nói mà cả về cách ăn uống

thiếu kiểm chế. Nàng là người thích ăn quà. Hành động, nói năng theo những gì mình thích. Nóng nảy và bộc trực.

8-Thích sống lệ thuộc: Mẫu phụ nữ không có óc cầu tiến, tất cả chỉ hoàn toàn lệ thuộc:

-Núp bóng mẹ: Suốt đời lúc nào cũng núp bóng mẹ. Luôn luôn mong ý kiến của mẹ. Mẹ là người hoàn toàn chi phối đời sống cũng như suy nghĩ của nàng. Tâm lý đàn ông ngược lại, không bao giờ muốn bị chi phối của mẹ vợ.

-Sống bằng hình ảnh của người cha: Một số phụ nữ thích hẹn hò với những đàn ông lớn tuổi, và có những nét giống như ba của nàng. Ngược lại, trong tương quan vợ chồng, người đàn ông lại muốn có những trao đổi cởi mở chứ không muốn một người vợ lúc nào cũng sống với quá khứ. Cái gì cũng bỏ

tôi nói thế, bỏ tôi làm thế...

9-Đùa giỡn với con tim: Những phụ nữ nghĩ rằng có thể dùng tình cảm, sắc đẹp để đùa giỡn, để cầm chân người yêu. Tình yêu chân thật luôn phải có sự trung thành, thẳng thắn. Trò chơi tình ái này là một cản trở để tiến tới hôn nhân.

Tóm lại, trong tất cả những lý do trên, hầu hết được qui về những thiếu sót tinh thần, và tâm lý của một người. Và đây cũng chính là những lý do thường đưa đến đổ vỡ trong tình yêu, trong hôn nhân nơi người phụ nữ.

VỢ HAY NGƯỜI TÌNH

Những so sánh giữa người vợ và người tình trên cho thấy có những nét giống nhau và cũng có những nét hoàn toàn khác nhau.

Tuy cả hai đều hấp dẫn, đều có thể làm cho người đàn ông bị thu hút và dĩ nhiên hạnh phúc, nhưng cốt lõi của sự khác biệt đó chính

là một tình yêu chân thật, và chung thủy. Và trong tất cả những gì nổi bật nhất của tình yêu chính là cả hai đều phải biết hy sinh cho nhau, chấp nhận nhau, tha thứ cho nhau, và cùng nhau hướng về tương lai với tất cả yêu thương và tôn trọng.

Người xưa đã nói: “Đàn ông xây nhà, đàn bà xây tổ ấm”. Để xây tổ ấm, người phụ nữ cần phải có một trái tim ấm áp và đôi bàn tay nhân ái. Nhan sắc sẽ tàn phai theo tháng năm, nhưng vẻ đẹp tâm hồn là những gì mãi mãi sẽ theo ta và làm nên giá trị cuộc đời.

*

Samantha Daniels is an American professional matchmaker, television personality, television producer, author, and entrepreneur. Daniels also owns and operates Samantha's Table, a matchmaking service based in New York and Los Angeles. ♦

XIN CHO NỤ CƯỜI

(tiếp theo trang 80)

1989 Hoa Kỳ và Nga Xô thi đua vũ trang. Nga Xô đã đứt gân bụng mà chết. Bây giờ cũng vậy, Trung Cộng cũng đang ra sức tranh ngôi bá chủ, Tập Cận Bình đang gồng mình thi sức với Đỗ Năng Trâm tức Cự Donald Trump. Họ Tập rồi sẽ đứt gân bụng mà chết, thôi để Trung Cộng chết kiểu này thì thế giới sẽ an bình hơn, như Xô Viết năm xưa 1989 và 1990...

Rồi cụ Chánh kết thúc bữa ăn sáng bằng một chuyện đạo đức, cũng với một chuyện tây ‘*Un Peu de Soleil Dans l'Eau Froide*

mà cụ đã đọc hồi xưa. Chuyện kể rằng có một ông lão già cô đơn và khó nghèo hết sức, ông sống ở vệ đường. Vì ông rất lương thiện nên một bà tiên đã hiện ra và cho ông một lời ước. Bà tiên cứ nghĩ chắc ông lão sẽ xin tiền bạc với căn nhà. Nhưng không, ông lão nhìn bà tiên và xin bà cho một nụ cười. Thì ra lâu nay bao nhiêu người đi qua, có vất cho ông mấy đồng tiền, nhưng không một ai mỉm cười với ông cả, nên ông chỉ thêm một nụ cười thân ái và chân tình. Cụ Chánh kết luận : Đó cũng là thói quen vô tình của

chính chúng ta khi cho tiền người ăn xin ngoài đường. Các bạn cứ quan sát mà xem, trăm người như một, ai cũng như ném đồng tiền vào cái mũ của người ăn mày ngồi bên vệ đường, không ai nhìn họ, không nói với họ một câu, ném tiền xong là quay đi ngay, coi họ như người cùi hủi. Lão xin đề nghị : từ nay khi cho tiền người nghèo khổ, chúng ta nhớ cho tiền và cho cả nụ cười, cả lời thăm hỏi nữa nha, đừng quay đi ngay...

Về việc này, các cụ nghĩ sao cơ ? ♦

TRÀ LỮ

32 nghị sĩ châu Âu gửi thư ngỏ hối thúc Việt Nam cải thiện nhân quyền

■ Trọng Thành, Thụy My

Một nhóm 32 nghị sĩ Châu Âu vừa *gửi thư ngỏ* đề ngày 17/09/2018 đến các lãnh đạo châu Âu, cảnh báo nếu tình trạng nhân quyền tại Việt Nam không có các tiến bộ vững chắc, thỏa thuận về tự do thương mại mà Liên Hiệp Châu Âu dự tính ký kết với Việt Nam, sẽ « khó » được Nghị Viện phê chuẩn.

Trong bức thư ngỏ gửi lãnh đạo ngoại giao Federica Mogherini và ủy viên thương mại châu Âu Cecilia Malmström, 32 nghị sĩ nhấn mạnh đến hàng loạt các vụ vi phạm nhân quyền « *trầm trọng* » tại Việt Nam, như bỏ tù người bất đồng chính kiến, giới hạn quyền tự do ngôn luận, tự do báo chí, internet.

Nhóm nghị sĩ gửi thư ngỏ, đề nghị Liên Hiệp Châu Âu xác định rõ các tiêu chuẩn nhân quyền mà chính quyền Hà Nội cần tôn trọng, đặc biệt trong các lĩnh vực tự do ngôn luận, tự do hiệp hội, tự do tôn giáo và tự do công đoàn, trước khi trình dự thảo thỏa thuận tự do mậu dịch với Việt Nam (EVFTA) ra Nghị Viện.

Các nghị sĩ châu Âu ghi nhận, trong buổi làm việc với đồng nhiệm Việt Nam Trần Tuấn Anh hồi tháng 6/2018, ủy viên thương mại châu Âu Malmstrom đã ca ngợi Việt Nam là « *một quốc gia đang phát triển nắm bắt được những cơ hội mà thương mại quốc tế mở ra, cũng như đã có các cam kết rõ ràng về tôn trọng nhân quyền* ». Tuy nhiên, chỉ ít tuần sau đó, chính phái đoàn Liên Hiệp Châu Âu tại Hà Nội cũng thừa nhận là Việt Nam vẫn tiếp tục đàn áp các nhà tranh đấu ôn hòa.

Hội trường Nghị Viện Châu Âu tại Strasbourg, miền đông nước Pháp

Thư ngỏ của 32 nghị sĩ đặc biệt nhấn mạnh là phía châu Âu cần đề nghị với Việt Nam hủy bỏ các điều 74, 109, 116, 117, 118, 173 và 331 trong luật Hình Sự, thường được sử dụng để đàn áp giới bất đồng chính kiến. Đây là các điều luật đi ngược lại Công Ước Quốc Tế về các Quyền Dân Sự và Chính Trị (ICCPR), mà Việt Nam đã tham gia.

Bức thư ngỏ cũng nêu đích danh hàng loạt nhà bất đồng chính kiến đang bị giam giữ hoặc bị quản thúc : hoà thượng Thích Quảng Độ, các blogger Nguyễn Ngọc Như Quỳnh (biệt danh « *Mẹ Năm* »), Trần Thị Nga, Trần Huỳnh Duy Thúc, các nhà hoạt động tôn giáo Ngô Hào, Phan Văn Thu (tức ông Trần Công), các nhà hoạt động công đoàn Hoàng Đức Bình, Nguyễn Hoàng Quốc Hùng, nhà báo Trương Minh Đức, các nhà tranh đấu về môi trường, đất đai Nguyễn Văn Túc, Trần Thị Xuân, Lê Đình Lương, Nguyễn Viết

Dũng, các nhà tranh đấu dân chủ khác như Hồ Đức Hòa, Trần Anh Kim, Nguyễn Trung Trực (người bị kết án mới nhất trong vụ án nhắm vào Hội Anh Em Dân Chủ, do luật sư Nguyễn Văn Đài sáng lập - người viết), Nguyễn Đăng Minh Mẫn, Nguyễn Bắc Truyền, mục sư Nguyễn Trung Tôn.

RSF kêu gọi trả tự do cho blogger Ngô Văn Dũng

Tổ chức Phóng Viên Không Biên Giới RSF hôm 18/09/2018 ra thông cáo tố cáo việc blogger Ngô Văn Dũng ở Daklak bị công an bắt cóc cách đây hai tuần và hiện bị giam tại công an phường Bến Nghé (Sài Gòn). RSF kêu gọi Hà Nội trả tự do lập tức cho ông. Ngô Văn Dũng (biệt danh Biên Mẫn) là thành viên của phong trào Chấn Hưng Nước Việt, đấu tranh cho tự do báo chí và tự do thông tin. ♦

Kỷ Niệm Với Bác Sĩ Phạm Hữu Trác

Lần cuối cùng anh Trác điện thoại cho tôi có lẽ là giữa tháng Tư năm 2018. Giọng anh vẫn nhỏ nhẹ, bình tĩnh pha chút khôi hài. Anh hỏi thăm tôi về việc lọc máu. Rồi khuyên tôi đôi điều theo hiểu biết chuyên môn của anh. Thực tình, kể từ đầu năm, tôi vẫn theo dõi bệnh tình của anh hàng tuần qua nhiều bạn bè. Năm nay tôi ít điện thoại với anh, muốn để cho anh nghỉ ngơi nhưng trong lòng thì lo âu, hồi hộp vì anh là người bạn chí thiết từ xa xưa.

Cách đây hơn 64 năm chúng tôi học cùng lớp 10 và 11. Tôi hơn anh 4 tuổi. Vì tôi bỏ học một thời gian nên khi đi học lại mới vào cùng lớp với anh. Chúng tôi 5 đứa lại trú ngụ cùng thị xã nên mỗi buổi sáng đạp xe 5km đến trường và chiều cùng sánh vai về nhà. Chúng tôi thường tụ tập tại nhà anh Phạm Văn Phiếm tán chuyện trên trời dưới biển. Kỷ niệm trong ký ức tôi, anh Trác là người chững mực, ăn nói chững chạc, mắt sáng.

Vào Nam anh tiếp tục học y khoa, ra trường, gia nhập quân đội, giữ nhiều chức vụ quan trọng trong Cục Quân Y. Trong 30 năm chúng tôi vẫn liên lạc với nhau qua nhiều sinh hoạt bạn bè, ái hữu Hồ Ngọc Cẩn.

Ra hải ngoại, chúng tôi liên lạc với nhau rất sớm. Nhân chuyến đi New York, Canada năm 1980 chúng tôi ghé thăm anh chị mấy ngày. Nhà anh lúc đó khá rộng. Năm 1999 nhân dự một cuộc hội thảo ở Québec, anh Nguyễn Văn Bách và tôi cũng ghé thăm anh

■ Nguyễn Đức Tuyên

chị mấy ngày. Mỗi lần anh qua San José lúc tôi còn dạy học hay Orange sau này, hầu như lần nào chúng tôi cũng gặp nhau. Mỗi lần gặp mặt là cơ hội trao đổi nhiều ưu tư, trăn trở. Mỗi lần gặp mặt là dịp tôi được biết thêm tin tức từ nhiều nguồn khác nhau qua anh và cũng là dịp anh cho biết về những dự án mới.

Một lần tiễn anh về Canada, có sự hiện diện của Linh Mục cựu Hiệu Trưởng Trung học Hồ Ngọc Cẩn và cựu Giám Đốc Trung học Hưng Đạo Trần Đức Huynh lại là

ngày chót gặp ngài vì ngài ra đi chiều hôm đó: 18.12.2007.

Ở hải ngoại, anh là người nổi tiếng qua sinh hoạt y khoa, nhân quyền và văn hóa, cụ thể là:

- Sáng lập và điều hành Tập San Y Sĩ.
- Vận động sáng lập Hội Quốc Tế Y Sĩ Việt Nam Tự Do và điều hợp hoạt động chung từ 1989.
- Sáng lập và điều hành Tập San và cơ sở xuất bản Truyền Thông từ 2001.
- Đồng sáng lập và điều hành Giải Thưởng Văn Học trong nhiều năm;
- Điều khiển và điều hợp nhiều Hội Thảo Văn Hóa.

Anh gửi cho tôi rất nhiều tài liệu trong đó có tập san Y Sĩ, Vàng và Máu, Văn và Nghiệp v.v. Tôi nhận được đầy đủ 42 số báo Truyền Thông trải dài từ năm 2001 đến năm 2011. Truyền Thông không phải là tờ tin tức mà hướng về chủ đề. Chủ đề mà Truyền Thông lựa chọn rất độc đáo, có tính khai phá, tỷ dụ như trong số đầu: Nói với người chết, Về với Đạo, Hòa ca tín ngưỡng, Hiện sinh và cái

chết, Nhị trùng và Đức Tin. Tiếp theo là rất nhiều chủ đề căn bản: Économie Sociale & Pauvreté, Dòng văn học Pháp ngữ trong văn học Việt Nam, Hình ảnh hai cuộc di cư v.v. Kể từ số 26 thì số trang khoảng 70 tăng lên 280 trang với những chủ đề như Tết Mậu Thân, Thế Vận Olympiques, Ngũ Phúc, Ghi chép thực về đoàn cố vấn quân sự Trung Quốc viện trợ Việt Nam chống Pháp, (có tâm hình độc đáo của ông Hồ chụp với Trần Canh) Nụ Cười, Nguyễn Du và Nhìn qua cửa sổ là số chót.

Tôi được hân hạnh góp mặt với Truyền Thông qua 3 số báo: 17, 22&23 và 41&42. Số 17 với chủ đề Giáo dục tại Việt Nam tôi có 2 bài: Một Cái Nhìn Về Thực Trạng Giáo Dục Việt Nam và Một Vài Suy Nghĩ Về Tương Lai Giáo Dục Việt Nam. Số 22&23 với chủ đề Giáo Dục Đại Học tôi có bài Một Cái Nhìn Về Giáo Dục Đại Học Việt Nam. Tới số chót 41&42 Nhìn Qua Cửa Sổ tôi góp nhặt những bài thơ ca ngợi cuộc biểu tình chống Trung Quốc vào tháng 7 năm 2011 trong đó có những bài thơ của những nhà thơ nổi danh như Hoàng Hưng, Trần Mạnh Hào, Đỗ Trung Quân, Bùi Minh Quốc. Trong Lời giới thiệu có ghi: *Nếu nói văn chương mang tính hiện thực xã hội, theo thiên ý, những bài thơ thời đại, đã vượt xa "Chí Phèo" của Nam Cao mà các nhà văn học miền Bắc trước 1975 hằng ca ngợi. Và thời đại "Chí Phèo" vì sao bằng thời đại 2011 ở Việt Nam Xã Hội Chủ Nghĩa.*

Dự án kế tiếp anh trao cho tôi là Vấn Đề Phát Triển Đô Thị. Ngoài kinh nghiệm nhỏ bé về Quận 8, tôi có tham dự một cuộc học hỏi trong 3 tháng tại Hoa Kỳ, năm 1967 về

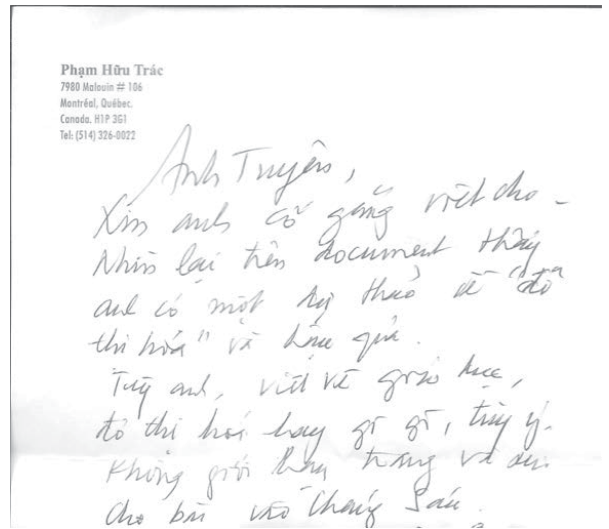
phát triển đô thị và đọc một số sách vở liên quan tới vấn đề này ở mấy nước Á châu và Nam Mỹ. Có rất nhiều câu hỏi được đặt ra cho vấn đề phát triển đô thị, chẳng hạn như: Hiện tượng đô thị hóa đặt ra những vấn đề cơ bản nào liên quan tới việc thiết kế đô thị như đất đai, gia cư, đường sá, điện nước,

y tế, giáo dục, giải trí v. v.. Một khi đô thị trở nên đông đúc thì những vấn đề xã hội sẽ nảy sinh do việc đô thị hóa? Thế nào là một nếp sống văn minh đích thực? Chúng ta học hỏi gì trong việc phát triển đô thị trong lịch sử và trong các xã hội đương thời? Và câu hỏi chót có lẽ là chủ chốt, đó là tương quan phát triển đô thị và phát triển con người như thế nào, nó có cơ may mang lại hạnh phúc đích thực cho "Con Người" không?

Sau đó, tôi bỏ dở bài viết, nhưng tôi nghiệm ra rằng những điều tôi quan niệm về đô thị hóa, không ăn nhập gì tới việc người ta đang thực hiện ở Việt Nam ngày nay. Theo tôi thấy, đô thị hóa ở xã hội Việt Nam chỉ có nghĩa là: "Đuổi dân nghèo ra khỏi đất đai của họ, không đền bù thỏa đáng, gây nên một lớp "dân oan" để xây cất nhà cho tư bản đồ, xây sân golf cho nhà giàu và các hãng xưởng chỉ nghĩ tới lợi nhuận." Có vẻ như tư bản rùng rú và người Tàu đã thắng thế ở xã hội cộng sản Việt Nam về nhiều mặt. Đối với anh, vẫn phải viết.

*

Bác Sĩ Phạm Hữu Trác là một

nhân vật họa hiếm. Trước hết anh là một người có sức hấp dẫn với mọi người thuộc mọi thành phần xã hội từ già tới trẻ do tính tình cởi mở và tâm lòng chân thành vì việc chung. Anh bỏ thời giờ đi khắp nơi, tiếp xúc với mọi người. Căn nhà của anh như một "nghĩa tụ đường" lúc nào cũng có khách tứ phương. Đến với anh là những trăn trở, những trách nhiệm, những nhận định, những dự phóng. Những người được anh yểm trợ phần nhiều là giới trẻ dân thân ở Việt Nam. Ngay về mặt tôn giáo, tuy không tỏ ra là một tín hữu "ngoan đạo" anh vẫn có những giao tiếp thân tình với Hồng Y Nguyễn Văn Thuận và Tổng Giám Mục Ngô Quang Kiệt. Anh để lại trong lòng những người quen biết một dấu ấn nể trọng. Thế rồi anh ra đi ngày 9.8.2018 tại Montréal, Canada trong sự tiếc thương của gia đình và bạn bè khắp nơi. Năm 1954 bọn tôi có 5 người. Năm 2017 ra đi một, năm 2018 ra đi 3 trong đó có Phạm Hữu Trác. Nay còn trơ trọi một mình tôi. Nhiều anh em nói, Chúa cho tôi ở lại để lo Phân Ưu cho anh em.

Xin Chúa cho linh hồn Vincente về nơi vĩnh phúc bên Ngài. ♦

VATICAN VÀ TRUNG QUỐC ĐÃ KÝ THỎA HIỆP BỔ NHIỆM GIÁM MỤC.

Vatican - Theo tin của AsiaNews, một Thỏa hiệp tạm thời về việc bổ nhiệm Giám Mục” đã được ký kết sáng nay 22 tháng 9 năm 2018 tại Bắc Kinh trong một cuộc họp “giữa Đức Ông Antoine Camilleri, Thứ Trưởng Quan Hệ Ngoại Giao Của Tòa Thánh Vatican và Ông Wang Chao, Thứ trưởng Bộ Ngoại giao của Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa.

Văn phòng Báo chí Tòa Thánh cho biết như trên trong bản tuyên cáo báo chí được phổ biến vào trưa ngày hôm nay tại Tòa Thánh Vatican.

Giám đốc Văn phòng báo chí Tòa Thánh, Ông Greg Burke, nói “Đây không phải là một quá trình đã kết thúc, mà là sự khởi đầu,”

Ông nói thêm “Đây là về đối thoại, chúng tôi đã kiên nhẫn lắng nghe các quan điểm khác nhau của cả hai phía. Thỏa hiệp không phải là chính trị mà là mục vụ, cho phép các tín hữu đang hiệp thông với Rô-ma có Giám Mục, nhưng đồng thời được chính quyền Trung Quốc thừa nhận “.

Tuy nhiên điều rất đáng chú ý là ngay sáng nay 2 tháng 9 Tờ Thời báo Toàn cầu, một cơ quan ngôn luận của đảng Cộng Sản Trung Quốc vẫn phủ nhận sự hiện diện của phái đoàn Vatican ở Trung Quốc. Theo các nhà quan sát, đây rõ ràng là một dấu hiệu rạn nứt

Đức Ông Antoine Camilleri

trong hàng lãnh đạo Trung Quốc.

Sau đây là lời phát biểu của Tòa Thánh trong bản tuyên cáo báo chí:

“Hôm nay, ngày 22 tháng 9 năm 2018, một cuộc họp đã được tổ chức tại Bắc Kinh giữa Đức Ông Antoine Camilleri, Thứ trưởng Quan Hệ Ngoại Giao Tòa Thánh với các Quốc gia, và Ngài Wang Chao, Thứ trưởng Ngoại giao Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa. Hai bên đã tiến hành thảo luận về các vấn đề của Giáo hội, về lợi ích chung và để thúc đẩy hai bên hiểu biết nhau hơn.

Cười Tĩ Cho Vui

DỐI LÒNG

Trong một buổi tiệc, văn hào Mỹ Mark Twain được xếp ngồi cạnh một phụ nữ. Theo phép lịch sự, ông khen cô này: “Cô thật xinh đẹp”. Người phụ nữ không cảm ơn mà còn cao ngạo nói

- Rất tiếc, tôi không thể nói lời khen tương tự như thế dành cho ông.

Nhà văn bình thản đáp lại

- Không sao. Cô có thể làm giống như tôi, nói một lời dối lòng là được rồi

“Trong cuộc họp đó, hai đại diện đã ký một Thỏa Hiệp Tạm thời về việc bổ nhiệm các Giám mục.

“Thỏa Hiệp tạm thời nêu trên là kết quả của việc tái lập mối quan hệ được cả hai bên đồng ý và nhờ tiến trình thương thảo cẩn trọng. Hai bên cũng tiên liệu khả năng định kỳ duyệt xét lại việc áp dụng thỏa hiệp.

Thỏa hiệp liên quan đến việc đề cử các Giám mục, một vấn đề rất quan trọng đối với đời sống Giáo hội, và tạo ra các điều kiện cho sự hợp tác lớn hơn ở cấp độ song phương.

“Niềm hy vọng là thỏa thuận này đem lại kết quả và cũng hy vọng thiết lập được một cơ chế đàm phán mang lại những điều tích cực cho đời sống Giáo Hội Công Giáo ở Hoa Lục và lợi ích chung của dân chúng Trung Hoa cũng như hoà bình trên toàn thế giới”

Nguyễn Long Thao

HỘI YẾM TRỢ ÁN TUYÊN THÁNH CHA TRƯỞNG BỬU DIỆP

13962 Seaboard Cir, Garden Grove, CA 92843, USA

Tel: (714) 949-7049

THÔNG BÁO

Vì nhu cầu giúp cho việc tuyên thánh cha Trương Bửu Diệp sớm được thành tựu, chúng tôi một số giáo dân thiện chí đứng ra thành lập HỘI YẾM TRỢ ÁN TUYÊN THÁNH CHA TRƯỞNG BỬU DIỆP và đã được chính quyền cấp giấy phép hoạt động của một hội vô vị lợi.

Văn phòng của Hội được đặt tại địa chỉ:

13962 Seaboard Cir., Garden Grove, California 92843

Tel: (714) 852-3891

Giờ mở cửa: 6 ngày một tuần từ 10:00am-5:00pm, đóng cửa ngày Chúa Nhật
Sự yểm trợ của quý vị sẽ được chuyển về Roma cho tiến trình Tuyên Thánh Cha Trương Bửu Diệp.

Trân trọng cảm tạ quý vị.
Ban Điều Hành

PHIẾU XIN KHẨN

Nhờ sự cầu bầu của Tôi Tớ Chúa: Cha Phanxicô Xaviê Trương Bửu Diệp

Tên Thánh, Họ và Tên .....

Địa chỉ .....

Thành Phố ..... Tiểu Bang .....

Điện thoại ..... Email .....

Ý chỉ xin cầu nguyện: .....

Tôi xin dâng cho tiến trình Tuyên Thánh số tiền:

_____ \$50.00 \$100.00 \$200.00 \$500.00 \$1,000 _____

Chi phiếu xin đề: "Án Tuyên Thánh Cha Trương Bửu Diệp"
và gửi về địa chỉ: 13962 Seaboard Cir., Garden Grove, CA 92843

Ana Pharmacy

Liên Khổng
Pharmacist

10191 Westminster Ave.
Garden Grove, Ca 92843

GIỜ MỞ CỬA

Thứ Hai - Thứ Sáu: 10:00AM - 6:30PM
Thứ Bảy: 10:00AM - 4:00PM

(714) 530-3784

Manna Pharmacy

Susie Ngọc Phan
Pharmacist

10402 Westminster Ave. Suite C
Garden Grove, Ca 92843

GIỜ MỞ CỬA

Thứ Hai - Thứ Sáu: 9:30AM - 6:30PM
Thứ Bảy: 9:30AM - 4:00PM

(714) 530-4133

- ❖ Nhận Medical và các loại bảo hiểm
- ❖ Tận tình hướng dẫn cách dùng thuốc chu đáo

- ❖ Giao thuốc tận nhà bệnh nhân miễn phí
- ❖ Giải đáp mọi thắc mắc liên quan đến thuốc

Bác Sĩ **DƯƠNG KHỔNG TƯỚC, M.D.**

Board Certified In Family Medicine

CHUYÊN KHOA

Toàn Khoa, Gia Đình, Bệnh Người

ĐIỀU TRỊ: Huyết áp, tiểu đường, cao mỡ, nhức mỏi, đau lưng, nhức đầu, mất ngủ, phong thấp, nhiễm trùng đường tiểu, ho kinh niên, suyễn khó thở, dị ứng, bệnh ngoài da, sưng phổi, bệnh tuyến giáp trạng, viêm ruột, bệnh tim, tiêu chảy

NHẬN

Medicare, Medical,
MSI, CalOptima và
các loại bảo hiểm
HMO, PPO

GIỜ MỞ CỬA

Thứ Hai - Thứ Sáu: 9AM - 6PM
Thứ Bảy: 9AM - 2PM
Đóng cửa ngày Thứ Ba

(714) 899-2600

- ❖ Có xe đưa rước bệnh nhân miễn phí
- ❖ Giúp làm đơn Medicare Part D
- ❖ Nhận làm bác sĩ gia đình, y khoa phòng ngừa
- ❖ Chích ngừa nhập học, du lịch

9009 McFadden Avenue, Westminster, CA 92683

(góc Magnolia & McFadden)

PHONG TRÀO GIÁO DÂN VIỆT NAM HẢI NGOẠI

Movement of The Vietnamese Laity in Diaspora

Max Gutmann 6 1/7, D-86159 Augsburg – Germany

Tel. (49) 821 455 0609

<https://www.phongtraogiaodan.com>

Email: thuongvu@phongtraogiaodan.com

THÔNG CÁO BÁO CHÍ

Ngày 20 tháng 9 năm 2018

***

VỀ KẾT QUẢ GIẢI TỰ DO TÔN GIÁO NGUYỄN KIM ĐIỀN NĂM 2018

Phong trào Giáo Dân Việt Nam Hải Ngoại (PTGDVNHN) hân hạnh gửi đến quý cơ quan truyền thông kết quả Giải Tự Do Tôn Giáo Nguyễn Kim Điền Năm 2018. Xin quý vị tiếp tay giúp phổ biến rộng rãi.

Sau khi xem xét, tìm hiểu và so sánh những hồ sơ đề cử, chúng tôi đã quyết định chọn Chánh Trị sự Hứa Phi và Linh mục Phan Văn Lợi để vinh danh và trao Giải Tự Do Tôn Giáo Nguyễn Kim Điền Năm 2018.

- **Về Chánh Trị Sự Hứa Phi:** Suốt thời gian dài 40 năm, trong lúc những người cầm đầu chi phái Cao Đài quốc doanh trong nước ngoan ngoãn tuân phục nhà nước và trở thành công cụ đắc lực của đảng cầm quyền thì một số lớn những tín đồ Cao Đài vẫn quyết tâm bảo vệ sự độc lập của Đạo và luôn trung thành với Chánh Pháp. Một trong những tiếng nói kiên cường và dũng cảm nhất là Chánh Trị Sự Hứa Phi, Trưởng Ban Đại Diện Khối Nhơn Sanh Đạo Cao Đài, thành viên sáng lập và hiện là đồng Chủ tịch Hội đồng Liên Tôn Việt Nam. Ông đã mạnh mẽ lên tiếng phản đối những đàn áp của chính quyền Việt Nam đối với các tín đồ Cao Đài chân truyền nói riêng và tín đồ các tôn giáo nói chung.

Vì những hoạt động tích cực không sợ hãi cho tự do tôn giáo, Chánh Trị Sự Hứa Phi đã bị chính quyền CSVN liên tục theo dõi, quấy nhiễu, và hành hung. Chỉ riêng năm nay, từ ngày 12/1/2018 đến 28/1/2018, Ông đã nhận tổng cộng 7 giấy mời và giấy triệu tập của nhà cầm quyền lên gặp công an để trả lời những cáo buộc cho rằng ông đã “xúc phạm dân tộc và cung cấp tin tức không đúng sự thật.” Đặc biệt ngày 22/6/2018 vừa qua, với mục đích ngăn cản ông gặp gỡ Phái đoàn Úc trước ngày có vòng đối thoại nhân quyền Việt-Úc, một tốp công an đội lốt côn đồ xông vào nhà và đánh đập ông đến bất tỉnh và gây chấn thương trầm trọng.

- **Về Linh mục Phan Văn Lợi:** Bị chính quyền cộng sản đả kích khỏi Đại chủng viện Xuân Bích Huế vào năm 1978, thầy Phan Văn Lợi được Đức Tổng Giám Mục Nguyễn Văn Thuận bí mật truyền chức linh mục vào năm 1981 khi đến thăm TGM Thuận đang bị quản thúc tại giáo xứ Giang Xá, Sơn Tây. Vì được truyền chức “chui”, Linh mục Phan Văn bị chính quyền cộng sản cấm thi hành tác vụ linh mục công khai. LM Lợi về sống với mẹ già, tiếp tục cuộc sống tu trì và tranh đấu cho tự do tôn giáo và nhân quyền nói chung. Vì các hoạt động cho tự do tôn giáo, linh mục Phan Văn Lợi bị tù 7 năm mà không qua một thủ tục tòa án nào. Tháng 10/1988 được thả về với gia đình, LM Phan Văn Lợi cùng với LM Nguyễn Văn Lý và LM Nguyễn Hữu Giải dần thân vào những hoạt động không ngừng nghỉ cho quyền tự do giữ đạo và hành đạo cho mọi tôn giáo nói chung và Giáo hội Công giáo Việt Nam nói riêng. LM Lợi bị Công an thường xuyên theo dõi, cô lập, xách nhiễu, và hành hung.

LM Phan Văn Lợi là thành viên Hội Đồng Liên Tôn Việt Nam, Đồng Chủ tịch sáng lập Hội Cựu Tù Nhân Lương Tâm Việt Nam, và là một trong những thành viên sáng lập và đại diện Khối 8406. Ngoài ra LM Phan Văn Lợi cũng là một trong những vị sáng lập, hiện là chủ biên Bán nguyệt san Tự Do Ngôn Luận. Tờ báo ra đời từ tháng 4 năm 2006, và liên tục xuất bản 299 số cho đến nay (15-9-2018).

Lễ vinh danh và trao Giải Tự Do Tôn Giáo Nguyễn Kim Điền năm 2018 sẽ được tổ chức tại TP Houston, Texas, Hoa kỳ vào ngày 17 tháng 11 năm 2018.

Giải Tự Do Tôn Giáo Nguyễn Kim Điền do PTGDVNHN thiết lập để vinh danh những cá nhân hoặc tập thể ở quốc nội hay hải ngoại đã có những đóng góp quan trọng nhằm bảo vệ và thăng tiến quyền tự do tôn giáo tại Việt Nam. Giải được mang tên Tổng Giám Mục Nguyễn Kim Điền (1921-1988), nguyên là tổng giám mục của tổng giáo phận Huế và là một tấm gương nổi bật trong việc đấu tranh cho nhân quyền, đặc biệt là quyền tự do tôn giáo. Ngài mất vào ngày 08.06.1988 bởi một cái chết đầy khả nghi vì nỗ lực tranh đấu cho tự do tôn giáo và bảo vệ phẩm giá con người.

Từ ngày thành lập, Giải Tự Do Tôn Giáo Nguyễn Kim Điền đã được trao cho giáo xứ Thái Hà và tu viện Dòng Chúa Cứu Thế (Hà Nội), linh mục Nguyễn Hữu Giải (Huế), ông Nguyễn Văn Lúa, tín đồ phật giáo hoà hảo (An Giang), tu sĩ phật giáo hoà hảo Võ Văn Thanh Liêm (Long An), giáo điểm công giáo Con Công (Nghệ An), nhà báo Nguyễn Hữu Vinh (Hà Nội), mục sư Phạm Ngọc Thạch (Đắc Lắc), hai linh mục Đặng Hữu Nam và Nguyễn Đình Thục (Nghệ An).

Giải TDTG Nguyễn Kim Điền gồm một số hiện kim là 5.000 mỹ kim và một bằng tưởng lục, sẽ được long trọng trao trong buổi lễ vinh danh. PTGDVNHN thiết tha kêu gọi sự hỗ trợ tinh thần và vật chất của quý đồng hương để duy trì và phát triển công tác ý nghĩa này.

Mọi chi tiết, xin liên lạc:

Ông Phạm Hồng Lam, Điều Hợp Viên : (49) 821 455 0609

GS Nguyễn Chính Kết, Trưởng Ban tổ chức lễ trao Giải tại Houston: (832) 484 2780

Huyền thoại Đức Mẹ La Vang

■ Củ Nghệ

Hôm nay, 15/8/2018, ngày lễ Đức Mẹ Hồn Xác Lên Trời, mở laptop, đọc thấy trong email bài viết có tựa đề nêu trên.

“Huyền thoại Đức Mẹ La Vang” kích thích chúng tôi đọc ngay bài viết vì cảm thấy hơi dị ứng với hai chữ “huyền thoại”! Đức Mẹ La Vang, chuyện thật người thật, việc thật, có sao “huyền thoại”? Mà tác giả lại là một trí thức Công giáo hiện sống tại Việt Nam và từng đóng góp cho báo chí đạo-đời nhiều bài sưu tầm hoặc nghiên cứu về lịch sử có giá trị! Chẳng phải ông là Nguyễn Văn Nghệ (hay Nguyễn Nghệ) sao? “Củ” mà ông tự xưng với bạn bè thân hữu mình chính là ... Củ Nghệ, Nguyễn Văn Nghệ đó.

Tác giả tâm sự: “Bài viết chỉ nhớ đâu viết đó, câu văn không chải chuốt, mà đưa lên diễn đàn làm gì?” Tuy khiêm tốn như vậy, tác giả cũng tỏ ra sẵn sàng: “Nhưng thôi tùy nghi anh sử dụng.”

Được sự đồng ý của tác giả, chúng tôi xin sao chép “Huyền thoại Đức Mẹ La Vang”, nguyên văn dưới đây để chúng ta cùng chia sẻ. Chân thành cảm ơn tác giả Củ Nghệ.

Người giới thiệu: Lê Thiên

Hôm nay là ngày 15/8, trước đây gọi là Lễ ĐỨC BÀ MÔNG TRIỆU THẮNG THIÊN, ngày nay gọi là Lễ ĐỨC MẸ HỒN XÁC LÊN TRỜI. Trong kinh ngày xưa có câu : Đức Bà phù hộ kẻ có đạo. Nay sửa lại: Đức Bà phù hộ các giáo hữu. CÓ ĐẠO hay GIÁO HỮU cũng cùng nghĩa với nhau.

Tại La Vang, hôm nay cũng bé mặc Hành Hương Đức Mẹ La Vang thường niên.

Vào năm 1998 lúc ấy Củ trợ học tại xứ Huế, có một cô sinh viên khoa Sử, trước Củ một khóa, dân quê Di Loan , Cửa Tùng, Quảng Trị. Củ cho Củ biết là ông bà của cô là dân Công Giáo, sau 1954 do ở bên kia vĩ tuyến 17 nên gia đình lạc đạo. Củ tâm sự với Củ là

cô muốn viết một Luận văn với đề tài HUYỀN THOẠI MẸ LA VANG.

Mặc dù Củ học khóa sau cô ta, nhưng so về tuổi tác thì Củ lớn hơn một giáp. Khi nghe xong, Củ mới đặt vấn đề với cô ta: TẠI SAO LẠI GỌI LÀ HUYỀN THOẠI?

Cô ta không trả lời được. Củ

khẳng định với cô ta câu chuyện Đức Mẹ La Vang không phải là HUYỀN THOẠI.

Đến tháng 8 năm kỷ niệm 200 năm Đức Mẹ hiện ra ở La Vang đã trở thành HUYỀN THOẠI. Đúng là HUYỀN THOẠI, bởi tượng Đức Mẹ lâu nay giáo dân chiêm ngắm được thay thế bằng một tượng phụ nữ mặc áo theo phong cách Á Đông.

Khi thấy sự thay đổi tượng như vậy, Cù mới lên nhà xứ Phủ Cam gặp cha sở giáo xứ Chánh Tòa Phủ Cam là cha Nguyễn Trọng để chia sẻ vấn đề này.

Cù trình bày: Thưa Cha, Đức Mẹ là một nhân vật có thật trong lịch sử chứ không phải một nhân vật HUYỀN THOẠI. Đã là một nhân vật có thật trong lịch sử thì trang phục cũng phải giống như vùng miền của nhân vật ấy sinh ra và lớn lên. Nếu nói “hội nhập văn hóa” thì nay mai, riêng ở VN có 54 dân tộc thì sẽ có 54 Đức Mẹ mang sắc thái của 54 dân tộc (trước đây Cù thấy nhà xứ Chợ Mới Nha Trang có tượng Đức Mẹ da đen, quần chần, mang gùi).

Cha Nguyễn Trọng nói với Cù: *Cha cũng đồng ý với ý kiến của con, nhưng thôi thì ý bề trên muốn sao thì vâng theo như vậy.*

Nếu vào thời điểm Đức Mẹ hiện ra ở La Vang mà phục sức như tượng bây giờ thì những người được Đức Mẹ hiện ra sẽ cho là MA QUÁI HIỆN HÌNH. Lâu nay dưới con mắt của ông bà tổ tiên ta là Đức Mẹ phục sức như người Do Thái không hề có ý niệm Đức Mẹ mặc áo dài khăn đóng bao giờ!

Đức Mẹ không phải là QUAN THẾ ÂM. Theo niềm tin của tín

đồ Phật giáo thì Quan Thế Âm Bồ Tát mỗi khi THỊ HIỆN ra với địa phương nào thì sẽ KHÊ HỢP cho giống ở vùng đó. Như vậy Quan Thế Âm Bồ Tát là một nhân vật HUYỀN THOẠI.

Tự Điển Tiếng Việt của Hoàng Phê đã giải thích hai chữ HUYỀN THOẠI: là “câu chuyện huyền hoặc, kỳ lạ, hoàn toàn do tưởng tượng thần thoại”

Cù đã đọc đâu đó giải thích về HUYỀN THOẠI: Huyền Thoại được dịch sang tiếng Anh: MYTH hay LEGEND. Legend là từ đề cập đến một người hay thành tựu mang tính vĩnh cửu được cường điệu hóa bởi giới truyền thông (tuyên truyền) hơn là bởi truyền thông hay sự thật. Khi đề cập đến một Legendary politician (chính khách huyền thoại) thì người ta hiểu đó là một sự thổi phồng một sản phẩm của sự cường điệu của giới truyền thông.

Cộng sản luôn bô bô cái miệng là DUY VẬT BIỆN CHỨNG, nhưng trên các phương tiện truyền thông thường thấy xuất hiện cái từ HUYỀN THOẠI. Nào là ĐƯỜNG HCM HUYỀN THOẠI TRÊN BIỂN; HCM CON NGƯỜI HUYỀN THOẠI; PHẠM XUÂN AN ĐIỆP VIÊN HUYỀN THOẠI...

Ngày 18 và 19/10 sắp tới Đức TGM Giu se Nguyễn Chí Linh cùng TGM Leopoldo Girelli- Sứ thần tòa thánh tại Israel sẽ làm phép thánh hiến tượng tượng Đức Mẹ La Vang đặt tại đỉnh đồi thôn Abu Gosh trong khuôn viên nhà thờ Đức Mẹ hòm bia giao ước thánh, thuộc Kyriat Yearim, Jerusalem.

Theo Giám mục Micae Hoàng Đức Oanh thì tượng sẽ được tạc

theo hình mẫu Đức Mẹ La Vang có điều chỉnh cho phù hợp với thần học và ý nghĩa của tước hiệu Nữ vương các thánh tử đạo VN.

Tượng này do điêu khắc gia Lê Phát thuộc giáo xứ Ngũ Phúc, Xuân Lộc tạc.

Giám mục Micae nhận định: *“Tôi nghĩ rằng, Đức Mẹ khó nghèo, Đức Mẹ khiêm tốn, Người hiện ra với giáo dân đang bị bách hại ở giữa rừng thì không hiện ra với bộ áo hoàng hậu. Trong tình hình cảm cách như thế chắc là hình ảnh Đức Mẹ giản dị lắm”* (Xem bài ĐI TÌM HÌNH MẪU ĐỨC MẸ VIỆT NAM tác giả Hoàng Mạnh Hà, trang 6-7 Tạp chí ĐỒNG HÀNH số 22).

Nhơn đây Cù kể câu chuyện Cù đọc khá lâu nói về tình trạng kỳ thị chủng tộc ở Nam Phi. Người Ki tô giáo da trắng Nam Phi tổ chức Tuần thương khó có diễn vai Chúa chịu khổ nạn, người Ki tô da đen tẩy chay không tham dự và người da đen Nam Phi tổ chức riêng. Khi người da đen đang DIỄN NGUYỄN thì người da trắng ném cà chua vào nhân vật đóng vai Chúa Giê su và hô lớn: CHÚA GIÊ SU KHÔNG PHẢI LÀ NGƯỜI DA ĐEN.

Mẹ Maria là một nhân vật có thật trong lịch sử, không phải là một vị Bồ Tát khi THỊ HIỆN thì phải làm sao cho cho KHÊ HỢP với nơi THỊ HIỆN.

Trong suốt đời của Cù, hình tượng Mẹ Maria là một phụ nữ với trang phục Do Thái. Đây là quan điểm riêng của cá nhân Cù không hề áp đặt cho ai. ♦

Tác giả: Cù [Nghệ]

Tác phẩm cuối đời của nhà báo Bùi Tín: “THAO THỨC CÙNG QUÊ HƯƠNG”

■ Trần Phong Vũ

Nhà báo Bùi Tín đã qua đời lúc 1 giờ 25 phút sáng Thứ Bảy, ngày 11-8-18 tại bệnh viện André Grégoire, Montreuil, ngoại ô Paris, Pháp, hưởng thọ 91 tuổi.

Khó ai nghĩ rằng, cho tới cuối thượng tuần tháng 7 tức là khoảng một tháng trước khi vĩnh viễn ra đi, ông vẫn còn thường xuyên liên lạc qua email với nhà văn Uyên Thao để đưa ý kiến hoàn chỉnh nội dung, mẫu bìa tập “Thao Thức Cùng Quê Hương”, tác phẩm thứ ba của ông sau hai cuốn “Hoa Xuyên Tuyết” (1991) và “Mặt Thật” (1993). Hôm Thứ Hai 23-7, sau ba ngày gửi bản tóm tắt tiểu sử để yêu cầu ông coi lại trước khi đưa vào bản layout cuối, nhưng không thấy hồi âm, Uyên Thao nhờ bạn bè tìm hiểu mới hay ông đau nặng phải vào bệnh viện.

Chờ thêm mấy ngày vẫn không liên lạc trực tiếp được với tác giả, UT quyết định gửi nội dung và mẫu bìa qua Đài Loan in với hy vọng sức khỏe ông sẽ sớm hồi phục để nhìn thấy đứa con tinh thần của mình.

Nhưng sự thế đã không chiều lòng người. Thật đáng tiếc!

Nhớ lại khoảng thời gian cuối thập niên đầu ngàn năm thứ ba, thuở nhà thơ Nguyễn Chí Thiện, nhà báo cựu DB Võ Long Triều còn tại thế, mỗi khi nhà báo Bùi Tín từ Pháp, nguyên Đại sứ Bùi Diễm từ DC ghé thăm nam California, chúng tôi thường tổ chức những buổi hội thoại trên các hệ thống truyền hình SBTN, VHN về những vấn đề thời sự đất nước. Những ý kiến thâm thúy, độc đáo của cây bút lão thành từng một thời sống trong lòng chế độ CSVN đã được khán thính giả khắp nơi nồng nhiệt đón nhận, khiến tôi vô cùng cảm kích và thêm lòng quý mến. Những lần qua Âu châu giới thiệu sách cũng như lần nhận lời mời của anh Trần Ngọc Sơn qua nói chuyện nhận dịp anh Trần Ngọc Thành, chủ tịch tổ chức Bảo Vệ Người Lao Động

Việt Nam thành lập chi nhánh ở Paris, tôi đều may mắn có cơ hội gặp gỡ ông.

Vào những ngày trước tết Nguyên Đán vừa qua, khi gửi ngót 200 bài viết cho Tiếng Quê Hương với ý định in thành sách, ông kêu điện thoại đích thân ngõ ý muốn tôi viết lời mở đầu. Phản ứng tức thời của tôi là từ chối vì mặc cảm thấy mình không xứng tầm viết lời giới thiệu cho một nhà báo lớn như ông.

Sau này, cảm kích trước thái độ ân cần, khiêm tốn của tác giả và cũng vì lời khích lệ của GS Nguyễn Thanh Trang và nhà văn Uyên Thao, người chủ trương tu sách Tiếng Quê Hương, tôi miễn cưỡng nhận lời.

Trong tâm trạng ngậm ngùi, cảm thương, nhớ tiếc một nhà báo mà ngót nửa đời sau đã từ bỏ chủ nghĩa hoang dã Mác-xít tìm về với lý tưởng dân tộc, dành trọn những năm tháng còn lại, cống hiến cho lý tưởng Dân chủ, Tự do, tôi gửi tới độc giả trong ngoài nước những dòng mở vào tác phẩm cuối của ông... như một nén hương lờn dâng lên hương linh người quá cố.

“Thao thức Cùng Quê Hương”,

Chặng cuối một quá trình tinh ngộ”

Trần Phong Vũ

Cuối năm 1990 ông Bùi Tín qua Pháp tham dự hội nghị hàng năm của báo L’Humanité (Nhân Đạo), cơ quan ngôn luận chính thức của Đảng Cộng sản Pháp. Đây là thời gian nổ ra biến cố Đông Âu, khơi mào từ Ba Lan, dẫn tới sự sụp đổ bất ngờ khó ai đoán trước của toàn khối Đông Âu, chót hết là Liên Bang Xô Viết, cái nôi của chủ nghĩa cộng sản quốc tế.

Nhân cơ hội này, ông xin ty nạn tại Pháp

Tập sách độc giả đang có trên tay do tu sách Tiếng Quê Hương vừa ấn hành là tác phẩm thứ ba của nhà báo Bùi Tín sau hai tập Hoa Xuyên Tuyết

(1991) và Mặt Thật xuất bản hai năm sau (1993).

Nội dung, bối cảnh và lý do ra đời tác phẩm mới này hoàn toàn khác. Hai tác phẩm đầu có nội dung và mục tiêu nhất quán là nhìn lại quá khứ hơn nửa thế kỷ của một chế độ, trong đó tác giả vừa là người trong cuộc, vừa là tác nhân, đồng thời là nạn nhân như ông nhìn nhận trong bài mở đầu cuốn Mặt Thật. Cả hai được hình thành trong vài năm đầu sống lưu vong trên đất Pháp, vào lúc tâm tư ông hẳn còn nhiều xung động. Vì thế không khỏi ảnh hưởng tới lối nghĩ và cách viết trong hai tác phẩm đầu.

Một phần tư thế kỷ sau, Thao Thức Cùng Quê Hương mới ra đời. Tất cả chất liệu được gom lại từ ba năm cuối. Nó là tập hợp những suy tư và cách nhìn trầm tĩnh, quân bình, rọt ráo của tác giả họ Bùi về một giai đoạn quá độ, báo hiệu ngày tàn của chủ nghĩa cộng sản hoang dã trên quê hương Việt Nam với ngót 200 bài viết từ cuối 2015 đến đầu 2018. Điểm cần lưu ý, đây không phải là những tiểu luận trình bày theo chủ đề mà là những bài phân tích, nhận định, bình luận nương theo những biến cố thời sự liên quan tới tình hình đất nước.

Tôi đã phân vân nhiều trước khi nhận lời tác giả viết vài trang mở vào tác phẩm này.

Có nhiều lý do khiến tôi ngần ngại.

Thứ nhất, cuốn sách không dễ đọc. Nó không mang một chủ đề đã được tác giả cuu mang với một lộ trình phác họa sẵn trước khi viết. Ở đây nó là tổng hợp hàng

trăm vấn đề thời sự được coi là quan trọng trong ngày, trong tuần, trong tháng theo thứ tự thời gian do chủ quan ông lựa chọn để phân tích, nhận định hoặc phân biện và được post đều đặn trên VOA, Blog Bùi Tín. Với số lượng ngót hai trăm bài viết mang nội dung đa chiều, liên hệ tới những biến cố lớn nhỏ khác nhau, tương tác, chòng lún lên nhau, đôi khi đối chọi nhau, quá khó cho người viết đưa ra một cái nhìn cụ thể, qui chiếu, nhất quán, giúp người đọc có một ý niệm tương đối sáng sủa, chính xác về tác phẩm và quan điểm của tác giả.

Lý do thứ hai tuy phát xuất từ mặc cảm cá nhân nhưng nó cũng khiến tôi phân tâm. Nhìn lại bản thân rồi nhìn vào bề dày kiến thức, kinh nghiệm viết lách của tác giả họ Bùi, quả thật tôi tự thấy không xứng tầm để viết lời giới thiệu cho một tác phẩm của một nhân vật đã thành danh về nhiều phương diện như ông.

Nhưng rồi vì cảm thương, qui trọng một nhân cách lớn từng nhiều năm cô đơn bước đi giữa hai lần đạn của công luận cả thù lẫn bạn... tôi nhận lời.

*

Nhìn về Việt Nam, thời gian từ cuối năm 2015 cho đến mấy tháng đầu 2018 là thời gian có quá nhiều biến cố quan trọng nối tiếp nổ ra. - Hà Nội hãnh tiên ăn mừng 40 năm tưởng niệm ngày hung hãn xua quân cướp sống Việt Nam Cộng Hòa - Tập đoàn Ba Đình gục mặt để cho kẻ thù truyền kiếp phương Bắc tung hoành trên biển Đông, công khai chiếm cứ Hoàng Sa, Trường Sa của Mẹ Việt Nam - Bộ Chính Trị

và đầu đảng Nguyễn Phú Trọng hà hơi tiếp sức cho tập đoàn Formosa xả thải hóa chất cực độc gây nên thảm họa cá chết hàng loạt trên chiều dài 250 cây số biển bốn tỉnh miền Trung khiến cả triệu đồng bào lâm cảnh đói rách vì ngư trường bị hư hoại - Thời gian diễn ra cuộc đấu đá khốc liệt để tranh giành quyền lực giữa những tay đầu sỏ trong đảng và guồng máy nhà nước, trước và sau Đại Hội đảng CS khóa 12... Chùa Liên Trì nơi HT Thích Không Tánh thuộc Giáo Hội PGVNTN làm viện chủ bị CA bộ đội CS dùng cơ giới san thành bình địa. Viện chủ, tăng chúng trở thành những kẻ vô gia cư, trong khi mục tiêu khủng bố của bọn cướp đất, hủy diệt tôn giáo hướng vào Dòng Mến Thánh Giá và nhà thờ Thủ Thiêm, những nơi thờ tự, tu tập của GHCG kẻ cận thù đô Sài Gòn đã có một lịch sử lâu đời ngót 200 năm - Cũng thời khoảng này tái diễn cuộc bầu cử Quốc Hội theo kiểu “đảng cử dân bầu”, hàng trăm người tự điền đơn ứng cử bị đem ra đấu tố, làm nhục và trắng trợn bị loại khỏi danh sách ứng viên cách phi pháp. - Nó cũng ghi dấu con số kỷ lục các nông gia, dân oan, bloggers, những người trẻ nam nữ bị kết án tù cả chục năm chỉ vì tội đấu tranh chống cường quyền, bạo lực để phục hồi nhân phẩm, dân chủ, tự do cho 90 triệu đồng bào - Bên cạnh đó là các vụ đại án núp dưới chiêu bài chống tham nhũng nhưng thực chất để loại trừ đối phương, thiết lập đế chế theo kiểu Ông Vua tân thời họ Tập - Đây cũng là thời gian nổ ra vụ “bắt cóc” Trịnh Xuân Thanh, căn nguyên đưa tới tình

trạng bế tắc vô phương cứu chữa trong môi liên hệ ngoại giao Việt - Đức và nói chung khối Liên Âu.

Tất cả những biến cố kể trên cùng những phát hiện mới, dù nhỏ, lọt vào tầm mắt của tác giả đều tìm thấy trong Thao Thức Cùng Quê Hương.

Tuyệt đại đa số những bài viết tập chú vào những biến cố xảy ra tại quốc nội, thăng hoặc cũng có những bài nhận định về tình hình quốc tế liên hệ tới Việt Nam. Cụ thể là những vấn đề có tương quan nhân quả với Bắc Kinh, Mạc Tư Khoa và Hoa Thịnh Đốn - Trò đi giầy giữa Hà Nội với hai quan thầy có chung ý thức hệ và kẻ cựu thù Mỹ quốc.

Rất nhiều cây viết tài tử cũng như chuyên nghiệp trong cộng đồng tị nạn đã đóng góp không ít tâm não qua những bài nhận định, bình luận giá trị thời gian này. Theo cách nhìn chủ quan của tôi, nhà báo Bùi Tín là người chiếm kỷ lục về cả hai phương diện phẩm, lượng. Một phần vì ông là người dốc toàn tâm, toàn lực và toàn trí cho nghề báo, có cái nhìn quán triệt về nhiều mặt lại thêm ưu thế có sẵn những tin riêng đầu nguồn từ quốc nội.

Ông viết khoẻ, viết đều, viết liên tục, bền bỉ, gần như không bỏ sót bất cứ biến cố nào. Với khối óc tinh tế, bén nhạy, lối biện giải, phê phán chắc nịch, tự tin của một nhà báo gạo cội, những bài ông viết, bao gồm động thái, cách phát ngôn của ông, được cả thù lẫn bạn theo dõi sát. Dĩ nhiên với chủ tâm, mục tiêu và góc nhìn không giống nhau.

Hơn ai hết, là người luôn thao

thức về hiểm họa Bắc phương, mỗi khi có dịp, nhà báo Bùi Tín đều không bỏ qua các nguồn tin liên quan tới chính sách bá quyền, bành trướng của Bắc Kinh. Với những năm sống và hoạt động giữa lòng chế độ CS Hà Nội, sau khi tị nạn chính trị tại Pháp năm 1990, ông chia chung cách nhìn cách suy nghĩ của hầu hết những viên chức hoặc cựu đảng viên CS về hiểm họa Bắc phương. Từ những nhân vật trí thức lớn, những tướng tá trước, đồng thời hoặc sau ông, kể trước người sau đã lần hồi giã từ đảng CS:

«như Nguyễn Hộ, tướng Trần Độ, viện trưởng Hoàng Minh Chính, chánh văn phòng Bộ Công An Lê Hồng Hà, nhà sử học Nguyễn Kiến Giang, đại tá Công An Nguyễn Đăng Quang, đại tá Phạm Đình Trọng, nhà thơ Bùi Minh Quốc, nhà báo Phạm Chí Dũng, cán bộ Công An Nguyễn Hữu Vinh (Ba Sàm), trung tá Trần Anh Kim, cán bộ đảng Vi Đức Hồi, cựu đảng viên Lê Hiếu Đằng, nhà ngoại giao Đặng Xương Hùng, gần đây là kỹ sư Ngô Xuân Thọ, anh Ngô Xuân Phúc... và còn nhiều nhiều nữa.

Bản thân tôi, sau khi ở trong đảng 44 năm, đã nhận ra những sai lầm liên tiếp của Đảng CSVN trong Cải Cách Ruộng Đất, trong lãnh đạo thô bạo báo chí, văn học, trong đối xử tàn tệ với sỹ quan viên chức, đảng phái thời Việt Nam Cộng Hòa, trong các chiến dịch cải tạo công thương nghiệp, trong tổ chức bán bãi bán tàu thuyền ọp ẹp thu vàng bát minh. Nhiều lần tôi mạnh dạn góp ý mà họ không chịu nghe, tôi đã quyết định chống lại tệ độc đoán

giáo điều cơ hội và tách mình ra khỏi đảng, tuy rằng họ vẫn trọng dụng, khen thưởng và giao tôi nhiều trọng trách. 25 năm nay tuy đời sống khó khăn, phải xa người thân, bạn bè, tôi không hề luyến tiếc việc tách mình ra khỏi đảng khi đảng đã trở thành tai họa hiểm nghèo cho dân tộc. Để hôm nay có dịp tâm sự chân thành với các bạn.

Tôi đã ở trong Quân Đội Nhân Dân (QĐND) 36 năm, dự nhiều chiến dịch và ra nhiều chiến trường, càng thấy đảng CSVN đã phụ bạc hàng triệu liệt sỹ khi không bảo vệ nền độc lập và mang lại tự do hạnh phúc cho toàn dân như ý nguyện của họ khi nhắm mắt. Mong rằng các đảng viên trong QĐND và trong Công An Nhân Dân (CAND) luôn giữ vững bản chất nhân dân, trung thành với nhân dân, bảo vệ nhân dân, không bao giờ làm trái và không bao giờ tiếp tay cho lãnh đạo khi họ cưỡng bách QĐND và CAND đàn áp nhân dân...”

Trích đoạn trên đây trong Tâm thư gửi hơn ba triệu đảng viên Cộng Sản viết ngày 04-01-2016 (Trang 49/50) của nhà báo Bùi Tín cho thấy thái độ thành khẩn của tác giả khi mở lòng ra để tâm tình với những người lính cộng sản một thời từng là đồng đội của ông. Một cách nào đó hẳn ông cũng muốn gửi một tín điệp tới cộng đồng người Việt tị nạn CS hải ngoại nơi ngót ba thập niên trước ông đã gia nhập như một thành viên tự nguyện.

Với nội dung những bài viết tựaong tự như thế trong tập sách,

(xem tiếp trang 110)

Buổi Tưởng Niệm

Phanxicô Tô Hải - Nhạc Sĩ & Nhà Báo BÙI TÍN
Tác giả "Hồi Ký của một thằng hèn" Tác giả "Thao Thức Cùng Quê Hương"

Cả hai ông sinh năm 1927 và qua đời cùng ngày 11-8-2018
Cả hai ông là đảng viên cộng sản và cùng tình ngộ,
đã tìm về với chính nghĩa Dân Tộc sau khi nhận rõ bộ mặt thật
bản nước, 'hèn với giặc, ác với dân' của tập đoàn lãnh đạo CSVN

Cùng với
Nhóm Thân Hữu Có Thi Sĩ Nguyễn Chí Thiện
Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân
Mạng Lưới Nhân Quyền Việt Nam
Tủ Sách Tiếng Quê Hương

Ban Tổ Chức Kính mời
Đại Diện BTC Nguyễn Văn Liêm

Thời gian: Từ 1:30 PM đến 5:00 PM

Ngày: Thứ Bảy 20 tháng 10 năm 2018

Địa điểm tổ chức:

Trung Tâm Công Giáo Việt Nam, Giáo phận Orange
1538 Century Blvd, Santa Ana CA 92703

Nhân dịp này, tủ sách Tiếng Quê Hương
ra mắt tác phẩm cuối đời của nhà báo Bùi Tín

"Thao Thức Cùng Quê Hương"

Giới thiệu tác phẩm: GS Nguyễn Thanh Trang

GS Trần Huy Bích

Liên Lạc

Nguyễn Văn Liêm (714) 331 - 7279

Trần Phong Vũ (949) 485 - 6078

BÙI TÍN TRÔI TRẦN

Đề tưởng niệm người quá cố, tưởng không gì hơn là nên nhắc lại những lời trần tình như những lời trần trời (năm 2015) của một cựu đảng viên gửi các đồng chí cũ của ông:

“Tôi từng ở trong Đảng CS từ tuổi 20, ở trong Đảng 44 năm, 65 tuổi mới thoát Đảng, trở thành người tự do 25 năm nay. Có người bảo là quá chậm, còn chê vui là “sao mà ngu lâu thế!”, nhưng tôi chỉ mỉm cười, tự nhủ mình ngu lâu thật, nhưng vẫn còn sớm hơn hàng triệu đảng viên hiện còn mang thẻ đảng viên CS cuối mùa. Nghĩ mà tội nghiệp cho các đồng chí cũ của tôi quá, sao lại có thể ngu mê, ngu mê lâu đến vậy.

Năm nay tôi tự làm “cuộc kỷ niệm” độc đáo, về thời điểm cuộc đời tôi, đến năm nay 2015, tính ra đã đạt một nửa đời (20 năm đầu đời cộng với 25 năm ở nước ngoài) là 45 năm không có dính dáng gì đến đảng CS. Tôi đã lãng phí gần nửa đời người – gần 45 năm cho những hoạt động lầm lỡ, sai trái, tệ hại vì hoàn cảnh khắc nghiệt của lịch sử, cũng do sự u mê, ngu lâu của bản thân mình.

Nhân kỷ niệm riêng độc đáo này, tôi nghĩ đến vô vàn đồng chí CS cũ của tôi, và viết bài này gửi đến các bạn như một buổi nói chuyện cởi mở, tâm huyết, mong được trao đổi rộng rãi với các bạn cũng như với các bạn trẻ trong Đoàn Thanh niên CS mang tên ông Hồ Chí Minh.

Câu chuyện sẽ xoay quanh hai chữ « **Giác ngộ** ».

Giác ngộ là hai chữ tôi nghe rất nhiều lần khi được tuyên truyền về Đảng CS, về chủ nghĩa CS. Các vị đàn anh giải thích con người tốt phải là con người giác ngộ. Giác ngộ có nghĩa là nhận ra lý tưởng cho cuộc đời mình. Tuổi trẻ cần có lý tưởng, hiểu rõ con đường cần chọn, hiểu rõ tổ chức cần tham gia, không bỏ phí cuộc đời mình. Đó là con đường Cộng Sản, dẫn đến độc lập cho đất nước, hạnh phúc cho toàn dân, họ rao giảng triền miên như thế, chúng tôi cũng cả tin là thế thật.

Theo học các chương trình và lớp học cho đảng viên mới, cho cán bộ sơ cấp, trung cấp, cao cấp của đảng, bao giờ giảng viên cũng nhắc đến hai chữ giác ngộ. Học, học nữa, học mãi để nâng

cao không ngừng trình độ giác ngộ của mỗi người. Đảng viên phải có trình độ giác ngộ cao hơn quần chúng ngoài đảng. Đảng viên mới luôn được học kỹ tâm gương của anh thanh niên Lý Tự Trọng, với nét nổi bật nhất là giác ngộ CS từ tuổi thiếu niên, rồi biết bao tấm gương của những chiến sỹ CS ưu tú, bất khuất trong các nhà tù thực dân ở Côn Đảo, Sơn La, Lao Bảo, Kon Tum...giác ngộ cách mạng cao, nhà tù, máy chém không nao núng, biến nhà tù thành trường học nâng cao trình độ giác ngộ cách mạng, bất khuất, kiên cường.

...

Tôi kể ra như thế để thấy hai chữ giác ngộ có tác dụng sâu sắc ra sao đối với mỗi đảng viên CS. Hai mươi năm nay, tôi hỏi tưởng lại quãng đời 44 năm là đảng viên CS, theo dõi chặt chẽ thời cuộc hằng ngày trong nước và thế giới, tôi không khỏi

cảm thấy chua chát và cay đắng về hai chữ giác ngộ.

Giác ngộ hình như là một chữ Đảng CS mượn của Đạo Phật. “Giác” là nhận thấy, cảm nhận, thấy rõ, “ngộ” là tỉnh ra, nhận ra lẽ phải, chân lý để làm theo.

Sau khi là con người tự do, là nhà báo tự do, kết thân với nhiều nhà báo tự do của thế giới, các nhà báo tự do Pháp, Đức, Anh, Hoa Kỳ, Nhật Bản, Trung Hoa, Ba Lan, Tiệp..., tôi tìm đọc các kho tư liệu lưu trữ quý ở Paris, Moscow, London, Washington... rồi suy nghĩ bằng cái đầu tỉnh táo của mình, của riêng mình, không sùng bái bất cứ một người hay một học thuyết nào. Từ đó tôi giác ngộ không biết bao nhiêu điều mới mẻ, và lần này tôi thật sự có cảm giác sâu sắc về hạnh phúc tinh thần tiếp cận được ngày càng nhiều sự thật, lẽ phải, chân lý. Tôi đã tự giác ngộ mình.

Nhìn lại 44 năm quá khứ CS của mình, tôi nhận rõ có không ít điều tôi giác ngộ, cho là đúng, thì khôn thay, hầu hết đều là lầm lẫn, ngộ nhận, ảo tưởng, sai lầm và cả tội ác.

Như chủ nghĩa Mác, chủ nghĩa Lênin, chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản kiểu mác-xít đều là những học thuyết chủ quan, lầm lẫn, hoàn toàn nguy hại trong thực tế, cổ xúy đấu tranh giai cấp cực đoan và bạo lực, đi đến chiến tranh, khủng bố, đổ máu, hận thù. Giữa thủ đô Washington, tôi cùng anh Cù Huy Hà Vũ đã viếng Tượng đài Kỷ niệm hơn 100 triệu nạn nhân bi thảm của chủ nghĩa CS hiện thực, trong đó có hàng triệu nạn nhân đồng bào Việt ta. Tượng đài nhấn nhủ toàn nhân loại hay cảnh giác với chủ nghĩa

CS, tai họa của toàn thế giới.

Tháng 5/2015, Tổng thống Ukraine, một nước cộng sản cũ, đã ký Luật cấm tuyên truyền về chủ nghĩa Mác Lênin, chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản như trong thời kỳ trong Liên bang Xô Viết từ 1917 đến 1991, coi đó là thời kỳ bi thảm, sai lầm và Tội Ác. Các tượng đài, di tích thời kỳ ấy đều bị phá bỏ. Các sự kiện ấy giúp tôi khẳng định việc thoát đảng CS của tôi là chuẩn xác và giúp tôi thấy Dự thảo văn kiện sẽ đưa ra Đại hội XII sắp đến là lạc hậu, lầm lẫn và cực kỳ nguy hại cho đất nước, cho nhân dân, cho chính Đảng CS ra sao.

...

Ngay đối với thần tượng Hồ Chí Minh, tuy tôi biết rằng đây là bình phong cố thủ lợi hại của thế lực bảo thủ trong đảng CS do tệ sùng bái cá nhân ăn quá sâu trong quần chúng, tôi vẫn thấy cần và có thể thuyết phục ngày càng đông đảo bà con ta nhận ra sự thật.

Sự thật là ông HCM không phải là thánh thần. Ông là con người với những tốt xấu, mạnh yếu, đúng sai của mình. Ông đã lầm lẫn khi chọn con đường CS, khi lao quá sâu rồi không dám quay lại nữa. Ông đã xa rời lập trường dân tộc, thực hiện lập trường giai cấp cực đoan, đặt ảo tưởng vào giai cấp vô sản quốc tế, và mù quáng đặt niềm tin ở 2 ông Anh lớn Stalin và Mao, 2 con Quỷ Đỏ mà ông cho là “không bao giờ có thể sai”.

Mới đây, có 2 sự kiện minh họa rõ thêm bản chất con người thật HCM. Nhà báo Trần Đình từng gần gũi ông Hồ kể lại ông từng cho rằng không thể giết bà Năm

– Cát Hanh Long để mở đầu cuộc Cải cách Ruộng đất, bà lại là ân nhân của đảng CS, – ông còn văn hoa nói: “Không nên đánh phụ nữ dù chỉ bằng một cành hoa”. Vậy mà theo Trần Đình, chính ông Hồ đã viết bản Cáo trạng kết án Bà Năm: “Địa chủ ác ghê”, ký tên CB (của Bác- Bác Hồ) trên báo Nhân Dân của Đảng. Cũng theo Trần Đình, ông Hồ đã cải trang, mang kính râm đích thân đến dự cuộc xử bắn bà Năm.

Vậy ông Hồ là con người thế nào? Nói một đảng làm một nẻo, lá mặt lá trái, tử tế hay không tử tế? đạo đức hay vô đạo đức?

Nhà triết học uyên bác bậc nhất nước ta Trần Đức Thảo trước khi từ giã cõi trần đã kể trong cuốn Những lời trăng trối (do nhà báo Tri Vũ Phan Ngọc Khuê ghi âm) rằng ông đã gặp ông Hồ, quan sát, nghiên cứu sâu về tư tưởng, hành vi, đạo đức của ông Hồ, và đi đến kết luận vững chắc rằng ông Hồ là “con Người muôn mặt, lắm mưu mô, nhiều tham vọng quyền lực, nhiều điều bí hiểm, lắm tên nhiều họ, ẩn hiện khôn lường, lắm vợ, nhiều con, rất phức tạp”, là một “Tào Tháo của muôn đời”.

Ông Trần Đức Thảo cho rằng đảng CS kêu gọi cả nước học tập đạo đức HCM, vậy là muôn biển cả nước thành Tào Tháo hết cả ư!

Thế thật thì nguy cho dân tộc ta quá! Ý kiến của nhà triết học này thật thỏa đáng.

....

Tôi tha thiết kêu gọi tất cả các đảng viên CS nhân các cuộc họp Đại hội Đảng các cấp từ chi bộ, đảng bộ cơ sở đến Đại Hội toàn

(xem tiếp trang 104)

THƯ MỜI

Dự Thánh Lễ Giỗ Cố Thi Sĩ Nguyễn Chí Thiện

Kính thưa quý Anh Chị,

Thấm thoát lại đến ngày Tưởng Niệm Cố Thi Sĩ Nguyễn Chí Thiện, nhà tranh đấu chống cái ác Việt Cộng đến hơi thở cuối cùng và cũng là người đã chọn Thiên Chúa làm gia nghiệp và đồng hành với anh chị em chúng ta trước khi về Cõi Vĩnh Hằng.

Phần Tưởng Niệm ngoài công chúng sẽ do Nhóm Tinh Thần Nguyễn Chí Thiện tổ chức chiều Chúa nhật 7 tháng 10 năm 2018 tại Nhà hàng Moonlight.

Phần Tâm Linh sẽ do Liên Nhóm Gioan Tiền Hô, Diễn Đàn Giáo Dân, Phong Trào Giáo Dân Hải Ngoại tổ chức Thánh Lễ cầu cho Linh Hồn Thomas More Nguyễn Chí Thiện do Linh Mục Đức Minh chủ tế tại:

- Phòng Sinh Hoạt Diễn Đàn Giáo Dân 7862 Westminster Blvd., Westminster, CA 92683
- Lúc 10AM thứ bảy
- Ngày 6 tháng 10 năm 2018

Thân mời quý anh chị hy sinh thì giờ đến tham dự đông đủ. Xin quý anh chị thông báo và mời thêm các thân hữu cùng đến dâng Lễ cầu cho Linh Hồn Thomas More vì chúng tôi không có đủ Email để gửi thư.

Trân Trọng:

LN. Gioan Tiền Hô

Diễn Đàn Giáo Dân

PT Giáo Dân HN.

Đất nước sa vào trong một hầm chông
Ta lòng nào viết lách lòng bông?
Ca ngợi cái đui, cái ngực, cái mông
Tán tụng mây trời, hoa lá viên bông!

ĐẤT NƯỚC SA VÀO HẦM CHÔNG

Buổi Tưởng Niệm

Năm Thứ 6

Nhà Thơ Nguyễn Chí Thiện
Tác giả "HOA ĐỊA NGỤC"

Vì ấu trĩ
Vi ấu trĩ, thờ ơ, u tối
Vi muốn an thân, vì tiếc máu xương
Cả nước đã quy về một mối
Một mối hận thù, một mối đau thương!
Hạnh phúc, niềm mơ, nhân phẩm, luân thường
Đảng tới là tan nát cả!
Lịch sử sang trang, phủ phàng, tai họa
Nào đâu chính nghĩa thàng gian tà?
Đau đớn này không chỉ riêng ta
Mà tất cả!
Cả những kẻ đã nằm trong má
Và những bào thai trong bụng mẹ trót sinh ra
Chúng sẽ có quyền nguyên rủa lũ ông cha
Đã đẩy chúng sa xuống hầm tai và
Lối lảm tại ai? Xét ra tất cả
Mấy ai người đem hết tâm can?
Trước quán thù hung hiểm gian ngoan
Biết bao kẻ mơ hồ mong hưởng lạc!
Nghĩ tới ngày mai lòng ta tan tác
Đèn bao giờ lấy lại được giang san
Chế độ này trâu ngựa sống không an
Sải lạng đã dựng xong nền thống trị
Ai đứng dậy diệt trừ lũ quý?
Ai trải tim lán mẫn vạn dân tàn?
Miền Nam ơi, từ buổi tiêu tan
Ta sống trọn vạn ngàn con thác loạn!

chữ in 1975

Chủ Đề

ĐẤT NƯỚC SA VÀO HẦM CHÔNG

Văn Nghệ

ĐỒNG HÀNH CÙNG ĐỒNG BÀO QUỐC NỘI

Phần Văn nghệ: Đoàn Du Ca Nam Cali

Ngày: Chủ Nhật 07 tháng 10 - 2018

Giờ: 1 pm - 4 pm

Địa điểm: Moonlight Restaurant and Banquet

15440 Beach Blvd # 118, Westminster California 92683

VÀO CỬA TỰ DO

MC Chương trình

Lê Bích Trâm & Phạm Gia Đại

Diễn giả: Trần Phong Vũ - Nhà văn

Huyền Quốc Bình- Giáo sĩ Tin lành

Liên Lạc

Tâm An: 714.487.3459

Phạm Gia Đại: 714.483.6743

BÚN THANG

Gia Chánh

GIANG ANH

NGUYÊN LIỆU: cho 8 tô bún lớn hay 10 tô vừa.

- 3 bộ xương gà + 4 lườn gà.
- 4 quả trứng gà đánh đều với 1tsp dầu ăn, chút muối, tráng mỏng như bánh cuốn. Khi nguội cuộn lại thái nhỏ sợi để riêng.
- 300gr giò lụa thái mỏng rồi thái chỉ như trứng.
- Hơn nửa chén tôm khô thứ ngon rửa sạch, cho nước sôi ngập tôm ngâm cho mềm. Khi mềm vớt ra để nguội, sau đó xay nhỏ (dùng máy xay cà phê xay). Nước ngâm tôm cho vào nồi nước dùng.
- 1 miếng gừng nhỏ rửa sạch, đập hơi dập.
- 1 củ hành lớn lột vỏ.
- Hành lá, rau răm thái nhỏ để riêng.
- Bún đã luộc.
- Mắm tôm nếu muốn.
- Chanh cắt miếng.
- Ớt tươi

CÁCH LÀM:

Xương gà rửa sạch. Bắc nồi nước khi sôi cho xương gà và 1Tbst muối, gừng, hành tây vào. Khi sôi lại vặn lửa nhỏ, cho 3 lườn gà vào nấu chung, khi lườn gà chín vớt ra để nguội, sau khi nguội xé gà sợi nhỏ và dài để riêng.

Cho thêm mắm muối cho nước dùng ngon ngọt. Khi xương gà to ra là nước dùng được.

Cho bún vào cỡ 1/2 tô. Để thịt gà, trứng, giò, tôm khô vào 4 góc trên mặt tô. Ở giữa tô để hành lá+ rau răm, thêm một chút hành dòn cho thơm.

Chan nước dùng thật nóng, rắc thêm chút tiêu tăng hương thơm cho tô bún.

Nếu muốn thêm một chút mắm tôm, chanh, ớt cũng rất đặc biệt.

*Trung bình cần 2 cup nước dùng cho một tô bún lớn. Tô nhỏ 1c1/2.

Chúng ta biết như vậy để dễ tính nước dùng cho đủ.

Giang Anh xin chúc quý vị dùng thật ngon miệng và đón mùa Thu về với cánh lá vàng đầy quyến rũ!

TRANG Y HỌC

■ **Bác Sĩ Ngô Đình Tân**

ÁP HUYẾT CAO

1. Áp huyết cao là 1 căn bệnh mãn tính tiến triển 1 cách âm thầm, thường không gây ra triệu chứng lúc ban đầu cho đến khi đột xuất tạo ra biến chứng. Các biến chứng xảy ra đột xuất như đột quy, nhồi máu cơ tim, suy tim, rối loạn nhịp tim, phình động mạch chính ở vùng bụng hoặc lồng ngực. Ngoài ra một biến chứng quan trọng khác là suy thận mãn tính dẫn đến hư thận và tử vong.
2. Áp huyết là áp lực máu trong lòng động mạch. Áp huyết thay đổi theo chu kỳ hoạt động của tim. Áp huyết phụ thuộc vào lượng máu bơm vào tim và kích thước của động mạch. Càng nhiều máu bơm vào tim và động mạch bị hẹp lại thì áp huyết càng cao. Áp huyết được diễn tả bằng một phân số với tử số là áp huyết tâm thu và mẫu số là áp huyết tâm trương.
3. Y khoa vẫn chưa thống nhất về các chỉ số ấn định cho áp huyết bình thường và cao. Dựa theo tiêu chuẩn của cơ quan tim mạch hoa kỳ, áp huyết bình thường là 120/80 và cao khi hơn 130/80; Tiền áp huyết cao khi tử số từ 120/129 và mẫu số dưới 80, áp huyết cao giai đoạn 1 khi tử số từ 130/139 hoặc mẫu số từ 80-89; Áp huyết cao giai đoạn 2 tử số cao hơn 140 và mẫu số hơn 90. Áp huyết được gọi là thấp khi tử số dưới 90 và mẫu số dưới 60.
4. Hầu hết các trường hợp cao áp huyết thì không rõ nguyên nhân. Khoảng 5% áp huyết cao có nguyên nhân từ một căn bệnh, hoặc do thuốc gây ra. Suy thận mãn tính cũng là một nguyên nhân thường gặp gây ra áp huyết cao. Các nguy cơ dẫn đến áp huyết cao là:
  - 1) Gia đình có bệnh áp huyết cao.
  - 2) Tuổi 55 trở lên
  - 3) Có bệnh cao máu đường
  - 4) Hút thuốc lá
  - 5) Dùng thực phẩm chứa nhiều muối natri
  - 6) Uống rượu bia quá mức
  - 7) Lười thể dục thể thao
5. Áp huyết cần được duy trì ở mức bình thường trước khi xảy ra bệnh bằng cách kiêng cử thực phẩm đúng đờ. Để ngăn ngừa áp huyết cao chúng ta nên ăn lượng muối natri tiêu thụ mỗi ngày phải dưới 5 grams; Dùng nhiều rau/ trái cây/ ngũ cốc/ cá/ các dầu thực vật và thực phẩm giàu fiber; Bổ xung omega 3 acid 1000MG ngày 2 lần, nên tập thể dục thể thao 30 phút mỗi ngày, 5-7 ngày trong tuần. Nếu được nên đi bộ/ chạy bộ/ chạy xe đạp hoặc bơi lội. Ngoài ra tránh lo âu và biết cách thư giãn. Không nên dùng rượu/ hút thuốc lá hoặc dùng thuốc để đối phó với âu lo. Uống rượu bia có chừng mực. Độ lượng tiêu thụ mỗi ngày là tối đa 360^{cc} bia hoặc 120^{cc} rượu chát hoặc 45^{cc} rượu mạnh.
6. Áp huyết cần được đo và theo dõi thường xuyên ít nhất là mỗi 6 tháng nếu bình thường, 3 tháng nếu cao và mỗi tháng khi đã có biến chứng. Khi áp huyết cao được phát hiện thì việc đầu tiên là tìm ra nguyên nhân nếu có thể được. Các trắc nghiệm máu và nước tiểu cùng với điện tâm đồ và siêu âm tim giúp tìm ra biến chứng.
7. Việc chữa trị áp huyết cao là đầu tiên thay đổi nếp sống cho phù hợp, sau mới đến thuốc chữa trị. Đầu tiên là kiêng cử và hạn chế muối natri tiêu thụ mỗi ngày. Điều này cũng đã giúp giảm áp huyết từ 8-10 điểm. Độ lượng muối natri tiêu thụ mỗi ngày tối đa là 5 grams cho áp huyết bình thường; 2.3 grams cho áp huyết cao và

1.5 grams khi có biến chứng. Song song với việc kiêng cử muối natri là giảm cân nếu trọng lượng trên mức ấn định của chiều cao, thể dục thể thao mỗi ngày 30-45 phút; Ngưng hút thuốc lá, uống rượu bia chừng mực; thường xuyên theo dõi đường huyết.

8. Sau khi đã thay đổi nếp sống cho phù hợp và kiêng cử muối natri khoảng 3-6 tháng mà áp huyết vẫn còn cao thì cần đến chữa trị bằng thuốc. Thuốc được sử dụng khi áp huyết cao từ số từ 150 trở lên hoặc mẫu số cao hơn 90 cho quý vị tuổi 60 trở lên. Quý vị tuổi 59 trở lại thì sử dụng thuốc khi áp huyết cao từ số trên 140.
9. Các loại thuốc chữa trị áp huyết cao có hiệu quả cao nhưng lại có 1 số phản ứng phụ cần được lưu ý tới. Loại thuốc lợi tiểu như Furosemide hoặc Hydrochlorothiazip giúp tái muối natri thặng dư trong cơ thể nhưng có thể gây ra tình trạng thiếu nước và thiếu kali. Ngoài ra loại thuốc lợi tiểu không có phù hợp với bệnh nhân có thêm bệnh thống phong. Loại thuốc ức chế canxi như Amlodipine hoặc Nifedipine hoặc cardizem có phản ứng phụ là phù nước ở ống chân và bàn chân. Loại thuốc ức chế Beta giao cảm như Atenolol hoặc Metoprolol hoặc Proxanlol không phù hợp với bệnh hen suyễn hoặc nghẹt ống phổi kinh niên hoặc có nhịp tim chậm dưới 60. Loại thuốc ức chế men chuyển như Catopril hoặc Enalapril hoặc Usinopril gây ra chứng ho khô kinh niên
10. Cuối cùng khi đã sử dụng thuốc điều trị áp huyết cao quý vị không nên tự tiện ngưng thuốc nếu không tham khảo bác sĩ trước. Tự tiện ngưng thuốc đột ngột có thể làm áp huyết tăng vọt cao gây ra đột quy. ♦

BÙI TÍN TRỖI TRẦN

(tiếp theo trang 99)

quốc hãy thấp sáng lên ngọn đèn Giác ngộ mới mẻ, mạnh dạn xoá bỏ những điều giác ngộ cũ kỹ, lạc hậu, giáo điều, lầm lẫn, mê muội rất có hại, như kiên trì chủ nghĩa Mác Lênin, chủ nghĩa Xã hội và chủ nghĩa Cộng sản mác-xít, sùng bái nhân vật HCM, kiên trì chế độ toàn trị độc đảng lạc lõng, tệ hại.

Đó chính là sự giác ngộ cần thiết cấp bách hiện nay...Kiên quyết từ bỏ, gạt rữa những điều giác ngộ cũ, nhận rõ đó chỉ là những học thuyết sai lầm tệ hại trong thực tế cuộc sống, những tà thuyết đã bị thế giới nhận diện, lên án, loại bỏ, ta không có một lý do nào để gấn bó, quyến luyến, tiếc thương.

Xin các bạn chớ sợ mình đơn độc, thiếu số trong các cuộc họp. Chân lý ban đầu bao giờ cũng là thế. Các bạn chính là những hạt kim cương trong khối quặng đen. Hãy dũng cảm thấp lên ngọn đèn giác ngộ mới, tiên tiến. Các bạn sẽ cảm thấy hạnh phúc sâu lắng khi dần dần chính kiến của bạn được lan tỏa trở thành chân lý, sự giác ngộ của số đông.

Buổi tâm sự về hai chữ giác ngộ xin tạm ngừng ở đây, mong có ích trong khêu gợi những ý kiến mới mẻ trong tư duy của các bạn về hiện tình đất nước, về con đường cần chọn cho dân tộc, cho Quê hương, để đất nước phát triển mạnh mẽ trong cuộc sống tự do, bình đẳng, hạnh phúc cho mỗi công dân, mỗi gia đình chung hưởng.» (Bùi Tín, VOAs Blog) ♦

Cười Ti Cho Vui

RUỒI ĐƯỢC RUỒI CÁI

Vợ hỏi chồng

- Ông đang làm gì vậy?
- Đuổi ruồi
- Có đập được con nào không?
- Hai con đực, ba con cái
- Làm sao ông biết ruồi đực, ruồi cái?
- Ruồi đực thì đậu trên lon bia. Ruồi cái thì đậu trên điện thoại

ĐƯỜNG NÊN THÁNH

(tiếp theo trang 21)

đệ như Chúa dạy, là truyền-giáo bằng tâm-tình đi tìm hoà-bình và công-lý cho con người. Là lên tiếng bênh-vực cho nhân-quyền, nhất là quyền làm người và quyền sống .

Ủy-ban “Công lý và Hoà bình” của Giáo-hội đã được lập năm 1967. Tiếp đến là Thông-điệp *Sự Sống Con Người* (Humanae Vitae) ban-hành vào ngày 25-7-1968 xác-nhận lại quan-điểm của Giáo-hội Công-giáo vẫn không chấp-nhận các phương-pháp ngừa thai nhân-tạo như ngài đã từng tuyên-bố, là *chuyên-gia về nhân-loại*, chúng tôi tôn trọng con người... Vào năm 1971, đề cổ-võ việc đấu-tranh cho quyền-lợi các nước nghèo, đức Phao-lô VI công-bố tiếp Thông-điệp *Phát triển các Dân tộc* ...

Tóm lại, với thời-gian tại vị

không lâu nhưng Đức Phao-lô đệ lục đã làm việc trong sự mẫn-cán tuyệt-vời của một mục-tử yêu thương đàn chiên. Của người tự nhận mình là *chuyên-gia về nhân-loại*... mà đã không bỏ sót một khía cạnh nào thuộc đời sống con người... cho đến cuối đời ... *Nhưng bây giờ trong buổi hoàng-hôn sáng tỏ này cộng thêm với ánh sáng cuối cùng của buổi chiều, điềm tiên báo hùng đông muôn thuở, một tư-tưởng khác làm tôi bận trí, đó là nỗi lo-lắng phải làm sao lợi-dụng giờ thứ mười một, là sự vội-vàng phải làm một cái gì quan-trọng trước khi quá muộn. Làm thế nào để sửa lại những gì mình đã làm không tốt; làm thế nào để lấy lại thời-gian đã mất; làm thế nào để nắm được sự cần duy nhất trong giai-đoạn cuối cùng còn được chọn này... Con theo Chúa và con thấy rằng con*

không thể lên ra khỏi sân khấu cuộc đời này. Có hàng ngàn mối dây rang-buộc con với cộng-đồng nhân-loại, với Hội-thánh. Những mối dây này tự chúng sẽ tan đi, nhưng con không thể quên được những người có liên hệ với con, chờ đợi con làm một vài bổn-phận cuối cùng... (Đỗ Xuân Quế. Suy-niệm của Đức Phao-lô VI về sự chết... trang 10...13)

Giờ đây, trong tâm-tình tín-thác nơi ơn vô-ngộ của Giáo-hội và của những định-tín khi người đại-diện Thánh Phê-rô trên toà công-bố, xin Chân-phước Phao-lô đệ lục đã được nâng lên hàng hiển-thánh, cầu-bầu cho dân-tộc Việt-Nam chúng con đủ sức mạnh thắng vượt con khôn-khó. Cho Giáo-hội Công-giáo Việt-Nam chúng con và những người đang trong trách-nhiệm lãnh-đạo Chúa giao biết theo được, dù là một chút gương sống đạo và làm việc theo lương-tâm Ki-tô hữu của ngài. Amen.◆

KHÁNH NHẬT TRUYỀN GIÁO...

(tiếp theo trang 24)

đòi hỏi “**Kiên Trì, Kiên Nhẫn**” (patience=gian khổ)

Khởi sự là việc Công bố Tin Mừng của Chúa cho các dân tộc chưa nhận biết Chúa Kytô., sau đó thành lập những Cộng đồng tín hữu như Dâu chỉ Chúa hiện diện trên thế giới này, rồi tiếp tục xây dựng những **Giáo hội địa phương**.

Cần phải dùng phương sách “**HỘI NHẬP VĂN HÓA**”(INCULTURATION), nếu muốn cho Phúc Âm biến thành

“**xương thịt**” trong mỗi nền Văn hóa của các Dân tộc. Đối với các cá nhân, đoàn thể, hay dân tộc, Hội Thánh chỉ có thể thâm nhập, cảm hóa một cách **tiệm tiến**, dần dần thấm nhuần, dẫn đưa họ thông hiệp toàn vẹn, chính Đạo Công Giáo

Công tác Truyền Giáo bao gồm việc “**chân thành, kính cẩn Đối Thoại**”(respectful) với những ai chưa chấp nhận Phúc Âm.

Các tín hữu được hưởng nhờ

nhiều **ơn ích trong việc đối thoại như:** biết ngưỡng mộ những điều Chân Thật và Ân Điển(truth and grace) trong các dân tộc, đó chính là sự hiện diện bí mật của Chúa. Các tín hữu có dịp loan báo Tin Mừng cho những ai chưa biết để củng cố, hoàn thành và nâng cao Chân Lý và sự Thiện Hào mà Thiên Chúa đã ban phát cho nhân loại và các dân tộc. Các tín hữu cũng giúp họ thanh tẩy khỏi những lầm lạc và điều ác, để làm sáng danh Chúa, xua đuổi tà ma và đem hạnh phúc cho nhân loại. ◆

CỔ TS NGUYỄN CHÍ THIÊN...

(tiếp theo trang 29)

từ quê hương ngục tù miền Bắc vọng về miền Nam, chàng trung niên thi sĩ 36 tuổi xót xa kiểm điểm lại những căn nguyên đã làm tắt ngấm niềm hy vọng mà từ bao năm qua, ông và người dân Hà Nội đã ân cần gửi gắm vào chế độ Sài Gòn.

Với lời thơ khô khốc, nhà thơ vạch ra những bệnh chứng cố hữu của quần chúng xưa nay. Đó là bệnh *ấu trĩ*, bệnh *thờ ơ*, *u tối*, căn nguyên dẫn tới thái độ bàng quan, tọa thị, chấy nhà hàng xóm bình chân như vại... của nhiều người khiến cả nước “*đã quy về một mối!*”... không phải như mọi người mong ước mà là “*một mối hận thù, một mối đau thương!*”

Do đó, từ “*hạnh phúc, niềm mơ*” tới “*nhân phẩm, luân thường*” mà bao nhiêu đời qua mọi người trông đợi và cố công bồi đắp đã tiêu tan thành mây khói. Với kinh nghiệm thụ lãnh bằng máu, nước mắt của bao nhiêu năm sống trong chế độ độc tài cộng sản, tác giả đã hình dung về một hậu quả bi thảm:

“*Đảng tới là tan nát cả!*”

Câu thơ như một lời than đó thực sự là một lời gọi nhắc thiết tha với hết thầy người Việt không phân biệt địa vị, trẻ già, phái tính, ở trong nước hay hải ngoại, bao gồm cả thành phần được gọi là trí thức, về một đại họa đang ào tới hủy hoại toàn bộ cuộc sống.

Dưới mắt và trong hồn nhà thơ, khi cộng sản Bắc Việt thôn tính Việt Nam Cộng Hòa, lịch sử đã thật sự sang trang, không phải những trang mở vào một tương

lai huy hoàng, tươi sáng như toàn dân trông đợi mà là những trang thảm đẫm “*tai họa, phũ phàng!*” Cho nên một câu hỏi đau đớn đã cất lên: “*Nào đâu, chính nghĩa thắng gian tà?*” khi thực tế chỉ thấy nạ quỷ và tội ác chễm chệ lên ngôi!

Một câu hỏi khác cũng lập tức cất lên là ai phải chịu trách nhiệm trước lịch sử về thảm họa này?

Lời đáp từ tâm tưởng nhà thơ khẳng định không riêng một cá nhân, một tập thể nào mà là “*tất cả*” đều phải chia phần trách nhiệm theo cái nhìn đầy xót xa:

“*Máy ai người đem hết tâm can?
// Trước quân thù hung hiểm,
gian ngoan // Biết bao kẻ mơ hồ
mong hưởng lạc!?*”

Và nhà thơ ngậm ngùi:

“*Nghĩ tới ngày mai lòng ta tan tác!
// Đến bao giờ lấy lại được
giang san? // Chế độ này trâu
ngựa sống không an // Sài lang
đã dựng xong nên thống trị // Ai
đừng dậy diệt trừ lũ quỷ? // Ai
trái tim lân mãn vạn dân tàn?*

.....
***Miền Nam ơi từ buổi tiêu tan! //
Ta sống trọn vạn ngàn cơn thác
loạn!!!***

Nhưng giữa cơn đớn đau, tuyệt vọng tột cùng ấy, nhà thơ vẫn chưa nguôi niềm hy vọng. Trong bài *Khi Mỹ Chạy*, dù không che đậy được tâm trạng xót xa khi miền Nam bị bỏ mặc cho cộng sản dày xéo khiến mọi kỳ vọng của mấy chục triệu bà con miền Bắc tan thành mây khói, và dù bản thân đang bị hãm trong

cảnh tù lao, bệnh hoạn, cơ hàn, Nguyễn Chí Thiện vẫn làm thơ với tâm trạng tự tin:

“*Thơ vẫn bản, và thừa dư sức
đạn // Vì thơ biết một ngày mai xa
xôi nhưng xán lạn // Không dành
cho thế lực yêu gian... // Thơ vẫn
đó, gông cùm trên ván // Âm thầm
thâm tím, kiên gan // Biến trái tim
thành “Chiếu Yêu Kính” giúp
nhân gian // Nhận rõ nguyên hình
cộng sản // Tất cả suy tàn, sức
thơ vô hạn // Thắng không gian
và thắng cả thời gian ...”*

Và trong bài *Đừng Sợ* ghi năm 1975, ông viết:

“*Đừng sợ cái cực kỳ man rợ //
Dù nó đang thịnh thời rông rở
nơi nơi // Phải vững tin vào bước
tiến con người // Vì khi nó bị dìm
ngang sức vật // Cũng là lúc nó
tìm ra sức bật // Đau thương kỳ
diệu đi lên! // Từ muôn ngàn tàn
lụi không tên // Sẽ bùng nổ một
trời hoa lệ quý // Từ đêm cùng
chập chùng chuyên chế // Văn
chương, nghệ thuật chồi sinh //
Chỉ tiếc cho lớp trẻ hiện hình //
Của đời khổ, tù đầy, nhem nhuốc
// Phải cứu chúng, phải tìm ra
phương thuốc // Dù là thuốc nổ!”*

Cũng năm 1975, trong một bài thơ khác, Nguyễn Chí Thiện khẳng quyết:

“*Cuộc chiến đấu này chưa phân
thắng phụ // Ta vẫn còn đây và
sắt thép còn kia // Chết chóc thâm
câm, cốt nhục chia lìa // Ta vẫn
sống và không hề lẫn lú // Ta
muốn nói với loài dã thú: // Khúc
hát khai hoàn ta sẽ hát thiên thu.”*

Dù đất nước đã bị ngập chìm trong màn đêm tù ngục nhưng từ thẳm sâu tiềm thức của nhà thơ niềm hy vọng về một ngày vạn nước xoay vần vẫn bùng lên:

“Trong bóng đêm đê nghệt // Phục sẵn một mặt trời // Trong đau khổ không lời // Phục sẵn toàn sấm sét // Trong lớp người đói rét // Phục sẵn những đoàn quân // Khi vận nước xoay vần // **Tất cả thành nguyên tử!**”

Niềm hy vọng đó đã được kiên trì bồi đắp suốt nhiều tháng năm dài bị đày ải trong các trại tù hung hiểm nơi rừng sâu nước độc và trở thành chất xúc tác giúp nhà thơ tạo nên những vần thơ có cánh:

“Đang đày tôi trong rừng // Mong tôi, xác bôn từng gốc sắn // Tôi hóa thành người săn bắn // **Và trở ra đây ngọc rắn sừng tê** // Đang chìm tôi xuống bể // Mong tôi, đáy nước chìm sâu // Tôi hóa thành người thợ lặn // **Và nổi lên ngời sáng ngọc châu**

Đang vui tôi trong đất nâu // Mong tôi hóa bùn đen dưới đó // Tôi hóa thành người thợ mỏ // **Và đào lên quặng quý từng kho** // Không phải quặng kim cương hay quặng vàng chế đồ nữ trang xinh nhỏ // **Mà quặng Uranium chế bom nguyên tử!**”

Từ cuối năm 2011, khi thể lực ngày một suy yếu, hơn một lần Nguyễn Chí Thiện tâm sự về những ước nguyện sâu kín của mình. Nhà thơ nhắc lại những giấc mơ cùng những khát vọng ngút ngàn chất chứa khi ở trong nước đã có tác dụng như một phép màu giúp ông sống còn sau những lần vào tù ra khám. Và, chính những phút giây bị đày ải, ngược đãi đã chấp cánh cho thơ ông. Do đó, khát vọng lớn nhất của ông là đưa được tới thật nhiều người những vần thơ đã viết ra bằng mồ hôi, máu và nước mắt.

Đây cũng là lý do đây ông liều lĩnh tìm tới sứ quán Anh trao bản thảo, sau nhiều lần thất bại

trong nỗ lực nhờ người quen lên chuyển ra nước ngoài. Nhà thơ tâm sự: “*Nhớ lại cái cảm giác phập phồng, lo lắng khi tìm tới tòa đại sứ Anh trao gửi mấy trăm bài thơ, cho tới nay, mỗi lần hồi tưởng tôi vẫn dựng tóc gáy và như muốn đứng tim. Khi chuẩn bị làm công việc liều lĩnh này tôi biết trước sẽ bị bắt lại, tệ hơn nữa sẽ bị xử bắn, hoặc công khai hoặc dàn dựng trong một vụ trốn trại như đã từng xảy ra cho những bạn tù của tôi trước đó. Nhưng tôi không thể lùi. Vì chỉ có cách đó mới hy vọng thơ tôi đến được với người đọc.*”

Được hỏi sau khi hay tin thơ ông phổ biến trong các cộng đồng người Việt ở hải ngoại, cảm nghĩ của ông ra sao, Nguyễn Chí Thiện cho biết dĩ nhiên là hết sức mừng dù ngay sau đó đời tù càng thêm cay nghiệt. Rồi chậm rãi, ông tiếp:

– *Đấy là cái giá phải trả cho một ước mơ.*

Như một phản ứng vô thức, bất chợt tôi hỏi:

– *Chuyện trả giá xong rồi. Còn ước mơ thì sao?*

Giương cặp mắt lơ lơ nhìn qua kính xe trước mặt, ông nói nhỏ như nói với chính mình:

– *Có lúc tưởng như đã đạt. Nhưng cuối cùng, buồn nhiều hơn vui!*

Trước tia nhìn quan ngại của tôi, ông nói:

– *Dẫu sao, phần tôi coi như xong. Vấn đề còn lại thuộc về mọi người.*

Tôi ngừng xe. Ông lặng lẽ mở cửa bước xuống sau khi trao đổi mấy lời từ già quen thuộc. Nhìn theo bóng dáng cao gầy với chiếc mũ dạ đội lệch trên đầu, lăm lăm lách qua khung cửa nhỏ ngất ngưỡng đi về hướng cửa chính dẫn vào

cao ốc, lòng tôi không khỏi ngậm ngùi.

Trước màn đêm đang xuống, tôi nghĩ tới nỗi cô đơn của bạn trong căn phòng vắng lạnh với cánh cửa ra vào không khóa đêm đêm. (1)

Bất giác tôi nhớ tới mấy câu thơ trong bài *Tôi Không Tiếc*:

“*Tôi không tiếc khi bị đời sa thải // Thân thể vui, tan rữa, hóa bùn đen // Nhưng vẫn thơ trong đêm tối đê hèn // Cùng rệp muỗi viết ra mà bị mất // Tôi sẽ tiếc, khóc thầm trong đất!*”

Tôi chua chát nghĩ thầm: Thơ bị mất hay thơ bị lãng quên hẳn cũng như nhau!

Đêm nay, khi tôi viết những dòng này, Nguyễn Chí Thiện không còn nữa.

Ông đã già từ đời sống để đi về cõi khác.

Ngồi đọc lại thi tập *Hoa Địa Ngục*, tôi ngậm ngùi tưởng nghĩ tới những khát vọng cao vợi ông gửi gắm trong các vần thơ.

Ông muốn nói gì với tôi, với đồng bào ông?

Tôi chợt nhớ tới âm hưởng và nội dung bài *Trái Tim Hồng* (2) và ngỡ như có tiếng ông thì thầm

1 Về chuyện này, tôi gan hỏi thì nhận câu trả lời, giọng lạnh lùng nhưng hàm ẩn nỗi đau của người bạn trọn đời sống độc thân: “*Để cửa ngõ để lỡ bất ngờ đi chuyển tàu suốt người ta còn phát giác kịp thời...*”

2 Viết năm 1985, khi ở tù lần thứ ba, lúc thể lực gần như cạn kiệt. Bị đẩy tới tận cùng tuyệt vọng, nhà thơ như muốn vắt dòng máu cuối trong tim trao lại cho người còn sống, trước khi vĩnh viễn từ già cuộc đời!

vang vọng trong hồn tôi:

*“Ta có trái tim hồng // Không
bao giờ ngừng đập // Căm
giận, yêu thương tràn ngập
xót xa // Ta đương mọc nó
ra // Làm quà cho các bạn //
Mấy chục năm rồi // Ta ngồi
đây // Sa lầy trong khổ nạn
// Như con tàu vượt trùng
đương mắc cạn // Mơ về sông
nước xa khơi...”*

Rất nhanh tôi nhớ tới giây
phút đứng lặng trước thi thể
bất động của Nguyễn Chí
Thiện sáng sớm Thứ Ba ngày
02/10/2012 trong bệnh viện.
Thảng thốt trước mắt tôi
như đang hiển hiện trái tim
đỏ máu do ông vừa vọc sâu
vào lồng ngực lép mọc ra.
Trong mơ hồ, tôi nghĩ ông
muốn trao lại trái tim ấy cho
tôi, cho bạn, cho đồng bào và
miệng mấp máy lời thơ:

*“Một trái tim hồng với bao
chan chứa*

*Ta đặt lên bờ dương thế,
trước khi xa!”*

Ba chữ “trước khi xa” không
thể mang ý nghĩa nào khác,
ngoài sự vĩnh viễn rời khỏi
cuộc đời hay xa lìa tất cả.
Bạn bè. Đất nước. Dân tộc!
Nhưng dù xa lìa tất cả, “*Một
trái tim hồng với bao chan
chứa*” vẫn chưa hết vấn
vương, khắc khoải như một
tín điệp của người chia xa
gửi cho những người ở lại.

I TRẦN PHONG VŨ

*Tướng niệm cố thi sĩ Thomas
More Nguyễn Chí Thiện* ♦

GIÁO LUẬT & GIÁO HOÀNG TỪ CHỨC

(tiếp theo trang 66)

chục năm, các đảng thẩm quyền
bên trên của những kẻ phạm tội
vẫn phải gánh chịu trách nhiệm tội
lỗi của các cấp dưới, thậm chí lãnh
nhận cả hậu quả mà các nạn nhân
lam dụng phải lãnh chịu!

Tuy nhiên, trong nhiều trường
hợp, người ta nâng trách nhiệm lên
tới đẳng cấp cao nhất trong Giáo
Hội: Đức Giáo Hoàng! Rõ ràng,
Đức Giáo Hoàng Phanxicô cũng
như các Đấng tiền nhiệm của ngài
là Đức Bênêđictô XVI và Thánh
Giáo Hoàng Gioan Phaolô II, đều
đắm ngực “quít làm, cam chịu”,
thú nhận tội lỗi, tìm cách hỗ trợ cả
các mặt tinh thần, vật chất lẫn tâm
linh cho các nạn nhân!

Thiết tưởng, đòi ĐTC
Phanxicô từ chức trong lúc này có
thể hiểu là một hình thái đòi truat
phế kiểu phần đời, chống lại Giáo
luật, chống lại các quy định, quy
chế mang tính pháp lý tôn giáo đã
được định hình, tồn tại, cải tiến
và cập nhật trải qua nhiều thời
kỳ trong Giáo Hội. Phải chăng
chính vì vậy, khi được hỏi ngài
đáp trả thế nào về lời tố cáo của
TGM Viganò chống lại ngài, ĐTC
Phanxicô chọn thái độ im lặng để
chờ đợi lúc nào phải lên tiếng và
lên tiếng như thế nào.

Tin gần đây cho biết, sau khi
gặp gỡ các Hồng Y Cố vấn, ĐTC
Phanxicô có thể sẽ chính thức lên
tiếng về vụ việc. Tuy nhiên, việc
chống báng của các giới chức cao
cấp trong Hội Thánh nhắm vào

Đức Thánh Cha đang tác động
tiêu cực đến lòng tin và sự sống
đạo của người Công Giáo khắp
năm châu, trong đó có người
Công Giáo Việt Nam.

Chúng ta nguyện một lòng
trung thành với Đức Tin, trung
thành với Hội Thánh mà Đức
Giáo Hoàng Phanxicô đang là
vị đại diện Chúa ở trần gian này.

Lời kết.

Trong thời đại nhiều nhượng
hiện nay, Hội Thánh Công
Giáo có nguy cơ rơi vào hỗn
loạn “đẳng cấp” (Phân trật
Hội Thánh) nếu con cái Hội
Thánh thiếu lòng tin vào Chúa
hoặc giảm lòng trung thành đối
với Đấng cầm đầu Hội Thánh.
Chúng ta hãy kiên vững trong
Đức Tin, Đức Cậy, Đức Mến
và Đức Vâng phục, luôn cầu
nguyện cho Đấng cầm đầu
Hội Thánh cũng như cho toàn
thể dân Chúa khắp hoàn cầu:
*“Ta hãy cầu xin cho Đức Giáo
Hoàng Phanxicô.... Đừng trao
người cho ác tâm quân thù...”*

Là giáo dân, dù đang trải qua
những biến cố bất an do cuộc
khủng hoảng lớn hiện nay trong
Hội Thánh, nhưng nhờ ơn Chúa
và nhờ noi gương các Thánh Tử
đạo Việt Nam, chúng ta quyết
mãi kiên trung, *cõi lòng nát
tan, đức tin vững vàng.* ♦

Lê Thiên (17/9/2018)

VỊ LINH MỤC CẢ ĐỜI ĐI ‘MUA LẠI’...

(tiếp theo trang 68)

Chỉ cần họ chịu về là ông thờ phào. Bởi vì, chỉ một vài lần nhìn đứa trẻ khóc, một vài lần cho nó bú mớm, một vài lần thấy bàn tay nhỏ xíu nắm chặt ngón tay mình, người mẹ sẽ tự khắc chẳng muốn buông.

Cứ vậy, mái ấm chở che hàng trăm phận người, chật ních. Thế mà chỉ cần nghe ở đâu có trẻ “si đơ,” ở đâu có cuộc bán mua số phận, ông lại tức tốc lên đường.

Mai Tâm là mái ấm của 87 đứa, khó đủ bề với 87 miệng ăn, 87 cái đầu cần nạp kiến thức, 87 trái tim cần được yêu thương... người ta nói vậy mà ông còn đi “giành giật.” Còn ông trả lời: “Không giành, thì chúng làm sao?”

Nếu tính luôn cả những trường hợp các bà mẹ nhiễm bệnh thì Mai Tâm là nơi nương náu của hơn 300 phận người. Vậy mà

Linh Mục Toại nhớ từng câu chuyện đời, nhớ tính tình từng đứa trẻ.

Rất nhiều trong số đó, vì được uống thuốc kịp thời khi vừa sinh ra và phơi nhiễm, chỉ khoảng 40 ngày thì triệt tiêu hoàn toàn căn bệnh. Rất nhiều trong số đó, được chăm sóc và thuốc thang đều đặn, sống khỏe mạnh như một người bình thường. Thậm chí, nhiều em còn học đại học, trong đó có em tốt nghiệp ngành điều dưỡng, rồi tự quay về mái ấm làm việc. Nhưng cũng có người vì phát hiện muộn mà không đủ sức chống chọi được số phận của mình.

Mỗi ngày, ông luôn thủ thỉ với những đứa con của mình rằng: “Cuộc đời tụi con rất quan trọng với cha.” Ngoài bệnh tật, mất cha mất mẹ, chúng phải đối mặt với nỗi đau lớn nhất là không có ai xem chúng quan trọng. Tụi trẻ

luôn mặc cảm, khép mình vì cảm thấy bị bỏ rơi. Ông nói khi đứa trẻ lớn dần, nó biết có một người xem nó là quan trọng, nó có niềm tin sống tiếp.

Ngôi nhà của những đứa trẻ HIV chẳng giống với những mái ấm khác. Bởi lẽ, mái ấm trẻ mồ côi hay cơ nhỡ, tụi trẻ còn mong đến ngày có người đến nhận về. Nhưng những đứa trẻ ấy lại có một gia đình mới, là chính chúng với nhau. Chúng tự hiểu tính nhau, tự lo cho nhau. Như Linh Mục Toại nói, có những bất hạnh mà chính những người bất hạnh sẽ tự hóa giải khi ở cùng nhau.

Giờ đây, mái ấm Mai Tâm ở số 23, đường 15, phường Hiệp Bình Chánh, quận Thủ Đức, Sài Gòn, là nơi sinh sống và học tập của 87 trẻ em bị nhiễm HIV/AIDS cùng nhiều bà mẹ cũng nhiễm bệnh. ♦

Tr.N

THĂNG KHỐN NẠN

(tiếp theo trang 74)

chợt nhớ đến bức thư của Thủ Tướng Sirik Matak, gửi đại sứ Hoa Kỳ John Gunther Dean, hồi cuối thế kỷ trước:

Nam Vang, ngày 16 tháng 4, năm 1975.

Thưa Quý Ngài và Ông Bạn,

Tôi thành thật cảm tạ ngài đã viết thư và còn đề nghị giúp tôi phương tiện đi tìm tự do. Than ôi! Tôi không thể bỏ đi một cách

hèn hạ như vậy! Đối với Ngài và nhất là đối với xứ sở vĩ đại của Ngài, không bao giờ tôi lại có thể tin rằng quý vị đã nhẫn tâm bỏ rơi một dân tộc đã lựa chọn tự do. Quý vị từ chối bảo vệ chúng tôi và chúng tôi chẳng thể làm được gì hết. Ngài ra đi, tôi cầu chúc Ngài và xứ sở của Ngài được hạnh phúc dưới bầu trời này. Nhưng xin Ngài nhớ cho rằng nếu tôi phải chết ngay đây và trên đất nước tôi yêu dấu thì tuy đó là điều đáng tiếc, nhưng tất cả chúng ta đều sinh ra

và cũng sẽ chết vào một ngày nào đó. Tôi chỉ ân hận một điều là đã lỡ làm đặt niềm tin quá lớn ở nơi quý vị, những người bạn Hoa Kỳ!

Thành tín,

Sirik Matak

Bằng vào kinh nghiệm máu xương của Sirik Matak thì Hun Sen có lý do để “trở mặt” với cứ phương nào (bất kể Đông/Tây) nhưng chỉ vì quyền lợi của gia đình và phe nhóm, đương sự lại “trở mặt” ngay với chính đồng bào và dân tộc của mình. Đó mới là chuyện đáng buồn, và đáng nói: thăng khốn nạn! ♦

Tác phẩm cuối đời của nhà báo Bùi Tín...

(tiếp theo trang 96)

hắn rằng, thế lực căm ghét ông đến tận xương tủy, dĩ nhiên, không ai khác hơn là Bộ Chính Trị Cộng đảng và guồng máy cai trị Hà Nội. Bù lại cũng có không ít bà con trong nước, kể cả đám đông đồng chí cũ âm thầm hoặc công khai bày tỏ tâm tình thương mến, tán thưởng sự chọn lựa và quan điểm thức thời của ông. Ở hải ngoại, trong khoảng thập niên đầu, bên cạnh sự cảm thông của nhiều người ông cũng phải đối diện với những lời chỉ trích cay nghiệt của một số đồng hương, trong đó có người, vì vô tình, chịu ảnh hưởng của đạo quân «dur luận viên» tay sai chế độ.

Cho nên khi nói tới cuộc hành trình tìm về với chính nghĩa tự do của nhà báo Bùi Tín tôi chia xẻ suy nghĩ cho rằng trong một thời gian dài, ông đã phải cam chịu nỗi cô đơn của một người bước đi giữa hai lần đạn của cả thù lẫn bạn. Trước những lời chỉ trích dai dẳng, vô trách nhiệm, có lần ông đã phải thốt ra lời gián tiếp tự biện: bất cứ sự thức tỉnh hay sám hối nào cũng phải trải qua một quá trình thay đổi dài hay ngắn. Nói rõ hơn cần phải có thời gian.

Trong lời vào tác phẩm Mặt Thật xuất bản năm 1993, ngoài thiện chí tự kiểm nhằm xét lại những điểm bất cập trong tác phẩm đầu tay Hoa Xuyên Tuyết xuất bản ngay năm đầu vừa chân ướt chân ráo gia nhập cộng đồng tị nạn hải ngoại, nhà báo Bùi Tín

cũng can đảm nói tới hai chữ “sám hối” như một thái độ tự nguyện khi viết cuốn Mặt Thật hai năm sau (*).

Cho nên có thể nói rằng, từ Hoa Xuyên Tuyết, Mặt Thật tới Thao Thức Với Quê Hương, tác giả, -nhà báo Bùi Tín- đã trải qua quá trình một phần ba đời ông để có được cái tâm an bình, tự tin và trong sáng như hôm nay.

Trân trọng mời độc giả mở vào tác phẩm mới này để tự mình suy tư, khám phá hầu tìm ra câu trả lời chính xác cho những nghi nan, thắc mắc về quan điểm và con người đích thực của nhà báo Bùi Tín.

Mùa hạ năm 2018

* *Cuốn Hoa Xuyên Tuyết* còn có một số thiếu sót và nhược điểm: Nội dung còn dàn trải, chưa tập trung phơi bày và phê phán những quan điểm hệ trọng nhất làm nền móng cho chế độ. Đó là nền chuyên chính vô sản, quan điểm đấu tranh giai cấp không khoan nhượng, quan điểm bạo lực thẳng cánh được áp dụng rộng khắp, xuyên suốt thời gian, lan khắp không gian. Đó là bộ máy đàn áp rộng lớn và tinh vi theo kiểu KGB lộng hành bất chấp luật pháp và dư luận, chà đạp quyền tự do của công dân, khống chế con người và xã hội, tạo nên nỗi sợ thường trực và dai dẳng. Đó là hệ thống đặc quyền đặc lợi của một tầng lớp, hoặc một lớp người là hiện thân của chế độ, là Nomenclature

theo danh từ Tây Phương; đó là giới thượng lưu mới của xã hội “xã hội chủ nghĩa”, một tầng lớp quan liêu ăn bám, bóc lột xã hội theo kiểu riêng của nó, từ đó tạo nên cả một lớp “tư bản đỏ” trong thời kỳ thoái trào, rã đám hỗn loạn, bát nháo hiện nay...

...*Nội dung cuốn sách có mang tính chất sám hối, do tác giả đã từng ở trong bộ máy đảng, nhà nước cầm quyền, từng vừa là thành viên, vừa là nạn nhân của bộ máy ấy.* Đây là sự sám hối tự nguyện và tự giác, đối với lương tâm và đồng bào mình, không bị dồn ép bởi bất cứ ai. Tôi đã thanh thản, vui mừng từ biệt đảng Cộng Sản nhưng không hề tuyệt giao với những người cộng sản lương thiện, ước mong rằng họ cũng cùng tôi sám hối về những lỗi tâm của mình...

(Trích: Lời nói đầu của tác giả trong tác phẩm Mặt Thật xuất bản năm 1993)

Trước sự ra đi bất ngờ của Nhà Báo Bùi Tín, Nhóm Chủ Trương tử sách Tiếng Quê Hương xin thành kính nghiêng mình trước Linh cữu người quá cố.

Nguyễn xin Hương Linh ông sớm Tiêu điều miền Cực Lạc

Xin đóng khung giúp mấy dòng Phân Ưu trên đây. Cảm ơn

CHIA BUỒN

Được tin nhạc phụ của Bác sĩ nha khoa
Kevin Nam Kiều

Ông **TRẦN ĐÌNH HÒE**

Cựu Đại Tá Không Quân VNCH

Từ trần ngày 2 tháng 9 năm 2018
tại Westminster, California

Hưởng thọ 87 tuổi

* * *

Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân
xin chia buồn cùng tang quyến.

Nguyện xin hương linh người quá cố sớm vãng sanh
nơi cõi vĩnh hằng.

THÀNH KÍNH PHÂN ƯU
NS. Diễn Đàn Giáo Dân

DANH MỤC QUẢNG CÁO

Diễn Đàn Giáo Dân chân thành cảm tạ sự hỗ trợ của Quý Thân Chủ và Quý Độc Giả đã nhiệt thành ủng hộ cho các Thân Chủ Quảng Cáo dưới đây

Á Đông Super Market	73	Golden Heart Medical.....	Bìa 4
Ana Pharmacy	81	Hội Yểm Trợ - Cha Trương Bửu Diệp.....	89
Bảo Hiểm TMN.....	33	Manna Pharmacy	81
BS Dương Khổng Tước	81	Mile Square Dentistry	88
BS Nguyễn Mạnh Hùng	56	Nhà Quàn An Lạc.....	56
BS Phan Mỹ Dung, Lê Phan Stephanie, Mỹ Châu.....	65	Nha Sĩ Kevin Nam Kiều, Orthodontics.....	Bìa 3
Chùm Kết.....	72	Nha Sĩ Lê ngọc Bích	Bìa 3
Chung's Express Restaurant.....	48	OCC Printing	41
Chung's Teriyaki.....	48	Paracel Seafood Restaurant	57
Crystal Vision, phòng nhãn khoa	65	Phở 86.....	32
Di's Printing.....	64	Saigon City Market Place	49
Grand Gaden Restaurant.....	Bìa 2	Tổ Hợp Luật Sư Michael Francis Smith	64

Quảng Cáo

Quý vị đăng quảng cáo, hỉ tín, ai tín trên Diễn Đàn Giáo Dân sẽ được tôn trọng bởi:

- Hàng ngàn độc giả nhờ báo được phân phối qua các địa điểm quảng cáo.
- Hàng ngàn độc giả qua báo dài hạn gửi đến tận nhà.
- Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân được phân phối trên khắp Hoa-Kỳ và thế giới.

PHIẾU ĐỘC GIẢ

Họ Tên: _____ Điện thoại: _____

Địa Chỉ: _____ Độc Giả Cũ, ID# _____

_____ Độc Giả Mới

_____ Email: _____

Nhận làm: Cố Vấn Chủ Trương Cố Động Viên Bảo Trợ Điều Hành

Đại Diện Vùng **Độc Giả Ân Nhân:** \$60 \$100 \$200 \$.....USD

Độc Giả Thường: Hoa-Kỳ \$50 USD; Canada \$70 USD; Âu Châu, Á Châu, Úc Châu \$80 USD

Muốn mua Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân từ số: _____

Muốn có các số cũ (nếu còn): _____

Xin gửi mẫu này về Tòa Soạn ĐGD: **7864 Westminster Blvd., Westminster, CA 92683**

Hoặc gọi điện thoại: **714-894-5826** Email **toabaoddgd@yahoo.com**

Chi phiếu, lệnh phiếu xin đề **DIEN DAN GIAO DAN, INC.** và gửi về địa chỉ trên.